

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΪΡΟΥ

Κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας τοῦ ἔτους 1918-1919 διατρίβων εἰς τὸ Καῖρον συντάξα τὸν ἤδη δημοσιευόμενον κατάλογον, διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου εὐγνωμόνως ἀναφέρω ὅτι ἔτυχον πάσης εὐκολίας ἐκ μέρους τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυρίου Φωτίου, ὅστις, ὥς μαρτυροῦν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν του ἐκδοθέντα περιοδικά, ὑπῆρξε πάντοτε ὑποστηρικτῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης.

Α

Ἡ ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν πατριαρχικῶν καὶ μοναστικῶν βιβλιοθηκῶν δὲν ἔχει γραφῇ, ἂν καὶ ἡ ἀκριβὴς τοῦ ζητήματος διερεύνησις θὰ ἐπέχεε πολὺ φῶς εἰς τὴν πληρεστέραν κατανόησιν τῆς ἐξελίξεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, οὔτε καὶ εἰδικώτερον ἢ ἱστορία τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης Καΐρου ἔχει μελετηθῇ¹, θὰ ἀρκεσθῶ ἐπομένως εἰς βραχείας προεισαγωγικὰς περὶ αὐτῆς πληροφορίες.

Ἡ ἱστορία τῶν χριστιανικῶν βιβλιοθηκῶν εἶνε σχεδὸν ἄγνωστος, πιθανὸν δὲ εἶνε ὅτι αἱ πρῶται ἐκκλησίαι κατ' ἀρχὰς ἐρμάριον, ἔπειτα δὲ ἴδιον διαμέρισμα καθώρισαν πρὸς φύλαξιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν διοίκησιν τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων². Κατὰ τὸν β' μ. Χ. αἰῶνα ἰδρύθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ τῆς «Κατηχήσεως Διδασκαλεῖον»³, ὅπερ βεβαίως κατεῖχε καὶ βιβλιοθήκην, περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὁποίας οὐδὲν γνωρίζομεν. Ἡ πολυγνωσία ὅμως τοῦ Κλήμεντος (150-215 περίπου) προϋποθέτει ὅτι οὗτος ἐχρησιμοποίει πλουσίαν βιβλιοθήκην, προσεπάθησε δὲ εἰς τὰς συγγραφάς του νὰ κωδικοποιήσῃ τρόπον τινὰ τὴν προφορικὴν χριστιανικὴν παράδοσιν, ἣν ἀντεπροσώπευε τὸ Διδασκαλεῖον. Πάντως περὶ τὸν γ' αἰῶνα αἱ χριστιανικαὶ βιβλιοθήκαι ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ

¹ Διὰ τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν πρβλ. V. Gardthausen, Sammlungen und Kataloge griechischer Handschriften, Lg. 1903 σελ. 82, H. Leclercq ἐν Cabrol, Dictionnaire des Antiquités Chrétiennes τόμ. Α' 1902 εἰς τὴν λέξιν Alexandrie.

² Leclercq, Ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 853, 854.

³ Leclercq, ἐν Cabrol Dictionn. τ. I' σ. 1170 κ. ἐ.

ἐπλουτίσθησαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν τόσον, ὥστε ὁ Ὠριγένης (185-254) μεταβαίνων ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν τῆς Παλαιστίνης νὰ εὕρισκῃ τὰς εἰς τὰς μελέτας του ἀναγκαιούσας συγγραφάς.

Πιθανὸν εἶνε αἱ βιβλιοθήκαι νὰ ὑπέστησαν καταστροφὴν κατὰ τοὺς διωγμοὺς τοῦ Διοκλητιανοῦ (303-4), ἀλλ' ἡ καταστροφὴ αὕτῃ ὑπῆρξε πολὺ δεινότερα εἰς τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Ἀφρικὴν παρὰ εἰς τὴν Ἀνατολὴν, αἱ δὲ βιβλιοθήκαι τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ Κιαισαρείας (ἧς μετέπειτα ἔκαμε χρῆσιν ὁ Εὐσέβιος) διεσώθησαν ἀκέραιοι. Τὴν καταστροφὴν δὲ διέφυγε ἡ χριστιανικὴ βιβλιοθήκη Ἀλεξανδρείας, πιθανὸν δὲ μέρος τῶν βιβλίων ταύτης νὰ διεσώθῃ καὶ νὰ ἐχρησίμευσε διὰ τὴν μετέπειτα ἀνασύστασιν τῆς βιβλιοθήκης. Ἐποφελὲς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χριστιανικῶν μελετῶν, καὶ ἐπομένως καὶ τῶν βιβλιοθηκῶν, ὑπῆρξε τὸ ἀπὸ Μιλάνου κωνσταντινειακὸν ἔδικτον τοῦ ἔτους 313, καὶ ὡς ἦτο φυσικὸν κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους ἡ Ἀλεξάνδρεια γενομένη μέγα κέντρον τοῦ χριστιανισμοῦ θὰ ἀπέκτησε καὶ βιβλιοθήκην ἀνταξίαν τῆς σημασίας της¹.

Ὁ Shermann² προσπαθήσας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρακτικῶν τῶν πρώτων συνόδων καὶ τῶν κατ' αὐτὰς γενομένων συζητήσεων καὶ τῶν ἀναφερομένων σχετικῶν συγγραμμάτων, νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ ἀφορῶντα τὰς βιβλιοθήκας τῶν πατριαρχείων, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἀλεξανδρινὴ πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν διευθυνόντων τὸ προμνησθὲν διδασκαλεῖον, ἠϋξήθη κατ' ὀλίγον καὶ κατέστη ἡ μεγίστη συλλογὴ χριστιανῶν συγγραφέων τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος. Κατὰ τὸν Shermann ὁ ἀριθμὸς τῶν κωδίκων αὐτῆς ἠϋξήθη ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ὁ μὲν ἀλεξανδρινὸς Κύριλλος νὰ παραθέτῃ εἰς τὰς ἐπιστολάς καὶ τὰ συγγράμματά του περικοπὰς παντοίων συγγραφέων, ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας Πέτρος, εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον (431) νὰ ἀναγνώσῃ περικοπὰς ἐκ ποικίλων συγγραφῶν. Δεῖγμα δὲ τοῦ πλούτου τῆς βιβλιοθήκης εἶνε καὶ ὁ ἀλεξανδρινὸς τῆς γραφῆς κώδιξ τοῦ πέμπτου αἰῶνος³.

Διὰ τὰς κατόπιν τύχας τῆς συλλογῆς τῶν χειρογράφων δὲν ἔχομεν πληροφορίας. Ἡ συλλογὴ, ὡς αἱ πλεῖστοι συλλογαὶ τῶν θρησκευτικῶν ἰδρυμάτων, ἐξειλίσσεται βαθμιαίως εἰς καθαρῶς θεολογικὴν ἰδιαιτάτα δὲ εἰς λειτουργικὴν βιβλιοθήκην ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐν τινι μέτρῳ τοῦ ἀσκητισμοῦ. Ἐκ δὲ τῶν σημειουμένων ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων καὶ τῶν κτητόρων, φαίνεται ὅτι ἡ συλλογὴ σὺν τῇ βαθμιαίᾳ καταστροφῇ καὶ ἀπωλείᾳ τῶν παλαιότερων κωδίκων, ἀνενεοῦτο κατ' ὀλίγον εἴτε ἐξ ἀντι-

¹ Leclercq ἐν Cabrol Dictionn. τ. Β' σ. 859, 862. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκεῖνην ἡ ἀπόκτησις χειρογράφων δὲν ἦτο δύσκολος καὶ εὐκολος ἦτο ἡ σύμψηξις βιβλιοθήκης.

² Dr Theodor Schermann, Griechische Handschriftenbestände in den Bibliotheken der christlichen Kulturzentren des 5-7 Jahrh. Ἐν Oriens Christianus 4 1904 σελ. 151-63.

³ Τὸν ὅποτον Κύριλλος ὁ Λούκαρις ἐδώρησεν εἰς τὸν Κάρολον τὸν Α' τῆς Ἀγγλίας.

γραφῆς κληρικῶν τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, εἴτε ἐκ προσφορῶν καὶ δωρεῶν. Οὐδαμῶθεν δὲ προκύπτει ὅτι μεγαλύτερος ἀριθμὸς κωδίκων προσετέθη ἐφ' ἅπαξ εἰς τὴν βιβλιοθήκην εἴτε δι' ἀγορᾶς εἴτε διὰ συγχωνεύσεως ἄλλης βιβλιοθήκης¹. Ἡ πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη συμμεριζομένη τὰς τύχας τοῦ ἑλληνισμοῦ θὰ ἐγνώρισεν ἀσφαλῶς πολλὰς δυσαρέστους στιγμὰς καὶ πολλάκις θὰ ἐταλαιπωρήθησαν οἱ κώδικες καὶ τὰ βιβλία, ὥς μαρτυρεῖ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀθ. Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου λεγόμενον² ὅτι ὁ πατριάρχης Ματθαῖος ὁ Γ' ὁ Ἄνδριος ὁ ἀπὸ Λιβύης (1747 - 1767), «ἐπεμελήθη καὶ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης πάντῃ ἡμελημένα, τιτάνου καὶ ἄμμου καταγέμοντα».

Ἡ πατριαρχικὴ βιβλιοθήκη Καΐρου δὲν παρουσιάζει ἴσως ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἄλλοθενεῖς ἐρευνητάς, ἐνδιαφερομένους κυρίως διὰ τὴν κλασσικὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸ πολὺ διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ βυζαντινισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τὸν Ἑλληνα ἔχει μεγάλην ἐθνικὴν ἀξίαν, περιέχουσα ἰδιόγραφα τῶν ἱεραρχῶν Ἰωακείμ τοῦ πάνυ, Σιλβέστρου, Μελετίου Πηγᾶ, Μητροφάνους Κριτοπούλου, Γερασίου Παλλαδᾶ, Σαμουήλ Καπασούλη καὶ Κοσμᾶ Βυζαντίου, δυναμένη δὲ πλεῖστα νὰ συνεισφέρῃ διὰ τὴν διαλεύκανσιν τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἡμῶν ἱστορίας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας. Τὰ χειρόγραφα καὶ ἔντυπα βιβλία τῆς καίρινῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης μαρτυροῦν τὴν προσπάθειαν τοῦ ἑλληνισμοῦ ὅπως κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς τοῦ μαρσμοῦ καὶ τῆς δουλείας αἰῶνας περισώσῃ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ αὐτοτέλειαν. Τοιαῦτα εὐκλεῖ σήματα τῆς εὐγενοῦς τῶν προπατόρων μας προσπαθείας εὐρίσκονται ἐγκατεσπαρμένα καθ' ὅλην τὴν Ἑγγὺς Ἀνατολὴν ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ τοῦ Ἰαίου μέχρι τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, διατρανοῦντα τὰς πνευματικὰς τοῦ γένους προσπαθείας καὶ τὴν εἰς τὰ γράμματα ὑπεροχὴν αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνοικοῦντας Σλαύους καὶ Τούρκους³.

B

Διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς γραφῆς ἀπαραίτητον εἶνε νὰ ἐξακριβωθῶσιν ὅλοι οἱ χρονολογημένοι χειρόγραφοι κώδικες καὶ νὰ ἐκδοθῇ πλήρης συλλογὴ πανομοιότυπων τῆς γραφῆς ἐκάστου⁴. Ἡ δὲ παρούσα ἐργασία ἀποτελεῖ συμβολὴν εἰς τὴν μελέτην τῆς γραφῆς τῶν

¹ Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔντυπα βιβλία τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης ταῦτα ἐπλουτίσθησαν σημαντικῶς ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Πατριάρχου Μητροφάνους Κριτοπούλου.

² Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν, ἐκδιδ. ὑπὸ Γ. Ἀφθονίδου, Κ/πολις 1870 σελ. 356.

³ Ἡ σημασία αὕτη τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποσιωπάται τελείως εἰς βιβλία οἷα τὰ J. M. Marriot, *The Eastern Question*, Oxf. 1915, Obyssens [Sir Charles Eliot] *Turkey in Europe*, Lond. 1900, *The Balkans*, Oxf. 1915.

⁴ Τοιαύτην εὐχὴν ἐξέφρασε καὶ ὁ ἀείμνηστος Σπυρ. Λάμπρος, Καταλ. τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθ. τοῦ Ἀγ. Ὁρους ἑλλην. κωδίκων τ. Β' 1900 σ. VII.

χρονολογημένων κωδίκων, πρὸς τοῦτο δὲ καὶ φωτογραφίαι ἐλήφθησαν ἐκ πολλῶν τῶν καταγεγραφομένων κωδίκων· καὶ πρὸς τὸ παρὸν μὲν δὲν κατέστη ἔξ οἰκονομικῶν λόγων δυνατὴ ἢ δημοσιεύσεις τῶν πανομοιότυπων τούτων, ἐλπίζω ὅμως ὅτι ἀργότερα θὰ μοῦ δοθῇ εὐκαιρία νὰ δημοσιεύσω τὰ πανομοιότυπα ταῦτα ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἔξ ἄλλων βιβλιοθηκῶν.

Ἡ περιγραφή τῶν χειρογράφων διηρέθη¹ εἰς τρία μέρη: 1) τὴν ἔξωτερικὴν περιγραφὴν, 2) τὴν ἀναγραφὴν τῶν κολοφώνων καὶ ἐνθυμήσεων καὶ 3) τὴν ἀναγραφὴν τῶν περιεχομένων. Ὡς πρὸς τὰ περιεχόμενα ὁρθὸν εἶνε, ὅπως λέγει καὶ ὁ G. Meier², νὰ σημειοῦται ἐκάστοτε κατὰ πόσον τὸ ἀναγραφόμενον κείμενον εἶνε ἐκδεδομένον ἢ ὄχι, τοῦτο δὲ προσεπάθησα νὰ πράξω, ἡ ἐργασία ὅμως αὐτὴ δὲν εἶνε πλήρης διότι διεξήχθη κυρίως εἰς τὸ Καῖρον, ὅπου ἔλειπον τὰ σχετικὰ βιβλιογραφικὰ βοηθήματα καὶ ἔκτοτε δὲν μοῦ ἐδόθη καιρὸς νὰ διεξαγάγω συμπληρωματικὰς ἐρεῦνας.

Περαίνων τὸν βραχὺν αὐτὸν πρόλογον ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω θερμῶς τὸν ἱερέα καὶ ταμίαν τῶν ἐν Καῖρῳ Πατριαρχείων αἰδεσιμώτατον Δημήτριον Μαραλίγκαν, διὰ τὰς εὐγενῶς καὶ φιλοφρόνως παρασχεθείσας εὐκολίας κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐρευνῶν μου εἰς τὴν πατρ. βιβλιοθήκην, τοὺς πατέρας Ἰησοῦτας R. P. Dallery καὶ R. P. André Brémont, ὧς καὶ τὸν κ. Henri Munier διὰ τὴν εὐγενῆ ἄδειαν νὰ χρησιμοποιήσω τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἐν Καῖρῳ Κολλεγίου τῆς Ἁγίας Οἰκογενείας καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου³.

Καῖρον 1919 - Κηφισὰ 1927.

¹ Συμφώνως μετὰ τὴν γνώμην τοῦ K. Krumbacher (Byz. Zft. 5 1896 215, 6 1897 610) ὡς καὶ τὴν τοῦ A. Ehrhard (Αὐτόθι 6 1897 416 - 7).

² Zentralblatt für Bibliothekswesen 2 1885 467.

³ Εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν κωδίκων ἀναγράφεται κατὰ πρῶτον ὁ ἀριθμὸς, ὃν ἕκαστος κώδιξ λαμβάνει εἰς τὸν παρόντα κατάλογον, ἔπεται δὲ ὁ ἀριθμὸς, ὃν ὁ κώδιξ φέρει σήμερον εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Παλαιότερον οἱ χειρόγραφοι κώδικες ἦσαν ἠριθμημένοι ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐντύπων βιβλίων, οἱ δὲ ἀριθμοὶ τῆς ἀριθμήσεως ἐκείνης εἶνε ἀναγεγραμμένοι δι' ἀραβικῶν ἢ δι' ἑλληνικῶν ἀριθμητικῶν ψηφίων. Κατὰ τὸ ἔτος 1888 ἐξεπύνησεν ἀρίθμῃσιν τῶν χειρογράφων ὁ A. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς (Byz. Zft 12 1903 268), ἐπὶ τινων δὲ τῶν κωδίκων ὑπάρχουν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, διὰ μελάνης γεγραμμένοι συνήθως εἰς τὴν πρῶτην σελίδα τῶν κωδίκων. Οἱ νῦν ὑπάρχοντες ἀριθμοὶ προέρχονται ἐκ κατατάξεως ἐκπονηθείσης ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Μαυρομάτη κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1895. Οὗτος κατέταξε τοὺς κώδικας κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν τοῦ τίτλου τοῦ περιεχομένου των (Ἀκολουθία, Ἀνθολογία, Ἀριστοτέλης κτλ.), συνέταξε δὲ καὶ πρόχειρον εὐρετήριο ἀποκείμενον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. Δυστυχῶς κατὰ τὴν νέαν ταύτην ἀρίθμῃσιν τὰ τεμάχια χάριτος ἐφ' ὧν ἐγράφησαν οἱ νέοι ἀριθμοὶ ἐκολλήθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῶν παλαιῶν τοιούτων, καὶ οὕτω κατέστη δυσχερεστάτη, ἂν μὴ πολλὰς ἀδύνατος, ἡ ταύτις κωδίκων μελετηθέντων πρὸ τοῦ 1895 καὶ γνωστῶν διὰ τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἀριθμῶν. Ὄφειλεν ὁ νέος ἀρι-

Ι' ΑΙΩΝΟΣ

1 327

Ἔτους 968, 285×270¹, περγ. φ. 342 κατὰ τετράδια ἡριθμημένα α'-μδ', τὰ σημεῖα τῆς ἀριθμήσεως εὔρηνται ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι ἐκάστου τετραδίου ἀριστερᾷ καὶ ἄνω, ἐκ δὲ τῆς μελάνης φαίνονται μεταγενέστερά πως τῆς γραφῆς τοῦ κώδικος. Ἐν τοῖς τετραδίοις τὰ φύλλα τῆς μεμβράνης εὔρηνται οὕτω τοποθετημένα, ὥστε τὰ ἐχέτριχα μέρη, αἳ τινά εἰσι καὶ μᾶλλον κίτρινα, νὰ ὦσιν ἀντιμέτωπα (ἀντωπά), αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ παρειαὶ αἱ πρὸς τὴν σάρκα, αἱ καὶ λευκότεραι, νὰ ὦσιν ἐπίσης ἀντιμέτωποι. Ἐξέπεσαν δύο φύλλα ἐν τέλει τοῦ β'ου τετραδίου, τὸ 1^{ον} φύλλον τοῦ γ'ου, δύο ἐκ τοῦ λα'ου καὶ ἓν ἐκ τοῦ λδ'ου. Στάχωμα ἀπλοῦν βύρσινον. Κείμενον κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἐκάστη 90×350¹, στίχ. 40. Τὸ πρῶτον καὶ τελευταῖον φύλλον βεβλαμμένον πως. Τίτλοι γεγραμμένοι διὰ γραμμάτων ἡμιμεγαλογραμμάτου ρυθμοῦ (semicircularis). Αἱ γραμμαὶ τοῦ κειμένου εἰσὶ κεχαραγμένοι δι' ὀξέος ἐργαλείου, ὁμοίῳ δὲ τρόπῳ ἐχαράχθησαν καὶ αἱ κατὰ τὸ περιθώριον τῶν σελίδων κάθετοι γραμμαὶ περιορίζουσαι τὰ πλάγια τοῦ ἐν ταῖς σελίσιν κειμένου. Τὸ δὲ κείμενον γέγραπται κανονικῶς οὕτως ὥστε αἱ γραμμαὶ νὰ διέρχωνται διὰ τοῦ μέσου τῶν γραμμάτων. Ἡ ἀρχὴ ἐκάστης ὁμιλίας σημειοῦται διὰ νήματος ἐγχρωμάτευ ἐξοραμένου εἰς τὸ ἄκρον περιθώριον τοῦ φύλλον ὥστε νὰ βοηθῇται ὁ ἀναγνώστης πρὸς εὐρεσιν τῆς ἀρχῆς ἐκάστου κειμένου.

Θμητῆς νὰ συντάξῃ πίνακας συσχετίσεως τῶν παλαιῶν καὶ νέων ἀριθμῶν. Ἦδη εὐχομαι νὰ διατηρηθοῦν οἱ παρόντες ἀριθμοὶ ἵνα μὴ γίνῃ νέα σύγχυσις.

Ἐκ τῶν εὐρετηρίων τῆς καίρινης πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης δὲν εἶχον ὑπ' ὄψιν οὔτε τὸ τοῦ O. Schneider (Beiträge zur Kenntniss der griechisch orthodoxen Kirche Aegyptens, Dresden 1874 ἐνθα εἰς τὰς σελ. 41-48 ὑπάρχει σύντομος κατάλογος συνταχθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1859) οὔτε τὸ τοῦ P. Van den Ven (Inventaire sommaire des mss. grecs de la bibliothèque patriarcale du Caire, Louvain 1914, συνταχθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1895), οὔτε τὸν ὑπὸ τοῦ Μαζαράκη συνταχθέντα κατάλογον καὶ ἀποκείμενον ὡς ἔμαθον εἰς τὰ γραφεῖα τῶν πατριαρχεῶν, συνεβουλεύθην δὲ τὸ Spicilegium Alexandrinum τοῦ V. Gardthausen δημοσιευθὲν εἰς τὸ τέλος τοῦ Catalogus Codicum Sinaiticorum (Oxf. 1881 σελ. 257-261, αἱ παραπομπαὶ γίνονται μόνον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως), ὡς καὶ τὸν Catalogum codicum hagiographicorum graecorum bibliothecae Patriarchatus Alexandrini in Cahira Aegypti τοῦ H. Delehay (Analecta Bollandiana 39 1921 345-57).

Πρὸς κατανόησιν τῶν χρησιμοποιουμένων τυπογραφικῶν σημείων προσθέτω τὰ ἑξῆς: « » = κείμενον παρατιθέμενον ἀκριβῶς ὡς ἔχει ἐν τῷ χειρογράφῳ, () = ἀνάλυσις βραχυγραφικῶν καὶ ταχυγραφικῶν σημείων, [] = διόρθωσις ἢ μεταλλαγή τοῦ κειμένου γενομένη παρ' ἐμοῦ, = γράμματα δυσανάγνωστα (μία στιγμή κατὰ γράμμα), [. . .] = γράμματα κατεστραμμένα, βασιλεία = γράμματα ἀμφίβολα, < > = προσθήκη τοῦ ἐκδότου.

¹ Αἱ διαστάσεις τῶν φύλλων ὡς καὶ τοῦ κειμένου ἀναγράφονται εἰς χιλιοστά τοῦ μέτρου.

Ἐν τέλει φ. 342β.

« † ἐτελειώθη σὺν θ(ε)ῶ ἡ βίβλος
αὕτη: μηνὶ μαρτ(ί)ῳ κγ (Ἰνδ(ικτιῶνος) ια
ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ςυος
† σῶσον κ(ύρι)ε τω πόθῳ κτισαμένῳ »

(πρβλ. Gardthausen σ. 257).

Κάτωθι νεωτέρῃ χειρὶ :

« † Τὸ παρὸν Βιβλίον ἀπεχ[α]ρίσθη μοι,
παρὰ τοῦ κῆρ Ἀημητριίου τοῦ ἱα
τρο... ἐν Κων(σταντινου)π(ό)λ(ει) ἀνετέθη δὲ παρ'
εμου τῇ ἀγιωτ(ά)τ(η) τοῦ θ(εο)ῦ ἐκκλη
σίᾳ τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἰς μνη
μόσθνον αὐτοῦ. ὁφείλει γοῦν ὁ τ(όν)
θρόνον διαδεξόμενος(ς) ἀναλαβ(εῖν)
(καὶ) διασῶσαι ἐν τῷ π(ατ)ριάρχ(εῖ)ῳ ἐν
οἷς καὶ ἀφ'ἑρῶθη: ὅστις δὲ
πειράσεται ἀφαιρῆσαι, οὐτ(ος)
ἀφορῶμῳ ἀλύτῳ καθυποβλή
θήσεται: ὁ ταπεινός
Ἀθανάσιος(ς) ἀρχιεπίσκοπος(ς) Ἀλεξανδρ(εῖας,) † »

Ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἄνω σημεῖωμα πατριάρχης Ἀθανάσιος δυνατόν νὰ εἴνε ἡ Ἀθανάσιος ὁ Γ' (1270 - 1308) ἢ Ἀθανάσιος ὁ Δ' (1417 - 1428)¹.

Ἐν παραφύλλῳ ἐν τέλει :

« † ἦλθα ἐγὼ Ἰωακεῖμ π(ατ)ριάρχης ἀλεξανδρεί(ας) εἰς τὸ ἀγῶ ὄρος τὸ σιναι, ἡ χάρις προσκινήσεως καὶ ἡῦρα τὸ παρῶ βιβλίῳ εἰς τὸ ἀγῶ μοναστήρι, καὶ ἦνε προσηλομένῳ εἰς τὸν ὑψηλῶν θρόνον τοῦ ἀγίου καὶ εὐαγγελιστοῦ μάρκου. καὶ ἀφορησμοῦ ἀλύτῳ εἴτης τὸ ἡστερίσει ἀπὸ τον θρονω τοῦ ἀγίου μάρκου. πλὴν βεβαιῶ καὶ ἐγὼ τὸ παρ[ὸν] [βιβλ]ίῳ ἦν[α] ἀπέλθῃ καθὼς γράφη ὁ ἅγιος πατριάρχης [Ἀλεξανδρείας] Ἀθανάσιος γράφο καὶ ἀφο- [ρῶ] καὶ ἐγὼ
† Ἰωακεῖμ Ἀλεξανδρείας † Θεοδόσιος ἱερομόναχος ».

Τὸ σημεῖωμα τοῦτο γέγραπται χειρὶ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεῖμ τοῦ πάνν, τοῦ βιβλιογράφου τεσσάρων κωδίκων (22,256, 24,289, 25,240, 26,354) τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, γράφοντος κατὰ τὰ ἔτη 1509 - 1540)².

¹ Αἱ χρονολογίαι κατὰ τὸν πίνακα τοῦ Γ ε ρ . Γ . Μ α ζ α ρ ά κ η , Λεξικὸν Ἰστ. καὶ Γεωγρ. Σ. Ι. Βουτυρᾶ τ. δ 1888 σ. 216.

² Πρὸς τὸ σημεῖωμα τοῦτο ὅμοιον καὶ τὸ ἐν τῷ Ὀττοβονιαῶ 452φ κώδικι τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ σημεῖωμα ἔχον ὡς ἐξῆς: « ἦλθα ἐγὼ Ἰωακεῖμ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ ἅγιο ὄρος τὸ Σινέω χάριν προσκινήσεως καὶ ἡῦρα ἐτοῦτο τὸ βιβλίον

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος εὗρηται παράφυλλον ἓν ἐκ μεμβράνης γεγραμμένον γράμμασι τοῦ μεγαλογραμμάτου ρυθμοῦ, τῶν γραμμῶν ἀπτομένων τοῦ κάτω μέρους τῶν γραμμάτων, περιέχει δὲ ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης περικοπὴν, φέρει δὲ τὸ φύλλον τοῦτο παρὰ C. G. Gregory, *Die Griech. Hss. des N. Test.* Lg 1908 σελ. 161 τὸν ἀριθμὸν «1. 1341»¹.

Περιεχόμενα :

1. φ. 1^α. «Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρ(υσοστόμου) ὑπόθεσις τῆς πρὸς Τιμόθεον πρώτης ἐπιστολῆς». Ἔπεται ἡ ἀή ὁμιλία. Ἀρχ. «Τῶν τοῦ ἀποστόλου μαθητῶν ὁ Τιμόθεος ἦν. Καὶ μαρτυρεῖ μὲν ὁ Λουκᾶς ὅτι θανασιώσας τις νέος ἦν». Τελ. φ. 5^α «ἵνα κακεῖνην ἔχωμεν ἐν Χ(ριστῷ) ἰ(ησοῦ) τῷ κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ τῷ π(ατ)ρί ἅμα τῷ ἀγίῳ πνεύματι δόξα κράτος τιμὴ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν». (Migne τ. 62 σ. 501-10). 2. φ. 5^α. «Ὁμιλία β'. τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη» κλπ. Ἀρχ. «Οὐδὲν δὲ οὕτως λυμάνεται τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὥς τὸ φιλίας καταφρονεῖν καὶ μὴ μετὰ πολλῆς αὐτὴν κατορθοῦν τῆς σπουδῆς» Τελ. φ. 86. «Καὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ κυρίου κλπ. ἔπεται ἡ γνωστὴ δοξολογία» (Migne τ. 62 σελ. 509-16δ. 3. φ. 8β. «Ὁμιλία γ' Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με κλπ.» Ἀρχ. «Τὴν ταπεινοφροσύνην πολὺ μὲν ἔχουσιν κέρδος ὁρῶμεν) οὐδαμοῦ δὲ ταχέως εὐρίσκομένην ἀλλὰ ταπεινοφροσύνην μὲν πολλὴν καὶ πέρα τοῦ δέοντος ταπεινοφροσύνην δὲ οὐδαμοῦ» (Migne 62 σ. 516-520). 4. φ. 10β ὁμιλία δ'. 5. φ. 14α ὁμιλία ε'. 6 ἡ ἀρχὴ τῆς ὁμιλίας ζ' ἐξέπεσεν ἐκπεσόντων τριῶν φύλλων μεταξὺ τῶν φύλλων 14 καὶ 15. 6. φ. 17β ὁμιλία ζ', 7. φ. 20α ὁμιλία η', 8. φ. 23α ὁμιλία θ', 9. φ. 25α ὁμιλία ι', 10. φ. 28α ὁμιλία ια', 11. φ. 31α ὁμιλία ιβ', 12. φ. 35β ὁμιλία ιγ', 13. φ. 39β ὁμιλία ιδ', 14. φ. 44β ὁμιλία ιε', 15. φ. 49α ὁμιλία ις', 16. φ. 52α ὁμιλία ιζ', 17. φ. 55β ὁμιλία ιη' (πᾶσαι αἱ ὁμιλίας αὗται ἐν Migne τ. 62. σ. 520-600).

18. φ. 58α. «Ἡ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ) β' Παῦλος ἀπόστολος Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ) διὰ θελήματος τοῦ Θεοῦ) κλπ.» Ἀρχ. «Τί δήποτε καὶ δευτέραν ἐπιστολὴν τῷ Τιμοθέῳ ἐπιστέλλει, εἶπεν ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς σὲ τάχιον, οὐκ ἐγένετο τοῦτο, παραμυθεῖται αὐτὸν διὰ γραμμάτων ἀντὶ τῆς παρουσίας, ἴσως τεθλιμμένον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ διὰ τὸ ἀρχῆς ἤδη ἦφθαι τότε· κἂν γὰρ μεγάλοι τινὲς ἄνδρες ὧσιν ὅτε ἅμα δέξονται τοὺς οἶακας καὶ τὴν κυβέρνησιν τῆς ἐκκλησίας ξενοπαθοῦσιν πολλοῖς πολλαχόθεν βαπτίζομενοι πράγμασιν, καὶ μάλιστα τότε ὅτε ἡ ἀρχὴ τοῦ κηρύγματος ἦν, ὅτε πάντα ἀνθρώπα, τὰ πάντα ἐχθρά, ὅτε πάντα προσίστατο καὶ οὐ τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ αἰρέσεις ἦσαν ἐξ ἰουδαϊκῶν διδασκάλων ἀρχόμεναι ὅπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐνέφημεν ἐπιστολῇ» (Migne τ. 62 σ. 599—606). 19. φ. 61β ὁμιλία β'. 20. φ. 65β ὁμιλία γ'. 21. φ. 69α ὁμιλία δ'. 22. φ. 73α ὁμιλία ε'. 23. φ. 76β ὁμιλία ζ'. 24. φ. 81α ὁμιλία ζ'. 25. φ. 85α ὁμιλία η'. 26. φ. 89β ὁμιλία θ'. 27. φ. 93β ὁμιλία ι'. (Αἱ ὁμιλίας αὗται ἐν Migne τ. 62 σ. 605—62).

προσηλωμένω ὑπὸ τοῦ ἀγίου πρόημου πατριάρχου κυρ Ἀθανασίου· εἰς τὸν θρόνον τοῦ μακαρίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· ἀλτῆτος ἀφορησμένου ὕτης τὸ στερίση· πλὴν γράφω καὶ ἐγὼ ἀφορησμῷ ἥτις δὲν ὕθελε τὰ στήλη εἰς τὸ πατριαρχίῳ, τῆς Ἀλεξανδρείας· ἔπεται μονοκονδυλία † Ἰωακείμ Ἀλεξανδρείας (Ἀάμπρ ου, νέος Ἐλληνομνήμων. τ. Ζ'. 1910 σ. 195-196). Ὁ δὲ Σπύρος Λάμπρος χρονολογεῖ τὸ σημεῖωμα ὡς γραφὲν κατὰ τὰ ἔτη 1665-1671, νομίζομεν ὁμως, ὅτι ὄντως ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἰωακείμ τούτου κατὰ τὰ ἔτη 1509-1540.

¹ Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ βέβηλος Οὐσπένσκις δὲν ἔπαυσεν ἔχων μιμητὰς καθόσον ὑπῆρχον ἐν τῷ κώδικι καὶ μετὰ τὸ 1895 ἔτος τρία τοιαῦτα φύλλα, ἥδη δὲ ἀπέμεινεν ἐν μόνον, τῶν ἄλλων δύο ἀπαχθέντων ὑπὸ τινος «λογίου».

28. φ. 97β «Τοῦ ἰδίου ἐρμηνεία τῆς πρὸς Τίτον πρώτης ἐπιστολῆς». 29. φ. 101β ὁμιλία β'. 30. φ. 105α ὁμιλία γ'. 31. φ. 108β ὁμιλία δ'. 32. φ. 112β ὁμιλία ε'. 33. φ. 116β ὁμιλία ς'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62 σ. 663—700).

34. φ. 120α Τοῦ ἰδίου ὑπόθεσις εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν, ὁμιλία α'. 35. φ. 123β ὁμιλία β'. 36. φ. 127β ὁμιλία γ'. 37. φ. 131β ὁμιλία δ'. 38. φ. 135β ὁμιλία ε'. 39. φ. 139α ὁμιλία ς'. 40. φ. 142β ὁμιλία ζ'. 41. φ. 146α ὁμιλία η'. 42. 154β ὁμιλία θ'. 43. φ. 158α ὁμιλία ι'. 44. φ. 161α ὁμιλία ια'. 45. φ. 166β ὁμιλία ιβ'. 46. φ. 169α ὁμιλία ιγ'. 47. 173β ὁμιλία ιδ'. 48. φ. 177α ὁμιλία ιε'. 49. φ. 180β ὁμιλία ις'. 50. φ. 183β ὁμιλία ιζ'. 51. φ. 186β ὁμιλία ιη'. 52. φ. 190β ὁμιλία ιθ'. 53. φ. 195β ὁμιλία κ'. 54. φ. 205α ὁμιλία κα'. 55. φ. 208β ὁμιλία κβ'. 56. φ. 214α ὁμιλία κγ'. 57. φ. 217α ὁμιλία κδ'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62. σ. 9—176).

58. φ. 222α Τοῦ ἰδίου ὑπόθεσις τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῆς. 59. φ. 223β ὁμιλία α'. 60. φ. 226α ὁμιλία β'. 61. φ. 230α ὁμιλία γ'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62 σ. 701—20).

61. φ. 232β Τοῦ ἰδίου ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεὺς ἐπιστολήν. 62. φ. 237β ὁμιλία β'. 63. ἡ ἀρχὴ τῆς γ' ὁμιλίας ἐξέπεσε μετὰ δύο φύλλον τοῦ λα' τετραδίου 64. φ. 244β ὁμιλία δ'. 65. φ. 248α ὁμιλία ε'. 66. φ. 252β ὁμιλία ς'. 67. φ. 254β ὁμιλία ζ'. 68. φ. 259α ὁμιλία η'. 69. φ. 264α ὁμιλία θ'. 70. φ. 266β ὁμιλία ι'. 71. φ. 270β ὁμιλία ια'. 72. φ. 274β ὁμιλία ιβ'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62 σελ. 299—392).

73. φ. 280β Τοῦ ἰδίου ἐρμηνεία τῆς πρὸς Θεσσαλονικεὺς πρώτης ἐπιστολῆς (καὶ ὁμιλία α') 74. φ. 284α ὁμιλία β'. 75. φ. 287β ὁμιλία γ'. 76. φ. 293α ὁμιλία δ'. 77. φ. 297β ὁμιλία ε'. 78. φ. 300β ὁμιλία ς'. 79. φ. 304α ὁμιλία ζ'. 80. φ. 306β ὁμιλία η'. 81. φ. 310β ὁμιλία θ'. 82. φ. 315β ὁμιλία ι'. 83. φ. 319α ὁμιλία ια'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62 σελ. 391—468).

84. φ. 323α Τοῦ ἰδίου ὑπόθεσις τῆς πρὸς Θεσσαλονικεὺς δευτέρας ἐπιστολῆς καὶ ὁμιλία α'. 85. φ. 325α ὁμιλία β'. 86. φ. 329β ὁμιλία γ'. 87. φ. 333α ὁμιλία δ'. 88. φ. 337α ὁμιλία ε'. (Αἱ ὁμιλῖαι αὐταὶ ἐν Migne τ. 62 σ. 467—500).

ΙΒ' ΑΙΩΝΟΣ

2 31.

Ἔτους 1145, 247×310, περγ. φύλλα 251, εἰς τετράδια λα' παλαιόθεν ἠριθμημένα. Κείμενον κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη 62×228 στίχ. 30. Στάχ. ἀπλοῦν μετὰ μεταλλίνων γόμφων. Ἀρχικὰ καὶ ἐπικεφαλίδες ἐρυθρά. Ἐν ἀρχῇ ἑκάστου βίου ἀρχικὰ καὶ μικρὰ ἐπίτιτλα χρώμασι πεποικιλμένα. Τὰ φύλλα ἔχουν κεχαραγμένας γραμμὰς, αἵτινες ἀπονται τοῦ ἄνω μέρους τῶν γραμμῶν.

Φ. 251α.

« † ἐτελειωθ(η) τὸ παρ(όν) βιβλι διὰ χ(ει)ρ(ός)....
τὸ ἔτο[ς] σχνγ' » [1145 μ. χ.].

Περιεχόμενα:

1. φ. 1α «μηνὶ νοεμβρίῳ ιᾷ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χ(ριστοῦ) Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου τοῦ ἐν τῷ Κοτουαίῳ μαρτυρήσαντος» Ἀρχ. «Βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ καὶ μαξιμιανοῦ τῶν τοῦ ἀληθοῦς βασιλέως πολεμίων καὶ

δυσμενῶν, γράμματα κατὰ πᾶσαν ἐφοίτα τὴν οἰκουμένην τὸ ἀσεβὲς αὐτῶν διακελευόμενα σέβειν θρησκεισμα, θάνατόν τε τὴν ζημίαν δρίζοντα τοῖς μὴ τοῖς αὐτῶν θεσπίσμασι πειθομένοις καὶ τῆς βεβαίας εἰς χριστὸν πίστεως ἐκ ψυχῆς μεταθεμένοις» Τελ. φ. 5 β «ἐτέραν δὲ παρὰ ταύτην τῆς τῶν μαρτυρικῶν λειψάνων χάριτος ἀπολαύειν καὶ τοῦτο γὰρ οἰκονομικῶς παρὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ γέγονε προμηθείας, ὃ πρέπει κτλ. Δοξολογία». Ἐξεδόθη ἐν *Analecta Bollandiana* T. III, 1884, σελ. 258 — 70. ἐκ τοῦ Κώδ. ἀρθ. 10 τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Leyden.

2. φ. 5 β. «Τῇ αὐτῇ ἡμέρα. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς(ς) ἡμῶν τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου ἡγουμένου τοῦ Στουδίου. Κ(υρ)ίου εὐλο(γία)» Ἀρχ. «Καὶ πᾶσι μὲν ἡδὺς (καὶ) τοῦ παντός ἄξιος ὁ μέγας πατὴρ ἡμ(ῶν) ἰκαὶ ὁμολογητῆς Θεόδωρος ἀσκήσει τε βίου καὶ πάθει τοῖς ὑπὲρ χριστοῦ διαλάμπας ἐπιφανῶς καὶ τῷ ἐν ἐκατέρῳ ὑπερβαλεῖν ὑπερβάλλουσιν τὴν ἀρετὴν καὶ ἀπαράμιλλον ἐσχηκώς». Τελ. φύλλ. 67 α. «Καὶ ἐντίμως τὸ ὡς ἀληθῶς κηδεύουσι τίμιον δόξαν τῷ παμβασιλεῖ θ(ε)ῷ ἀναπέμποντες ὃ πρέπει κλπ. ἀμήν.» Ἐξεδόθη ἐν *Sirmond, Opera Varia Paris* τ. 5 1696, σ. 1 — 79 καὶ ἐν *Migne, Patr. Gr. XCIX* σ. 113 — 232.

3. φ. 67 α. «† μνηὶ τῷ αὐτῷ β. βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐλεήμονος». Ἀρχ. «Τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶ(ν) ἀναγράφους τίθεσθαι πρᾶξεις καὶ τὴν τούτων μνήμην τῷ μετὰ ταῦτα χρόνῳ παραδιδόναι πρᾶγμα πολλῆς ὠφελείας». Τελ. φ. 108 β. «εὐχαρίστοις ἐδόξασαν χεῖρας ὃ καὶ ἡμᾶς τὴν προσηύκουσαν προσοιστέον εὐχαριστίαν δοξάζοντας πατέρα καὶ υἱὸν κλπ. ἀμήν». Ἐξεδόθη ἐν *Migne, Patrol. Gr. CXIV* σ. 896 — 965 ἐκ τοῦ Παρισ. Κώδ. 1307, Βλ. καὶ ἐν *H. Gelzer, Leontios von Neapolis Leben des hl. Johannes des barmherzigen Erzbischofs von Alexandrien, Freib. 1893* σ. 108 — 112 ἐκ τοῦ Παρισ. Κώδ. 1487.

4. φ. 108 β. «† μνηὶ τῷ αὐτῷ γ. † βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου» Ἀρχ. «Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς εὐσεβεῦσιν ὠφελιμώτατος, οὐχ' ὑπόδειγμα μόνον καὶ τύπος ἀλλὰ καὶ παράκλησις ὑπάρχει εἰς ἀρετὴν. Ζήλου γάρ τε κέντρον ἐνίσχιν ἀγαθοῦ καὶ διαθερμαίνει τὴν εὐσεβῆ ψυχὴν πρὸς τὴν μίμησιν' ὁ δὲ τοῦ χρυσοστόμου πατρὸς καὶ μᾶλλον ἢ περ τῶν ἄλλων ἡδὺς μὲν ἀκοῦσαι». Τελ. φ. 214 α. «καὶ πόνων αὐτῇ κοινῶν ἦσαν καὶ λειτουργίας τῷ πεποιηκότι κεχαρισμένης εἰς δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ οὐ πάντα εἰς δόξαν αὐτὸς ἐποίει καὶ υἱὸν μονογενοῦς υἱοῦ καὶ τοῦ ζωοποιοῦ πνεύματος κλπ.». Ἐξεδόθη ἐν *Savilius, S. Joannis Chrysostomi Opera T VIII* 373 — 428 καὶ ἐν *Migne, Patrol. Graeca CXIV* σ. 1045 - 9.

5. φ. 214 α. «μνηὶ τῷ αὐτῷ ιδ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα ἐπιστολὴ πρώτη». Ἀρχ. «Φέρε δὴ ἀπαντλήσω σου τῆς ἀθυμίας τὸ ἔλκος καὶ διασκεδάσω τοὺς λογισμοὺς τοὺς τὸ νέφος τοῦτο συναγαγόντας, τί γάρ ἐστιν ὁ συγχέου σου τὴν διάνοιαν καὶ λυπεῖ καὶ ἀδημονεῖς; ὅτι ἄγριος ὁ χειμὼν ὁ τ(ᾶς) ἐκκλησίας καταλαβὼν καὶ ζοφώδης». Τελ. φ. 222 α. «ἀλλ' ὅτι τσαύτης ὄσσην ἐγὼ βούλομαι ὅτι οὐ συγχέη ὅτι οὐ δακρύεις ἀλλὰ καὶ ἐν ἀνέσει καὶ εὐθυμίᾳ διάγεις. ἔρρωσο.» Ἐξεδ. ἐν *Migne* τ. LII σ. 549 — 56.

6. φ. 222 α. «τῇ αὐτῇ ἡμέρα: ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Φίλιππον». Ἀρχ. «Ὁ τοῦ θ(εο)ῦ θ(εο)ς λόγος ὁ αἰδιῶς συνὼν τῷ πατρὶ καὶ ἄχρονος ὢν». Τελ. φ. 228 α. «τῆς ἐπὶ ταῖς οἰκείαις εἶχοντο τὸ τοῦ χ(ριστο)ῦ κηρύτ[τον]τες εὐαγγέλιον ὅτι αὐτῷ πρέπει κλπ. ἀμήν».

7. φ. 228 ο. «Μνηὶ τῷ αὐτῷ ιε. μαρτύριον τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν Σαμωνᾶ Γουρίαι καὶ Ἀβίβου». Ἀρχ. «Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ

μακεδόνας ἀρχῆς ἑξακοσιοστὸν ἦν ἔνατον δὲ διοκλητιανῶ τὰ ρωμαίων ἄγοντι σκῆπτρα». Τελ. φ. 239 α »καὶ ὕμνους ὡς προσηγο(ν) ἦν ἄσαντες παρὰ τῷ σαμωνᾷ κ(αὶ) γουρία κατέθεντο, εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ κτλ. ἀμήν». «Ἔργον Συμεὼν τοῦ Μεταφράστου, ἐξεδόθη ἐν Migne, Patrl. Gr. CXVI σ. 128 — 145 ἐκ τῶν Παρισινῶν Κωδίκων 1522 καὶ 1549, Βλ. καὶ Die Akten der Edessenischen Bekenner Gurjas, Samonas und Abibos aus den Nachlasse von Oscar von Gebhardt herausgegeben von Ernst von Dobschütz Lg Hinrichs 1911 σ. LXVIII † 264.

8. φ. 229 β. »Θαῦμα τὸ περὶ τ(ῆς) κόρης τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβίβου». Ἀρχ. «Τοιοῦτον μὲν δὴ (καὶ) ὁ μάρτυς ἄβιβος ἐπὶ τῶν λικινίου καιρῶν εὔρε τὸ τέλος καὶ τοιαύτης τῆς μετὰ τῶν ἁγίων ἔτυχε θέσεως». Τέλ. 250 α. «ἐφ ᾧ παρὰ πά(ν)των αἰνος τῷ σωτῇρι καὶ τοῖς δι' αὐτὸν παθοῦσιν ὡς τὸ εἰκὸς ἀνεπέμπετο μάρτυσιν ὅτι τοῖς ὑπερφάνοις ἀνταπέδωκε κ(ύριο)ς εἰς δόξαν κλπ. ἀμήν». Συνέχεια τοῦ προηγουμένου κειμένου, ἐκδεδόται παρὰ Migne ἐν τόμῳ CXVI σ. 145-161 ὡς ἄμεσος συνέχεια τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων καὶ ἐπιγράφεται «τὸ περὶ τὴν κέρνη θαῦμα τῶν ἁγίων». ¹

ΙΔ' ΑΙΩΝΟΣ

3 306.

Ἔτους 1301, 210×295, μεμβρ., παχ. 4 1/2 ἐκ. κείμε. 152×250. στιχ. 42. Αἱ κεχαραγμένα γραμμὰ ἄπτονται κανονικῶς τοῦ ἄνω μέρους τῶν γραμμάτων. Τίτλος τοῦ ὅλου καὶ ἀρχικὰ ἐρυθρά. Ἐνιαχοῦ τοῦ κειμένου ἄτεχνα κοσμήματα μικρὰ δηλοῦντα τὸ τέλος τμημάτων. Ἐν τέλει φύλλα χαρτῶα ἄλλῃ χειρὶ γεγραμμένα.

Ἐν τέλει τοῦ ἐπὶ μεμβράνης κειμένου.

«ἐτελειῶθ(η) τὸ παρὸν τριῶδ(ιον) διὰ χειρὸς ἐμοῦ γεωργίου τοῦ ἀνα-
[γνώστ(ου). καὶ
ταπεινοῦ τοῦ κουμερκὰ ἐν μη(νὶ) μαρτί(ω) εἰς τὰς κ' ἡμέ(ρα) δευτέρα.
ὥρ(α) ἰ' Ἰνδῆκτιῶ(νος) ἡ' ἔτους ἡ' αὐθ' ἀμήν ἀμήν (=1301 μ. X.)
καὶ οἱ ἀναγινώσκωντες αὐτὸν εὐχεσθαι μοι εἰ ἔσφαλα διὰ
τὸν κ(ύριο)ν ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν».

Πρβλ. Gardthausen σ. 258.

Περιέχει Τριῶδιον.

ΙΕ' ΑΙΩΝΟΣ

4 72 (929).

Ἔτ. 1338. 250×330. Ἐκ μ' τετραδίων βομβυκίων, τοῦ α' ὅμως ἔχοντος ἐπὶ καὶ τοῦ ἐσχάτου ἑξ φύλλα. Φύλλ. 314. Στάχ. βύρσινον ἀπλοῦν. Κείμενον κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη 80×270, στίχοι 20. Ἀρχικά, τίτλοι, σημεῖα στίξεως καὶ ἐκφωνητικὰ ἐρυθρά.

¹ Delehay σ. 346.

Ἐν τέλει εὐρῆται:

« † δόξα σοι χρισιὲ τὸ
δείξαντι τὸ τέ
λος εἰς δόξαν
καὶ ἔπαινον τῆς
ἀγίας καὶ ὁμοῦ
οῦ καὶ ζωοπι
οῦ καὶ ζωαρχικῆς
καὶ ἀδιαυρέτου
καὶ Προσκυνη
τῆς τριάδος
αμήν.»

« ἐτελιώθη τὸ παρὸν θεῖον καὶ ἅγιον
καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον δια χ(ε)ρ(ός) καμοῦ τοῦ
ἀμαρτ(ω)λ(οῦ) καὶ ἀναξίου Βενιαμήν καὶ τὰ
χα ἱερομονάχου μηνὶ ἰουνίου εἰς τὰς
[εἰ]κοσι ἡμέρα σα(ββ)άτ(ω) τοῦ ἔτους ͵λϞμς^{ον} (=1338 μ. Χ.)
καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες εὐχεσθαι μοι
διὰ τὸν κύριον ὅτι ἀμαθῆς ἦμι. αμήν.»

(Πρβλ. Gardthausen σ. 260).

Ἐν φύλλῳ 62^α εὐρῆται τὸ ἐξῆς κρυπτογραφικὸν σημείωμα: « η ε ν Ϛ θ ζ β ν π θ
ς ψ θ υ θ Ϛ ε Ϟ λ ξ λ ν θ υ λ ω » ὅπερ ἀναγνωστέον «βενιαμήν καὶ τάχα ἱερομόναχος».

Περιεχόμενα:

1) Εὐαγγέλιον. Ἀρχ. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος... Τελ. (φ. 230^β) Ἐκ τοῦ κατὰ
Ματθαῖον... ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

2) φ. 231^α. Πίνακες τῶν περικοπῶν τοῦ εὐαγγελίου καὶ συναξάριον. Ἀρχ. «μηνὶ
σεπτ(εμβ)ρ(ίου) ᾧ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰνδ(ί)κτου καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν συμεῶν τοῦ
στυλ(ι)τ(ου). γίνεται δὲ καὶ σύναξις τῆς ὑπεραγίας θ(εο)τό(κου) ἐν τοῖς χαλκοπρατείοις
ὑπὲρ μισαίνων. (καὶ) ἐν μὲν τῷ φόρῳ (καὶ) εἰς τὴν λειτουργίαν». Τελ. φ. 314^α «εἰς κοι-
μηθέντ(ας). εἶπεν ὁ κ(ύρι)ος πρὸς τ(οὺς) ἐληλυθ(ό)τ(ας) ἀμήν ἀμ(ήν) λ(έ)γ(ω) ζ(η)τ(ει)
τῇ Ἐ τῆς β εὐδ(ο)μάδος τοῦ πάσχ(α) ἄλλ(ον) εἶπ(εν) ὁ Κ(ύρι)ος ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς
ζωῆς ζ[ή]τει τῇ... τ(ῆς) γ εὐδ(ο)μάδος τοῦ πάσχ(α)».

Ὁ κώδιξ οὗτος φέρει ἐν C. R. Gregory, Die griechischen Handschriften des Neuen
Testaments, Leipzig 1908 σ. 145 τὸν ἀριθμὸν «1 761» δηλαδὴ Lesebuch ὑπ' ἀριθ. 761.

5 244.

Ἔτ. 1342. 200×280. Στάχ. ἀπλοῦν. Βομβ. Πάχος 5 ἐκ. Κατὰ τετράδια.
Κείμενον 130×200. στιχ. 20. Ἀρχ. ἐρυθρά. Τυφόβρωτος ἰδίᾳ ἐν ἀρχῇ.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου κειμένου:

«ἐτελειώθη ὁ ἔννατος μὴν μᾶϊος. βοηθεία θ(εο)ῦ διὰ συνδρομῆς
καὶ ἐπικουρείας τοῦ παναγιωτ(ά)τ(ου) πάπα καὶ π(α)τριάρχ(ου) ἁλε

ξανδρείας κυρ(ίου) γρηγ(ο)ρίου. αὐτός τε καὶ οἱ ε(τε)ρ(οι) ἡ μήνες
ἐν ἔτει ςων (Ι)ν(δικτιῶν)ος.» (=1342)

(Πρβλ. Gardthausen σ. 258).

Μηναιῖον Μαΐου.

6 22.

Ἔτους 1342. 200 × 278. Βομβ. κατὰ τετράδια. Πάχ. 4,5 ἐκ. Κεῖμ. 125 × 198. στίχ. 20. Ἀρχ. τίτλοι ἐρυθροί. Ἀκέφ. καὶ κολ. Ἀστάχωτος καὶ ἐφθαρμένος. Ἰδία χειρὶ τῷ 244^ο κώδικι.

Μηναιῖον Μαρτίου, ἀκέφαλον καὶ κολοβόν.

7 237

Ἔτ. 1342. 193 × 275, Βομβ. κατὰ τετράδια. φ. 248. Κεῖμ. 127 × 195. στίχ. 20. Τίτλοι κ. ἀρχ. ἐρυθρά. Γέγραπται ἰδία χειρὶ τῷ 244^ο Κώδικι. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει πρόσθετα φύλλα ἄλλη χειρὶ. Πολλὰ φύλλα ἐκπεσόντα ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ φύλλων χάρτου μετὰ ὕδατ. σημείου νεωτέρα χειρὶ γεγραμμένων.

Μηναιῖον Ἰανουαρίου.

8 245

Ἔτ. 1342. 193 × 270. Βομβ. κατὰ τετράδια. φ. 189. Στάχ. ἐφθαρμένον. Κεῖμ. 130 × 197, στίχ. 20. Τίτλοι κ. ἀρχ. ἐρυθρά. Γέγραπται ἰδία χειρὶ τῷ 244^ο κώδικι. Ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει πρόσθετα φύλλα ἄλλη χειρὶ.

Μηναιῖον Ἰουνίου.

9 205

Ἔτ. 1342. 197 × 278. Βομβ. κατὰ τετράδια. Πάχ. 3,5 ἐκ. Κεῖμ. 125 × 200, στίχ. 20. Ἀρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Ἀστάχωτος, βεβρωμένος, ἐφθαρμένος, ἀκέφ. καὶ κολ. Ἰδία χειρὶ τῷ 244^ο κώδικι.

Μηναιῖον Ἀπριλίου ἀκέφ. καὶ κολ.

10 246 (435)

Ἔτ. 1359. 200 × 280. Βομβ. πάχος 5 ἐκ. Στάχωμα ἀπλοῦν. Κεῖμ. 135 × 214 στίχ. 21. Ἀρχ. ἐρυθρά.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου κειμένου:

«ἐτελειώθη τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς ἡμέρ(αν)
σάββατ(ον) ἡ' τοῦ αὐγούστου μηνὸς ἔτους ςωξ: (=1359)
διὰ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ κ(αὶ) πτωχοῦ ζωτικοῦ
τοῦ ζωγράφου εὔχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τ(ὸν) κ(ύριο)ν.»

Πρβλ. Gardthausen σ. 258 καὶ Σπ. Λάμπρον ἐν Ν. Ἑλληνομ. τ. Ζ' 1910 σ. 487.

Μηναιῖον Ἰουνίου.

11 77 (952)

*E. 1360. 200×280. Βομβ. φυλλ. 376. Κατὰ πεντάδια. Στάχωμα μετὰ ἀπλῶν σχεδίων ἐντετυπωμένων. Κεῖμ. 110×255. Στίχ. 23. Ἐπικεφ. ἐρυθραί. Τυλφόβρωτος. Ἐκ τοῦ κειμένου ἐξέπεσαν φύλλα τινὰ ἀντικατασταθέντα νεωτέρῳ χειρὶ.

Ἐν τέλει εὐρῆται :

« † Τέλος εἴληφε τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον εὐαγγέλιον
ἐν κεφαλείοις $\overline{\text{C}\lambda\beta'}$ στίχοις $\overline{\text{B}\iota}$ »
« Τέλος εἴληφεν, ἡ βίβλος αὕτη
† ἔτος $\overline{\text{C}\omega\chi\theta'}$ Ἰνδικτιῶνος 14 ἐγράφη (=1360)
μηνὶ σεπτεμβρίῳ $\overline{\text{I}\theta'}$ ἡμέρᾳ σα(ββάτῳ) ὥρᾳ $\overline{\theta'}$
† Δόξα τῷ θεῷ τῷ δίδοντι μοι τὴν ἰσχὺν
τοῦ ἄρχειν καὶ τελ[εύ]ει[ν]
καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες τὴν βίβλον
ταύτην εὐχεσθε καὶ μοὶ τῷ ἀλιτρῷ
καὶ τάχα θύτη. θεοφυλάκτω
χθαμαλῷ καὶ τάχα ρακενδύτῃ † »

Πρβλ. Gardthausen σ. 260-1.

Περιεχόμενα :

1 Τετραευαγγέλιον. Ἀρχ. «Βίβλος γενέσεως» Τελ. σ. 370α «χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία».

2 φ. 370β «Ἐκλογάδιον εὐαγγελιστῶν διὰ τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τὰς περικοπὰς ἐκάστου εὐαγγελιστοῦ (ἐδάφια) ἅμα δὲ καὶ τ(ὰς) τ(ῶν) κεφαλαί(ων) παρασημειώσ(εις) ἀκριβῶς διαγορευ(ον) περι(έ)χει δὲ τ(ὴν) ἀρχ(ὴν) ἀπὸ τοῦ ἁγίου πάσχ(α) λειοῦν... τῷ μηνολογίῳ» ἀρχειται. «Τῇ ἁγία καὶ μ(ε)γ(ά)λ(ῃ) κυρ(ιακῇ) τ(οῦ) πάσχ(α) κα(α)τ(ὰ) Ἰω(άννου) κε(φά)λαιον» ὡν ἐν ἀρχ(ῇ) ἦν ὁ λόγ(ος)·· τέλ(ος) διὰ ἰ(ησοῦ)υ χ(ριστοῦ)υ ἐγε(νετο)· Κολοβὸν ἐν τέλει.

Ὁ κώδιξ οὗτος παρὰ τῷ Casp. R. Gregory, Die Griechischen Handschriften des Neuen Testaments Leipzig 1908 σ. 78 φέρει τὸν ἀριθμὸν «E 904» δηλαδὴ κώδιξ περιέχων τὰ εὐαγγέλια ὑπ' ἀριθ. 904.

12 119 (14)

*E. 1381 - 1382. 128×180 βομβ. φ. 232 κατὰ τετράδια. Στάχ. μετὰ ἐντύπων σχεδίων. Κεῖμ. 82×135. Τίτλοι καὶ ἀρχικά ἐρυθρά.

Ἐν τέλει

« Ἐγράφη εἰς τὸ ταμαθ διὰ τοῦ
[τα]πεινοῦ μ(η)τροπολί(ου) λιθύης θεολ(ή)πι(ου)
κα(αὶ) γ(ι). κα(αὶ) προέδρ(ου) ταμιᾶθίου εἰς τὸ $\overline{\text{C}\omega\chi}$ ἔτει (=1381)
(Ι)ν(δικτιῶν)ος $\overline{\text{C}}$ μην(ι) σεπτεβρίῳ καὶ Συνδρομ(ῇ)
(καὶ) ἐξόδ(ω) κυριακοῦ ἀναγνώστου
τοῦ δομήνικου. »

Ὁ Gardthausen (σ. 258) ἀναφέρων τὸν κολοφῶνα τοῦτον σημειοῖ ὅτι ἡ ὀρθὴ ἰνδικτιῶν εἶνε ἡ Ε'η, πράγματι δὲ καὶ ἐν τῇ Παλαιογραφίᾳ του (σελ. 457), σημειοῦται ὅτι εἰς τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτος Ὡη ἀντιστοιχεῖ ἡ 5η. Ἰνδ. Ἐὰν πιστεῦσμεν εἰς τὴν ἰνδικτιῶνα τοῦ βιβλιογράφου τότε ὁ κῶδις ἐγράφη τῷ Ὡη'α' φ' ἔτει, καὶ ἐπειδὴ ἐγράφη κατὰ Σεπτεμβρίου 24η, ἀφαιρουμένων 5509, προκύπτει ὅτι ἐγράφη τῷ 1382^ω μ. Χ. Ἄλλως, ἐὰν θεωρηθῇ ὀρθὸν τὸ Ὡη ἔτος, καὶ ἡ Ἰνδ. ἐσφαλμένη τότε ὁ κῶδις ἐγράφη κατὰ τὸ 1381 ἔτος.

Τετραευαγγέλιον. Ἀρχ. «Βίβλος γενέσεως». Τελ. «χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία».

Ὁ Κῶδις οὗτος φέρει ἐν C. R. Gregory, Die griechischen Handschriften des Neuen Testaments Leipzig 1908, σ. 78 τὸν ἀριθμὸν «Ε 903» δηλαδὴ κῶδις περιέχων τὸ κείμενον τῶν εὐαγγελίων ὑπ' ἀριθμὸν 903.

13 208 (MH', 371)

Ἔτους 1407. 138×188 χάρτ. φ. 169, κατὰ τετράδια ἡριθμημένα ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι καὶ ἐν τῇ κάτω αὐτῆς ὥα. Κείμε. 83×132 στίχ. 20. Ἀρχικὰ καὶ τίτλοι ἑρυνθρά.

Ἐν τῷ τρίτῳ φύλλῳ τοῦ ἐβδόμου τετραδίου:

«Ἐτελειώθ(η) διὰ χειρὸς ἐμοῦ του τα
πεινοῦ ἰωακείμ μ(η)τροπολί(ου) σοῦ πα
κίου ἔτους ςϠε (Ι)ν(δικτιῶν)ος ιε μηνὶ ἰουλ(ίου) (<=1407)
κη ἡμέρα πέμπτη:»

Πρβλ. Gardthausen σ. 257.

καὶ κάτωθι μονοκονδυλιακῶς ἡ ὑπογραφή τοῦ αὐτοῦ.

Ἐν ἀρχῇ φύλλα κενά.

Περιεχόμενα:

1 φ. 15α «Διάταξις τῆς τοῦ πατριάρχου λειτουργίας ὡς γίνεται ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ καὶ ἡ τάξις τῶν χειροτονιῶν, πότε καὶ πῶς γίνεται ἐκάστη, συνταχθεῖσα παρὰ τοῦ πρωτονοταρίου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θ(εο)ῦ μεγ(ά)λ(ης) ἐκκλησίας κυροῦ Δημητρίου τοῦ Γεμῖστοῦ.» Ἀρχ. «Οἱ μέλλοντες τὴν θείαν ἐπιτελέσαι μυσταγωγίαν, ὀφείλουσιν εἶναι προηγουμένως κατηλλαγμένοι μ(ε)τ(ὰ) πάντων κ(οι) μὴ ἔχειν κατὰτίνος» ἔπονται τάξεις χειροτονίας. Τελ. φ. 64α «Ἐθγὴ γεναμένη πρωτοπαπᾶ». Τελ. φ. 65α «Τὸν βίον εὐδόκησον καὶ πάντας ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς θ(εὸς) ἐλέησον νῦν καὶ αἰε κτλ.»

2 φ. 65β «Λίβελλος τῆς ὀρθῆς τ(ῶν) χριστιαν(ῶν) πίστεως» Ἀρχ. «Πιστεύω εἰς π(ατέ)ρα καὶ υἱὸν κ(αί) πν(ευμα) ἅγιον, τὴν ἁγίαν τριαδα καὶ ὁμοούσιον, τὴν διαιρετήν μὲν τοῖς προσώποις». Τελ. φ. 68β «καὶ οὕτω μὲν ἔχει ἡ τῆς εὐσεβοῦς τῶν χριστιανῶν ἐκθεοῖς πίστεως».

3 φ. 68β Ἐρώτησις ὁποία ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ πίστις ἡμ(ῶν) τῶν χριστιανῶν ἡ θεότης. Ἀπόκρισις. Π(α)τηρ, υἱ(ός), πν(εῦμα) ἅγιον, θ(εὸς) εἷς.

4 φ. 69α «Ὁμολογία Ἀρχιερέων» Ἀρχ. «Πιστεύω εἰς ἕνα θ(εό)ν» Τελ. «ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ ἐν τῇ ἐπιστευθεῖσα μοι ποιμνη, τῷ δὲ θ(ε)ῷ πρεπεὶ κτλ.»

5 φ. 73β «Εἰς προχείρισιν π(α)τριάρχου εἰς π(α)τριάρχην» Ἀρχ. «Ἀφ' ἐσπέρας ἐνθρονίζεται μετὰ δύο ἀρχιερέων».

6 φ. 80β. Τάξις γενομένη ἐπὶ τῶν ἀντιμ(η)νσί(ων)».

7 φ. 83α. «Περὶ τῶν ὑπηρετίσασμένων ἐργαλεί(ων) εἰς ἀνακαίνησιν ἱερῶν σκευῶν. Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπ(ου) Κύπρου πρὸς τὸν ἱερωτ(α)τ(ον) ἐπίσκοπον Δυρραχίου τ(ὸν) Καβάσιαν» Ἀρχ. «Τὰ εἰς ἀνακαίνησιν τῶν θραυσθέντων ἱερῶν σκευῶν, ὑπηρετησάμενα». Τελ. φ. 84β «ἵνα τ(ῇ)ν τ(ῶν) αἰχμαλῶτων ἐργάσῃται λύτρωσιν». Ἔστι δὲ Ἰωάννου Κίτρους.

8 φ. 84β «Εἰ σὺμβαίη χεθὴ ἐκ τῶν ἀγίασμάτων τι εἰ καὶ ὅλον, εἰ τὸ ἅγιον ποτήριον, εἰ ὁ ἅγιος δίσκος». Ἀρχ. «Εἰ σὺμβαίη χυθὴ κατὰ γῆς ἐκ τοῦ ἁγίου ποτηρίου». Τελ. φ. 85α «καὶ τὴν τελείωσιν τῶν ἁγίων μυστηρίων».

8 φ. 85β «Τάξις γενομένη ἐπὶ καθιερώσεως ναοῦ» Ἀρχ. «Πρὸ μιᾶς ἡμέρας, καταλαμβάνει τὸν τοιοῦτον ναόν».

9 φ. 103α «Τάξις ἐπὶ ἀνοίξει ναοῦ βεβηλωθ(έν)τ(ος) ὑπὸ ἐθν(ῶν), γίνετ(αι) οὕτ(ως)» Ἀρχ. «Ποιεῖ εὐλο(γ)τὸν) ὁ ἱερεὺς καὶ ποιεῖ ἀγιασμόν τοῦ κατὰ μῆναν».

10 φ. 103β «Εὐχὴ λεγομένη ὑπὸ ἱερέ(ως) ἢ ἀρχιερέ(ως) ἐπὶ τ(ὸν) μέλλοντα μεταλαβεῖν».

11 φ. 107α «Ἀκολουθ(ία) εἰς τὸ καθιερῶσαι ἀντίμινσ(ια), μετὰ ἁγίων λειψάνων, εἰς τὸ ἱερουργεῖν ὁ ἱερεὺς εἰς ἐκκλησίας χαλασμένας καὶ ἁγίας τραπέζας λείψανα μὴ ἔχωντες».

12 φ. 112α «Ἀκολουθ(ία) ὅτι ποιήσαι ὁ ἱερε(ὺς) ἀλλαγὴν κενουργ(ῇ), οἶον στίχάριον καὶ φελώνιον καὶ τὰ ἕτερα».

13 φ. 112β «Ἀκολουθ(ία) εἰς τὸ ἀγιάσαι καινουργ(ῇ)· οἶον ποτήριον καὶ δίσκον, καὶ τὰ ἕτερα».

14 φ. 115α «Τάξις γενομένη ἐπὶ σαλευθείσῃ ἡ ἁγία τραπεζεῖ».

15 φ. 120α «Εὐχὴ ἐπὶ ἀρχιδιακόνων». Ἔπονται διάφοροι εὐχαί.

16 φ. 125-133 κενά.

17 φ. 134β Εὐχὴ μετὰ ἀραβικῆς μεταφράσεως.

18 φ. 137 κενόν.

19 φ. 138 «Ἀκολουθ(ία) τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου σχήματος».

20 φ. 141β «Συστατικ(ὸν) πνευματικ(οῦ) γράφε οὕτως» Ἀρχ. «Ἡ μετριότης ἡμῶν ἄνωθεν παρὰ θεοῦ τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν λαβοῦσα» Τελ. φ. 143β «ἀφ' οὗ καὶ μέλεις Γν Τούτων κακοδοξίαν τε καὶ δυσσεβειαν. Ἰωάννης ἔλεφ θ(ε)ῷ πιστὸς βασιλεὺς (καὶ) αὐτοκράτωρ ῥωμαίων ὁ Κανακουζηνός, ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ μοναχικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς Ἰωάσαφ μοναχός».

21 φ. 144α «Εἰς συστατικὸν ἀρχιερέως Γραι < = γράφαι > οὕτως».

22 φ. 145 Τροπάρια εἰς παράκλησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἀρχ. «Μετὰ φόβου καὶ τοῦ πόθου, συνελθόντες τῇ παρθενω.»

23 φ. 151β — 152α κενά.

24 φ. 152β — 159 ἀραβικά κείμενα.

25 φ. 160 — 169 Δογματικά περὶ πίστεως ἀνεπίγραφα: Ἀρχ. «Πιστεύω εἰς ἓνα π(ατέ)ρα ἀγέννητον, (καὶ) εἰς ἓνα υἱὸν γεννητον, (καὶ) εἰς ἓν πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευτόν.»

14 302 (31, 59)

Ἔ. 1414. 210×285. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 349 ἡριθμημένα παλαιόθεν κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 140×203, στίχ. 28. Τίτλοι καὶ ἀρχικά ἐρυθρά.

Ἐν τέλει τοῦ Μηνὸς Αὐγούστου φ. 318β εὐρηται :

« † ἐγράφῃ ἐν ἔτει , ς Ϟ β ' τῷ συντελε(στῇ) τῶν καλ(ῶν)
 θ(ε)ῶ χάρις
 δόξα τῷ θ(ε)ῶ τῷ εἵ ἐλευθερώσαντι με
 θ(ε)οῦ τὸ δῶρον, καὶ πόνος ἀντωνίου
 † ἐγρ(αφ)ῇ ἐν ἔτει , ς Ϟ β ' μηνὶ φε(βρουα)ρ(ίου) (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος τ ' παρὰ
 ἀντωνίου εὐτελοῦς » (= 1414)

Πρβλ. Gardthausen σ. 260.

Συναξάριον :

• Μὴν Μάρτιος, ἔχει ἡμέρ(ας) ΛΑ, ἡμέρα ἔχει ὥρ(ας) ΙΒ' καὶ ἡ νύξ ὥρας ΙΒ'. Οὗτος ἀρχὴ μηνῶν καὶ πρῶτος διαγορεύεται, παρὰ τῷ θεσπεσίῳ μωσῇ, ἐν τούτῳ γὰρ μανθά-
 νομεν τὰ πάντα παραχθῆναι ὑπὸ θ(εο)ῦ. » Ἐπεται μνήμη Εὐδοκίας τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν,
 Δομνίνης τῆς νέας, Ἀντωνίνης, Μαρκέλλου, Ἀντωνίου κτλ. Ἐν τέλει τῇ λαπ ἡμέρᾳ,
 μνήμη Ἀκακίου Μελιτινῆς τοῦ ὁμολογητοῦ, Ἰωάν, Ἀβδὰ καὶ Βενιαμίν, Μενάνδρου
 Βλασίου, 38 μαρτύρων, Στεφάνου, Θεοφίλου.

Μὴν Ἀπρίλιος. Ἀρχ. Μνήμη Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, Μακαρίου ἡγουμ. τῆς Πελεκη-
 τῆς, Γεροντίου καὶ Βασιλίδου, Εὐθυμίου, Πολυκάρπου, Ἀχαΐ κτλ. Ἐν τέλει μνήμη
 Ἰακώβου, Κλήμεντος, Μαξίμου, Βασιλείου Ἀμασειας, Δονάτου Εὐροίας, κατήχη-
 σις Ἐφραίμ.

Ἐπεται Συναξάριον Μαΐου, Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου.

15 268

Ἐ. 1438. 214 × 292 χάρτ. μετὰ ὕδατινου σημείου, φ. 213 κατὰ τετρά-
 δια. Στάχ. μεθ' ἀπλῶν ἐντύπων σχεδίων. Κείμε. 135 × 222, στίχ. 33. Τίτλοι καὶ
 καὶ ἀρχικὰ ἐρυθρά.

Φ. 211α :

« ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ μ(η)τροπολίτου
 πέργης καὶ ἀιταλεί(ας), ἡπερίμου καὶ ἐξάρχου τῆς
 παμφυλίας ἐν ἔτει ς Ϟ μ ς (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος α̅ (= 1438)
 μην(νὶ) ὀκτωβρίῳ λῆ Ϻ (= ἡλίου) κύλκος β' (((= σελήνης) ια̅
[θεμέλιον) (((= σελήνης) δ̅.
 ὠροσκόπ(ιον) βρ»

Περιεχόμενα :

1 φ. 1β «Ἡ προθεωρία αὕτη ἐστὶ τοῦ ἀδελφιδοῦς τοῦ τὴν ἀρίστην ταύτην) πραγμα-
 τεῖ(αν), συστησάμ(έν)ου, σοφῶς ἄγαν ἐκτεθεῖσα καὶ διὰ βραχέ(ων) ῥημ(ά)τ(ων) τὸ πᾶν
 (τῆς) ὑποθέσ(εως) ἐκτιθεμ(έν)η» Ἀρχ. «Τοῦτο τὸ βιβλίον συνέστη μὲν κ(α)τ(ὰ) τ(ῆς) τῶν
 Λατίνων καινοτομ(ίας)». Τελ. «κ(αὶ) τ(ῆν) συμφωνί(αν) κ(αὶ) τ(ῆν) εἰρή(νην) τ(ῶν) ἐκκλη-
 (σιῶν) ἐπὶ τούτοις γενέσθαι».

2 φ. 2α «Τοῦ ἁγιωτάτου καὶ μακαρίου π(α)τρὸς ἡμῶν Νεῖλου ἀρχιεπισκόπου
 Θεσσαλονίκης λόγος, ἀποδεικνύς μὴ ἄλλο τι τὸ τῆς διαστάσεως τῆς Λατίνων ἐκκλη-

σί(ας) καὶ ἡμῶν μέχρι τοῦ παρόντος αἴτιον εἶναι ἢ τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν πάπαν οἰκου-
μενικῇ συνόδῳ τὴν τοῦ ἀμφισβητουμένου διάγνωσιν ἐπιτρέψαι, ἀλλ' αὐτ(όν) μόνον
διδάσκαλον ἐθέλειν τοῦ ζητουμένου καθέζεσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους ἐν μαθητοῦ μοίρᾳ
ὑπακούοντας ἔχειν καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀλλότριον τῶν ἀποστολικῶν τε καὶ π(ατ)ρικῶν
καὶ νόμων καὶ πράξεων» Ἀρχ. «Ἡγούμεθα δεῖν πρὸς Λατίνους ποιουμένους τὸν λόγον.»
Ἔστι Νείλου Καβάσιλα μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ἐξεδόθη ἐν Migne CXLIX
σ. 684 - 99¹.

3 φ. 5β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς τοῦ πάπα ἀρχῆς.» Ἀρχ. «Φασὶν οἱ λατῖνοι, τὸν
μακάριον πέτρον κορυφαῖον παρὰ τοῦ κ(υρί)ου καταστάντα ι(ῆς) ἱεράς δωδεκάδος.»
Τελ. φ. 12α «ἔστηκα γὰρ μετ' ἐκείνων οἷα ἔργον ψάλλειν μὴ περιέλης ἐκ τοῦ στόματος
μου λόγον ἀληθείας.» Ἐξεδ. ἐν Migne τ. CXLIX σ. 700 - 28.

4 φ. 12α «Τοῦ αὐτοῦ, ἀπάντησις πρὸς λατίνους, σαφής τε καὶ σύντομος ὥσπερ
ἐγχειρίδιον τι προκείμενον τοῖς βουλομένοις ἀγωνίσθαι πρὸς ἐκείνους.» Ἀρχ. «Τῶν ἐν τῇ
Θεολογίᾳ δογμάτων, τὰ μὲν εἰσι ῥητῶς κείμενα.» Τελ. φ. 14α «πόθεν ἔξουσιν οἱ λατῖνοι
τὰ τοιαῦτα πιστὰ δεικνύναι.»

5 φ. 14α «Λόγοι λατίνων ἐξ ὧν οἴονται δεικνύναι τὸ π(νεῦ)μα τὸ ἅγιον καὶ ἐκ τοῦ
υἱοῦ ἐκπορευόμενον.» Ἀρχ. «Πρῶτον μὲν ἀρχαία τίς ἐστι δόξα τῆς καθολικῆς ἐκκλη-
σίας, ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα(α) εὐπορευέσθαι οὔεσθαι.» Τελ. φ. 21α «παρ' ἧς καὶ τὰς
ἀρχαίας συνόδους εὔρηται βεβαιουμένας».

6 φ. 22α «Πρὸς τὸ σῦμπερασμα ἢ περὶ τοῦ ἀγ(ίου) πν(ευμα)τ(ος)» Ἀρχ. «Καὶ ταῦτα
μ(έν) ἢ τῶν λατίνων ἐκκλησία συνηγοροῦσα τῇ δόξῃ τῇ ἑαυτῆς» λόγος α' Τελ. φ. 29β
«τῇ ἐκκλησίᾳ Θ(εο)ῦ προστρίβεται. δηλον ἐν τούτῳ».

7 φ. 30β λόγος β'.

8 φ. 44α » γ'.

9 φ. 49α » δ'.

10 φ. 59β » ε'. Ἀρχ. «Καὶ μὴν καὶ ἐκ τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐκτῆς συνό-
δου.» Τελ. φ. 68α «Τὸ προσήκον ἂν γένοιτο τέλος ἡμῶν καὶ οὐ παντάπασι μάτην ὁ τοσοῦ-
του τοῦ λόγου δρόμος».

11 φ. 69β «Λύσεις τῶν προτάσεων τῶν λατίνων, ἐξ ὧν συνάγειν οἴον(αι) τὸ
πν(εῦ)μα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορευέσθαι» Ἀρχ. «Λατίνων κεφάλαιον Α'ον. Πρῶτον
μὲν ἀρχαία τις ἐστι δοξα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας κτλ.» ἀφοῦ δὲ παρατεθῶσι τὰ τῶν
λατίνων ἔπεται «λύσεις τῶν προειρημένων. πάντα μᾶλλον ἢ τὰ τοιαῦτα γένοντ' ἂν ἀληθῆ,
τοῦναντίον γ(άρ) ἅπαν ἐστί.» Ἔχει κεφάλαια μθ'. Τελ.φ. 177α «ἵνα φρονῶμεν ταυτά,
ἵνα ζῶμεν σοί, καὶ τῷ ἀνάρχῳ προβολεῖ σου π(ατ)ρι, κ(αί) τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ λόγῳ σὺ
γάρ εἰ ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀλήθεια, ὁ ἁγιασμός καὶ παρὰ σοῦ πᾶσι ταῦτα πλουσίως
ἐκκέχθαι καὶ σε προσκυνοῦντες δοξάζομεν, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν».

12 φ. 178β «Περὶ τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου ἧτις ἀποκατέστησε φῶτιον
τὸν ἀγιώτατον π(ατ)ριάχην εἰς τὸν θρόνον κων(σταντινου)πόλε(ως) καὶ διέλυσε τὰ σκάν-
δαλα τῶν δύο ἐκκλησι(ῶν) τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας ῥώμης.» Ἀρχ. «Ἀπὸ τοῦ λόγου τοῦ
Βέκκου οὗ ἡ ἀρχή. Ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς εἶγε τὸ τοῦ εὐαγγελίου κηρύγματος ἀπλοῦν
τε καὶ ἀνεξέταστον τῇ τοῦ χ(ριστο)ῦ ἐκκλησίᾳ διέλαμπ(εν) εἰς αἶε» Τελ. φ. 205β «ὡς
δέδεικται διὰ πλείονων πόθεν ἔξουσιν λατῖνοι τὰ τοιαῦτα πιστὰ δεικνύναι».

13. φ. 206α. «Τοῦ σοφωτ(ά)του Βαρλαάμ λόγος περὶ τῆς τοῦ πάπ(α) ἀρχῆς.»
Ἀρχ. «Οἱ περὶ τὰς ἐπιστήμας δεινοὶ ὧ χρηστὲ φραντζίσκε, λέγουσιν ὅτι ἕκαστος ἐπιστή-

¹ Πρβλ. Krumbacher σ. 109 - 110.

μων μόνος δύναται διαλέγεσθαι». Τελ. φ. 211β. «Ἐξ ὧν εἶπομεν ἀρχῶν καὶ μακροθύμως ἀκουσόμεθ' αὖ σου.» Ἐξεδ. ἐν Migne τ. CLI σ. 1256-79.

14. φ. 212. «Τοῦ ἀγίου) Μαξίμου πρὸς Μαρίνον ἐπιστολή.» Ἀρχ. «Νόμφ' θεῖω κ(α)τ(ἀ) θεὸν εὐθυνόμενος.» Τελ. φ. 213α. «τοῖς πάντα κατὰ τὸ δοκοῦν μεταλείβειν οὐ καλῶς πειρωμένοις.» Ἐξεδ. ἐν Migne Patrol. Gr. τ. XCI σ. 133-8.

16 308

Ἔτους 1442. 140×218 φύλλα χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. 11. Κεῖμ. 85×150. Ἐν τέλει τοῦ πολυμιγοῦς κώδικος 308 εὑρηνται 11 φύλλα ἄλλη χειρὶ ἢ ὁ ὅλος κῶδιξ γεγραμμένα περιέχοντα Πασχάλιον, ἀρχ. «ἔτους ^{ου ου ου} ς Ϟ ν Ἰνδικτ(ιώνος) $\overline{\epsilon} \langle = 1442 \rangle$ ἡλίου κύκλος ζ' κτλ.» περιέχοντα τὰ πασχάλια τῶν ἐτῶν $\overline{\varsigma \rho \nu \sigma \upsilon}$ μέχρι $\overline{\xi \sigma \upsilon} \langle = 1442 \text{ ἕως } 1562 \rangle$.

17 197 (ΠΒ', 408).

Ἔτους 1479. 145×210. Χάρτ. φ. 42. Στάχ. ἀπλοῦν Κεῖμ. 105×144. Στίχ. 19. Ἀρχ. τίτλοι ἐρυθροί.

Ἐν τέλει:

«ἐτελειώθει ἡ θεία λειτουργία
τοῦ ἐν ἀγίοις π(α)τ(ρ)ὸς ἡμῶν κεσαρί
ας καππαδοκῆς βασιλείου τοῦ
μεγάλου καὶ ἡ προηγιάσμεναι
διὰ χειρὸς κάμου τοῦ ἀμαρτω
λοῦ γεωργίου ἀναγνώστου τάχα
καὶ νόμικου καὶ ἡ ἀναϊνόσκον
τ(ες) οἱ ιερεῖς καὶ μοναζωντ(ες) εὐχε
σθαι μοι διὰ τὸν κ(ύριον) ἐν μ(ην)ῇ δεκεμ
βρίω $\overline{\epsilon}$ ἡμέρα $\overline{\epsilon}$ ἐν ἐτὶ $\overline{\varsigma \omega} \overline{\rho \omega}$
[πη^ω] Ἰνδικτιόνος $\overline{\epsilon}$ » $\langle = 1479 \rangle$

(Πρβλ. Gardthausen σ. 257).

Τὸ ἔτος συμπληροῦται ἐκ παραφύλλου σημειώματος κατὰ τὰ ἄλλα ἄνευ ἐνδιαφέροντος. Λειτουργία Βασιλείου τοῦ Μεγάλου προηγιασμένων.

ΙΣΤ' ΑΙΩΝΟΣ

18 85 (P^ς 455)

Ἔτους 1501. 150×120 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημειῶν φ. 216 κατὰ τετράδια κη' ἡριθμημένα ἐν τῇ ἄνω ᾧ δεξιᾷ. Στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 95×165 στίχοι 22. Ἐπικεφ. καὶ ἀρχικὰ ἐρυθρά.

φ. 214α

«† Τελ(ος) εἰληφε σὺν θεῷ τὸ παρὸν εὐχολόγιον
τοῦ πνευματικοῦ κυροῦ Ἰωάσαφ ἐκ τὰς Ἀθήνας.
Ετεi ξθ^ω ἰνδ(ικτιῶνος) δ' μηνὶ μαρτίῳ δ» (=1501)

Καὶ ἐν τῇ ᾠῃ

«Μιχαὴλ ἁμαρτωλὸς
κακομόναχος
καὶ κακογράφος»

«Ἐπίβλεπον ἐν εὐμενίᾳ πανύμνητε κ(ύρι)ε θεὲ ἐπὶ τὴν
ἐμὴν χαλεπὴν του σώματος κάκοσόν· καὶ ἰάσαι
τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος».

(Πρβλ. Gardthausen σ. 259).

Περιεχόμενα :

Ἐν ἀρχῇ Πίναξ ἐπακτῶν τοῦ Πάσχα.

1 φ. 2α «Περὶ τοῦ πῶς χρὴ δέχεσθ(αι) τ(οὺς) ἀναθεματίζοντ(ας) τ(ήν) ἰδίαν καὶ
πᾶσαν αἵρεσιν, ἣ μύρω θεῖω χρῶμένους μόνον καὶ μὴ βαπτιζομένους. Προηγούμενους
μέντοι χρὴ ἥνικα μέλλουσιν προσάγεσθαι.» Τελ. φ. 6β «ἵνα μὴ ἀφώτιστα τελευτῶσιν.»

2 φ. 7α «Τὸ πικρὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῆς ἐν ἱεροσολύμοις ἀγίας)
λαύρας του ὁσίου καὶ θεοφόρου π(ατ)ρ(ὸς) ἡμῶν Σάββ. αὕτη δὲ ἡ ἀκολουθ(ία) γίνεται
καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἐν ἱεροσολύμοις ἀγίων μονῶν. εἰδῆσις τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ.
πρὸ τοῦ δύναι τὸν ἥλιον ἦ[τοι] περὶ ὥραν ἰ τ(ῆς) ἡμ(έρας) ἀνέρχεται ὁ κανδηλάπτης»

3 φ. 13α «Ἀρχὴ σὺν θ(ε)ῷ ἀγίῳ τοῦ Εὐχολογίου. Εὐχαὶ τοῦ λυχνικοῦ. εὐχὴ ᾠ.
Κ(ύρι)ε οἰκτίρμον καὶ ἐλεήμων μακρόθυμε καὶ πολυέλεε ἐνώτισε τ(ήν) προσευχὴν
ἡμῶν κτλ.»

Ἔπονται διάφοροι εὐχαί, ἀκολουθίαι, κανόνες.

φ. 15α «Εὐχὴ τῆς εἰσόδου.

φ. 15β «Εὐχὴ ἀντιφώνου. Θ'. Εὐλογητὸς εἰ κ(ύρι)ε δέσποτα»

φ. 16α «Εὐχὴ ἀντιφώνου. Ὁ θ(ε)ὸς ὁ μέγας καὶ ἡψιστος»

φ. 17α «Εὐχὴ τῆς κεφαλοκλησίας. Κ(ύρι)ε ὁ θ(ε)ὸς ἡμῶν ὁ κλίνας οὐ(ρα)νοὺς καί»

φ. 17β «Εὐχαὶ ἐωθιναί. Τοῦ ὁρθρου. Εὐχαριστοῦμεν σοι χε ὁ θς ἡμῶν»

κτλ.

Τελευτᾷ τὸ εὐχολόγιον :

φ. 162α «Τῇ κυ(ριακῇ) τῆς ἀγ(ίας) Ν (=πεντηκοστῆς) σημ(αί)ν(ει) τὸ λυχνικὸν
ταχύτερον, διὰ τῆς ἀκολουθ(ίας) τῆς γονυκλίσιος καὶ λέγομεν τὸν συνήθη ψαλμόν :
Εἰς δὲ τὸ κ(ύρι)ε ἐλέησον, ἱστῶμεν στίχους ἕξ καὶ ψάλλομ(εν) τὰ ἰδιόμελα στιχ(η)ρὰ τοὺς
Γ' [Δαυιδικοὺς] δευτεροῦντες αὐτά. ἦχ(ος) πλ(άγιος) Β'. Βασιλεῦ οὐ(ρά)νιε.»

φ. 171α «Εὐχ(ή) εἰς τὸ κατασφραγῆσαι παιδίον λαμβάνων ὄνομα τῇ ἡμέρᾳ.
Κ(ύρι)ε ὁ θ(ε)ὸς ἡμῶν, σοὺ δεόμεθα καὶ ἱκετεύομεν.»

φ. 172α «Εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον. Ἀποδύῃ αὐτὸ καὶ ὕστησι κ(α)τ(ά) ἀνατο-
λὰς καὶ ἐμφῶσά αὐτὸ Γ εἰς τὸ μέτοπον καὶ τὸ στίθος καὶ λέγει: τοῦ κ(υρί)ου δεηθῶμ(εν).
'Επὶ τῷ ὀνόματί σου ΚΕ ὁ θς τῆς ἀληθείας.

4. φ. 184α. Εὐαγγέλια ἐωθινὰ τὰ ἔνδεκα· εὐα(γγε)λ(ιον) ἀ' κ(α)τ(ὰ) ματθαιον.

5. φ. 194α. Ἀποστολοεὐάγγελα τῆς ἐβδομάδος.

6. φ. 206. «† δώδεκα μὲν εἰσὶ τὰ ἄρθρα τῆς πίστεως (καὶ) τὰ μὲν δύο ἔστι περὶληπτικά πάντων τῶν περὶ θ(εο)ῦ δογμάτων.» Ἔπονται τὰ μυστήρια, αἱ ἀρεταί, αἱ θανάσιμοι ἁμαρτίαι, ὁ δεκάλογος, εὐχὴ ἀφέσιμος, εὐχὴ εἰς λεχοῦσαν.

7. φ. 208β «Νικολάου τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου στίχοι περὶ διαίτης εἰς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου ὄρους κῦρ ἰωαννίκιον· τὸν εἰς τὸ πρῶτον τῆς μονῆς δηλονότι προϊστάμενον.» Ἀρχ. «Πολλάκις με ἡξίωσας τέκνον εὐλογημένον διὰ γραφῆς δηλώσαι σοι πῶς ὀφείλεις διάγειν· εἰς εὐχὴν εἰς ἐγκράτειαν.» Τελ. φ. 212β «τῶν δ' ἁληθῶς ἀγωνιστῶν ἄλλος κανὼν ὑπάρχει. Ἐρρωσον τοῖνυν πρῶτιστε τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου.» Ἐξεδόθη Νικολάου Κ/πόλεως «ποίημα πρὸς τὸν πρῶτον τοῦ ἁγίου Ὅρους, ὡς Τυπικὸν διὰ στοίχου», ἐν Migne τ. CXI σ. 391-406 τὸ δὲ κείμενον παραλλάσσει τοῦ ἐν τῷ παρόντι κώδικι.

8. φ. 212β. «Συνοδικαὶ λύσεις καὶ προτροπαί, περὶ μεγαλοσχήμεν τοῦ λειτουργεῖν.» Ἀρχ. «Ὁ ἁγιώτατος οἰκουμενικὸς π(α)τριάρχης κωνσταντινουπόλεως νικόλαος ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας λέοντος τοῦ φιλοσόφου.» Ἔπονται λύσεις δύο τοῦ Βασιλείου, καὶ μία τοῦ Σιναΐτου.

9. φ. 214β· 215β Πίναξ τῶν ἐωθινῶν εὐαγγελίων.

19 341 (449)

Ἔτους 1508. 148×215, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. τὰ φύλλα κατὰ ἰθ' τετράδια, παλαιόθεν ἡριθμημένα ἐν τῇ ἀνω ᾧ ἐκάστης πρώτης σελίδος ἐκάστον τετραδίου. Τὸ τελευταῖον τετράδιον ἔχει φύλλα ἔξ. Κεῖμ. 90×162, στίχ. 20, ἀρχικὰ καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Τὸ κείμενον τοῦτο εὗρηται συνεσταχωμένον ἐν τῷ πολυμιγεῖ κώδικι 341^φ πρὸς τὸ τέλος.

Ἐν τέλει ἐρυθρᾷ μελάνη.

«† ἐτελειώθη τὸ παρὸν ψαλτήριον διὰ χειρὸς
ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτω
λοῦ μαζίμου ἱερο
μονάχου καὶ πν(ευμα)τικοῦ
τοῦ ἐλαιούσης, καὶ
οἱ ἀναγινώσκοντες
εὐχεσθαί μοι καὶ μὴ μὲ
μέμφεσται διὰ τῶν πολλῶν
μου σφαλμάτων· ὁ δὲ πάντων
τῶν καλλῶν χορηγὸς σὺγχωρήσει
ὑμῖν καὶ ἡμῖν· ἐτελειώθη δὲ ἐν μηνὶ
δεκεμβρίῳ λ' ἡμέρα παρασκευῇ ὥρα
θ' ἐν σέρραις ἐν ἔτει ξις' (Ι)ν(δικτιῶν)ος ια^{ης} (=1508)

(Πεβλ. Gardthausen σ. 258).

Ψαλμοὶ Δαυίδ.

20 7 (Λ')

᾽Ε. 1508. 160×220, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., φ. 118 κατὰ τετράδια, στάχ. ἄπλοῦν, κείμε. 70×110, στίχ. 9, σχόλια ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ᾠᾷ καὶ ἐν τοῖς διαστίχοις. ᾽Αρχ. καὶ διάστιχοι σημειώσεις ἐρυθρά.

᾽Εν τέλει.

« τῷ τέρμα δονυ βίβλω χ(ριστ)ῷ χάρις ἔτει ξις' » < = 1508 >

(Πρβλ. Gardthausen σ. 261).

᾽Αριστοφάνους Πλοῦτος κολοβὸς ἐν ἀρχῇ καὶ Νεφέλαι.

21 307

᾽Ετους 1508. 160×212 χάρτ. φ. μετὰ ὕδατ. σημ. ρνδ' κατὰ τετράδια, Στάχ. ἄπλοῦν, κείμε. 80×147 στίχ. 26. Τίτλοι ἀρχικά καὶ τινα παρασελίδια ἐρυθρά.

φ. ιβ' ἐν τῇ κάτω ᾠᾷ

« αφη' ἱουν(ίου) ιδ σ. δ
Δ
ρ'ο' »

1 φ. α^α « Τεχνολογίαι σὺν θ(ε)ῷ κ(α)τὰ στοιχεῖον συντεθειμέναι, ἐκ διαφορῶν ἐρρανοθεῖσαι ποιητῶν καὶ λογογράφων. » ᾽Αρχ. « Τὸ α̅ μόριον ποτε μ(έν) δηλοῖ στερησινῶς τὸ ἄκλητος ποτε δὲ ἀνθροισινῶς τὸ ἅπας ποτε (δὲ) τὸ πολὺ ὡς ἐν τῷ ἀχανὲς πέλαγος κτλ. » ἀκολουθεῖ:

᾽Αγαλμα τὸ τοῦ θ(εο)ῦ ὁμοίωμα ἀπὸ τοῦ ἀγάλῳ κτλ.

᾽Αγάλλω τὸ τιμῶ καὶ κοσμῶ, ὁ μέλλ(ων) ἀγαλῶ κτλ.

φ. ιδ^β « Ἀρχὴ τοῦ Β. Βάλλω ὕδωρ εἰς ἄγγος καὶ βάλλω λίθον ἥ(γουν) πέμπω καὶ βάλλω τῷ λίθῳ ἥ(γουν) τιρώσκω κτλ. »

φ. κγ^β « Στοιχεῖον τὸ Ε. Ἔαρ ἔαρος καὶ ἥρος ἔαρι καὶ ἥρι, ἔαρ πάντ(οτε) ἐν χρήσει παρὰ (δὲ) τοῖς ποιηταῖς καὶ τὸ ἥρ. »

φ. να^α « Στοιχεῖον τὸ Λ. Λακεδαιμονία ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ λάχος ὁ κληρὸς καὶ τοῦ δαίμων. »

φ. οβ^α « Στοιχεῖον τὸ Σ. Σαλεύειν, κυρί(ως) ἐπὶ νεῶς λέγεται(αι) ὅταν ἐπ' ἀγκύρ(ας) κινεῖται. »

Τελ. φ. ιγ^β « Στοιχεῖον τὸ Ω. Τελ. « Ὠφελον (καὶ) ἐπίρρημα ἀντ(ι) τ(οῦ) εἴθε καὶ συντάσσεται αἰετὰ μετὰ εὐκτι(κῆς), ἣ παρεληλυθ(ό)τος χρ(όν)ου λέ(γεται) τοῦτο ἐνιότ(ε) καὶ μετὰ τοῦ ὡς οἶον ὡς ὦφελον γε καὶ σὲ τῇ κακοδοξίᾳ νενεκρωμένον. »

2. φ. ιζ^α « Τοῦ σοφωτάτου Μαξίμου τοῦ Πλανοῦδη διάλογος περὶ γραμματικῆς. Τὰ πρόσωπα νεόφρων καὶ παλαιτίμος. νεόφρων. Πρὸς τῶν λόγων αὐτῶν ὃ παλαιτίμ(ε). Τελ. φ. ρκδ^β « Ἀναβάλλει μ(έν) ὕδωρ πηγὴ ἀναβάλλεται δὲ τις τόδε. » Ἐξεδ. ἐν L. Bachmann, Anecd. Graeca 2. 1828 σ. 1-166.

3. φ. ρκζ^α τοῦ ιδίου. « Περὶ Συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μερῶν. » ᾽Αρχ. « Περὶ συντάξεως ἡμῖν βουλομένοις διεξιέναι. » Τελ. φ. ρνγ^β « Ἐνικῶς μὲν οἶον παιδεύει τὸν

οἰκείον νῖόν, πληθυν(τικῶς) (δὲ) ἐπιμελοῦντα τοῦ οἰκείου κτήμ(α)τος.» Ἐξεδ. ἐν L. Bachmann, Anecd. Graeca 2. 1828 σ. 1-166.

22 256 (ΤΙΕ')

Ἔπονται πέντε κείμενα, (ἐν κώδιξι 22,256, 23,256, 24,289, 25,240 καὶ 26,354) γεγραμμένα κατὰ τὰ ἔτη 1509, 1518, 1523, 1525 καὶ 1540 διὰ χειρὸς τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ¹ τοῦ πάνυ τοῦ Ἀθηναίου, ὅστις κατὰ τὸν Ὑψηλάντην (Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 27 καὶ 100), ἐπατριάρχευσεν ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη (1485 - 1565), «ἐπὶ ἀγιότητι καὶ θαυματουργίᾳ εὐφημούμενος», καὶ «ὁ τὸ λεγόμενον Δουρδαγὶ τὸ παρὰ τῷ Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου (ἔρος) ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ καταισχύνην τῶν Ἑβραίων, διὰ προσευχῆς μετακινήσας, καὶ θανὼν μετὰ τὸ ζῆσαι ἔτη 116». Ἐν τῷ κώδικι 120 τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης (βλ. κατωτέρω ὑπ' ἀφ. 65) σώζεται διήγησις περὶ τοῦ θαύματος τούτου.

Ἔτους 1509. Φύλλα χαρτῶα μετὰ ὕδατ. σημ. 32, συνεσταχωμένα ἐν τῷ πολυμιγεί κώδικι 256^ο ἐν τῷ μέσῳ, 152×215. Κεῖμ. 80×155. Ἀρχικὰ ἐρυθρά.

Ἐν τέλει:

«† ἀκολουθία τ(ῆς) χ(ριστο)ῦ γεννήσεως²

ἀφηρεόθη εἰς τὸν ναὼν τοῦ

μεγάλου νηκολάου καὶ

μηδῆς εἰστερίσῃ τὴν ἀκο

λουθείαν ἐτούτην³ καὶ ἡ τῆς

τὴν στερίσῃ, νᾶ ἦνε ἀντίδι

κὸς του ὁ μέγας ῥικώλαος

ἐν το νυν καὶ ἐν τὸ μέλλοντι·.

φῦμπε ντοῦκανίε:· δοθήτω καὶ ἀφηρεοθήτω

† ἐγρασύθη μην(ι) δεκευρίῳ ιϞ

ἔτει ζιη (Ἰνδικτιῶν(ος) ιϞ^ο < =1509)

Καὶ κάτωθι μονοκονδυλιακῶς ἡ ὑπογραφή:

«† Ἰωακείμ πατριάρχης μεγαλοπόλεως Ἀλεξανδρείας

† ὃ τῶν πολὺ μου ἁμαρτιῶν».

Περβλ. Gardthausen σ. 261.

Ἀκολουθία Χριστουγέννων².

23 256 (ΤΙΕ')

Ἔτους 1518. Ὁ κώδιξ οὗτος εἶνε πολυμιγῆς περιέχων διάφορα κείμενα διαφόροις χερσὶ γεγραμμένα ἐν τέλει δὲ φύλλα βομβ. 35, ἔτους 1518, 148×215. Κεῖμ. 82×150 στίχ. 16. Ἀρχ. ἐρυθρά.

¹ Ὅρα σημεῖωμα τούτου ἐν παραφύλλῳ τοῦ Κώδ. 1,327.

² Ἐν τῷ αὐτῷ πολυμιγεί κώδικι ἐν τέλει «Ἀκολουθίας τῶν ἁγίων πατέρων» συνεσταχωμένης πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος εὐρηται ἡ σημείωσις «† ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ β'» καὶ κάτωθι τὸ κρυπτογραφικὸν «† ε ψ ε ο σ' α β ς

Ἐν τέλει:

« † ἀφ' ἐρόθη ἡ παροῦσα ἀκολουθ(ία) εἰς τὸν
 ἄγ(ιον) γεώργιον εἰς τὸ κάσερ σέμα ἡγουν
 εἰς τὸ παλεῶ μισηρό, καὶ ἡ τίς ἡθελ(ε)
 τὴν κλέψῃ νὰ ἦνε ἀσυγχώρητος·
 † ἐγραύθη ἐν μηνὶ ὁκτωβρίῳ 16
 ἔτει ζκζ: ἡμέρα τριῖ ὄρα ἐνδομί: (=1518.)
 † Ἰωακείμ πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.»

ἡ υπογραφή μονοκονδυλιακῶς.

(Πρβλ. Gardthausen σ. 261.)

Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ.

24 289

Ἔτους 1523· 150×205 φύλ. χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. 316 κατὰ τετράδια.
 Στάχωμα ἀπλοῦν. Κεῖμ. 85×152, στίχ. 16 Ἀρχικὰ ἐρυθρά.

Ἐν τέλει:

† ἐτελειώθη ἡ παροῦσα ὁκτάηχος
 διὰ χειρὸς κἄμου ἁμαρτολοῦ
 Ἰωακείμ π(ατ)ριάρχου ἀλεξανδρεί(ας)
 καὶ ἀφ' ἐρώνω ἀντὶ εἰς τό να
 ἦν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
 γεωργίου, ἐν αἰγύπτῳ ὁ ἐπὶ
 λεγόμενος ντέρ ἐλ μπῖνάτ
 φῖκάσερ σέμ: καὶ να μὴν ἔχει
 τῖνὰς ἐξουσία ἵνα στερίση
 ἡ κλέψῃ, νὰ ἦναι ἀσυγχώρητος
 μόνω νὰ ψάλυτε, ἐντὸς εἰς τὸν
 μέγα γεώργιον. ἐγρά(φ)η (δὲ) ἔσω
 ἐν τῇ ἁγιω(ά)τ(η) μονῇ τοῦ συναίου ὄρους
 ἐν ἔτι ζλα μηνὶ ἀνγούστῳ
 1 ἡγουν, δεκάτῃ ἡμέρᾳ δὲν
 τέρα· ὄρα πρώτη τῆς ἡμέ
 ρας· οἱ δὲ ἐντὺγχάνοντες αὐτῶν
 εὐχεσθαί μοι καὶ συγχωρίσατέ μί
 διὰ τὸν κ(ύριον) πρὸς μικρόν
 ἔτως ,αρχη:
 † φέν· φέν· φέν· τ(ῶν) ἐμ(ῶν) ἁμαρτι(ῶν):·»

η θ' υ ε η Ϟ λ ω ε ξ λ χ' Ο ξ θ Ϟ ψ σ ο λ χ κ θ υ σ ξ η' λ χ ε ν ξ β ν η' ς ε π ε ζ η Ϟ
 ς λ χ ε ς π ω ψ θ ω' ς χ' λ' ἀναγινωσκόμενον: «ἐτελειώθη διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ
 παχωμίῳ ἐν μηνὶ δεκεμβρίου εἰς τὰς δύο».

Ἐν δὲ τῇ ἔξω ᾠᾷ τῆς σελίδος μονοκονδυλιακῶς :

« † Ἰωακεῖμ πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ».

(Πρβλ. Gardthausen σ. 259).

Ὁ κ τ ὠ ῃ χ ο ς .

25 240 (19)

Ἔτους 1525. 208×310, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων, φ. 180 κατὰ τετράδια, στάχους ἀπλῇ μετὰ μεταλλίνων γόμφων. Κείμενον κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη 62×210, στίχ. 21. Ἀρχικὰ ἐρυθρά.

Φ. 178 α.

« † ἡ χεὶρ μὲν ἡ γράψασα σέση
πται τάφω ἡ δὲ γραφή τε
μένει εἰς τοὺς αἰῶνας : — »

— | — — | — — | —
| | |

« † ἐτελειώθη τὸ παρὼ μηναῖω
μηνὶ μάρτιως διὰ χειρὸς καὶ
μοῦ τοῦ ἁμαρτολοῦ καὶ
ἀναξίου, καὶ πάντων αἰς
χατοτέρων ἀρχιερέων
ἰωακεῖμ ἀλεξανδρείας. (καὶ)
οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην
τὴν βήβλω, εὐχεσθὲ μοι δι'
ἀ τὸν κ(ύριο)ν, διὰ τῶν πολῶν μου
σφαλμάτων· ὅτι ἁμαθεὶς
οἰμῇ. τῶν ἀντιστήχων. καὶ
τοῦ καληγραφῆν. καὶ ὥς εὖ
λεπον ἔγραφον εἰς τὸ θυβόλεον ..
† ἐτελιόθη ἐν μηνὶ οκτωβρίῳ.
εἰς ταῖς β'. ἡμέρα δευτέρα
ὥρα δευτέρα τῆς ἡμέρας.
ἐν ἔτει ζλδ. : — » < = 1525 >

« † ἀφ' ἐροῦθη τὸ παρὼ μηναῖω
εἰς τὸν ἅγιον νικόλαον· αἶναι
γύπτω. εἰς τ(ὴν) γειτονία. ἡ ἐπύλε
γομένη. μπήντουκαντε. (καὶ)
ᾧ τῆς τὸ ἡθελε κλέψη. ἦνα τὸ
ἡστερίση ἀπ' τὸν ραῶν τοῦ ἁγίου
μου νικόλαου. ἡ κόνη τὸ φύ
λω ἐτοῦτω. ἡ βάνη ἄλων καὶ

κόνῃ τον. νὰ ἦνε ἀφορησμέ
 νος καὶ ἀσυγχώρητος. ἐν το
 νῦν καὶ ἐν το μέλλοντι : —
 † τῷ θ(ε)ῷ δόξα τῷ διδόντι τὸ τέλος : —
 † φεῦ. φεῦ. φεῦ. ἴου ἴου ἴου
 ὦ ὦ ὦ τῶν ἐμ(ῶν) ἁμαρτιῶν : —
 »Ετει ,ζλδ' : »

Καὶ κάτωθι μονοκονδυλιακῶς.

« † Ἰωακείμ ἐλέη Θεοῦ πατριάρχης ἀλεξανδρείας. »
 « † ἔχει φίλα καματερά· ἤγουν ὅπου
 διαβάζονται ροζ : — »

(Πρβλ. Gardthausen σ. 280.

Φ. 179α.

« † ἐστιάχουσα τὴν βήβλον ταύτην
 τῇ ἡδὺ μου χειρὶ ἐν μηνὶ μαρ
 τίῳ ς' ἐν ἔτει ζλε (Ι)ν(δικτιῶν)ος ιδ' . »

Καὶ κάτωθι μονοκονδυλιακῶς ἡ αὐτὴ ὑπογραφή τοῦ Ἰωακείμ.

Μηνὶ ναιῖον Μηνὸς Μαρτίου.

26 354 (ςπθ').

»Ε. 1540. 208×315, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 149. Στάχωμα κατεστραμ-
 μένον μετὰ μεταλλ. γόμφων. Κείμεν. κατὰ δύο σελίδας, ὧν ἑκάστη 60×210,
 στίχ. 21. Ἐν ἀρχῇ διαφόρων τμημάτων μικρὰ ἐπίτιτλα. Ἀρχικὰ καὶ τίτλοι
 ἐρυθρά.

Ἐν τέλει :

« † ἐτελειώθη ἡ παροῦσα δικιὼ
 ηχος ἔχει ἀκολουθία ἐσπε
 ρίνους· ἀπὸ σίχους· καθείσ
 ματα καὶ ἔνους διὰ χει
 ρὸς ἐμοῦ Ἰωακείμ π(α)τριάρχ(ου)
 ἀλεξανδρεί(ας) καὶ ἀφιέρωσαν
 ταύτην εἰς τὸν ναῶν τοῦ μεγάλου
 γεωργίου εἰς τὸ παλεῶ μισήρ(η)
 φ' κάσιρ τζέμ καὶ ἔ τεις »
 κτλ.

« ἐν μηνὶ μαρτίῳ ἡ τοῦ
 ,ζμη' ἔτους πρὸς
 ἀράπικα σὺ ἄγχαρ σουβάλ
 εἰς τας κθ' σὺνεται ρμς » (= 1540.)

(Πρβλ. Gardthausen σ. 261).

† ἡ χεὶρ μὲν ἡ γράψασα σέση
 πται τάφω ἡ δὲ γραφή τε
 μένει εἰς τοὺς αἰῶνας
 † ὑπηρετεῖ δὲ γραμμάτων τ(ῶν)
 εἰκοσὶ, Ἰωακείμ λίσθιος ἐν
 μονοτρόποις ἀλοιτρὸς
 οἰκτὸς εὐτελὶς πένης σιτᾶν
 ὀρθὸς λατρευτῆς τῆς τρεῖς
 φεγγαῶν οὐσίας
 † φεῦ, φεῦ, φεῦ, Ἰού, Ἰού, Ἰού
 ὦ ὦ ὦ τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν
 † τῶ θ(ε)ῶ δόξα τῷ δίδοντι τὸ
 τέλος
 † Ἰωακείμ πατριάρχης ἀλεξανδρείας. »

Τριφύλιον ἀκέφαλον ἐκπεσόντων τῶν ἐν ἀρχῇ φύλλον.

27 285

Ἔτ. 1520. 150×205. χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 254 κατὰ τετραδία.
 Στάχ. μετὰ ἀπλῶν σχεδίων ἐντύπων. Κεῖμ. 105×145. στίχ. 22.

φ. ρνς^α, ἐν τέλει ἐρυθροῖς γραμμασί :

« † ἡ μετιόντες τ(ήν) (δε) τ(ήν) ἀξιόλογον δέλτον ὑπὲρ τοῦ ταύτην γράψαν-
 [τος ἱακώβου μοναχου εὐχε
 σχαι δέομαι, κἂν περ καὶ σφάλματα πολλὰ ταύτη ἐνευρίσθητε, τῷ γ(ὰρ)
 [αὐτοκατακριτῷ συγγινώσκει(ται)
 ἐτελειωθῇ κ(α)τ(ὰ) τὸ ζῆλον ἔτος μοννῆχιωνος ᾧ ἐπὶ δέκα· ἐν τῇ
 [λεχία ἐν τῇ πόλει ὁσιροβία
 ἀπὸ χ(ριστο)ῦ ἡγουμένου ἀφκ. »

Ἔπονται λέξεις διαγεγραμμέναι.

φ. 191β.

« ,αφκ' μηνὶ ἀπριλλ(ίου) ζ'

ἐγράφη ἐν Σαρματία ἐν τῇ πόλει τῇ καλουμένη ὁσιροβία παρ' ἐμοῦ
 ἱακώβου (μον)αχοῦ τοῦ θεσσαλονικέ(ως). »

1 φ. 1^α « Γεωργίου Χαροφύλακος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης
 ἐκκλησί(ας) τοῦ Μοσχαμπ(άρ) διάλεξις μετὰ τινος περδικαρίου περὶ τῆς ἐκπορευ-
 (σεως) τοῦ παναγίου πνεύματος ». Ἄρχ. « Αὐτίνος. Λέγε μοι ὦ γραικὲ διατί οὐχ ὁμολο-
 γεῖτε καὶ αὐτοὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, καθὼς περ ἡ μεγίστη
 τῆς ῥώμης ἐκκλησία καθομολογεῖ καὶ ὁ ἅκρος τῶν ἀρχιερέων ἀγιώτ(α)τ(ος) πάπας.
 Ὁρθ(όδοξος). Διὰ τὴν, ὅτι οὐδαμ(ῶς) παρελάβομεν ὅλως τὴν τοιαύτην πίστιν ἀπὸ τοῦ
 σ(ωτῆ)ρ(ος) χ(ριστο)ῦ· λέγει γὰρ ὁ χ(ριστὸς) ἐάν τις ἀγαπᾷ με τὸν λόγον μου τηρήσει
 (καὶ) ὁ π(ατ)ήρ μου ἀγαπήσει(αὐτόν) ».

Ἔπονται «Κεφ. α' "Ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται οὐκ ἔστι τῆς ὑπάρξε(ως) τοῦ παναγίου πν(εύματος).

Κεφ. β' "Ὅτι τὸ λέγειν καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ἐστὶ προσθήκ(η) καὶ οὐ τὸ λέγειν ἐκπορεύεται ἐκ μόνου τοῦ π(ατ)ρ(ός)ς.» κτλ.

Κεφ. να' (φ. 93β) «"Ὅτι ἐν τῷ λέγειν ὁ θεὸς ἀθανάσιος ὥσπερ γέννημα μονογεν(ές) ὁ υἱὸς ἐστὶ δείκνυσιν ὅτι ἐκ μόνου τοῦ π(ατ)ρ(ός)ς ἐκπορεύεται κ(αὶ) τ(ήν) ὑπαρξιν ἔχει τὸ πν(εῦμ)α τ(ὸ) ἅγ(ιον).»

Κεφ. νβ' (φ. 94β) «"Ὅτι τὸ παρὰ τοῦ λόγου ἐκλάμπειν καὶ ἀποστέλλεσθαι καὶ δίδωσθαι, οὐκ ἔστιν ταῦτ(ά) τοῦ τ(ήν) ὑπαρξιν ἔχειν ἐκ τοῦ υἱοῦ τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγ(ιον).»

Τελ. φ. 106β «ἐγράφη (δὲ) περὶ τούτου πλατύτερον ἐν εἰκοστῷ ἔκτω κεφαλαίῳ, καὶ οὐ δεῖ παλιλογεῖν ἐν περὶ τῶν αὐτῶν».

2 φ. 106β «Τοῦ αὐτοῦ Γεωργίου Χαρτοφύλακος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησί(ας) τοῦ Μοσχαμπ(άρ) ἕτερος λόγος κυρίου πν(εῦμ)α κατέχων περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ παναγίου πν(εύματος)ς.» Ἀρχ. «Οἱ τὴν τοῦ παναγίου πν(εύματος)ς ἐκπόρευσιν χορηγεῖαν εἶναι τιθέμ(εν)οι καὶ ἀποστολ(ήν) ἢ πρὸ λῦσιν ἢ πρόπεμψιν ἀθετηταὶ εἶεν ἂν τῆς τούτου χαρακτηριστικ(ῆς) (δὲ) ἰδιότητος» Τελ. φ. 134β «τί γοῦν χρεῖν πρὸς αὐτοῖς εἰπ(εῖν) ἀπόσπ(η)τε ἀφ' ἡμ(ῶν) τοιαῦτα περὶ τοῦ Θεοῦ δοξάζον(τες) οὐκ ἔστι μερῖς ἡμ(ῶν) μεθ' ὑμ(ῶν).»

3 φ. 135α «Συνοδικ(ὸν) ἀποτεμνον τοὺς πνευματομάχους ἀπὸ τῆς τοῦ χ(ριστοῦ) ἐκκλησίας ἀναγινωσκόμενον ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς πεντηκοστ(ῆς).» Ἀρχ. «Ὁμολογία καὶ ἀνακήρυξις τ(ῆς) ὁρθοδόξου τῶν χριστιανῶν εὐσεβεί(ας) καθ' ἣν αἱ τῶν αἱρετ(ικῶν) ἅπασαι ἀνατρέπον(ται) δυσσεβείαι, καὶ οἱ τ(ῆς) καθολικ(ῆς) τοῦ χ(ριστοῦ) ἐκκλησί(ας) κρατύνονται ὄροι. πιστεύω εἰς ἕνα Θε(ὸν) κτλ.» Τελ. φ. 147β «καὶ τῆς τοῦ διαβόλου ἐπιστορᾶς κ(α)τ(ὰ) διαδοχ(ήν) ἀσπασ(ίως) ἐδέξατο. διὸ (καὶ) ταῦτα καθ' ὑποβλήτεον τῷ ἀναθέμ(α)τ(ι).»

4 φ. 142⁶ «Γεωργίου Χαρτοφύλακος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησί(ας) τοῦ Μοσχαμπ(άρ) ἀπόδειξις ὅτι οὐκ ἔστι τὸ τοιοῦτον βλάσφημον κεφάλαιον τοῦ μεγάλου π(ατ)ρ(ός)ς δαμασκηνοῦ Ἰωάννου τ(ὸ) ἐπιγεγραμμένον περὶ τοῦ Θεοῦ ὀνομάτων ἀκριβέστερον.» Ἀρχ. «Ὁ λόγος πρὸς τοὺς ἐπιγεγραμμένους τὸ τοιοῦτον αἱρετ(ικὸν) κεφάλαιον τῷ μεγάλῳ π(ατ)ρὶ δαμασκηνῷ Ἰωάννῃ καὶ φάσκοντας, πίστιν δὲ τοῦ λόγου.» Τελ. φ. 148α «καὶ οὐδαμ(ῶς) ὅλως τὸ διὰ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι καὶ τ(ήν) ὑπαρξιν ἔχειν τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον.»

5 φ. 148β «Ἡ ἐξομοσί(α) τῆς ὁρθοδόξου τῶν χριστιανῶν πίστεως, ἣν ἐξεφώνησαν ἐν τῇ παλαιᾷ ῥώμῃ πρὸς τὸν ἰταλὸν πάπα (καὶ) ἐγγράφως ἀποδεδώκασιν. ὅτε γερμανὸς ὁ χρηματίας π(ατ)ριάρχης πρότερον ὢν ἀνδριανουπόλ(εως) ὁ καὶ μαλκουτζᾶς λεγόμενος καὶ ὁ μέγας λογοθέτης γεώργ(ιος) ὁ ἀκροπολί(της), σταλέντες παρὰ τοῦ βασιλέ(ως) τοῦ παλαιολόγου, ἔστειλαν δὲ τ(ήν) τοιαύτην ἀπὸ τῆς ῥώμης ἐξομοσίαν εἰς τ(ήν) συρίαν καὶ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τῶν τε ῥωμαί(ων) καὶ ἰταλῶν οἱ περδεκατούριοι, ἐν ἔτει ᾿Γψπγ' (=1275), ἡ ἐπιγραφή δὲ τ(ῆς) τοιαύτης ἐξομοσίας τῆς παρὰ τῶν ἰταλῶν ἀπανταχόθεν σταλείσης ἔστιν αὕτη.»

«Τὸ ἴσον τ(ῆς) ἀπανταχ(ῆ) τοῦ λατίν(ικου) γένους σταλεί(σης) παρὰ τῶν τῆς παλαιᾶς ῥώμης περδεκατουρίων, ἐπιστολῆς.»

«Ἡμεῖς οἱ περδεκατούριοι, πᾶσιν ἰταλοῖς τε λέγομεν καὶ γραικοῖς ὅτι οἱ ἀποκρισιάριοι βασιλέ(ως) τοῦ παλαιολόγου ἐλθόντες εἰς ῥώμην πρὸς τὸν ἡμέτερον πάπαν, ὡμο-

λόγησ(αν) ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέ(ως) καὶ πάντων τῶν γραικῶν κατ' ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας λατινικῆς συνόδου τά(δε): Ὁμολογοῦμεν ὡ παπῶν ἀγιώτατε, ἐν πρώτοις μὲν τ(ήν) προσθήκην τοῦ ἁγίου συμβόλου κατ' ἀληθιν(όν) γεγεννημένην σκοπ(όν) παρ' ὑμῶν. ἀλλὰ διὴ καὶ τῆς ἀζύμου καὶ θει(ας) προσαγωγῆς, ἀκατακαλύπτω καὶ ὑποκλινεῖ τῇ κεφαλῇ καὶ γυμνῇ τῇ ψυχῇ προσειμένα τῆς (δὲ) ἐνζύμου θυσί(ας), κατολιγοροῦμεν καὶ πόρρω ταύτην ἀφ' ἡμῶν βάλλομεν¹· πλὴν δι(ἐ) πρὸ(ς) παροχηκότα καιρόν, διὰ τ(ήν) τοῦ χρόνου παγίωσιν ἢ καὶ ἔξιν τῶν ἀν(θρώπων) μακράν, δεύτερον (δὲ) ὁμολογοῦμεν καὶ πᾶσαν τ(ήν) πίστιν ὑμ(ῶν), πίστιν ἀληθινήν, πίστιν βεβαίαν καὶ ζῶσαν καὶ μένουσαν, τρίτον ἔχομεν τ(ήν) καθ' ὑμᾶς ἁγίαν ἐκκλησί(αν) τῆς ῥώμης, πρώτην πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μ(ητέ)ρα καὶ ὁδηγόν, καὶ ἀπὸ γε τοῦ νῦν ὑποπίπτομεν ταύτῃ ὡς υἱοὶ γνήσιοι καὶ πᾶσαν τ(ήν) ταύτης συνήθει(αν) ἀσπαζόμεθα ὡς δεδομένην ἀπὸ θ(εο)ῦ· ἐν τούτοις οὖν καὶ ζῶντες καὶ μένοντες, ὑποσχόμεθα ἐπιδοῦναι καὶ βοῆθει(αν) μεγίστην εἰς τ(ήν) ὁδὸν τῆς ἁγίας σωῶν. Ταῦτα ὑποσχεθέντες οἱ τῶν γραικῶν ἀποκρισάριοι ἐδέχθησ(αν) ὑπὸ τοῦ πάπα ὡς πιστοὶ υἱοὶ, ἅπιοι τὸ πρῶτον τυγχάνοντες ἀξιωθέντες καὶ τοῦ τῆς ἐνώσε(ως) ἀσπασμοῦ, πρὸ(ς) τούτοις ὑπεσχέθησ(αν) οἱ ἀποκρισάριοι τοῦ βασιλέ(ως) ἵνα γένωνται καὶ τῶν λοιπῶν σφαλμάτ(ων) διορθωταί, ὧν σφάλλουσιν οἱ γραικοὶ ὡς πρότερον πεπλανημένοι, μὴ ἔχοντες π(ατέ)ρα καὶ ποιμένα τὸ(ν) ἀγιώτ(α)τ(ον) πάπαν. Ἡμεῖς δὲ τούτους ὡς υἱοὺς ἀσώτους ὡς ἐσφαλμένους τοῦ ὀρθοῦ δόγματος καὶ ἀπωσμένους (φ. 149α) παρὰ τῆς τοῦ χ(ριστο)ῦ μερίδος δεξάμενοι, πιστεύομεν τάχιον καὶ τ(ήν) τούτ(ων) διόρθωσιν γενέσθαι παρ' ἡμῶν.»

6 φ. 149α «Ἡ Συνοδικὴ διάταξις ἦν ἐποιήσαντο οἱ τότε ἀρχιερεῖς ἐν τῇ κωνσταντινουπόλει περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.» Ἀρχ. «Ἐπειδὴ περ ἡ ἱεροαγία ῥωμαϊκὴ τοῦ θ(εο)ῦ ἐκκλησία.»

7 φ. 149α «Ἐπιστολὴ τοῦ Βέκκου πρὸς τὸν ἴταλ(όν) πάπαν δι' ἧς ἀναθεματίζει πάντας τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς τοὺς μὴ δεξαμένους τ(ήν) ἑαυτοῦ δυσσέβειαν.» Ἀρχ. «Τοῦ φιλαγάθου θεοῦ καὶ σ(ωτῆ)ρος ἡμῶν.» Τελ. φ. 150β «πρεσβεΐαις τῆς θ(εο)τό- καὶ πάντων τῶν ἁγίων.»

8 φ. 150β «Ἐτέρα ἔγγραφος ἀσφάλεια δυσσεβείας τοῦ Βέκκου, δι' ἧς ἀναθεματίζει πάντας τοὺς μὴ δεξαμένους τ(ήν) αὐτοῦ δυσσέβειαν, εἰς ἣν καὶ ὑπέγραψαν πάντες οἱ τότε ἀρχιερεῖς.» Ἀρχ. «Ἦν ὅτε τῆς εὐταξίας τε καὶ ἀληθείας ἐπικρατούσης.» Τελ. φ. 152α «ταῖς αὐτοχείροις ἡμ(ῶν) ὑπογραφαῖς ἐξησφαλισάμεθα καὶ ἐβεβαιώσαμ(εν).»

9 φ. 152α «Ἐτέρα ἔγγραφος ἀσφάλεια τῆς τοιαύτης δυσσεβείας, ἣν καὶ ἐλογογράφησεν ὁ Κύπριος¹ καὶ πάντες οἱ τοῦ παλατίου ἄρχοντες ὑπέγραψαν.» Ἀρχ. «Ἐπειδὴ διὰ τ(ήν) κινήθεισαν ὑπόθεσιν.» Τελ. φ. 152β «ταῖς οἰκειοχείροις ἡμῶν ὑπογραφαῖς ἐξασφαλισόμεθα.»

10 φ. 152β «Ἐγγραφος ἀσφάλεια τ(ῶν) κληρικ(ῶν) τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ δῆθεν τῶν ἐκκλησιῶν.» Ἀρχ. «Ἐπεὶ ὁ ἀγιώτατος ἡμῶν δεσπότης.» Τελ. φ. 154α «παρὰχωρήσω τοῖς βουλομένοις τὸν θρόν(ον).»

11 φ. 154α «Υπόσχεσις καὶ συμφωνία καὶ χρυσόβουλλος λόγος περὶ τ(ῆς) τῶν λατίν(ων) ὑποθέσε(ως) ἀπὸ τοῦ παλαιολόγου ἐκείνου μετὰ θάνατον τοῦ Καροῦλου ἐκείνου, συγγραφεὶς παρὰ τοῦ Κυπρίου.» Ἀρχ. «Βασιλεῖ (δὲ) ὑμ(εῖς) οὐδὲν ἂν εἴη οὗτ(ως) ὀφειλόμεν(ον).» Τελ. φ. 156α «ὑπόκεισθαι καταδίκη, ἥτις ἀνωτέρω διείληπται.»

Φ. 156β καὶ φ. 157 κενά.

¹ Πρόκειται ἴσως περὶ Γεωργίου τοῦ Κυπρίου τοῦ μετονομασθέντος Γρηγορίου Πατρ. Κ/πόλεως.

12 φ. 158α ἐν τῇ κάτω ῥα: «γραμμι(ικὴ) Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπρο-
δρόμου εἰς Θεοδώραν βασίλισσαν τ(ὴν) κομνηνῇν, ἔστι δὲ τοῖς εἰσγωγ(ικ)οῖς πάνυ
ὠφέλιμος.» Ἑλληπὴς ἐν ἀρχῇ κατὰ ἐν φύλλον ὡς ἐν τῇ δεξιᾷ ῥα σημειοῦται. Ἄρχ.
«Τόνοι γάρ εἰσι δύο ἡ ὀξεῖα, καὶ ἡ περισπωμένη, ἡ γὰρ βαρεῖα οὐκ ἔστι κυρί(ως) τόνος.»
Τελ. φ. 191β «Τὰς ποιητικὰς διασαφηνίσωμεν βίβλους, μετὰ (δὲ) ἦν ἐθέλης καὶ τ(ῆς)
ρητορείας ὑφηγηταί σ(ου) γενώμεθα καὶ ἥς τινος ἄλλης εἰ βούλει βίβλου τελειοτέρας.
Τεὼς δὲ νῦν ἔχεις παρ' ἡμ(ῶν) περαιωθεῖσαν σοι τ(ὴν) ἐπιταγῇν.»

13 φ. 192α Ἀνεπίγραφα γραμματικά. Ἄρχ. «Ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀφῆκα ἐπειδὴ ἔχουσι
μέλλοντας ἐν χρῆσει τοὺς ὀφειλόντας ἐλέγξει τ(ὴν) παραλογίαν αὐτῶν λέγω δὴ τὸ θήσω,
δώσω, ἦσω, ἦσω γὰρ καὶ ἐδῶ ἀντὶ τοῦ πέμψω, ἀφήσω, τούτου χάριν κωλύονται κλίνε-
σθαι εἰς τὰς μετοχὰς καὶ εἰς τὰς ἐγκλίσεις.» Τελ. φ. 249α «περὶ τῶν βων καὶ γων προ-
σώπων εἴρηται ἐν τοῖς εἰς ὦ, ἐάν τιθῇ, τίθηται, ἐάν τιθώμεθον τίθησθον τίθησθον, ἐάν
τιθώμεθα τίθεισθε τίθωνται.»

Φ. 249β καὶ φ. 250 κενά.

14 φ. 251α «Τὰ τῶν λέξεων πάθη πλεονασμοῦ καὶ ἐνδεΐας κ(α)τ(ὰ) ἀντιπαράθεσιν.»

Φ. 251β κενόν.

15 φ. 252α «Περὶ εἰδῶν ἀναγνώσεων, εἰσι (δὲ) μ'.»

16 φ. 253α «Τὰ τοῦ «ὡς» σημαντικά, σημαίνει (δὲ) τριάκοντα δύο.»

17 φ. 253β «Τὰ τοῦ «ἡ» σημαντικά.»

18 φ. 254α «Ἐκ τῶν τοῦ Χοιροβοσκοῦ πρὸς τοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ῥήμασιν κανό-
νας καὶ ὁμοιότηας.»

28 341 (449)

Ἔτ. 1531. 148×215 χαρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. κατὰ τετράδια. Κεῖμ. 95×162
στίχ. 25, ἀρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Ἀτεχνά ἐπίτιτλα ἐν ἀρχῇ τῶν τμημάτων.
Τὸ κείμενον τοῦτο εὔρηται συνεσταχωμένον ἐν τῷ κώδικι 341^φ καὶ δὴ ἐν
ἀρχῇ αὐτοῦ.

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου:

«Ἐτελειώθ(η) τὸ παρὸν ἔτι ζ'λθ' (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος δ' μηνὶ μ(α)ρ(τίω)
[ιζ' σ' ἡ' : » <=1531>

Τὸ δὲ σ' = ἡμέρα.

Ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι:

«Ἡ ἀκροσιχιδ(α) ἰαίδωρος ἱερεὺς τὸν ιβ' σπλλαβές:

Ἰδον ἐν ὄρει μωνσῆς, δὲ τὴν βάτον.

Σέθεν πρὸς ἡμᾶς, ἐκ προῆλθεν ἀφράσιως.

Ἰνα ἀνεκλάλητος, ἐκτερουμένη

Δεινῶν ὅνουμε καὶ λύπην, σὸν οἰκέτην.

5 Ὡ παντάνασα ἀεὶ, ἐλλογημένη.

Ροὺς καὶ γὰρ ἐν σοῖ, ἀφάτου εὐσπλαχνίας

Ὁ λαμπρὸς αἰγλίεις τε, κυρίου θρόνος.

Σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον, ἀγνὴ παρθένη.

- Ἴσον ὁ ἦν γὰρ ἄτρεπτος, πέλει,
 10 Ἐν σοὶ ἐνοικήσας τε, γαστρὶ ἀφάτως.
 Ῥοὴν δὴ ἀνάστειλον, ἀπλακημάτων,
 Ἐσπαργάνωται πυρὶ γάρ, τῷ ἀνλῶ.
 Ὑποστάσει τῶν τριῶν, ἐκάστη γὰρ ἐν
 14 Σαῖς πᾶσιν ἀπέργασαι ἐδχαῖς ἴλεων.»
 «Στίχοι ἀνακρεόντιοι
 εἰς τὴν ὑπερευλογημε(νην)
 θ(εοτό)κον
 Ἰσίδωρος ἱερεὺς ὁ σὸς δοῦλος
 ὕμνος
 Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν ἔτ: ζλθ'
 (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος δ' μηνὶ μ(ά)ρ(τι)ος ιζ'
 ἡμέρᾳ ἡ ὥρᾳ η' »

Ὁ κ τ ῶ η χ ο ς.

29 45 (σπγ')

Ἔτ. 1536. 160×255, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., φύλλ. ζ' + σελ. 504, τετραδία λβ'. Στάχ. μετ' ἀπλῶν σχεδίων ἐντετυπωμένων. Κεῖμ. 7×15. Ἐν ταῖς σελίσιν 1-396 σχόλιον ἐν τῇ ἑξωτερικῇ καὶ κάτω ὧς ὠσαύτως καὶ μεταξὺ τῶν γραμμῶν τοῦ κειμένου. Ἀρχ. ἐπικεφ. καὶ διάστιχοι σημειώσεις ἐρυθρά.

Ἐν σελίδι 503 εὔρηται.

« Ἡ βίβλος ἥ δε συν θεῷ πεπεράτωται χειρὶ παχω
 μίον μοναχοῦ, ἐν τῇ κατὰ τὸν ἄθω σεβασμία
 μονῇ τῆς ὑπερενδόξου θ(εοτό)κου τῇ ἐπικεκλημένῃ
 τῶν ἰδίων ἐν ἣ καθιερώθη, κατὰ τὸ ζμδον ἔτος.» <= 1536>.

Πρβλ. Gardthausen σ. 261.

Ἐν φ. δ⁶ γραφικὸν παίγνιον ἐπὶ τῆς φράσεως «ἡ βίβλος ἥδε τοῦσδε τοὺς λόγους φέρει» ἐν δὲ φ. ζ^α ἱστορία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.

Ἐν φ. Η⁶ εὔρηται τάδε: «Ἰστέον ὅτι δὲ δι' ἐρυθροῦ ἐνταῦθα ἐρμηνεῖα εἰσιν εἶναι Κοσμά τοῦ ἱεροσολυμίτου, ἔστι δὲ καὶ ἄλλη νικήτα τοῦ καὶ δαυὶδ τοῦ φιλοσόφου κατὰ τμήματα καὶ ἄλλαι ἀνώνυμοι ἐν τοῖς τῶν σελιδίων μετωπίοις ἐξ ὧν δηλον, ὅτι πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἐξηγήσασθαι τήνδε τὴν βίβλον ὡς θαυμαστὴν καὶ ὠφέλιμον.»¹

Ἐν τοῖς φύλλοις ε' καὶ ζ', προτασσομένοις τοῦ κειμένου, εὔρηται πῖναξ τῶν ἐπῶν τοῦ Γρηγορίου τῶν περιεχομένων ἐν τῷ κώδικι οὐ παρατίθεται ἀντίγραφον. Παρ' ἐκάστῳ κειμένῳ σημειοῦται πόσα φύλλα κατέχει. Τὸ «ἡμῖον» γράφεται βραχυγραφικῶς, ἡ σελίδωσις εἶνε μεταγενεστέρα.

¹ Ἡ ἐρμηνεῖα Κοσμά τοῦ ἱεροσολυμίτου ἐξεδόθη ἐν Α. Μ a i, Spicilegium Romanum 2 1839, 2, 1-373 καὶ M i g n e, Patr. Gr. τ. XXXVIII σ. 340-689, ἡ δὲ παράφρασις Νικήτα Δαυὶδ Ἐπικόπου Δαδύβρας ἐν Παφλαγονίᾳ (+περὶ τὰ 880) ἐν M i g n e αὐτόθι σ. 681-641.

Φ. Εα «+ ἀπαρίθμησης τῶν ἐμμέτρων λόγων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Λόγ. α'	διήγησις δι' ἐπῶν ἐν οἷς φιλοσοφεῖ, τὰ ὧν παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ζωὴν πεπειράται φύλλα	16 1/2	σελ.	1
» β'	περὶ παρθενίας	» 20	»	34
» γ'	ὑποθῆκαι παρθένους	» 19	»	75
» δ'	εἰς ἑαυτὸν· μᾶλλον δὲ διὰ τούτου, εἰς πάντας μετανοεῖν.	» 9	»	110
» ε'	εἰς ἑαυτὸν μετὰ τὴν ἐπάνοδον· ἐπεκτείνεται δὲ ὁ λόγος καὶ εἰς ἕκαστον εὐχαρίστως φέροντα, ἐπὶ τοῖς ὁπωσοῦν αὐτῷ σημαίνουσι καὶ ὅπερ δεῖ εὐχεσθαι.	» 2 1/2	»	128
» ς'	περὶ εὐτελείας τοῦ ἐκτὸς ἀνθρώπου	» 1 1/2	»	133
» ζ'	εἰς ἑαυτὸν καὶ τὰς κακοπαθείας	» 1	»	136
» η'	εἰς ἑαυτὸν κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν	» 1	»	138
» θ'	εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας ἀναστασίας	» 2 1/2	»	140
» ι'	εἰς ἐπισκόπους (σ. 145) ια' εἰς ἐπισκόπους (σ. 151) ιβ' εἰς ἐπισκόπους σ. 162	» 9 1/2	»	163
» ιγ'	περὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως	» 3 1/2	»	170
» ιδ'	περὶ εὐτελείας τοῦ ἐκτὸς	» 4	»	178
» ιε'	περὶ τῆς τῶν παρόντων ματαιότητος	» 1	»	181
» ις'	διαφόρων βίων μακαρισμοὶ	» 1 1/2	»	184
» ιζ'	ὄροι βίου ἢ περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς	» 1	»	186
» ιη'	κατὰ τῆς σαρκὸς	» 1 1/2	»	186
» ιθ'	κατὰ τοῦ πονηροῦ (σ. 188) κ' κατὰ τοῦ πονη- ροῦ (σ. 189)	» 1		

(φ. Εδ)	» κα'	πρὸς τὸν κόσμον διαλογικὸς	»	»	191
	» κβ'	περὶ τοῦ ἐπικλήρου τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως	»	1	191
	» κγ'	παράκλησις πρὸς θεὸν	»	»	192
	» κδ'	ἐπιστρεπτικὴ πρὸς θεὸν νουθεσία	»	1	193
	» κε'	θρῆνοι	»	»	194
	» κς'	περὶ τοῦ πρὸς θεὸν πόθου	»	1/2	195
	» κζ'	πρὸς τὴν ψυχὴν	»	1	196
	» κη'	θρῆνοι	»	1/2	198
	» κθ'	ἱκετήριος	»	1	199
	» λ'	περὶ βιβλίων γνησίων τῆς θεοπνεύστου γραφῆς	»	1	201
	» λα'	περὶ γενεαλογίας χριστοῦ	»	2 1/2	203
	» λβ'	τοῦ σωτήρος θαύματα κατὰ ματθαῖον	»	1	208
	» λγ'	παραβολαὶ τοῦ κατὰ ματθαῖον	»	1/2	210
	» λδ'	χριστοῦ θαύματα κατὰ λουκᾶν	»	1/2	211
	» λε'	παραβολαὶ δι' ἰάμβων	»	1/2	212
	» λς'	χριστοῦ θαύματα κατὰ μάρκον	»	»	213
	» λζ'	παραβολαὶ	»	1	214
	» λη'	χριστοῦ θαύματα κατὰ ἰωάννην	»	1/2	215
	» λθ'	παραβολαὶ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν	»	1/2	»
	» μ'	πρὸς τοὺς ἐν κοινοβίῳ μοναχοὺς	»	1/2	221
	» μα'	παράφρασις τῶν διστίχων ἐπῶν	»	1 1/2	222

(φ. 7 ^α) Λόγ. μβ'	εἰς τὸν μέγαν βασιλεῖον ἡρωελεγεῖον	φύλλα 1 1/2	σελ. 225
» μγ'	εἰς εὐγενῇ δύστροπον	» 1	» 228
» μδ'	ἐνόδια	» 1	» 230
» με'	εἰς τὴν ἐν νηστεαῖς σιωπὴν	» 5 1/2	» 242
» μζ'	κατὰ γυναικῶν καλλωπιζομένων	» 8 1/2	» 245
» μη'	πρὸς ὀλυμπιάδα	» 3	» 261
» μθ'	εἰς ἑαυτὸν μετὰ τὴν ἀπὸ κων/πόλεως ἐπάνοδον	» 1 1/2	» 267
» ν'	περὶ ἀρετῆς (σ. 271) νὰ' περὶ ἀρετῆς (σ. 274)	» 4	»
» νβ'	εἰς τοὺς διαβάλλοντας τοὺς μοναχοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐπιπλάστως μονάζοντας	» 1 1/2	» 278
» νγ'	εἰς τὴν νόσον	» 3	» 280
» νδ'	εἰς ἐλλήγιον τὸν ἐξισωτὴν	» 9	» 286
» νε'	πρὸς νεμέσιον ἀρχοντα ἑλληνα	» 6 1/2	» 305
» νς'	γινώμαι παραινετικάι	» 1 1/2	» 321
» νζ'	περὶ τριάδος	» 1	» 325
» νη'	περὶ υἱοῦ	» 2	» 327
» νθ'	περὶ πνεύματος	» 2 1/2	» 330
» ξ'	περὶ κόσμου	» 2 1/2	» 335
» ξα'	περὶ προνοίας	» 2	» 341
» ξβ'	περὶ λογικῶν φύσεων	» 2 1/2	» 344
(φ. 7 ^β) » ξγ'	περὶ ψυχῆς	» 3 1/2	» 350
» ξδ'	περὶ διαθηκῶν καὶ ἐπιφανείας χριστοῦ	» 2 1/2	» 356
» ξε'	περὶ ἐνανθρωπήσεως χριστοῦ	» 1/2	» 361
» ξς'	μάστιγες αἰγύπτου	»	» 362
» ξζ'	δεκάλογος	»	» 363
» ξη'	πατριάρχαι	» 1	»
» ξθ'	μαθηταὶ τοῦ χριστοῦ	»	» 364
» ο'	παρὰ νικοβούλου πρὸς τὸν πατέρα	» 5	» 364
» οα'	πρὸς νικόβουλον παρὰ τοῦ πατρὸς	» 7	» 374
» οβ'	εἰς ἰουλιανὸν τὸν ἐξισωτὴν	» 1	» 388
» ογ'	εἰς τοὺς ἐν μαρτυρίοις τρυφῶντας	» 1/2	» 390
» οδ'	εἰς τοὺς ἀνορύττοντας τάφους προφάσει μαρτύρων	» 1/2	» 391
» οε'	εἰς τὸν αὐτοῦ πατέρα γρηγόριον	» 1/2	» 393
» ος'	εἰς τὴν μητέρα ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου προσληφθεῖσαν	» 2	» 395
» οζ'	εἰς ἑαυτὸν	» 1	» 400
» οη'	εἰς καισάριον τὸν ἀδελφὸν	» 2	» 401
» οθ'	εἰς τὴν ἀδελφὴν γοργονίαν	»	» 405
» ι'	εἰς τὸν ἑαυτοῦ βίον	» 48	» 406-503

σελ. 1. «Γρηγορίου τὰδε ἔπη χρυσὰ καὶ μαργαρίται. † Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου διήγησις δι' ἐπῶν ἐν οἷς φιλοσοφεῖται, ὧν παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ζώην πεπεύραται: προοίμιον ἐν σχήματι εὐχῆς.»

« Χ(ριστ)ὲ ἀναξ ὃς ἀγναῖς ποτ' ἀειφομέναις παλάμησι
σταυροτύποις μωσῆος ἐπ' οὐρεὶ σου θεράποντος
ἔκλινας ἀμαλῆκ ὁλοὸν σθένος· ὃς τε ταθεῖσαις

χειρεσιν ἐν βόθρῳ δανιὴλ ὑπο, δεινὰ λεόντων
χάσματα καὶ φρικτὰς δυνάων ἐπέδησας ἀκωκάς,
ὄν διά, καὶ μεγάλου ἀπὸ κήτεος ἔκθορ' ἰωνᾶς
εὐξάμενος καὶ χειρὰς ἐνὶ σπλάγχνοισι τανύσας.»

Τελ. σ. 34. « ἐρχόμενον καθαροῖσι, θεὸν δέ τε φῶτα τίθησιν
ἴλαθι καὶ μοι ὅπασσον ἐπιπλομένοις ἐνιαυτοῖς
ἐνθάδε καὶ μετέπειτα ὅλη θεότῃ μιγέντα
γῆθόσυνον ὕμνοις σε διηνεκέεσσι γεραίρειν.»

Ἐξεδόθη ἐν Migne, Patr. Gr. τ. XXXVII σ. 969-1017.

σ. 34 λόγος Β'. «Περὶ Παρθενίας».

Ἀρχ. «Παρθενὴν στεφάνοις ἀναδήσομεν ἡμετέροισιν
ἐκ καθαρῆς καρδίας καθαροῖς μέλλοντες ἐν ὕμνοις.»

Τελ. «τὴν μὲν, δεξιτερῇ παραστήσεται ἔγγυθι χειρὶ
τὴν δ' ἐτέρῃν λαίῃ κύδος δέ τε καὶ τὸ μέγιστον.»

Ἐξεδόθη ἐν Migne τ. XXXVII σ. 521-573.

σ. 401 λόγος ση'.

«Εἰς καισάριον τ(ὸν) ἀδελφ(ὸν) αὐτοῦ ἡρωελεγεῖα.»

Ἀρχ. «Σχέτλιος ἐστὶν ὁ τύμβος ἐγὼ γε μὲν οὐ ποτ' ἐώληπν»

Τελ. «Καισαρίῳ τίς κάλλος ὁμοῖος; ἢ τίς ἀπάντων
τόσσοις ἐὼν τόσσης εἶχε κλέος σοφίης.»

Σειρὰ ἐπιταφίων εἰς Καισάριον ἐξεδόθη ἐν Migne Patr. Gr. τ. XXXVIII σ. 13-20.

σ. 405 λόγος οθ' «Εἰς τὴν ἀδελφὴν γοργονίαν.»

Ἀρχ. «(Ὅ)τις ἐπιχθονίων, ἀλλ' ἵπτατο ἐκ βιότοις
ὡς ῥόδον ἐξ ἀνθέων ὡς δρόσος ἐκ πετάλων
γείτονες, εὐμενέοιτε καὶ ἐν κόλποισι δέχοισθε
μάρτυρες ὑμετέροις, αἷμα τοῦ γοργορίου.»

Τελ. «λύματ' ἀπωσάμενοι ζῆτε παλιγγενέεσι.»

Κατὰ τὴν τοῦ Migne ἔκδοσιν τὸ ἄνω κείμενον εἶνε συνέχεια ἐπιταφίων εἰς Καισάριον τὸν ἀδελφὸν καὶ ἐπιτάφια εἰς Γοργόνιον. Ἐξεδόθ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. XXXVIII σ. 20-20. Ἐξηκριβώθησαν ὑπ' ἐμοῦ τὰ ἐν ἀρχῇ καὶ τέλει ἔπη.

σ. 406 λόγος ι' «Εἰς τὸν ἑαυτοῦ βίον.»

Ἀρχ. «Τὸ τοῦ λόγου βούλημα τῶν ἐμῶν κακῶν
ἐξιστορησάι τὴν ὁδὸν εἴ τ' οὖν δεξιῶν»

Τελ. (σ. 503) «ἐνθα τριάς μου καὶ τὸ σύγκρατον σέλας
ἦν νῦν ἀμυδρῶς ταῖς σκιαῖς ὑψούμεθα.»

Ἐν δὲ σελ. 504 νεωτέρῳ χειρὶ γέγραπται :

« Ἐμοῦ γοργορίου τοῦ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας
μεγάλου πρωτοσυγκέλλου
εἰς τὰ ἁγία θεοφάνεια
ρεύμασιν ὠκυντάτους ὧκα χρῆστὸς ποταμοῖο,
ἦκες ἱαρδάνου, τὸν βελιῶρ βυθίσαι.
καὶ βροτείων φύτλην δύστηνόν τ' ἀμπλακιάων,
ζίψαι, καὶ δεῖξαι, πτώματος ὡς πρὶν ἦν.»

30 309.

Ἔτ. 1551. 150×210 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 182 κατὰ τετράδια, στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 100×154 στίχ. 25. Τίτλοι καὶ ἀρχικά ἐρυθρά.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου :

« Μεθερμηνεύθη παρὰ ἈΝ. ΝΟΥ. ΤΟΥ

ΚΕΡ : · ^ωαφνα. »

Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ παραφύλλῳ εὑρεται γεγραμμένον « ἰδιόχειρον Νουκίου Κερκυραίου. Κεραμεύς » ἢ ὑπογραφή τοῦ Κεραμέως δυσξύμβλητος ¹.

φ. 2α

« Τραγωδία εἰς τὴν τοῦ
Αὐτεξουσίου ἀναίρεσιν.

Ἡ ὑπόθεσις. »

« Τὸ Αὐτεξούσιον ², υἱὸς τοῦ λογιστικοῦ καὶ τῆς θελήσεως, ἄρχων ἐπαρχίᾳ τῶν ἀνθρωπίνων ἐργασιῶν ἤλθε διὰ μεσότητος τῶν σχολαστικῶν θεολόγων κατοικῶν ἐν ῥώμῃ, ἔνθα παρὰ τοῦ πάπα γέγονε χριστιανὸς παπῆς ἐπὶ δ' ὑπὸ τῆς τούτου ἀγιότητος χειροτονῆται βασιλεὺς, μέγας, ἀνίκητος, ταινιωθείς δ' ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ τὰ βασίλεια τῶν ἀγαθῶν ἔργων. Μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ μεσολαβῆς τοῦ ἰδιοῦ ἐθελουτοῦ ἔργου, ὡς ἦν τῆς αὐτοῦ οἰκίας ἑξαρχος ἔλαβεν εἰς γυναικα τὴν ἀρμόζουσαν ἀμοιβήν, ἐξ ἧς ἐγέννησε θυγατέρα τὴν δικαίως ὀφειλομένην χάριν, ὅθεν σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτοῦ οἰκίακοις διὰ μακροῦ εὐδαιμόνων ἐν ταύτῃ τῇ βασιλείᾳ διήγεν ἔχων ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ τεταγμένων καὶ εἰσφερομένων φόρων καὶ τελῶν, τῆς ἀξίας ὀφειλῆς, ἀναριθμητὸν τὶ πλῆθος θησαυροῦ. Ἐνωτισθεὶς δ' ἐν τῷ τέλει, τὴν τῶν πολλῶν ἐκ τῶν αὐτοῦ ὑπηκόων (φ. 2β) ἀποστασίαν, ἐξ εἰδήσεως τῶν ἐπιστολ(ῶν) τοῦ βασιλέως παιονίας Φερδινάνδου, ἃν ἤνεγκε μετ' αὐτοῦ ὅ,τι διδάσκαλος ἔκχεος, δρᾷ σὺν τῷ πάπᾳ, πρόνοιαν ἀποχωρῶσαν τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀταξίᾳ γενέσθαι. Ὅμως δ' ἐπ' αὐτὸ τοῦτο προνοούντων, ἦ τε χάρις ἡ δικαιοποιούσα, ἐξ οὐραν(ῶν) εἰς γῆν καταπεμφθεῖσα, ἐκκόπτει μὲν ἰδίως καὶ μυστικῶς τουτουὶ τοῦ βασιλέως τὴν κεφαλὴν τὸν δὲ πάπαν καταγνοῦσα εἶναι τοῦτον ἀληθῆ τὸν ἀντίχριστον, ἄνωθ(εν) ἀπόφασις ἐκ θ(εο)ῦ ἀπεστάλη, ὡς οὔτ' ὀλίγον ὀφείλει, διὰ τοῦ θεοῦ λόγου καὶ αὐτὸν ἀναιρεῖσθαι. »

¹ Περί τοῦ Ἀνδρονίκου Νούντζιου ἢ Νουκίου Κερκυραίου, ὅστις ἔγραφε περὶ τὰ ἔτη 1541 - 43 ἐν Βενετίᾳ, παράβαλε σημείωμα ἐν Byz. zft. τόμ. 12 (1903) σ. 363-6 (ἔνθα ἀναφέρονται ὡς πηγαὶ καὶ Miller, Catal. Esc. σ. XXII, Krumbacher, Gesch. d. Byz. Lit. Β' ἔκδ. σ. 898). Ἐκ τοῦ σημειώματος τούτου προκύπτει ὅτι ἐν ἔτει 1543 ἐτυπώθησαν ἐν Βενετίᾳ οἱ τοῦ Αἰσώπου μῦθοι εἰς δημοτικὴν ἑλληνικὴν μεταφρασμένοι « ὑπὸ ΑΝ. ΝΟΥ. ΚΕΡ. αφμγ' » ἀντίτυπον τούτου τοῦ βιβλίου ἀπόκειται ἐν τῇ Ἐθν. Βιβλιοθ. Μονάχου. Πρβλ. περὶ τοῦ Νουκίου καὶ Κ. Σάθα, Νεοελληνικὴ Φιλολογία Ἀθ. 1867 σελ. 155-8. Ὦνομάζετο Ἀνδρόνικος καὶ κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐπὶ τὸ ἀρχαιοπρεπέστερον Νίκανδρος. Περί τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ « Ἀποδημιαί » ἔπιθ. τὸν Κ. Σάθᾳ ἐνθ. ἀνωτ. καὶ Χρυσόστ. Α. Παπαδόπουλον ἐν Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, Ἱεροσόλυμα 1909 8ον σελ. 18, καὶ τοῦ αὐτοῦ Περί τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς χρονογραφίας τοῦ 15^{ου} αἰῶνος ἐν « Ἐκκλησ. Φάρμ » Ἀλεξανδρείας τ. Θ', 1912 σ. 417 - 20.

² Προσετέθησαν τὰ ὑπογεγραμμένα ἰῶτα ἐλλείποντα ἐν τῷ χειρογράφῳ.

Φ. 2β. «Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα.»

- « Φάβιος, ἐξωστίας παρεπίδημος. —
- Δῖακονία, ἑξαρχος τῶν οἰκιακῶν τοῦ κλήρου. —
- Ἑρμῆνης, μεθερμηνεύς. —
- Φηλίνος, ὑπηρέτης. —
- Αὐτεξούσιον, βασιλεύς. —
- Ἀνθρώπειον μέτρον, ἐπὶ τῶν μυστικῶν. —
- Ἰδιον ἔργον ἐθελούσιον, ἑξαρχος τῶν οἰκιακ(ῶν) τοῦ βασιλέως. —
- Βηρυτῆσιος κουρεύς, ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ βασιλέως. —
- Ἀμμώνιος, λογοθέτης. —
- Τρυφῶν, ὑπομνηματογράφος. —
- Ὁρβίλεος, θεράπων. —
- Κλήρος. —
- Ὁ τοῦ κλήρου, λειτουργὸς ἐφήμερος. —
- Πέτρος ὁ ἀπόστολος. —
- Παῦλος ὁ ἀπόστολος. —
- Χάρῖς ἡ δικαιοποιουσα. —

Φ. 3α. «Ἑρμηνεία εἰς λέξεις τῖνας αἱ οἱ σχολαστικοὶ χρῶνται.»

Φ. 3β. «Ἐκ τῆς πρώτης πράξεως, σκηνὴ πρώτη. Φάβιος: Ἀνθρώπινον μέτρον: Δῖακονία: — προλογίζει Φάβιος. Καθάπερ ὁ διὰ θαλάσσης πλέων καὶ πλανόμενος κτλ.»
Τελ. ἐν τῷ τέλει τῆς πέμπτης πράξεως. «Ἐκεῖ γάρ, μετὰ τὸ ἀποφῆναι ἡμᾶς ἄμεινον τὰ κατ' αὐτόν, ἐπανακάμψωμ(εν), ἐν τῇ ἐπουρανίῳ πατρῷδι.»

31 92 (545, PNA').

Ἔτ. 1557. 195×285. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων. Φ. 250+110+60.
Κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλῇ. Κεῖμ. 14×21. Στίχ. 31. Ἐν τῇ πλαγίᾳ καὶ κάτω
ῥα ἑρμηνεία. Τιτφόβρωτος καὶ ὕδατι κατεστραμμένος ἰδίᾳ ἐν τοῖς πρώτοις
εἴκοσι φύλλοις.

Ἐν φ. 249α.

« ⲓⲥⲓ λϥϥⲓⲛ ⲡⲁⲑⲱⲛ ⲙⲟϭⲏⲥⲁⲛⲧⲓ ⲡⲁⲣᲁⲥϭⲉⲟ ϭⲣⲓⲟⲩⲧⲉ
 δόξης ὅππⲱⲥ σῆς, φέγγος ἰδοιμὶ μέγα
 ⲁϥⲛϭ̅ ⲡⲉⲃⲣⲟⲩⲁⲣᲓⲱ ⲛⲉ
 τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα
 † πόνος ἰω(άν)ου δορυανού.¹

(Πρβλ. Gardthausen σ. 256).

Κατωτέρω ἄλλῃ χειρὶ.

« † ἡγωράστη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, παρ' ἐνὸς ναύτου διὰ
 [φλορὶ τουραλι . . .
 παρ' ἐμοῦ χριστοφόρου κυπρίου καὶ καθηγουμένου τελοῦντος τότε
 [τοῦ ἁγίου σάββα

¹ Περὶ τοῦ Δορυανοῦ βλέπε τὰ ἐν τῇ περιγραφῇ τοῦ ἐπομένου κώδικος λεγόμενα.

ἐν Καίρῳ τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν ἀθρόεντου Κυρίου κυ Σαμουήλ, ἐν ἔτει
κ(υρί)ου αἰσι^ω μηνὶ μαΐου κ^η ».

Ἐν φ. 200α εὔρηται.

« υστους 1716 ἀγόρασαι τω ἐτοῦτο τω βιβλίων
ἀπὸ τὴν πώλην δια ασπρα εκατὸν τρηάκοντα
τὴν χρονῆάν οπου ἐπῆρεν ὁ τουρκως τον
Μορριά
δημ' ὄτρεις
κπρ'ς. »

φ. 3α Ἑρμηνεία εἰς τὸν Ἰώβ. Ἀρχ. « Ἑρμηνεία. Ἡ ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς ἀσάφεια, πολλὰς ἔχει τὰς αἰτίας, πρῶτον μὲν ὅτι πᾶσα γλῶσσα εἰς ἑτέραν μετατιθεμένη ἀπόλλυσι τ(ὸν) ἴδιον εἰρμόν, δεύτερον δὲ ὅτι αἱ συνώνυμοι τῶν λέξεων παρ' ἑβραίοις, ἄγνοιαν εἰργάσαντο τοῖς ἐρμηνευταῖς. »

φ. 4β Προτάσσονται στίχοι ἐκ τοῦ Ἰώβ καὶ ἔπονται ἐρμηνεῖαι διαφόρων, ἐν δὲ τῇ ᾧα σεσημειῖται ὅτι αἱ ἐρμηνεῖαι αὗται εἰσὶ τῶν Ὀλυμπιοδώρου τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Διακόνου, Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου, Διδύμου Ἀλεξανδρείας, Νικήτα (τοῦ Ναυπάκτου;) Πολυχρονίου Ἀπαμείας, Ἰουλιανοῦ, Διονυσίου (Ἀρεοπαγίτου), Ὠριγένους, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἐφραίμ (Σύρου;), Εὐαγρίου (Ποντικοῦ;), Ἀπολλιναρίου (Λαοδικεῖας τοῦ νεωτέρου;), Σεβήρου (Ἀντιοχείας;), Ἰσιδώρου (τοῦ Πηλουσιώτου;) Ἀθανασίου (τοῦ Μεγάλου), Διονυσίου Ἀλεξανδρείας, Γρηγορίου Θεολόγου, Μεθοδίου (Ἐπισκόπου Ὁλύμπου;).

Ἐπεταὶ ἐν ἄλλῃ σελιδώσει :

φ. 1α « Θεοφυλάκτου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας ἐξήγησις εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον. » Ἀρχ. « Οἱ μὲν πρὸ τοῦ νόμου ἐκεῖνοι θεοὶ ἄνδρες, οὐ διὰ γραμμάτων καὶ βιβλίων ἐφωτίζοντο, ἀλλὰ καθαρὰν ἔχοντες τὴν διάνοιαν. » Ἐξεδόθη ἐν Migne, Patr. Gr. CXXIII σ. 143 - 488.

Ἐπεταὶ ἐν ἄλλῃ σελιδώσει :

φ. 1α « Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον. » Ἀρχ. « Τὸ κατὰ μάρκον εὐαγγέλιον δέκα ἔτη τῆς τοῦ χ(ρι)στοῦ ἀναλήψεως συνεγράφη ἐν ῥώμῃ, ἣν μὲν γὰρ οὗτος ὁ μάρκος πέτρου μαθητὴς. » Ἐξεδόθη ἡ ἐρμηνεία αὕτη τοῦ αὐτοῦ Θεοφυλάκτου ἐν Migne, Patr. Gr. CXXIII σ. 481 - 682.

32 181

Ἦ. 1570. 112×160. Χάρτ. φ. 997 πάχ. 15 ἐκ. Τὸ κείμενον κατέχει ὅλην σχεδὸν τὴν σελίδα. Ὁ κώδιξ ἐν κακῇ καταστάσει περὶ δὲ τὸ μέσον πλεῖστα φύλλα ἐβρώθησαν ὑπὸ μυῶν. Εἰς πλεῖστα φύλλα ἡ μελάνη κατέστρεψε τὸν χάρτιν λεπτὸν ὄντα. Ἐν ἀρχῇ πίναξ τοῦ ὁποῖου ἑλλείπει τὸ πρῶτον μέρος.

Ἐν ἀρχῇ :

« † ἡ παροῦσα συλλογὴ
τ(ῶν) θεῶν λογίων ἐπι-
μελῶς συνηθροίσθη

ἐκ πολλ(ῶν) θεολόγων τῆς
ἐκκλη(σίας) παρ' ἑμοῦ ἰωάσαφ
ἱερομονάχου τοῦ δορυανοῦ
τοῦ κρητὸς κ(αί) οἱ
ἀναγινώσκοντες
εὐχεσθὲ μοι
διὰ τὸν
κύ(ριο)ν.»

Τὰ ἐν τῷ ὀγκῶδει τούτῳ κώδικι γεγραμμένα κείμενα ἐγράφησαν πάντα ὑπὸ Ἰωάσαφ ἢ Ἰωάννου Δορυανοῦ¹ τοῦ καὶ τὸν προηγούμενον 31 92 κώδικα γράψαντος κατὰ τὰ ἔτη 1570 ἕως 1582, ὡς τοῦτο μαρτυροῦσιν αἱ χρονολογίαι αἱ σημειούμεναι παρασελιδίως τοῖς τίτλοις ἐνίων ἐκ τῶν κειμένων.

Ἡ κακὴ κατάστασις τοῦ κώδικος καθίστησι δυσχερῇ τὴν ἐξέτασιν τῶν περιεχομένων αὐτοῦ, καὶ τὰ κάτωθι σημειούμενα δὲν ἀποτελοῦσι ἀκριβῆ τούτων ἀπαρίθμησην.

1. «Κυριακὴ Γ' τοῦ λουκά εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν ἀλάζαρν». Τὸ κείμενον ἐφθαρμένον ἐπὶ πολλὰ φύλλα.

2. «Κυριακὴ Θ' τοῦ λουκά περὶ τοῦ ἀφορηθέντος πλουσίου. [πόνος] Ἰωάσαφ» Ἀρχ. «Οὐδὲν φυλαργυρί(ας) δεινότερον, οὐδὲν φῖλοχρηματί(ας) αἰνότερον, οἴκους γ(ὰρ) ὀλοκλήρους ἀνέτρεψε». Τελ. «δῶν ἡμῖν ὁ θεὸς τοῦτο ποιήσας, τυχεῖν ἀρρήτων ἀγαθῶν, γένοιτο, γένοιτο».

3. «Κυριακὴ Ι' τοῦ λουκά εἰς τὴν συγκύπτουσαν. πόνος ἰωάσαφ». Ἀρχ. «Πολλὴ τοῦ χειμῶνος ἡ σφοδρότης ἀλλὰ τὴν προθυμίαν τ(ῶν) εἰωθότων ἀπάντων πρὸς ὑμετέραν ἀκρόασιν οὐ διέλυσε.»

«Κυριακὴ ΙΒ' τοῦ λουκά περὶ τ(ῶν) δέκα λεπρῶν, πόνος ἰωάσαφ.» Ἀρχ. «Οὐδὲν εὐχαριστείας κρεῖττον ἀγαπητοί, ὥσπερ τὸ ἐναντίον οὐδὲν ἀχαριστείας χειρόν καθέστηκε, καὶ ὅσον ἐκείνῃ ἐπωφελής, τοσοῦτον αὕτη ἐπιβλαβής». Τελ. «καὶ τῆς ἀπορρήτου δόξης ἀπολαύσομεν, ἥς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ἐν χρι(στ)ῷ ἰ(ησο)ῦ τῷ κ(υρί)ῳ ἡμῶν μεθ' οὗ κλ ἁμήν.»

5. «Κυριακὴ ΙΕ' τοῦ λουκά, περὶ τοῦ ἀρχιελεῶνου ζακχαίου, πόνος ἰωάσαφ.» Ἀρχ. «Ὑμεῖς μὲν καὶ αὐθις προθύμως συνεληλύθατε κ(αί) πρὸς τὴν ἡμετέραν οὐδένειαν κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀπηντήκατε, τὰ γὰρ τῶν βρωμάτων.»

¹ Περὶ τούτου πρβλ. τὴν ἐξῆς ἐνθύμησιν· «Χάριν ἐνθυμήσεως τοῦτο γράφω· ὅτι ἐγὼ ὁ εὐτελής Ἰωάννης ὁ Δορυανὸς παρεγενόμεν ἔν τῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου τῶν Ἀπεξωνῶν, ἐν ἔτει ἀπὸ θεογονίας ἀφ' ὀκτωβρίῳ α', καὶ γέγονα μοναχός, ἐπικληθεὶς τὸ ὄνομα Ἰωάσαφ, ἐν δὲ τῷ ἀφ' ἔξῳ ἀπριλλίου λ', τέλειος ἱερεὺς ἀπεφάνθην παρὰ τοῦ τῆς Ζακύνθου ἐπισκόπου ὀνόματι Παχωμίου.» Εὐρηται δὲ τὸ σημειῶμα τοῦτο ἐν φ. 415^β πολυμιγοῦς κώδικος τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Σχοπέλου. (Λάμπρου Σπ. Νέος Ἑλληνομνήμων. τόμ. 7ος (1910) σ. 178). Περὶ δὲ τοῦ Δορυανοῦ ἐπιθι καὶ Λάμπρου Σπ., Νέος Ἑλληνομνήμων 4 (1907) σ. 181 ἔνθα σημειοῦται ὅτι οἱ Μαρκιανοὶ κώδικες Π 109 καὶ Π 59 ἐγράφησαν ὑπ' αὐτοῦ, ὁ πρῶτος ἀφ' ἡμῶν Ἰουνίου κβ', ὁ δὲ δευτέρος κατὰ ὀκτώβριον τοῦ ἀφ' οὗ. Πρβλ. καὶ V. Gardthausen, Griech. Palaeogr. Δ' ἐκδ. σελ. 324 καὶ 328. Ὁ Κ. Σάθας (Νεοελλ. Φιλολ. σελ. 217) σημειοῖ ὅτι πρὸς Ι. Δ. ἀπηύθυνεν ἐπιστολὰς Μάξιμος ὁ Μαργούνιος.

6. «Κυριακή τ(ῶν) προπ(ατό)ρων κ(αί) εὐαγγέλιον τοῦ λουκά, ιαη κυριακή. πόνος ἰωάσαφ.» Ἀρχ. «Ἀβροτέραν ἡμῖν τὴν τράπεζαν ὁ θεῖος λουκάς, ἀγαπητοί, προτίθησιν σήμερον.»

Ἔπονται φύλλα πολλὰ δυσανάγνωστα τῆς μελάνης καταστρεψάσης τὸν χάρτην.

7 «Ἑρμηνεία τῆς ἐναν(θρωπ)ήσεως τοῦ κ(υρί)ου ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ρίστο)ῦ ἐρανισθεῖσα ἐκ τῆς ὁμιλί(ας) γρηγορίου τοῦ θεολόγου.» Ἀρχ. «Χ(ριστός) γεννᾶται δοξάσατε, χ(ριστόν) ἐξ οὐ(ρα)νῶν ἀπαντήσατε κλ. <ταῦτα ἐντὸς ἑισαγωγικῶν τελειῶνουν μετὰ ἕξ στίχους εἰς τὸ> τίς οὐ δοξάζει τὸν τελευταῖον. Τὸ χ(ριστό)ς ὄνομα, κυρίως μὲν τὸ συναμφοτέρον σημαίνει, θεὸν ὁμοῦ καὶ ἀν(θρωπ)ον καταχρηστικῶς δέ, ποτὲ μὲν ἐπὶ μόνῃς τῆς θεότητος τοῦ λόγου τάττεται, ποτὲ δὲ ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀν(θρωπ)ότητος» Περὶ τῆς ὁμιλίας ταύτης ἐν τῷ πινάκι ἐν ἀρχῇ λέγεται «ἦ τις ἐρανισθεῖσα μ(ε)τ(ά) κόπου καὶ μόχθου παρ' ἐμοῦ ἰωάσαφ ἐκ πολλ(ῶν) θεολόγων προσετέθη τοῖς φιλοπόνοις»

8 «Τοῦ ἁγίου ἰουστίνου γνώμη ἐπωφελὴς ἐπὶ τῇ θεραπέυσει τὰς ψυχὰς τῶν ἀν(θρῶ)πων ὁ λόγος σάρξ ἐγένετο» Ἀρχ. «Ὁ φωτισμὸς ἡμῶν, ἡ μέθεξις ἦτο τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θ(εο)ῦ καὶ ἡ κοινωνία, ταύτης δὲ τῆς μεθέξεως κ(αί) κοινωνία(ς).

9 Ἑρμηνεῖται ἀκριβεῖς πάνυ ὠφέλιμοι ἐκ τῆς βίβλου Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου.

10 Κατὰ Ἰουδαίων ἐκ τοῦ γ' βιβλίου τῆς ἐκκλησι. Ἰστορ. Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου.

11. «Σύνθεσο[ν] τοὺς θεῖους λόγους τούτους ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τῆς τοῦ χ(ριστο)ῦ ἐνσάρκου οἰκονομία(ς), ἀρμόζουσι γ(άρ) αἱ ἔννοιαι αὗται ἐκεῖ καὶ πρόσχευ ἀκριβῶς.» Καὶ δεξιὰ μὲν τοῦ τίτλου τούτου εὐρηται «Πόνος Ἰωάσαφ» ἀριστερὰ δὲ τὸ ἔτος «1582.» Ἀρχ. «Γλυκὺ μεθεῖναι τὸ μέλι πᾶσιν ἀν(θρῶ)ποις δοκεῖ καὶ συγκρίσεως δίχα. γλυκύτερον δὲ φαίνεται πικρῶς τινος παρατιθείσης ποιότητος.»

12. «Ἑρμηνεία τῆς ἐνανθρῶπῆσεως τοῦ κ(υρί)ου ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ.» Ἀρχ. «Ἰόταν ἐκ χειμῶνος κρυεροὺ θερμοὺν ἔαρ ἐκλάμψη ...»

Ἐν τέλει «λόγ(ος) τῆς ἐναν(θρωπ)ήσε(ως) τοῦ κ(υρί)ου ἐρανίσθεις ἐκ πολλ(ῶν) διδασκαλ(ιῶν) τῆς ἐκκλησι(ας) ὑπ' ἐμοῦ ἰωάσαφ ἱερομονάχου.»

13. «Ὑπομνήματα τῶν ὀπισθεν.

14. «Ἑρμηνεία κατὰ ἰουδαίων πάνυ ὠφέλιμος.»

15. «Ἐτέρα ἐρμηνεία τῆς τοῦ χ(ριστο)ῦ γεννήσεως ἐρανίσθεῖσα ἐκ τ(ῶν) μαργαριτῶν τοῦ χρυσοῦρημονος ἰω(άνν)ου καὶ ἐτέρων θεολόγων, ὁ δὲ πόνος ἰωάσαφ.» Ἀρχ. «Ὅντως ἐπεφάνη ἡμῖν ἡ τοῦ θ(εο)ῦ χάρις, ὄντως ἀντέλειπεν ἡμῖν ὁ τῆς δικαιοσύνης ἡλῖος, καὶ μαρτυρεῖ φωτισθέντα τῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα.»

16. «Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου διάλογοι τρεῖς. Ὁ πρῶτος λέγεται(αι) ἄτρεπτος, ἦτοι περὶ τοῦ ἄτρεπτον εἶναι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τὴν θεότητα τὰ δὲ πρόσωπα τοῦ διαλόγου τοῦτά εἰσιν ὁρθόδοξος καὶ ἐρανιστής, ἦτοι αἰρετικός, προλογίζει ὁ ὁρθόδοξος. Ἀμεινον μὲν ἦν συμφωνεῖν ἡμᾶς καὶ τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν φυλάττειν ἀκρίβητον ἐπειδὴ δὲ οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου τὴν ὁμόνοιαν διαλύσαντες.» Περὶ τῶν δύο ἄλλων διαλόγων εὐρηται τὰ ἑξῆς ἐν σημειώματι τεθέντι προοιμιακῶς καὶ τῶν τριῶν διαλόγων «ὁ δὲ δεῦτερος ἀσύγχυτον σὺν θεῷ φάναι, δείξει γεγεννημένην τὴν ἑνωσιν τῆς τοῦ ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ θεότητός τε κ(αί) ἀν(θρωπ)ότητος, ὁ δὲ γε τρίτος περὶ τῆς ἀπαθείας τῆς τοῦ σ(ωτῆ)ρος ἡμῶν ἀγωνιεῖται θεότητος.» Τὸ τελευταῖον φύλλον ἀποκεκομμένον.

17. Ἔπονται κείμενα ἐπιγραφόμενα «σύναφον καὶ ταῦτα εἰς τὴν ὁμιλ(ίαν) τῆς χ(ριστο)ῦ γεννήσε(ως) ἢ τῶν φώτων, ὅθεν ἂν σοι ἀρμόζη.» Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν φύλλων κατεστράφησαν ὑπὸ μυῶν. Ἐν τέλει τῶν κειμένων αὐτῶν ἡ ἡμερομηνία 1581.

18. «Ὁμιλία περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων θεοφανείων», δεξιόθεν εὐρηται «ὁ δὲ πόνος ἰωάσαφ ἱερομονάχου» ἀριστεροῦθεν δὲ ἡ χρονολογία «1570».

19. Ἐγκώμια τῆς Θεοτόκου.

20. «Νοεμβρίῳ κα' ἐγκώμ(ιον) τῆς θ(εο)τόκου ὅτε ἀπεδόθη ἐν τῷ ναῷ τριετίζουσα» δεξιόθεν ἡ χρονολογία «157.»

21. «Συνάθροισις ἐκ πολλ(ῶν) θεολόγων εἰς τὴν ὑπαπαντὴν τοῦ σωτῆρος.» «Πόνος ἰωάσαφ» δεξιόθεν δὲ ἡ χρονολογία «1570.»

22. «Συνάθροισις ἐκ πολλ(ῶν) θεολόγων τῆς ἐκκλη(σίας) εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεραγί(ας) θ(εο)τόκου· ὁ δὲ πόνος ἰωάσαφ ἱερομονάχου.»

33 344

Ἔτ. 1572.

Ἐν τέλει τοῦ ἐκ μεμβράνης ψαλτηρίου τούτου εὑρηται ἡ ἐξῆς ιδιόχειρος σημείωσις τοῦ Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρου.

« Ἐπὶ ἔτους, ζπ τὸ ἀπὸ στίσεως κόσμου ἀπὸ δὲ τῆς ἐνσάρκου οἰκο-
νομί(ας) μφοβ (᾽Ι)ν(δικτιῶν)ος τε⁴⁵ ἀνακαινίσθη, ἡ παροῦσα βίβλος
τοῦ μελουργοῦ ὑμνωγράφου δα(υὶ)δ τοῦ θεοπάτορος διὰ χειρὸς
οὐδέστρου πάπα καὶ π(ατ)ρι(ᾶ)ρχου τῆς μεγάλης πόλ(εως) ἀλεξαν-
δρ(είας) λιθύνς π(εν)ταπόλ(εως) αἰθιοπί(ας) καὶ πάσης γῆς αἰγύπτου
καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης : Πρὸ δύο ἐτῶν ἀνάλωτω καὶ ἡ δυστιχε-
στάτη κύπρο(ς) γεῦ τῆς συμφορᾶς τίς μὴ θρηγήσῃ; Τίς μὴ κλαύσῃ;
Τὸν λεηλατισ(μόν), τὰς πολλὰς χύσεις αἱματί(ων), τῶν σφαγμ(άτων)
νηπί(ων) καὶ γηρόν(ων), τὴν καταφρόνησιν τῶν θείων μυστηρί(ων)
καὶ τῶν ἁγί(ων) σκευῶν καὶ σεπτῶν εἰκόνων. βαβαὶ τῆς ἀνωχῆς σου
δέσποτι(α) παντοκράτωρ. ὑπερήλασ(αν) αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν (τῆς)
ἐνσπλαχνία(ς) σου τὸ φιλ' (ἀν)θρώπ(ον) καὶ τὸ ἄμετρον ἔλεος. κ(ύρι)ε
οὐ τοσοῦτον ἐσμὲν ἄξιοι παιδεύσ(εως) διὰ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, μὴ
γένοιτο, μαρτύρομαι γ(ὰρ) τὸν οὐ(ρα)νὸν καὶ τ(ῆν) γῆν καὶ φθέγ-
γομαι στόμ(α)τι(ι) καὶ γλώττι καὶ νοῦν καὶ διάνοια οὐ μόνον τοσοῦ-
τον ἐπάρχωμεν ἐπὶ χρεοὶ τῆς παιδεύσ(εως) ἀλλὰ εἰ καὶ δυνατ(όν)
ἐπῆρχε τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει μυρίοις τῶν μυριάδων ἀμετρίτων θανά-
τους λαβεῖν, οὐκ ἄλλῃ ἡμῶν ἐξιλεοθῆναι, ἀλλὰ δεόμεθα, κ(ύρι)ε
κ(ύρι)ε ὁ παιδεύων καὶ πάλιν ἰόμενος, δέξαι τὰ δάκρυα ἡμῶν ὥς
ποτε τοῦ μανασῆ καὶ τῆς πόρνης τὰ δάκρυα, τὸν τελώνην καὶ τὸν
λησιήν, καὶ πάριδε τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν τ(ὰ) πλήθη καὶ ἀπό-
στρεψων τὸν θυμὸν σου καὶ μὴ ἀπόσῃ ἡμᾶς εἰς τέλος ἵνα ὑμνήτε
καὶ δοξάσετε τὸ πανάγιόν σου ὄνομα εἰς ἀπεράν(τους) αἰῶνας ἀμήν.»

Καὶ μονοκονδυλιακῶς ἡ ὑπογραφή.

« † σίλβεστρος ἐλέφ θεοῦ πάπα καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως
|ἀλεξανδρείας.» ¹

¹ Σιλβέστρος Ἀλεξανδρείας ἐπατριάρχευσε κατὰ Ὑψηλάντην (σελ. 513) κατὰ τὰ ἔτη 1565-1586, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας δὲ αὐτοῦ ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς χαλε-
πώτατος. Σιγίλλιον τῶν πατριαρχῶν Σιλβέστρου Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱερεμία Κων/πόλεως

34 160 (1055)

Ἔτ. 1575. 157×218 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φύλλα 509 κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν.

Ἐν φ. 483β εὐρηται :

«Τελὸς εἰληφεν διαλεξίς τῶν Ἰουδαί(ων) τέλος
καὶ τοῦ βιβλίου ὅλου, ἐν μηνί, μαῖω 6' ἔτους ζ'πγ' ἰνδικτιῶνος γ'»
(—1575).

Ἐν φ. 152β ἐν τέλει ἰδίᾳ τῷ κειμένῳ χειρί :

«ἐτελεύτησ(εν) ἡ τοιαύτη βασιλεία τῶν ῥωμαί(ων)
ὑπὸ βασιλέως κωνσταντίνου παλαιολόγου πορφυρογεν-
νήτου καὶ γρηγ(ο)ρ(ίου) π(ατ)ριάρχου, ὃς ἀπελ-
θὼν ἐν τῇ ῥώμῃ καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ λατῖνος
γενώμ(εν)ος : ἑάλω ἡ τοιαύτη κωνστ(αντι)ουπολ(ις)
ὑπὸ τῶν ἀραρη(ῶν) ἐπὶ ἔτους ς'Ϡξα' (Ι)ν(δι-
κιῶν)ος α'' μηνὶ μαρτίῳ κθ' ἡμέρα τρίτ(η).»

Περιέχει :

1 φ. 1α Πίναξ τοῦ κώδικος.

2 φ. 9α Μέθοδος ἀπλουστέρα διὰ τὸ Πασχάλιον.

3 φ. 36α «Ἀντιβολή Ἰουδαίου καὶ χριστιανοῦ, καὶ περὶ νόμου ἑβραίων καὶ πίστεως χριστοῦ. ὁ Ἰουδαῖος : Διατί τοῦ θεοῦ παραγγέλλαντος μὴ προσκυνῆν ξύλῳ καὶ λίθῳ· ὑμεῖς δὲ ταῦτα σέβεσθαι καὶ προσκυνεῖτε ; ὁ χριστιανός : εἰπέ μοι σὺ διατί προσκυνεῖται τὸ βιβλίον τοῦ νόμου.» Τελ. φ. 40β «Ἡμεῖς δὲ τὰ ἔθνη ὑπὸ τοῦ χριστοῦ κληθέντες, αὐτῷ δοξάζομεν κ(αὶ) αὐτῷ δουλεύσομεν) ἅμα π(ατ)ρί, καὶ τῷ υἱῷ κτλ.»

4. φ. 40β. Ἐτέρα διάλεξις ὁμοία «ὁ Ἰουδαῖος. Διατί τρώγεται τὸν χοιριδι(ον). χρι-
στιαν(ός) διατί καὶ ὑμεῖς οὐκ ἐσθίεται τοῦτο.» Τελ. φ. 45β. «Κ(αὶ) ἰδοὺ προσκυνήσουσί σε
οἱ υἱοὶ τοῦ π(ατ)ρ(ός) σου, καὶ ἐκεῖνος ἕνα εἶχεν ἀδελφὸν τὸν ἡσαῦ, κ(αὶ) πῶς προσεκύ-
νησ(αν) αὐτῷ οἱ υἱοὶ τοῦ π(ατ)ρ(ός) ὅτι αὐτὸς μᾶλλον ἐπτάκις προσεκύνησεν τῷ ἡσαῦ.»

5. φ. 45β. «Ἐτέρα διάλεξις τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου πρὸς ἑβραίους, ὅτι ὁ μὲν
θεὸς καὶ καὶ ὁ χς ἐστὶν οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ὁ μὲν δα(υὶδ) λέγ(ων) θε(ός)ς κ(ύριος)
κ(αὶ) ἐπέφανεν ἡμῖν.» Τελ. φ. 49β «ἀνελεῖς αὐτὸν τὸ πν(εύμα) τοῦ στόματος αὐτοῦ ὅτι
αὐτὸ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς αἰῶνας τῶν αἰών(ων) ἀμήν.»

Τὰ ἐφεξῆς ἀπαριθμούμενα κείμενα ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 6 μέχρι καὶ τοῦ 58 συνίστανται
ἐκ κειμένων τῶν γραφῶν, ὧν παρατίθενται περικοπαὶ προτασσομένης τῆς λέξεως κεί-
μενον, καὶ οἷς ἔπονται ἐρμηνευτικὰ σημειώματα εἰσαγόμενα διὰ τῆς λέξεως ἐρμηνεία.

πρὸς τοὺς ἐν Ρωσίᾳ τοῦ ἔτους ζ'ηα' (= 1583) εὐρηται ἐν Κώδ. 15φ Νικολάου Πολλάνη,
νῦν δὲ ἐν τῇ Ἐθν. Βιβλιοθήκῃ Ἑλλάδος. (Πρβλ. Λάμπρου, Νέος Ἑλληνομν. τ. 4 (1907)
σ. 361). Ἐνθύμῃσιν περὶ Σιλβέστρου τοῦ ἔτους 1575 ἐπιθι παρὰ Σπ. Λάμπρου ἐν Νέῳ
Ἑλληνομνήμονι τόμ. 7 (1910) σ. 178. Ὁ αὐτὸς πατριάρχης εὐρηται συνυπογράφων τῷ
πατριαρχικῷ γράμματι Μητροφάνους Γ' Κων/πόλεως, πρὸς τὴν μονὴν τῆς Ἀγ. Ἀναστα-
σίας τῆς Φαρμακολυτρίας τῆς ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, τῷ φέροντι χρονολογίαν «ζοδ' μηνὶ
Σεπτεμβρίου, ἰνδ. θ'» (= 1565). (Πρβλ. Π. Ν. Παπαγεωργίου περὶ τῆς μονῆς ταύ-
της ἐν Byz. Zft. τόμος 7ος σ. 75-6).

6 φ. 49α «Βεβαία ἀπόδειξις ὁρθοδόξου πίστεως) προφητῶν) γὰρ) τῶν) θεῶν) τὰ λόγια) δηλοῦσιν. ἐκλογὴ σύντομος ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς, ἥτοι ἀπόδειξις) τῆς ὁρθοδόξου πίστεως) περὶ) τῆς ἀγί(ας) τριάδος), ὅτι τρισυπόσι(ατος) ἡ θεότης) καὶ προαιώνιος) ὁ υἱὸς καὶ τὸ πνεῦμα), καὶ ὅτι ἡ θεία γραφή, ποτὲ μὲν περὶ) τῆς οὐσί(ας) ἤγουν τῆς φύσεως) ἡμᾶς διδάσκει τῆς) θεότη(η)τος) ποτὲ (δὲ) περὶ τῶν διαφορῶν) τῶν ὑποστάσεων αὐτῆς). μωυσῆς, δαυίδ, σολομών, ἡσαΐ(ας), ἀγγαῖος, ἰώβ, ἰησοῦς υἱὸς σιράχ, αὐδιοῦ, ναβουχοδονόσορ. περὶ) τῆς ἀγί(ας) τριάδος) μωυσῆς ἐν τῇ γενέσει : Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέρα καὶ καθομοίωσιν.»

7 φ. 60β «Περὶ τῆς συλλήψεως τῆς θεοτόκου. ἐκ τῆς ἱστορίας ἱακώβ τοῦ ἀδελφο-θεοῦ).» Ἀρχ. «Χρὴ γινώσκ(ειν) ὅτι ὁ εὐαγγελισμὸς ἀννης καὶ ἰωακείμ περὶ) τῆς συλλήψεως τῆς θεοτόκου γέγονε τῷ κῇ εἴτει τῆς βασιλείας) καίσαρος) αὐγούστου.» Τελ. φ. 61β «βασιλίσσαι καὶ παλλακί(δες) μακαριοῦσιν αὐτήν.»

8 φ. 61β «Π(ερί) τῆς) μνηστει(ας) τῆς θεοτόκου τῷ ἰωσήφ, ἐκ τῆς ἱστορί(ας) ἱακώβου τοῦ ἀδελφοθέου.» Ἀρχ. «Γενομένης) οὖν αὐτῆς δωδεκαετοῦς συμβούλιον ἐγένετο τῶν ἱερέων) λεγόντων) τί ποιήσωμεν αὐτήν.»

9 φ. 62α «Περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς θεοτόκου ἐκ τῆς ἱστορί(ας) ἱακώβ τοῦ ἀδελφο-θεοῦ).» Ἀρχ. «Ἐγένετο συμβούλιον τῶν ἱερέων) λεγόντων ποιήσωμεν καταπέτασμα ἐν τῷ ναῷ κ(υρίου).»

10 φ. 63α «Περὶ τοῦ ἀσπασμοῦ τῆς προφήτου) ἐλισάβετ.» Ἀρχ. «κεί(μενον). Καὶ εἶπεν ἐλισάβετ. κεί(μενον) Πόθεν μοι τοῦτο) ἵνα ἔλθῃ ἡ μή(τηρ) τοῦ κ(υρίου) μου πρὸς με). Ἰδοὺ γὰρ) καὶ τὰ λοιπ(ά). ἐρμην(εία). εἰπόντος τοῦ ἀγγέλου πρὸς) τὴν θεοτό(κον) ὅτι τὸ γεννόμενον ἐκ σου ἅγιος) ὑψίστου κληθήσεται καὶ καλέσης τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦ)ν πεπλήρωτ(αι).»

11 φ. 63β «Π(ερί) τῆς) θεοτόκου ἐγγ[υ]ούσης.» Ἀρχ. «κεί(μενον) Δ(αυίδ). Ἐξελέ-ξατο ἡμῖν τὴν κληρονομί(αν) ἑαυτοῦ τὴν καλλονὴν ἱακώβ ἣν ἠγάπησεν. ἐρμην(εία) Εἶπεν ὁ προφήτ(ης) τί ἡμῖν, ἐδήλωσε τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν, ἤγουν τὴν ἰουδαί(αν), ὥσάν εἰ ἔλεγεν ἐξελέξατο ὁ θε(ὸς) τὴν ἡμετέραν φυλ(ήν) εἰς κληρονομί(αν) ἑαυτῷ, τὴν καλλονὴν τοῦ ἱακώβ, ἤγουν ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν ἐβραίων) τὴν ἐξ ἡμῶν προσαχθ(εῖ)σαν ἡγαπη-μ(ήνην) αὐτῷ.» Τελ. φ. 64β «Ερμην(εία), σιών ἐνταῦθα) λέγ(ει) τὴν ἱερουσαλήμ βασι-λεύουσαν τοῦ ἰουδα) φυλῆς. θυγατ(έ)ρ(α) δὲ λέγ(ει) αὐτῆς τὴν θεοτό(κον), τὸ δὲ τέρπου καὶ τὰ λοιπ(ά) οὐδὲν ἔτ(ε)ρ(ον) ἐστίν ἢ τὸ χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ κ(ύριος) με(τ)ὰ σου.»

12 φ. 64β «Περὶ τῆς χ(ριστο)ῦ γεννήσεως.» Ἀρχ. «Περὶ τῆς θεοτόκου ἡσαΐ(ας) κεί(μενον). Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται κτλ. ἐρμην(εία). περὶ τῆς θεο-τόκου λέγει· τὸ δὲ ἐμμανυὴλ ἐρμηνεύεται μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.»

13 φ. 66β «Περὶ τῆς τῶν μάγ(ων) προσκυνήσεως) ἡσαΐας.»

14 φ. 67α «Περὶ τῆς ὑπαπαντῆς) μαλαχ(ίας).»

15 φ. 68α «Π(ερί) τῆς ἐν αἰγύπτῳ φυγῆς) ἡσαΐ(ας).»

16 φ. 68α «Π(ερί) τῆς) ἀναιρέσε(ως) τῶν βρεφ(ῶν)· ἰεζεκ(ήλ).»

17 φ. 69α «Περὶ τῆς ἐπανελεύσε(ως) τοῦ χ(ριστο)ῦ, ἀπὸ αἰγύπτου) εἰς ναζαρέτ.» Ἀρχ. «Κεί(μενον). Ἐξ αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. ἐρμην(εία)· υἱὸν κ(υρίου) λέγ(ει) τ(ὸν) χ(ριστὸν) ὁ γ(ὰρ) λαὸς τοῦ ἰσρα(ήλ).»

18 φ. 69β «Περὶ τοῦ χ(ριστο)ῦ καὶ περὶ) ἰω(άννου) τοῦ βαπτιστοῦ· ζαχαρί(ας)»

19 φ. 69β «Περὶ τῆς βαπτίσεως τοῦ χ(ριστο)ῦ· ἰεζεκιήλ.» Ἀρχ. «Κείμενον. εἶδον καὶ ἰδοὺ ὕδωρ καταφερόμενον ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιῦ κτλ. ἐρμην(εία)· δύο ὕδατ(α) ἐνταῦθα) λέγ(ει) τὸ μὲν ἐν αἰσθητὸν τὸ τοῦ βαπτίσματος, τὸ δὲ ἄλλον νοη(όν).»

20 φ. 71β «Ὁ παρὰ τῶν πειρασμῶν τοῦ χ(ριστο)ῦ τῆς πείνης καὶ τοῦ πτερυγίου, καὶ τοῦ ὄρου, δαυίδ.»

- 21 φ. 72β «Περὶ τῶν παραδόξων θαυμάτων τοῦ χ(ριστο)ῦ ἐν κανᾶ καὶ τῶν πέντε ἄρτων, δαυίδ.»
- 22 φ. 73α «Περὶ τοῦ τυφλοῦ, δαυίδ.»
- 23 φ. 73α «Περὶ τοῦ παραλύτου καὶ τοῦ ξηρὰν ἔχοντος τὴν χεῖρα, ἡσαΐας.»
- 24 φ. 73β «Περὶ τοῦ κλειδωνος τῆς θαλάσσης καὶ τῆς περιπατήσεως τοῦ χρι-
στοῦ, δαυίδ.»
- 25 φ. 73β «Περὶ τοῦ δαιμονιζομένου· ἡσαΐας.»
- 26 φ. 73β «Περὶ τῆς σαμαρείτιδος· ἡσαΐας.»
- 27 φ. 73β «Περὶ τοῦ πλήθους τῶν ἰαθέντων· δαυίδ.»
- 28 φ. 74 «Περὶ τῶν κολυβιστῶν· δαυίδ.»
- 29 φ. 73 «Περὶ τῆς μεταμορφώσεως· δαυίδ.»
- 30 φ. 74β «Π(ε)ρὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας, κ(αὶ) τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀρχι-
συναγωγοῦ κ(αὶ) τοῦ λαζάρου· δα(υ)ίδ.»
- 31 φ. 75α «Π(ε)ρὶ τοῦ πῶλ(ου) καὶ τ(ῶν) βαῖ(ων)· ἡσαΐ(ας).»
- 32 φ. 75α «Περὶ τῆς συκῆς· ἄββακούμ.»
- 33 φ. 75β «Περὶ τῆς πόρνης καὶ τοῦ μύρου. σολομών εἰς τὸ ἄσμα.»
- 34 φ. 75β «Περὶ τῆς κ(α)τ(ὰ) τοῦ χ(ριστο)ῦ βουλῆς, δα(υ)ίδ.»
- 35 φ. 76β «Περὶ τοῦ δείπνου, σολομών ἐν παροιμίαις.»
- 36 φ. 77β «Π(ε)ρὶ τοῦ νιπτῆρος, ἡσαΐ(ας).»
- 37 φ. 78α «Περὶ τ(ῆς) προσευχῆς τοῦ χ(ριστο)ῦ, μουσῆς ἐν τῷ δευτερονομίῳ.»
- 38 φ. 78β «Π(ε)ρὶ τ(ῆς) προδοσί(ας), δα(υ)ίδ.»
- 39 φ. 79α «Περὶ τῆς ψευδομαρτυρί(ας) προφητεί(ας) καὶ τοῦ ραπίσμου(ατος)· δα(υ)ίδ.»
- 40 φ. 80α «Περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ πέτρου(ου), ἡσαΐας.»
- 41 φ. 80β «Π(ε)ρὶ τοῦ ἐμπαιγμοῦ τοῦ χ(ριστο)ῦ ἡ τῆς πορφύρας κ(αὶ) τοῦ στεφά-
νου, σολομών ἐν παροιμίαις.»
- 42 φ. 82β «Π(ε)ρὶ τ(ῆς) ἀγχονί(ας) τοῦ ἰουδ(α), ἱερεμί(ας) εἰς τὰ ἀπόκρυφα.»
- 43 φ. 83α «Εἰς τὴν στ(α)ύρωσιν.»
- 44 φ. 83α «Π(ε)ρὶ τῆς στ(αυ)ρώσεως τοῦ χ(ριστο)ῦ. μιχαΐ(ας).»
- 45 φ. 85α «Π(ε)ρὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τ(ῶν) ἡλ(ῶν), δα(υ)ίδ.» Ἄρχ. «κεί(μενον). ἔδω-
κας τοῖς φοβουμ(ένοις) σε σημειώσιν τοῦ φυγ(εῖν) ἀπὸ προσώπου τόξου. ἐρμην(εία).
[φο]βουμ[ένους] τοὺς χριστιανοὺς λέγ[ει]. σημεῖον δὲ τὸν στ[αυ]ρόν.»
- 46 φ. 85α «Π(ε)ρὶ τῆς ταφῆς τοῦ χ(ριστο)ῦ. δα(υ)ίδ.»
- 47 φ. 87α «Π(ε)ρὶ τ(ῆς) ἀναστάσεως τοῦ χ(ριστο)ῦ. δα(υ)ίδ.»
- 48 φ. 90α «Π(ε)ρὶ τῆς ἀναλήψ(εως). ζαχαρί(ας).»
- 49 φ. 91α «Περὶ τ(ῆς) πεντηκοστῆς κ(αὶ) τῶν ἀποστόλ(ων). προφητεία ἄννης.
- 50 φ. 92β «Περὶ τῶν ἀποστόλ(ων) τοῦ κυρίου λέγοντος. τοῦ κ(υ)ρίου.»
- 51 φ. 93α «Π(ε)ρὶ τῶν ἀποστόλ(ων) π(ε)ρὶ τ(ῶν) ἀγί(ων) πάντι(ων)· σολομών ἐν τῇ
σοφίᾳ.»
- 52 φ. 93α «Ὅτι προσδέξεται τὰ ἔθνη ἐρχόμενος ὁ κύριος. τοὺς δὲ ἰουδαίους ἀπό-
σει(αι). μουσῆς ἐν τῇ γενέσει.» Ἄρχ. «κεί(μενον)· καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κ(υ)ρίου τὸν
ἄβραάμ ἐκ τοῦ οὐ(ραν)οῦ.»
- 53 φ. 96β «Π(ε)ρὶ τ(ῆς) ἐλεύσεως τοῦ ἀντιχρίστου. γενέσεως ἰακώβ.»
- 54 φ. 98α «Μαρτυρί(αι) τ(ῆς) θεί(ας) γραφ(ῆς) ὅτι μετ(ὰ) θάνατον οὐκ ἔστι μετὰ-
ν(οια). κεί(μενον) δα(υ)ίδ.»
- 55 φ. 98β «Περὶ ἀναστάσεως καὶ κρίσεως. δα(υ)ίδ.»
- 56 φ. 100β «Περὶ τοῦ αὐτοῦ. δανιήλ.»
- 57 φ. 103α «Τοῦ ἀγί(ου) Δι ο ν υ σ ί ο υ ἐκ τοῦ περὶ θεῶν ὀνομάτ(ων). πρῶτος λόγος.»
Ἄρχ. «κεί(μενον). Ταῦτα καὶ ἡμεῖς μεμνώμεθα, νῦν μὲν ἀναλόγως ἡμῶν, διὰ τῶν ἱερῶν

παραπετασματ(ων), τῆς τῶν λογίων καὶ τῶν ἱεραρχικῶν παραδόσεων» (Πρβλ. Migne, Patrol. Gr. τ. III σ. 590.)

58 φ. 103β «Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ λόγῳ ἡ το μυστηρίῳ τῶν περὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμη-
μένων) πρὸ μικροῦ τοῦ τέλους φησιν ὁ αὐτὸς Διονύσιος.» Ἀρχ. «Κεῖ(μενον), εἰ γὰρ
ἐν ψυχῇ κ(αι) σώματι) τὴν θεοφιλή ζώην ὁ κεκοιμημένος ἐν βίῳ τίμιον ἔσται μετὰ τῆς
ὁσίας ψυχῆς κ(αι) τὸ συναθλήσαν αὐτῷ σῶμα.» Πρβλ. Διονύσιον Ἀρεοπαγίτην ἐν Migne
Patrol. Gr. τ. III σ. 551· 70.

59 φ. 104α «Ἰω(άννου) τοῦ Χρ(υσοστόμου) ἐκ τοῦ εἰς τὸ πάσ(χα) λέγ(ει).
οὐ ἡ ἀρχή: Χθὲς ἀδελφοὶ περὶ τῆς προθεσμίας) τοῦ πάσ(χα) τινὰ ἐλαλοῦμεν, καὶ μετὰ
τινα τοῦ αὐτοῦ λόγου φησιν ὁ αὐτ(ός): ἰστόρητ(αι) γοῦν τῇ πρὸ ὀκτώ καλανθ(ών)
ἀπριλλ(ίου) ἀπέθ(ι)ν(εν) ὁ χ(ριστός).» Τελ. φ. 106β «καὶ τῆς ἐκπτώσε(ως) τοῦ πρωτοπλά-
στου κ(αι) πασ(ών) τῶν προθεσμιῶν ὁ χρ(υσόστομος) ἀνωτ(έ)ρ(ω) ἐξῆλθεν ἐν τῷ εἰς τὸ
πάσ(χα) ἐπαγορευθέντι λόγῳ αὐτοῦ.» Τὸν λόγον τοῦτον Ἰω. τοῦ Χρ. ἐπιθι ἐν Migne
Patrol. Gr. LIX σ. 745-55.

60 φ. 106β «Ἰω(άννου) τοῦ Δαμασκηνοῦ περὶ) τῶν ἐν πίστι(ει) κεκοιμη-
μέ(νων) ὅπ(ως) αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γενόμεν(αι) λειτουργίαι κ(αι) εὐποιῖται τούτους τὰ μέγιστα
ὀφελούσιν. ἀνταποκρίν(ον)τε τινες, μὴ ἔχειν οὕτως.» Ἀρχ. «Ἐρώτ(ησις). Λέγουσί τινες,
ὅτι μ(ε)τ(ά) θάνατον πάντ(ι) θεοφιλεῖ ἔργα οὐδὲν τοὺς προλαβόντας ὄντησιν, ἀπέκλεισε
γὰρ φησιν ὁ θ(εός).» Τελ. φ. 112β «Οἱ ἔβραῖοι βίβλους μὲν καλοῦσι τὰ συγγράμματα,
κεφαλίδας δὲ τὰ εἰλητ(ά)ρ(ια), ὥς τὸ υἱὲ ἀν(θρώπου) κ(αι) τ(ι)άφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτ(ην),
εἰλησι(α)ρ(ι)οῖς γ(άρ) ἐνέγραφ(ον) κ(αι) οὐ τεύχει τετραγώνους ὥς ἡμεῖς.» Ἐξεδ. τὸ ἔργον
τοῦ Ἰω. Δαμ. ἐν Migne Patrol. Gr. τ. XCV σ. 248-78.

61 φ. 112β «Ἰωάννου (μον)αχ(οῦ) καὶ πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ βίβλος
α'. Περὶ αἱρέσε(ων) ἐν συντομίᾳ ὅθεν ἤρξαντο καὶ πόθεν γέγονασιν χρῆ πάντα εἰδέναι
πιστὸν ὥς πασῶν αἱρέσεων μ(η)τέρες καὶ ῥίζαι πρωτότυποι τέσσαρες καθεστήκασιν ἐξ ὧν
αἱ ἄλλαι πᾶσαι θ(εός) συγχωρήσει ἀνεφύησαν. καὶ πρώτη μὲν ἐστὶ βαρβαρισμός, δευτέρα
σκηθισμός, τρίτη ἑλληνισμός, τετάρτη ἰουδαϊσμός. βαρβαρισμός ἐστὶ ἥτις καθ' ἑαυτὴν
ἐστὶ διαρκέσασα ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀδάμ. ἐπὶ δέκα γενεάς.» Τελ. φ. 130β «δι' ὧν ἡ
τοιαύτη ἐλέγχεται τῶν μονοθελητῶν κ(αι) θεοπασχητῶν κ(αι) ἱακωβιτῶν αἵρεσις. κ(αι)
ταῦτα σοῦ κελεύσαντος ἐκθήσομαι.» Ἐξεδ. ἐν Migne Patrol. Gr. τ. XCIV σ. 678-780.
Τὸ δὲ κείμενον παραλλάσσει πως.

62 φ. 131α «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸς) ἡμ(ῶν) Σωφρονίου π(α)τριάρχ(ου) Ἱερο-
σολύμων. Στλητέυμα κ(α)τ(ά) αἱρέσε(ων) καὶ αἱρεσιαρχ(ῶν).» Ἀρχ. «Ἀνάθεμα καὶ
κατάθεμα ἔστωσαν εἰς αἰὶ ἀπὸ τῆς ἁγίας) κ(αι) ὁμοουσίου κ(αι) προσκυνητῆς τριάδος,
π(α)τρ(ὸς) κ(αι) υἱοῦ κ(αι) ἁγίου πν(εύματος): πρῶτος σίμ(ων) ὁ μάγος.»

63 φ. 132β «Ἐπίτομος ἔκθεσις τὸν τοὺς καιροὺς γενομένων) αἱρέσεων, ἀρχομ(έν)η
ἀπὸ τὸν κατὰ ἰουδαίους) αἱρέσε(ων).» Ἀρχ. «Ὁ ἰουδαϊσμός ἀπὸ ἄβραάμ διὰ τῆς περι-
τομῆς ἀρξάμενος ὑπὸ μωυσέως ἐπηύξηται τοῦ θε(οῦ) τὸν νόμον αὐτῷ δόντος ἐπὶ τοῦ
δρους σινᾶ, ὑπὸ δαυιδ δὲ ὕστερον διαφερόντως σπουδασθεὶς ἐλαμπρύνθη τοῖς τε ἄλλοις
ἅπασι κ(αι) τῷ ἀνοικοδόμῳ τοῦ ναοῦ.» Τελ. φ. 145α «ὅτι πρόγνωνσιν ἔχον τὸ δαιμόνιον
γένος οὔτε τὴν αἰτιώδη κ(αι) νοεράν ἔχει οὔτε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλλὰ τὴν συμβολικὴν
μόνον διὸ κ(αι) διαπίπτει εἰς πολλὰ.»

64 φ. 145α «Τίνα περὶ δαιμόν(ων) δοξάζουσιν οἱ Ἕλληνες.» Ἀρχ. «Ὁ μὲν ἡμέτερος
λόγος προαιρέσας καὶ τοῖς ἀγγέλοις διδούς, καὶ πρὸς) τὴν κρείττονα μὲν τούτοις ἀπε-
θύνον ῥοπήν.» Τελ. φ. 145β «ταῦτα δὲ πορφύριος φασὶ κ(αι) ἰάμβλιχος.

65 φ. 145β «Περὶ) τ(ῆς) φυσικ(ῆς) καὶ προπατορικῆς δικαιοσύνης) καὶ ἁμαρτί(ας).»
Ἀρχ. «Λέγεται παρὰ τοῖς ἁγίοις εἶναι) τινὰ φυσικὴν καὶ προπατορικὴν δικαιοσύνην κ(αι)

ἁμαρτίαν. ἔστι δὲ ἡ μὲν φυσικὴ καὶ προπατορικὴ δικαιοσύνη». Τελ. φ. 147α «οὐχὶ αὐτὸς ὢν ἐκείνω ἀλλὰ ἀναλογῶν ἐκείνω τῷ ὑπερκείσθαι πάντι(ων) τῶν σωμάτων ὥσπερ ὁ θ(εὸς) πάντων τῶν κτισμάτων.»

φ. 147β. «Διάλεξι ἡμῶν τοῦ λεγάτου. κλημεντος φημί κ(αί) νικηφόρου. περὶ τ(ῆς) ὀρθοδόξου πίσ(εως).» Ἀρχ. «Οἱ τὴν ὑψηλὴν ὅλην οἰκοῦντες πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα τοῖς ἐν χριστῷ πιστοῖς ὁ εὐτελής ἐν μοναχοῖς νικηφόρος ἐν ἁγίῳ πνεύματι χαίρειν. εἰρήνη ἡ τοῦ χριστοῦ ἡ πάντι(α) νοῦν ὑπερέχουσα ἥτις (ἐστίν) ἡ εὐλάβεια ἐπιβραβεύσει ἐν ταῖς καρδίαις ὑμ(ῶν) καὶ ἡμ(ῶν) ταῖς ἡμετέραις ἀρχαῖς ἔρρωσθε. Ἐπειδὴ ἀδελφοὶ μου καλοὶ ἀναγκάσθημεν διὰ πιστι(ῶν) ἀδελφ(ῶν) τὰ περὶ ἡμῶν ὃ φίλοι λέγειν» Τελ. φ. 151β «μαρτυροῦμαι τοῦ ἐν κ(υρί)ῳ ὅτι μ(ε)τ(ά) τῶν μεγ(άλων) μαρτύρ(ων) στεφανηφορῶν χορεῦσαι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ κ(υρίου) ἡμ(ῶν) ἱ(ησοῦ) χ(ριστοῦ) ᾧ κλ.»

67 (φ. 151β) «Ἀποδείξεις ἐκ τῶν ἁγί(ων) π(α)τέ(ρων) κανονικῇ πῶς οἱ τῆς παλαιᾶς ρώμης ἐξ ἡμῶν τῶν γραικῶν ἀπεργάγησαν καὶ τῆς ἀποστολικῆς ἐξέπεσ(αν) παραδόσεως.» Ἀρχ. «Οὐδὲ οὕτως μείζον δεινὸν καὶ ἐσχάτης πένι(ας) καθέστηκ(ε) καὶ λοιμοῦ ψυχοφθόρου, ὥς ἡ ἄγνοια τοῦ καλοῦ καὶ ἡ λήθη τῶν θεί(ων), ἐὰν βασιλεὺς ἡ ἀρχὼν ὑπάρχει ἡ ἡγούμενος ἡ πένης κ(αί) ὑπὸ τούτ(ων) τῶν δύο κρατούμ(ενος).» Τελ. φ. 152β «οἱ δὲ τοῦ ἀπολιναρίου καὶ ἀρείου φρονοῦντες ἐχέτοσαν τὸ ἀνάθεμα.»

68 φ. 153α «Λόγοι ὠραῖοι κ(α)τ(ά) λατίν(ων): διαφόρ(ων) ἁγί(ων) ἀποδείξεις, ὅτι ὡς αἰρετικούς ἔχει αὐτοὺς ἡ ἐκκλησία τῆς ἀνατολῆς.» Ἀρχ. «Ὁ σοφώτατος π(α)τριάρχης ἀντιοχεί(ας) Θεόδωρος ὁ Βαλσαμών ἐν ταῖς πρὸς τὸν μάρκον τὸν ἁγίωτάτον π(α)τριάρχην ἀλεξανδρεί(ας) ἀποκρίσεσι περὶ τούτων γράφει.» Ἔπονται περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, Ἀγίου Μαξίμου, Ἀγ. Ἀθανασίου, Ἀγ. Σιλβέστρου, Θεοδωρήτου, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Μιχαὴλ τοῦ Δοῦκα, Φωτίου τοῦ πατριάρχου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἀγ. Αὐγουστίνου, Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, Μάρκου Ἐφέσου.

69 φ. 162α «Ἐτέρα διάλεξις γενομένη κ(α)τ(ά) πρό(σ)ταξιν τοῦ κραταίου κ(αί) ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου κ(αί) βασιλέ(ως) κ(υρίου) Μανουὴλ τοῦ Πορφυρογεννήτου παρὰ τοῦ ἱερωτ(ά)τ(ου) μ(η)τ(ρ)οπολ(ί)του τοῦ Θεσσαλονίκης κ(υρίου) Βασιλείου τοῦ Ἀχρίδινοῦ. Πρώτ(η) συνεισφορὰ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱταλί(ας) ἐπίσκοπον κ(α)τ(ά) πρό(σ)ταξιν κ(αί) θέλησ(ιν) τοῦ πάπ(α) ρώμης εἰς τοῦτο αὐτό.» Ἀρχ. «ὁ Λατίνος¹ εὐχόμε δέσποτα γενέσθαι τὴν ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν κ(αί) ἅμα παραδοῦναι μου τὴν ψυχὴν τῷ θεῷ ὁ Γραικός. Ὁ τεθεὶς ἐν Σιών λίθ(ος) καὶ τοῖς μ(έν) ἀπηθοῦσιν ὦν πρό(σ)κομμα.» Τελ. σ. 165β «μάχ(η) κ(α)τ(ά) φά(σιν) κ(αί) ἀπόφασ(ιν) μί(αν) ἀλήθει(αν) ποιεῖ τ(ήν) δὲ ἄλλην ψευδῆ.»

70 φ. 165β «Τὰ αἰτία μ(ε)τ(ά) τῆς λατίνικῆς ἐκκλησί(ας) ὅσα περὶ δογματ(ά)τ(ων) κ(αί) γραφ(ῶν) κ(αί) ἐτέρ(ων) πολλ(ῶν) συγγραφ(έν) παρ(ά) Κυρίλλ(ου) τοῦ πρίν Κυζίκου Κων(σταν)τίνου τοῦ Στιλβῆ.»¹ Ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου ἐλλείπει διότι ὁ ἀντιγραφεὺς δὲν ἠδυνήθη φαίνεται νὰ ἀναγνώσῃ τὸ πρωτότυπον, εὐρίνεται τέσσαρες γραμμαὶ κεναὶ ἐν μέσῳ δὲ τῆς τρίτης ἡ φράσις «μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμεῖ ἀλλὰ φθει.» ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ γραμμῇ τὸ κείμενον ἀρχεται. «Τοὺς ἱεροὺς κανόνες καὶ τὰς θεί(ας) γραφ(άς)», μέρη τοῦ κειμένου παραλείπονται μὴ συμπληρωθέντα ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου. Τελ. φ. 170 «κάντεῦθεν καὶ τὴν ἀν(θρωπ)ίνην κ(αί) δύο οὐσί(ας) τοῦ ἐν μίᾳ ὑποστάσει, συνηνωμέν(ας) παρίστησιν.»

¹ Περί Κωνσταντίνου Στιλβῆ πρβλ. Κρουμβάχερ, Βυζ. Λογοτ. § 317 ἐνθα ὁμως τριουίτον αὐτοῦ σύγγραμμα δὲν μνημονεύεται.

71 φ. 170β «Ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικ(ῆς) ἱστορ(ί)ας τοῦ μο[να]χοῦ] Ἐπιφανίου περὶ τὸ π(ώ)ς καὶ τοίνυν τρῶπ(ω) ἐχωρίσθησ(αν) ἐξ ἡμῶν οἱ λατι(νοι) κ(αι) ἐξεβλήθησαν τῶν πρωτεί(ων) κ(αι) διπύχ(ων)» Ἀρχ. «Ἦν ὁ ἐν τῇ ζ' συνόδ(ω) ἀνδριανὸς πάπ(ας) ῥώμης, κ(αι) μετ' ἐκείνον λέ(ων), βενέδικτος, παῦλος, στέφανος, νικόλαος ὁ ἐπὶ τοῦ φωτίου.» Τελ. φ. 171β «τοὺς λατίνους ἀναφανδὸν ὡς αἰρετικούς, οὗτος ἦν ἐπὶ τῆς βασιλ(είας) κωνστ(αν)τ(ίνου) τοῦ μονομάχου.»

72 φ. 176β «Τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, περὶ τοῦ οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου.» Ἀρχ. «Ἀλλ' οὕτε γινώσκουσι οἱ αἰρετικοί.» Τελ. φ. 171β «οὕτε μὴν ὁ λέγ(ων) ἔφη οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτί(ας), ἀλλ' ἀπὸ ῥύπου.»

73 φ. 171β «Κ(α)τ(ά) ἀρμενίων.» Ἀρχ. «Μετά τὴν τετάρτ(ην) ἐν χαλκιδόνι συνόδ(ω) ἀπορρήξαντες ἑαυτοὺς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας.» Τελ. φ. 175α «κ(αι) κατηφῶν κ(αι) σκυθρωπάξιν, ἐφ' ἡμέρῃ ωρισμεναις κατ' ἐνῆαυτὸν κ(αι) τὴν νηστει(αν) ταύτην ἀρτίστην ἐνώνομασεν.»

74 φ. 175β. «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸς) ἡμ(ῶν) Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου συλλογιστικὰ κεφάλαια πρὸς λατίνους.» Ἀρχ. «Τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ἐκ π(α)τρ(ὸς) κ(αι) υἱοῦ ἐκπορευόμενον ἢ ὡς ἐκ δύο ὑποστάσε(ων) πρόεισιν, ἢ ὡς ἐκ τῆς κοινῆς αὐτῶν φύσε(ως), ἢ ἐκ τῆς προβλητικῆς δυνάμεως.» Τελ. φ. 186α. «οὐκ ἄρα ἐν κ(αι) τὸ αὐτὸ αὐτίον ἐπὶ τῆς θεί(ας) τριάδος ἀλλὰ δύο τὰ αἷτια κ(αι) μάτην οἱ λατίνοι δύο ἀρχὰς φεύγουσιν.» Πρβλ. Μάρκου Εὐγενικοῦ Κεφάλαια συλλ. πρὸς Λατ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. 161 σ. 12-138 καὶ δὴ τὸ 16^{ον} Κεφ. ἐν σελ. 127.

75 φ. 186α. «Τοῦ ἁγ(ι)ωτ(άτου) π(α)τριάρχου κυ(ρί)ου Γενναδίου κ(α)τ(ά) λατινικοῦ δόγματος.» Ἀρχ. «Ζητεῖται εἰ τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ἐκπορεύετ(αι) ἐκ τοῦ υἱοῦ κ(αι) δὴ πρῶτον δοκεῖ μὴ ἐκπορεύεσθαι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ υἱοῦ, ἐν γ(άρ) τῇ κ(α)τ(ά) ἰωάννην εὐαγγελίῳ λέγ(ε)τ(αι).» Τελ. φ. 187α. «καὶ ἐκπορεύεται κ(αι) ἐξ αὐτοῦ τοῦ πν(εῦμα)τος, τοῦτο δὲ ψευδὲς οὐδ' ἄρα ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύετ(αι) τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον.»

76 φ. 187α. «Τοῦ ἁγ(ι)ωτ(άτου) π(α)τριάρχου κυ(ρί)ου Γενναδίου περὶ τῆς θεί(ας) μυσταγωγί(ας).» Ἀρχ. «Πρῶτον μὲν οὖν γινώσκειν ὀφείλετε ὅτι τὸ τοῦ κυ(ρί)ου ἡμῶν πανάγιον σῶμα ἐν ὑπάρχον ἀεὶ διαφόρους ἐπιδέχετ(αι) θεωρί(ας).» Τελ. φ. 189β. «Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ καὶ ἡμῶν ὑπερεῦχεσθε, μιμεῖσθε τ(ὴν) ἐν ἡμῖν γινο(μέν)ην προ(σ)θήκην τ(ῆς) εὐλαβεί(ας).»

77 φ. 189β «Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, ἀρχαίου ἀεδρὸς πνευματ(ο)γράφου καὶ μάρτυρος γεγονότος ἐν τοῖς καιροῖς λικινίου κ(αι) κωνστ(αν)τ(ίνου) βασιλέως.» Ἀρχ. «Οὗτος ὁ λεχθεὶς δοιδίμιος ἀνὴρ συγγράματα διάφορα κ(α)τ(α)λέλοιπε ρωμαϊκά τε κ(αι) ἑλληνικά ἐπειδὴ περ ἐκατέρω(ων) τῶν γλωσσῶν ἔμπειρος ὑπῆρχεν» ἔπεται ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Δωροθέου ἀπαριθμήσεις τῶν ἐβδομήκοντα μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Τελ. φ. 191α. «ὅπερ μεῖζον πάντων τῶν θαυμάτων ὑπῆρχεν κ(αι) ἔστι.» Ἐξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. XCII σ. 1060-66.

78 φ. 191α τοῦ αὐτοῦ Δωροθέου «Πε(ρὶ) τῶν ἱβ' ἀπο(στό)λ(ων) τὰ ὀνόματα» Ἀρχ. «Πέτρος ἀπόστολος ἐν γαλιλαίᾳ ἐν τοῖς μεσογεί(οις) τοῦ πόντου.» Τελ. φ. 191α. «Καὶ τελειωθείς θάπτεται ἐκεῖ.» Ἐξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. XCII σ. 1071-74.

79 φ. 192α «Τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸς) ἡμ(ῶν) Ἀθανασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρ(είας) πρὸς ἀντίστοχον ἄρχοντα περὶ πλείστων κ(αι) ἀναγκαί(ων) ζητημάτων τῶν ἐν ταῖς θεαῖς γραφ(αῖς) ἀπορουμένων κ(αι) πάρα πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθ(αι) ὀφειλομένων. κε(φά)λ(αι)α ρλξ'.» Ἀρχ. «Ἐρώτ(ησις) α. πιστεύοντες κ(αι) βαπτισθέντες εἰς τριάδα ὁμοούσιον, κ(αι) λέγ(ον)τες θε(ὸν) εἶναι τὸν π(ατέ)ρα.»

Τελ. φ. 202φ «ὡς γάρ μὴ κρίν(ων) οὐ κρίν(ε)τ(αι), κ(αί) ὡς ταπεινοφρονῶν δικαιοῦται κ(αί) ὡς συγχωρῶν συγχωρεῖται.» Ἐξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. XXVIII σ. 597 κ. έ.

80 φ. 203α «Τοῦ μετ(ά)λ(ου) Βασιλ(ε)ίου.» Ἀρχ. «Ὅτι γάρ οὐκ ἐγγωρεῖ ἀμφοτέρ(ων) π(ερί)γενέσθαι, τῶν τε κ(α)τ(ά) τὸν κόσμον τοῦτον πραγμάτων κ(αί) τῆς κ(α)τ(ά) θ(έου)ν πολιτείας.» Τελ. φ. 204β «Τὸν δρόμον κατέλυσα ἐλεεινὸν θέαμα τοῖς ἐμὲ θεωροῦσι γενόμενος.»

81 φ. 204β «Θεοδῶρου τοῦ Στουδίτου περὶ συγχωρήσεως ἀμαρτημάτων.» Ἀρχ. «ἀμαρτημάτων συγχωρήσεως σημεῖον ἐστὶν ὅταν τὰ ἡμιπαθῆ ἐνθυμήματα.»

82 φ. 205α «Λεξικὸν κατὰ στιχίον ὀφείμιον.» Ἀρχ. «Δεῖ εἰδέναι τῷ λέξειν τινὰ ζητοῦν(τα) ἐν τῷ λεξικῷ τούτῳ ὅτι εἰ σύνθετον ἐστὶν ἡ λέξις ἢ ζητῶ πολλὰς διαιρῶν αὐτήν.» μετὰ δὲ τὸν ὀλιγόστιχον πρόλογον ἄρχεται τὸ λεξικόν. φ. 205β «ἄ, ἄϊνα ὅσα — ἄα, συστήματα ὕδατος — ἀββυκτόν, ἀβλαβές ἢ μέλανες — ἀαγές, ἰσχυρ(όν) πάνυ καὶ ἄθραυστον — ἀαδές, ἀηδές — ἀάθην, ἡπατήθην — ἀάθικτον, ἀφθαρτον, ἀβλαβές — ἀακτον, ἀθραυστον, ὑγιές — ἀάλιον, ἀτακτον, ἄλιον γ(άρ) τὸ μάταιον, ἀκρατές — ἀάνεμα, πολλαχὴ χάρις.» φ. 292α, «ἀρχὴ τοῦ μ. μαγάδεις, αὐλοὶ καθαριστήριοι — μαγάδιον, ὥραϊον κτῆδρισμα — μαγαλίδες, ὄργανα ψαλτικά.» Τελ. (φ. 343α) «ὦ, ἐπίρημα σχετλιαστικόν — ὦ, θυμαστική φωνή: ὦ βαβαὶ βαβαὶ αἶ. ὦ εὔγε εὔγε ὦ καλῶς. ὦ, ὦτινι ὦ, κλητική. ὦ, αὐτῶν.»

83 φ. 343β «Τοῦ ἁγίου Διαδόχου ἐπισκόπου φωτικῆς τῆς παλαι(ᾶς) ἡπείρου ἐρώ(τησις) καὶ ἀπό(κρισις).» Ἀρχ. «Ἐρώτησις. Τί οὖν ἐν τῷ κόσμῳ πρὸ τοῦ τὸν κόσμον γενέσθαι. Ἀπόκρισις. Θεὸς ὁ τὸν κόσμον ποιήσας.» Τελ. φ. 349β «τὴν ἰωάννου μοι σοφίαν ὑπαγορεύσας, ἐφάνέρωσε λόγ(ος), ὃ πολυστέφανε καὶ φωτοφόρε βασιλεῦ, ἐπιστάσης γὰρ ἀπέπτη τῆς ἡμέρας.»

84 φ. 349β «Ἐκ τοῦ εἰς τ(ὸν) μ(έ)γ(αν) Ἀθανάσιον λόγου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.» Ἀρχ. «Υλικὴν δυάδα πᾶν τὸ ἐνύλον κ(αί) τὸ ἀπλουν.» Τελ. φ. 349β «κ(αί) οἶον ἔξω τῆς ὕλης πεφηνότα κ(αί) τῷ ἐν τριάδι θ(ε)ῷ συγγενόμενα.»

85 φ. 350α «Τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς.» Ἀρχ. «Τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς τέχνης εἰς δέκα κεφάλαια διαιροῦνται. Καὶ πρῶτον ἡ ἐκ θ(εο)ῦ ἢ ἐν θ(ε)ῷ ἢ ῥητορική. Δεύτερον εἰ ἐν ἥρῳσιν ἢ ῥητορική.» Τελ. φ. 355β «εἰ περιστάτικῶς αἰτιώμενος κ(αί) τῷ πράγματι συγχωρ(ῶν), μετάλειψιν ποιεῖ.»

86 φ. 355β «Τῶν δέκα ῥητόρων ὁ σκάρφος.» (ἀπαριθμήσις τῶν δέκα μεγίστων ῥητόρων μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόγων ἐκάστου.)

87 φ. 356α «Τοῦ σοφωτ(ά)τ(ου) κ(αί) λογιωτ(ά)τ(ου) Ματθαίου τοῦ Κυμαριώτ(ου) ῥητορικῆς ἐπιτομὴ ἐκ τῶν τοῦ ἐρμογένους.» Ἀρχ. «Ὁρος ῥητορικῆς ῤητορική) ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου, ἐν πράγματι πολιτ(ικῶ), τέλος ἔχουσα τὸ καλῶς εἰπεῖν κ(α)τ(ά) τὸ ἐνδεχόμενον.» Τέλος φ. 396α «ἐλαττον τοῦ ἀγαθοῦ ποτὲ δὲ τὸ πλέον κ(αί) μεῖζον οἶον) ἐπεὶ οὐ μὴν ἀφανρότατος βάλλ' ἀχαι(ῶν).» Ἐξεδ. Ἀμβροῦρ-γον 1675.

88 φ. 396β Τοῦ αὐτοῦ «Ἐπιτομὴ εἰς τὰ τῆς ῥητορικῆς προγυμνάσματα.» Ἀρχ. «Ὁρος προγυμνάσματος. Προγύμνασμα ἐστὶν ἄσκησις μετρί(ων) πρὸς μεῖζόν(ων) ἐπίρρωσιν πραγμάτων.» Τελ. φ. 399 «Τοσαῦτα περὶ τῶν προγυμνασμάτων ὡς ἐν βραχεὶ κ(α)τ(ά) τὸν ἐπίτομον τουτονὶ λόγ(ον).»

89 φ. 399β «Καν(ὼν) εἰς τὴν χ(ριστ)οῦ γένεσιν ἱαμβικὸς ποίημα Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.»

90 φ. 417β. 418α Πίναξ τῶν σεληνιακῶν μηνῶν.

91 φ. 418β «Ἀρχὴ διαλέξεων τῶν Ἰουδαίων μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Γρηγεντίου.»

Ἔρχ. «Τῆς νυκτός διελθούσης καὶ τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης ἀνατεῖλαντος. » Τελ. φ. 483β. «ἐγγεγόνει ἀγαθὸς τοῖς ἅπασιν ἐκάστοτε τὰ πρόσφορα ἀπονέμ(ων) κ(αὶ) μεσίτης ἄγαν συμπαθέστατος ἐπὶ τε θ(ε)ῷ κ(αὶ) ἀν(θρῶπ)οις ἐν χ(ρι)στῷ κτλ.»

92 φ. 484β - 491β «Τοῦ ἐν ἁγ(ίοις) π(ατ)ρ(δ)ς ἡμ(ων) Κυρ(ι)λλ(ο υ) ἀρχιεπισκόπ(ου) Ἀλ(ε)ξ(α)νδρ(ε)ί(ας) λ(ε)ξ(ι)κὸν κατὰ στιχίον ὀφέλημον.» Ἔρχ. «Ἄ. Ἄ. τινα σημαίνει δὲ τὸ ὁμοῦ — ἀσάμ(ενος) : ἐβλαμ(ένος) κ(αὶ) ἄμα (?) — ἄατος, ἀβλαβής, ἀπλήρωτος, — ἀάθη, ἡπατήθη, — ἀάσαι : κορέσαι καθυπνώσαι» Κολοβόν, τελ. φ. 491β «αἰνεῖτ(ε) τ(ὸν) κ(ύριον)ν — ἀλλὰ δὴ, μὴ ὅτι — Ἀλλ' ἄγε δὴ, ἀλλὰ φέρε δὴ »

93 φ. 492β «Οἱ π(ατ)ριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλ(εως) ὅσοι ἐπ(ατ)ριάρχουσιν αὐτ(ήν) ἀπ' ἀρχ(ῆς) ἕως τ(ῆς) σήμερον ὅπου εἶναι ἀπὸ κτίσεως κόσμου χρόνοι ἐπτὰ χιλιάδες ὀγδοῖντα τρεῖς (=1575) κ(αὶ) πόσους χρόν(ους) ἔζησαν ὁ καθένας κ(αὶ) ποῖος ἔξεβλήθη.» Ἔρχ. «ἄς Στάχυς ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα ἀποστόλ(ων) χρόν(ους) ις τοῦτον ἐχειροτόνησεν ἀνδρέ(ας) ὁ ἀπόστολος ἐπίσκοπον τ(ῆς) θράκης» Τελ. φ. 496β «Κύριλλος πωλυχρόνιον ποιήσαι κ(υρι)ον ἀμήν.»

99 φ. 501β «Περὶ πατριαρχῶν ἀλεξανδρεί(ας)» «ἄς μάρκος ὁ εὐαγγελιστὴς β' ἁνιανὸς π' αἰμίλιος ιγ' εὐμένιος ιγ' κέρδων α' πρίμιος ιβ' ἰουστὸς ια' μάρκος ι' κελαδίων ιδ' ἀγριπίνος ιβ' ἰουλιανὸς ι' δημήτριος ιγ' ἡρακλᾶς ις' διονύσιος ις' μάξιμος ιη' θεωνᾶς ιθ' πέτρος ὁ μάρτυς ι' ἀχιλλᾶς α' ἀλέξανδρος ις' γεωργί(ος) ὁ ἀριανὸς (ἐν τῇ ὥρᾳ) ἀθανάσιος ι' τιμόθεος ε' θεόφιλος ιη' κύριλλος ιβ' διόσκορος αἰρετ(ικὸς) ζ' ἰω(άννης) η' ἀθανάσιος(ς) ζ' ἰω(άννης) ια' διόσκορος γ' τιμόθεος ις' γαϊανὸς α' θεοδόσιος σίρετ(ικὸς) β' παῦλος β' ζωῖλδος ε' ἀπολινάριος π' ἰω(άννης) ια' εὐλόγιος ις' θεόδωρος ε' ἰω(άννης) ι' γεώργιος σ' κύριλλος ι' πέτρος η' ».

Ἐτέρᾳ χειρὶ.

«Κοσμᾶς, πολιτιανὸς, εὐστάθιος, χρυστόφορος, σοφρόνιος, μηχαήλ, μηχαήλ, χρυστόδουλος, εὐτίχιος, ἰσαάκ, ἰώβ, ἡλί(ας), ἀρσένιος, γεώργιος, λεόντιος, ἰω(άννης), σάββας, θεοδόσιος, σοφρόνιος, ἑλευθέριος, μάρκος, νικόλαος, γρηγόριος, νικόλαος, ἀθανάσιος, γρηγόριος, ἰωακείμ »

Ἐτέραις χερσίν.

«σίλβεστρος πολληχρόνιον ποιήσῃ κ(ύριον)ς ὁ θ(εὸς) τοῦ ποιμαίνειν τὸ ποίμνιόν του ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει ὀρθοδόξῳ

μελέτιος. κύριλλος καὶ μετετέθη

γεράσιμος πολληχρόνιον ποιήσῃ κ(ύριον)ς ὁ θ(εὸς) τοῦ ποιμένειν τὸ ποίμνιόν του ἐν εὐσεβείᾳ καὶ πίστει ὀρθοδόξῳ εἰς πολλὰ ἔτη.»

35 256 (ΓΙΞ)

Ἔ. 1575. 150×215 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 16 συνεσταχωμένα ἐν μέσφ τοῦ πολυμιγοῦς κώδικος 256. Κεῖμ. 93×155, στίχ. 22. Ἔρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά. ἐν τέλει :

«ἐγραύθη ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ π' ἔτει ζ' πδ' ΙΝ(δικτιῶν)ος δ' (=1575) ἡμέρ(α) τρίτ(η) διὰ χειρὸς ἐμοῦ παχωμίον (μον)αχ(οῦ).»

Ἀκολουθία εἰς τὴν κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου α'. Ἔρχ. Συγκαταβαίνων ὁ σωτὴρ τῷ γένει τῶν ἀνδρῶν, κατεδέξατο σπαργάνων περιβολήν.»

¹ Οἱ ἀριθμοὶ οἱ ἀκολουθοῦντες τὰ ὀνόματα δηλοῦν τὰ ἔτη τῆς πατριαρχείας ἐκάστου

36 190

᾽Ετ. 1585 - 86 170×230. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 67.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κειμένου εὗρηται ἡ ἐξῆς σημείωσις: «Ἡ θεία λειτουργία αὕτη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου γεγραμμένη διὰ χειρὸς τοῦ δοιδίμου καὶ σοφοῦ ἐν πατριάρχαις Μελετίου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐπιλεγομένου Πηγᾶ¹ καθὼς καὶ τὰ ἐφεξῆς συγγράμματα τοῦ αὐτοῦ εὗρεθέντα παρ' ἐμοῦ διασκορπισμένα μεταξὺ ἀχρήστων χάρτων, συνήχθησαν καὶ ἐδέθησαν οὕτως εἰ καὶ ἐλλιπῇ κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος αὐτῶν ἵνα μὴ διασκορπισθῶσι καὶ ἀπολεσθῶσι παντελῶς. Ἐγράψε δὲ ταῦτα ὁ δοιδίμος κατὰ τὰ ἔτη ,αφπε' ἡ ,αφπς' ὡς ὄρα τὴν χρονολογίαν ταύτην ἐν ταῖς ἐνταῦθα ἀριερωτικαῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς πρὸς τὸν Βασιλέα Ρωσσίας καὶ πρὸς τὸν προκάτοχον αὐτοῦ Σιλβέστρον τὸν δοιδίμον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας. Ὁ Πηλουσίου Ἀμφιλόχιος ,αωσ'».

1 φ. 1α «Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου (καὶ) εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.» Ἀρχ. «Εὐχὴ τῆς προθέσεως. Ὡς πρὸ βατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη (καὶ) ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωινος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.» Τελ. φ. 23α «χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς (καὶ) φιλαν(θρωπ)ίᾳ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἰ σὺν τῷ παναγίῳ (καὶ) ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ (καὶ) εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.» Ἐξεδ. ἐπανελημμένως πρβλ. C. A. Swainson The Greek Liturgies 1884 σ. 2 - 73. Τὸ κείμενον τῆς λειτουργίας παρεδόθη διὰ πέντε ἐν ὅλῳ κωδίκων ἐξ ὧν εἷς οὗτος ὁ καὶ πολὺ μετ'αγενέστερος.

2 φ. 25α «Μελετίου περὶ ἐκκλησίας Στρωματεῖς. Σιλβέστροφ τῷ παναγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ πάπᾳ καὶ πατριάρχῃ τῆς μεγαλοτόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ κριτῇ τῆς οἰκουμένης δεσπότῃ καὶ ἰδίῳ πατρὶ ἐν κυρίῳ θειοτάτῳ ὑπακοὴν ὁ Μελέτιος.» Ἀρχ. «Χαλεπανεῖς μου τῇ παρθυσίᾳ δέσποτα π(άτε)ρ ἡ τῇ ἀληθείᾳ συμψῆσεις.» Τελ. «τὸν ἐνόητα τρόπον ἀφοσιώσασθαι ἥς αἱ θεῖαι εὐχαὶ μεθ' ἡμῶν εἴησαν. Ἐν Αἰγύπτῳ ἱεὺ ἱσταμένον ἀνθεστηριῶνος ,αφπε'».

3 φ. 28β τοῦ αὐτοῦ «Θεοδώρῳ τῷ κτλ. Μοσκόβῳ βασιλεῖ κτλ.» Ἀρχ. «Νόμος κεῖται παρὰ πέρσαις κράτιστε βασιλεῦ.» Τελ. «ὁ τῶν ὅλων θεὸς καὶ δεσπότης ἀτελευτήτοις αἰῶσι συνεπεκτεινομένης εὐθύνει. ἔρρωσθω ἐν κυρίῳ τὸ θεῖον σου κράτος. κηροφοριῶνος ἴ' ἔτει σωτηρίῳ ,αφπς' ἐξ αἰγύπτου.» μετὰ λατινικῆς μεταφράσεως.

4 φ. 32α Ἀκέφαλον κείμενον χειρὶ τοῦ Μελετίου Πηγᾶ. Ἀρχ. «τῶν ὅλων ὅς ἡγεμόνων τε (καὶ) τίσιν ἐπ' ἐλπίσι κυβερνωμένη. Ὡστε μὴ τινα πλανηθῆναι ἐν ταύτῃ λογίζομενον εἶναι, πόρῳ που τυγχάνοντα, ἐν μέσοις κινδύνοις, μιμεῖσθαι γὰρ ἡμᾶς προσήκει τὸν οὐ(ρά)νιον πατέρα, ὃς πάντας ἀν(θρώπ)ους θέλει εὐθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθεί(ας) ἐλθεῖν ἐπειδὴ δὲ ἀνάρθως, (καὶ) ἀνισματισμένως ἀλλ' ὕφέν, (καὶ) ἀνάμιξ ὁ λόγος κατέστρεφται τὴν τοῦ στρωματέως προσηγορίαν ἐκτίσατο, ἐκεῖθεν ξὺν θεῷ, ἀρξάμενοι ἵνα μηδένα εἶναι τὸν ἀμφιβάλλοντα εἶναι ἐκκλησίαν, ἡ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς.» Τελ. φ. 69β «πῶς ὁ τοῦ μακαρίου πέτρου διάδοχος τῶν ἀδελφ(ῶν) ἀπαξαπάντων μόνος ἄρξει; πῶς αὐτῷ μόνῳ πρόσεσται (ὡς αὐτοὶ ἀξιούσιν) ἄρχειν τοῖς δὲ λοιποῖς ἄρχεσθαι;»

37 68 (Ξ', 386)

᾽Ε. 1592. 150×210. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων. Φύλλ. υδ' (404) κατὰ

¹ Κατὰ τὸν Ὑψηλάντην (τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 120, 121) Μελέτιος ὁ Πηγᾶς ὁ Κρῆς ἐπατριάρχευσεν κατὰ τὰ ἔτη 1586 - 1603 ὅτε καὶ ἀπέθανε.

παλαιὰν ἀριθμῆσιν. Κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 100×160. Στίχ. 25.
Ἐπικεφ. ἐρυθροῖ. Ἐν φ. τζγ'β εὐρηγται τάδε :

« Τέλος καὶ τῷ θ(ε)ῷ δόξα ἡ βίβλος τῶν παραλειπομένων(ων) διὰ
χειρὸς(ς) ἐμοῦ παφνουτίου ἱερομονάχ(ου) καὶ πρωτοσυγγέλ(ου)
αλεξάνδρ(ε)ια ἐν μηνὶ ἀπριλλ(ίου) ἰβ' ἔτους ζρ' ἰνδικτιῶνος ε"^{ως} Ἐν Κων-
[στ(αν)τι(νου)]
πόλ(ει) ἐγράφη ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγ(ίου) πολυκάρο(υ) ἐπισκόπ(ου) μυρῶν
τῇ γειτονίᾳ ἣν ἐπονομαζομένη ψω[μ]α εἶον.»

Περιέχει :

Ἑρμηνεία εἰς τὴν Παλ. Διαθήκην. Ἀρχ. (φ. α^α) «συγγραφὴ τοῦ προ-
φή(του) μωυσέως: κείμενον: ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θ(ε)ὸς τὸν ἄν(θρωπ)ον καὶ τὴν γῆν:
θεοδωρήτου: Τὶ δὴποτε μὴ προστέταχε τῆς τῶν ὄλων δημιουργί(ας) θεολογίαν ὁ συγ-
γραφεὺς: ἐξήγ(η)σ(ις). μετρεῖν εἴωθε τοῖς παιδευομένοις, ἡ θεία γραφὴ τὰ μαθήματα
καὶ τοῖς μὲν τελείοις προσφέρειν τὰ τέλεια τοῖς ἀτελέσι δὲ τὰ στοιχειώδη καὶ τῆς σφῶν
δυνάμει συμβαίνοντα, ἐπειδὴ τοῖνυν αἰγύπτιοι τὴν ὀρωμένην κτίσιν.» Ἐπονται ἐρμη-
νεῖαι τῶν ἁγίου Βασιλείου, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Ἀκακίου Καισαρίας, Διοδώρου,
Γενναδίου, Σεήρου, Γαβαλᾶ, Σευηριανοῦ.

38 105 (σλε')

Ἐ. 1592. 152×212. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 143. Κατὰ τετράδια.
Στάχ. ἐκ δέσματος. Κεῖμ. 103×145. Στίχ. 21.

Ἐν τέλει φ. 143β.

« τέλος κ(αὶ) τῷ θ(ε)ῷ δόξα ὑπὸ χειρὸς νεοφύτου ἱερο
μονάχου ἀρκωλάου τοῦ κρητὸς ἀφ' ἧ'
φεβρουαρίῳ γ' ἡμέρα ε'.»

Πρβλ. Gardthausen α. 261.

1 Ἐν ἀρχῇ πῖναξ τῆς βίβλου.

2 φ. 1α. Ἑρμηνεία εἰς τὴν Ἑξοδον :

«Περὶ τ(ῆς) ἐλευθερί(ας) τοῦ ἰ(σρα)ήλ ἀπὸ τ(ῆς) τυραννί(ας) φαραώ.» Ἀρχ.
«Ἀκριβῆ τῶν πραγμάτων ποιούμενοι τὴν διάσκεψιν, συλλήπτορα κ(αὶ) ἐπαρρωγὸν ἀνα-
δείκνυσθαι παρεκάλουν τοῖς ἐπὶ τῆς γῆς τὸν τοῦ θ(εο)ῦ λόγον, αὐτῷ δὲ καὶ μόνῳ τὸ
ἀνασώζειν δύνασθαι τοὺς εἰς λῆξιν ἤκοντας.» Ἔργον Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας
ἐξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. LXIX σ. 385 κ. ἐξ.

φ. 4β. «Περὶ τῶν διὰ μωσέως γεγονότων τριῶν σημείων, λόγος.» Ἀρχ. «Ἐγ' ὡμην
τοῦ πολυμαθοῦς ὠρίγένους ταῦτα εἶναι τὰ ὑπομνήματα, εἰς ταύτην ὑπαγόμενος τὴν
γνώμην ἐκ τῆς φράσεως τοῦ λόγου, ἐκ τε τῶν ἔννοιων ὀξύτητος. τίς γ(άρ) ὠρίγένους
ψηλότερος: καὶ τέλος ἐξ αὐτῆς ἤδη τῆς ὕλης αὐτὸν γ(άρ) κ(αὶ) μόνον πολλὰς τόμων
χιλιάδας γεγραφῶτα μεμαθήκαμεν ἐς πᾶσαν τὴν γραφὴν, ἀνὴρ τὸ ὄντι ὑπερθαύματος
εἰ μὴ εἰς πτώμα κατηνέχθη ἐξαίσιον, οὐδὲν βουλόμενος ἑᾶσαι ἀνεξερευνήτων· ἄλλῃ χειρὶ
προσετέθη «(ἔστι) (δὲ) κ υ ρ ἰ λ λ ο υ ἀ λ ε ξ α ν δ ρ ε ἰ α ς.» «Τὴν μὲν θείαν ἡ τίς ποτὲ
ἔστι καυοθρῶσαι φῦσιν οὐκ ἂν δύναται τίς, ἀποπτος γ(άρ) παντελῶς.»

4 φ. 14β «Βιβλίον Δεύτερον, ἐν ᾧ ἐστὶ τάδε: ᾠὰ περὶ τῆς θυσίας τοῦ ἁμνοῦ β̄ περὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν πρωτοτόκων. γ̄ περὶ τῆς μερῶς κ(αι) τοῦ ξύλου τοῦ παραδειχθέντος τῷ μακαρίῳ μωυσῇ δ̄ περὶ τῆς ὀρτυγομήτρας κ(αι) τοῦ μάννα † περὶ τῆς θυσίας τοῦ ἁμνοῦ.» Ἀρχ. «Ὅτι τοίνυν ἐν χ(ριστ)ῷ δὴ κ(αι) μόνῳ τοῦ θανάτου δι᾿αδιδράσχομεν κράτος κ(αι) ὡς ὁ σοφὸς ἡμῖν διαέγραφε μαθητῆς· οὐκ ἔστιν ὄνομα ὑπὸ τὸν οὐ(ρ)νὸν τὸ δεδομένον ἀν(θρῶπ)οις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς, ἀναμάθοι τίς ἂν κ(αι) καθ' ἑκατέρους πολλοὺς εἴπερ ἔλιντο τρόπους.» Ἐξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. LXIX σ. 417-85.

5 φ. 41β «Ἐν τῷ παρόντι τρίτῳ βιβλίῳ ἔνεστι τάδε: περὶ τῆς παταχθείσης πέτρας β̄ περὶ τῆς ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καθόδου τοῦ θ(ε)οῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ παραστάσεως τοῦ ἰ(σρα)ήλ, γ̄ περὶ τῆς εἰς τὸ ὄρος ἀνόδου τοῦ μουσέως κ(αι) ἀρῶν κ(αι) ναδ(άβ) κ(αι) ἀβιούδ, καὶ τῶν ἐβδομήκοντα πρεσβυτέρων, δ̄ περὶ τῆς μοσχοποιίας τοῦ ἰσραήλ, ε̄ περὶ τοῦ καλύμματος τοῦ ἐν τῷ προσώπῳ μωσέως.» Ἀρχ. «Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης τοῖς ἑαυτοῦ φύλοις ἐπεφώνει χ(ριστ)ὸς στενήν μεν οἶμαι πύλην κ(αι) τεθλίμενην εἰσβολὴν τὸ τληπαθὲς ὀνομαζων κ(αι) τὴν τοῦ λόγου παντὸς ἀξίαν ὑπομονήν.» Ἔστι δὲ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ ἔξεδ. ἐν Migne, τ. LXIX σ. 484-538.

6 φ. 68α «Ἐν δὲ τῷ Λευιτικῷ τάδε ἔνεστιν.» Ἐπεται ἐρμηνεία εἰς τὸ Λευιτικὸν ἡς τὰ κεφαλαία:

«ἄν· Ὅτι τὸ χ(ριστο)ῦ πάθος σ(ωτή)ριον β̄ον ὅτι τῆς μυστικῆς εὐλογίας ἐν μετέξει γεγονότες, ἅγιοι καὶ ἱεροὶ πάντες ἐσόμεθα γ̄ον περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τῆς λέπρας δ̄ον περὶ τῆς τῶν ἰουδαίων συναγωγῆς, ὅτι συνέβη πεσεῖν ἐξ ἀπειθείας αὐτὴν ε̄ον περὶ τοῦ μὴ εἰσερχεσθαι τὸν ἀρῶν διὰ παντὸς εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων.» Ἀρχ. «Ὁ μὲν τῶν ὄλων θ(ε)ός, θάνατον οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ τέρεται ἐπ' ἀπωλεία ζώντων, ἀλλ' ἔκτισε μὲν εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα.» Ἔστι δὲ ἔργον Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ ἔξεδ. ἐν Migne, τ. LXIX σ. 539-90.

7 φ. 96α Ἐρμηνεία εἰς τοὺς ἀριθμούς: «Τάδε ἔνεστιν ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἀριθμῶν. ᾠον περὶ χ(ριστο)ῦ κ(αι) τῆς ἰουδαίων συναγωγῆς, β̄ον περὶ τῶν κατασκαφένων τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας γ̄ον ὅτι γέγο(ν)εν ἡμῖν ἄρτος ζωῆς ὁ χ(ριστ)ός δ̄ον περὶ τῆς δαμάλεως τῆς πύρας τῆς κατακαιομένης, ἔξω τῆς παρεμβολῆς ε̄ον περὶ τοῦ ὄφους τοῦ χαλκοῦ.» Ἔστι δὲ Κυρίλλου Ἀλεξ. καὶ ἔξεδ. ἐν Migne, Patr. Gr. τ. LXIX σ. 589-642.

8. φ. 124α Εἰς τὸ Δευτερονόμιον. «Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ Δευτερονόμιῳ ᾠὰ περὶ τῆς νευροκοπομένης δαμάλεως ἐν τῇ τάραγγί β̄ περὶ τῆς αἰχμαλώτου γυναικός, ξυρομένης τε κ(αι) ὀνύχιζομένης γ̄ περὶ τοῦ παρεμβάλλοντος εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς δ̄ περὶ τῶν δέκα κ(αι) δύο λίθων τῶν κεκονῆσθαι πέραν τοῦ ἰορδάνου, ε̄ περὶ τῆς χειροτονίας ἰησοῦ.» Ἔστι Κυρίλλου Ἀλεξ. καὶ ἔξεδ. ἐν Migne, Patrol. Gr. τ. LXIX σ. 643-78.

39 161 (ρ4ζ', 806)

Ἔ. 1592. 152×212. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. ρ. 252 κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 110×150, στίχ. 22. Ἀρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά.

Ἐν τέλει:

« † ἐτελειώθη το παρὸν βιβλιον ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ
νεοφύτου ἱεροδιακόνου ἀρχωλαίου τοῦ
κρητός. »

Ἐκ τῆς σημειώσεως ἐν τέλει τοῦ ἄνω ὑπ' ἀρ. 105 κώδικος προκύπτει ὅτι Νεόφυτος Ἀρχωλάος ἔγραψε περὶ τὸ 1592.

1 φ. 1α Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας. «Περὶ τῆς ἁγίας ἐνυποστάτου καὶ ὁμοουσίου τριάδος.» Ἀρχ. «Οὐκ ἐπὶ ἡμᾶς ἀγῶνας ἐπείγεσθαι δεῖν ὁ σὸς ἀναπεΐθει λόγος.» Ἐξεδ. ἐν Migne τ. LXXV σ. 9-656.

2 φ. 249α «Τοῦ μεγ(ά)λ(ου) Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας, περὶ πίστεως. ἐκ τοῦ λόγ(ου) του εἰς τ(ὸ) εὐ(αγγέλιον)». Ἀρχ. «Πιστεύομεν εἰς π(ατέ)ρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πν(εῦμ)α τριάδα ὑποστάσεων ἀδιάσπαστον ἔχόντων τὴν δι(αί)ρεσιν». Τελ φ. 252β «τῆς σαρκώσεως καὶ ἐναν(θρωπ)ήσεως μυστήριον, ἀποβαλλόμεθα τὰς τῶν αἰρετικῶν βλασφημίας.»

40 128 (355)

Ἔ. 1598. 150×220, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 110 κατὰ τετράδια, στάχ. ἄπλοῦν. Κείμε. 90×150, στίχ. 17. Ἐπικεφ. ἐρυθραί. Ἀρχικά ἐλλείπουν αἱ δὲ θέσεις των ἔμειναν κεναὶ πρὸς συμπλήρωσιν.

Ἐν τέλει :

«Τέλει ἐχρήσατο τὸ παρὸν εἴ" ἐπὶ δεκάτῃ
τοῦ ἀφ(η)ῆ ἔτ(ους) τῆς ἐπιδημίας χ(ριστο)ῦ ζ(ο)ζ κοσμογονί(ας)
ἡμέρ(α)ς εἴ" ἐν ἀλεξανδρον ὑπὸ μαξί
μου ἀρχιδιακόνου ἀλεξανδρε(ίας)»

(Πρβ. Gardthausen σ. 257.

Ἐν τῇ α' σελ. ἐν τῇ κάτω ᾧα ἰδίᾳ τῷ κειμένῳ χειρί :

«μαξίμου ἱερομονάχου τοῦ πελοποννησίου καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις».

Ἐν ἀρχῇ φύλλα 4 ἄγραφα.

φ. 5α «Βαϛλαμ μοναχοῦ κ(α)τ(ά) Λατίνων» Ἀρχ. «Ὅτι ὑποκειμ(έν)ου ἐκ μόνου τοῦ πρώτου αἰτίου τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγι(ον) ἔχειν τὴν ὑπαρξιν οὐκ ἀναιρεῖται) ἢ κατ' οὐσί(αν) ταυτοῖς π(α)τρὸς καὶ υἱοῦ. Εἰ μ(έν) οὕντινα ἀμφοτέροι εἴχομ(εν) ἐκ θ(εο)ῦ ἀφ(ιγ)μ(ένον) παρ' οὗ ἔδει ποιησαμένους ἑκατέρους τοὺς ὑπὲρ ὧν διαφερώμεθα λόγους, τ(ὴν) τῶν εἰρημένων δέξασθαι ψῆφον, οὗτ' ἂν πρὸς ἀλλήλους περὶ τούτων διελεγόμεθα, οὕτε πρὸς ἐκείνους λέγοντες προοιμιῶν ἔδεόμεθα ἐφελκομένων τὴν ἐκείνου εὐνοίαν, ὑπὲρ τοῦ μὴ παρακροσθ(έν)τα τοῖς ἐναντίοις τῶν λόγων, ἐναντίαν θέσθαι τὴν ψῆφον». Τελ. φ. 11α «αἷς οἱ συκοφάνται περιβάλλειν ἡμᾶς ἐπιχειροῦσιν, ὡς ἄρα οὐσί(ας) ἀλλοτριότητα εἰς τὴν τριάδα εἰσάγομ(εν).»

2 φ. 11α «Ὅτι ὑποκειμένου ἐκ μόνου τοῦ π(α)τρ(ὸ)ς ἐκπορεύεσθαι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον οὐκ ἀναιροῦνται αἱ προσώπικαι διαφοραὶ τῶν τριῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα.»

3 φ. 31α «Ὅτι ὑποκειμένου ἐκ μόνου π(α)τρ(ὸ)ς ἐκπορεύεσθαι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγι(ον) οὐδὲν τῶν περὶ θεολογί(ας) ἐν λογίοις ῥητῶς ἀναιρεῖται)».

4 φ. 47β «Ὅτι ὑποκειμένου κ(α)ὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον πολλὰ τῶν ὁμολογουμένων ἀναιρεῖται καὶ πολλοῖς ῥητοῖς τῶν ἁγίων ἐναντί(ον) ἔχει ἢ τοιαύτη ὑπόθεσις». Ἀρχ. «Ὅταν εἰς λόγους ἀλλήλους ἐρχώμεθα, ὡς ἄνδρες λατῖνοι, περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων δογμάτων, μὴ ἀντιδίκους ἀλλήλους ἡγώμεθα μῆδε νικῆσαι ἀλλήλους σπουδάζομ(εν).» Τελ. φ. 63β «τοῦ μηδὲν ὑμῖν ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι ἀληθεί(ας) μετεῖναι.»

5 φ. 63β «Πρὸς τοὺς ἀντιλογικοὺς τῶν λατίνων ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῖς πρὸς γραικοὺς διαλεγόμενοις διὰ συλλογισμῶν ἀποδείξαι ὅτι οὐ μόνος ὁ π(α)τήρ ἀρχὴ κ(α)ὶ πηγὴ θεότητος.»

6 φ. 78α «Πρὸς τὰς κυριωτέρας τῶν λατίνων ὑποθέσεις ἐξ ὧν οἴονται δεικνύναι τὸ πν(εῦμ)α τὸ ἅγιον καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ ἔχει τ(ήν) ὑπαρξιν. λόγος ζ'ος»

7 φ. 92β «Πρὸς τ(ὸν) ἀρχιεπίσκοπον νικόλαον εἰπόντα πρὸς αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι τὸν πάπαν τῶν ὁρθῶν ἐκπεσεῖν δογμάτων. λόγος ζ'ος»

8 φ. 100β «Λεγάτος ἡ περὶ πν(εῦματο)ς» ἀρχ. «Λατ(ίνος), τεθέασαι τ(ήν) ἐπιστολὴν ἦν ἐναγχος τῷ τε π(ατ)ριάρχῃ κ(αὶ) τοῖς περὶ αὐτὸν ἱεράρχαις περὶ ὧν διαφερόμεθα ἀπέσταλκα; γ ρ α ι κ ό ς, τὴν μὲν ἐπιστολὴν τεθέσθαι τῶν δ' ἐν αὐτῇ λεγομένων.» Τελ. φ. 107β «εἰ θανάτῳ τὸν ἀποθανόντα ὑπὲρ ἡμῶν ἀμειψαίμεθα.»

9 φ. 107β «Ἀνασκευὴ εἰς τ(ήν) πεμφθεῖσαν αὐτῷ ἐπιστολὴν παρὰ τῶν πρέσβειων τοῦ πάπα.» Ἀρχ. «Λατίνος. Ὁ π(ατ)ήρ κ(αὶ) ὁ υἱός, μία εἰσιν ἀρχὴ τοῦ ἁγίου πν(εῦματο)ς. ἀνασκευὴ. ἡκιστα ἡμῖν τοῦτ' εὐσεβ[ές] νομίζεται(αι).» Τελ. φ. 110β «ὥστε οὐ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ πν(εῦματο)ς ἐν τούτοις ἐστὶν ὁ λόγος ἀλλὰ περὶ ὧν τοῖς ἀποστόλοις ἀνήγγειλ(εν).»

ΙΖ' ΑΙΩΝΟΣ

41 220

Ἔτ. 1605. 150×210, χαρτ μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 176, ἀστάχωτ. Κείμε. 100×155, στίχ. 18.

Ἐν τῇ κάτω ᾠῃ τῆς α' σελ.:

«ἀρσενίου ἐλαχίστου καὶ ἁμαρτωλοῦ ἱερομ(ο)
(γά)χου ἐκ τριῆκκῆς τῆς ἐλλάδος τῆς θεί(ας)
σαρκώσεως ρχδ'»
«αχέ θαρρηλιῶν ἐκκαίδεκα: εἰς κορυφους»

φ. 95β ἐν τῇ κάτω ᾠῃ:

«ἀρσενίου πόνος τέρμα ἐργόνοι ἐκ κερκύρηθεν
α^ωχ^ωε^ω σκιροφοριῶνος»

φ. 96α ἐν τῇ ἄνω ᾠῃ:

«αχέ ἰουγίω γ' ἐν κορυφῇ τῆς κερκύρας.»

1 φ 1α «Εἰς τὸ Περὶ ἐρμηνείας ἐξήγησις.» Ἀρχ. Πρόκειται ἡμῖν ἡ ἐξήγησις τοῦ περὶ ἐρμηνεί(ας) καὶ ἐπειδὴ ἔθος τοῖς φιλοσόφοις διδάσκειν τινὰ προλεγόμενα προλαμβάνοντες κ(αὶ) ἡμεῖς τέτταρα τῶν ἀναγκαίων προτίθεμεν(εν).» Τελ. φ. 75α «οἱ ἐν ταῖς θεραπαίαις κ(αὶ) φαρμακοποιαῖς οὐ τὴν δύναμιν ἀλλὰ τὴν εὐδοκίαν ἐπιζητοῦντες.»

2 φ. 76α «Ἀναστασίῳ π(ατ)ριάρχῳ Θεοнопόλεως περὶ τῶν ὁρων.» Ἀρχ. «Σὺν θ(ε)ῷ ὁροὶ διάφοροι κ(α)τ(ἀ) τὴν παράδοσιν καὶ πίστιν τῆς ἁγί(ας) καθολικῆς κ(αὶ) ἀποστολικῆς ἐκκλησίας λεγόμεν(οι) συλλεγόντες ἀπὸ τε κλήμεντος» Τελ. φ. 92α «αἱ διαφοραὶ τῶν κτισμάτων, καὶ πᾶσα οὐσία ἐν γένος κατὰ (δὲ) τινος γενικώτατον γένος τὸ ὄν.»

3 φ. 92β «Συμεὼν Εὐχαῖτων: ὅτι λίαν ὠφέλιμον τοῦ φεύγειν τοὺς ἀν(θρώπ)ους κ(αὶ) τὴν βασιλικὴν ὁδὸν πορεύεσθαι κατὰ ἐνὸς ἐβ[ραίου].» Ἀρχ. «Νυνὶ (δὲ) ἐπειδὴ οὐ θέλωμ(ον) οὔτε οἱ ἐν ὑποταγῇ οὔτε οἱ ἐν ἀρχῇ κ(α)τ(α)λεῖναι τὰ ἴδια θελήματα, διὰ

τοῦτο οὐδείς εἰς προκοπὴν ἔρχεται.» Τελ. φ. 95β «ἄχρῃς ἂν ποιήσωσι θ(εὸ)ν τὸν ἄν(θρῶπ)ον κατὰ χάριν, τοῦ δωρησαμένου αὐτὰς τοῖς προαιρουμένοις.»

4 φ. 96α «Εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικὰ ἀριστοτέλους ἐξηγήσεις κατ' ἐπιτομὴν, Μανουήλου τοῦ Μοσχιώτου ἥτοι περὶ συλλογισμοῦ.» Ἀρχ. «Σκοπὸς ἐστὶν ὡς ἐν ἐπιτόμῃ παραδοῦνται τοῖς εἰσαγομένοις τὸν χαρακτῆρα τοῦ συλλογίζεσθαι ἀκολουθοῦντες τοῖς μεθοδικοῖς προστάγμασιν.»

42 366

᾽Ε. 1614. 155×215 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 159 κατὰ τετράδια στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 110×190 στίχοι 24. Ἀρχικά καὶ τίτλοι ἐρυθρά.

᾽Εν τέλει τοῦ ὅλου κειμένου :

᾽Ετελειωθ(η) τω παρὼν βιβλίῳ ἡπω χειρὸς ἐμου τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἐλαχέως
του Ἰωάννηκειου Ἱερωμονάχου ἐκ τῆς ἐπαρχείας πάφου
ἐκ κόμης λεγωμένης τζάδας. υἱὸν Θωμὸ οὕτω ἐπὶ κλη
πιθέτης. δαίωμαι τοὺς ἀναγινώσκοντας αὐτῶν διὰ τὴν ἄμα
θειαν μου μὴ κινήσετε εἰς ὀνειδισμ(ων) κατὰ τις ταλαιπωρον μου ψυχῆς
διώτη διὰ τῶν πολλ(ῶν) μου πωθ(ων) ὅπου εἶχα νὰ ἐπιτίχω τέτηον
βιβλίον καὶ ὁ Κ(ύρι)ος ὁ Θ(εὸ)ς καὶ ἡ κυρί(α) ἡμῶν Θ(εοτόκος) ἔδωκαν
καὶ ἡ πολλ(ή) μου ἀγάπη ὅπου ἡχα νὰ τ(ον) ἀπωκτίσω ἐπειλάθειω τ(ῆς)
αμαθείας μου καὶ ὥσοι το ἀναγνώσετε εὐχεστέ μ(ον) διὰ τὸν κ(ύρι)ον
δῶξα το ἀγί(ω) θ(ε)ῶ τω δῶντι βωθ(ει)αν ἀρχεῖν (καὶ) τέλος. ᾽Ετελη
ῶθην ἐν μηνὶ αὐγουστον ἰ στοὺς τέσσαρες

ἡμέραν τετάρτην ὥρ(αν)

ἐννάτην

ἐν ἔτει τῆς κωσμοποιείσεως

ζ ρ κ β

καὶ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκου οἴκο

νομήσας του κ(υρί)ου ἡ

μῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ

α χ

ι δ

»

Ὁκτώηχος

43 192

᾽Ε. 1615. 180×210. Βομβ. φ. 69. Κατὰ τετράδια. Κεῖμ. 100×150, στίχ. 17, στάχωμα βύρσινον μετὰ μικροῦ ἐντύπου σχεδίου: Τὸ κείμενον γέγραπται δι' ὠραίας καὶ μεγάλης καλλιγραφίας, οἱ τίτλοι ὡς καὶ τὰ ἀρχικά χρυσᾶ καὶ ἐρυθρά. Πάντα τὰ ἀρχικά εἶναι κομπῶς κεκοσμημένα, ἔξ αὐτῶν δὲ 18 διὰ χρωμάτων καὶ χρυσοῦ ἱστορημένα, ὧν ἕνια περὶ κομψα. ᾽Εν φ. 6α

ὁ τίτλος « Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου », περιλαμβάνεται ἐν πλαισίῳ πλουσίως διὰ χρυσοῦ καὶ χρωμάτων κεκοσμημένῳ ἀλλὰ τέχνης ὅχι ἐντελῶς δοκίμου, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν φ. 28^α εὗρηται ἐπίτιτλον ὁμοίας διακοσμήσεως καὶ τέχνης.

Ἐν φ. 68β :

« † Τῷ πανοσιωτάτῳ καὶ μουσι
κοτάτῳ μεγάλῳ ἀρχιμανδρίτῃ
ἀλεξανδρείας κυρίῳ κυρίῳ
γερασίου ματθαῖος ἀμαρ
τωλός, ἐν ἔτει ζϞγ^ο, φευρουαρίου
(Ἰ)ν(δικτιῶν)ος (=1615)
ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ
τοῦ
Δά
λ
ο
υ ».

Περιέχει λειτουργίας Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου καὶ τῶν προηγουμένων.

44 200 (P₄H, 835)

Ἦτ. 1615. 210×218. Χαρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων φ. 128 κατὰ τετράδια. Στάχ. κεκαλυμμένον δι' ὀλοσηρικοῦ. Κεῖμ. 160×110 στίχ. 14. Γέγραπται διὰ γραφῆς ὠραίας καὶ καθαράς. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστης λειτουργίας, ὁ τίτλος ἐν χρώμασι καὶ χρυσῷ ἱστορημένῳ πλαισίῳ. Πάντα τὰ ἀρχικὰ καλλιτεχνικῶς διαγεγραμμένα, 45 δὲ ἐξ αὐτῶν διὰ χρυσοῦ καὶ χρωμάτων ἱστορημένα.

Ἐν τέλει :

« κυρίλλῳ τῷ μοκαριωτάτῳ
πάπ(α) καὶ π(ατ)ριάρχῃ τῆς μεγάλης
πόλεως ἀλεξανδρείας
ματθαῖος ἀμαρτωλός
ἐν ἔτει ζϞγ^ο (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος » (=1615.)

Λειτουργία Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ τάξεις χειροτονίας.

45 172 (PNE)

Ἦ. 1622. 138×205, χαρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φύλλα 336 κατὰ τετράδια. Στάχ. ἐφθαρμένη.

Ἐν φύλλῳ 63^α εὕρηται.

« † ἐγγράφη διὰ χειρὸς μελετῆου ἱεροδιακόνου τοῦ βλαστοῦ μηνὶ δεκεμβριῷ ιϞ
αχϞβ »

Περιέχει δὲ Κυριακοδρομίον Μαξίμου τοῦ Πελοποννησίου καθὰ σημειοῦται ξένη χειρὶ ἐν ἀρχῇ. Χάριν δὲ ἐξακριβώσεως παρατίθεται τὸ κάτωθι ἐκ τοῦ φύλλ. 32α «Κυριακῇ Ε' Λουκᾶ. Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος κ(αὶ) ἐνεδυδήσκειτο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς καὶ τὰ λοιπά· νὰ ἦσαν δυὸ καράβια ἀδελφοὶ εἰς ἕναν ταξίδι ὁμοῦ, καὶ τὸ μ(έν) ἕνα ἀπ' αὐτὰ νὰ ἔρχεται μὲ καλ(όν) κ(α)τ(α)βόδιον, χωρὶς καμμί(αν) ταραχὴν τῆς θαλάσσης κ(αὶ) χωρὶς ἄλλον τινα κίνδυνον καὶ ὅταν ἤθελεν ἐλθεῖν εἰς τὸν λιμένα νὰ ἐπνίγετον κ(αὶ) νὰ ἐπιάνασιν τὸν καραβοκύριν νὰ τὸν ἐβά- νασιν εἰς τὴν φυλακὴν ὅλην του τὴν ζωήν.»

46 201 (Σα', 838)

Ἦ. 1626. 208×275. χάρτ. φ. 83 στάχ. μετὰ ἐντύπων σχεδίων. Κεῖμ. 110×165. Στίχ. 16. Γέγραπται διὰ γραφῆς ὠραίας καὶ καθαρᾶς μιμουμένης ἀρχαιοτέραν. Ἀρχικὰ καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Ἐν ἀρχῇ ἐκάστου τμήματος ἐπίτι- τλον πεποικιλμένον. Πάντα τὰ ἀρχικὰ εἶνε καλλιτεχνικῶς διαγεγραμμένα, ἐξ αὐτῶν δὲ 40 χρώμασι πεποικιλμένα.

ἐν φ. 84β

*† ἔγραφε(η) διὰ χειρὸς του ταπεινοῦ μ(ητ)ροπολίτου μηδε(ας) καὶ σωζοπό-
[λε(ως) θεοδοσίου
αχκς^φ (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος θς ἀπριλλ(ίου) ιε»

Λειτουργικὴ ἀρχιερατικὴ καὶ τάξεις χειροτονίας.

47 191

Ἦ. 1633. 150×212. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων. Φύλλ. 92. Κεῖμ. 75×112. Στίχ. 14. Ἀρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Ἀρχικὰ κεκοσμημένα.

Ἐν τέλει:

« μνήσθητι τοῦ γράψαντος
θεοδοσίου
μηδείας ταπεινοῦ τοῦ
ἐκ νήσου ἀνδρου
α̅ χ̅ λ̅ γ̅ δ̅ π̅ ω̅ β̅ ρ̅ ι̅ ω̅
(Ἰ)ν(δικτιῶν)ος β̅ς »

Λειτουργίαι καὶ τάξεις χειροτονίας:

- 1 Λειτουργία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
- 2 » τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.
- 3 Τάξεις χειροτονιῶν καὶ εὐχαί.

48 194 (ΡΠς', 793)

Ἦ. 1634. 158×212. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων φ. 54. Στάχ. ἀπλοῦν. Κεῖμ. 85×148 στίχ. 19. Ἀρχ. καὶ τίτλοι ἐρυθρά.

Ἐν τέλει τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγ. Βασιλείου :

« χειρ παρθενίου
αχλδ^{ον} χ(ριστο)ῦ. »

Λειτουργία: Χρυσοστόμου, Βασιλείου, Προηγιασμένων.

49 355

Ἔτ. 1634. 158×212 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 78, στάχ. ἀπλοῦν.

Ἐν τέλει :

« εἰς κερκύραν αχλδ^{ον}
ποσειδῶνος ἔκτῃ ἐπὶ δέκα »

Περιέχει :

« Ὑπόμνημα εἰς τὸ βον τῆς ψυχικῆς ἀκροάσεως » Ἀρχ. « Ἐπιβαίνων ὁ Ἀρι(στοτέ)-
λ(ης) πρὸς τὴν τῶν ἀρχῶν τῆς φύσεως γνώσιν τε καὶ θήρευσιν. » Τελ. « ἔστι μὲν καὶ ἕτερα
ἅτινα ἀναπληρώσομεν ἐν τῷ ὀγδόῳ ταύτης τῆς πραγματείας(ας). »

50 316

Ἔτ. 1637. 150×210 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 68. Κατὰ τετράδια.
Στάχ. μεθ' ἀπλουστάτων σχεδίων. Κείμε. 125×175. στίχ. 31. Τῇ αὐτῇ χειρὶ
ὥς καὶ καὶ οἱ ἐπόμενοι κώδικες 318, 319 καὶ 266.

Ἐν τέλει :

« Εἰς Κυδωνί(ας) Ἰονλίῳ λ' κατὰ τὸ αχλζ ἔτος τὸ σ(ωτή)ριον. »

1. « Ὑπόμνημα πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀριστ(οτέ)λ(ους), θεωρούμενα περὶ γενέσεως καὶ
φθορᾶς. » Ἀρχ. « Τὸ πᾶν ὑπὸ διαφόρ(ων) τε καὶ ἐναντίων σωμάτων τὸ εὐάρμοστον καὶ
τάξιν ἔχειν ἢ δημιουργὸς φύσις ἐτορνεύσατο τὰ γὰρ φθαρτά. » Τελ. « Περὶ δὲ τούτων
πάντων ἔστι λόγος μετέπειτα ἐν τῷ β' ταύτης τῆς πραγματείας(ας), μετὰ τὴν τῶν τεττά-
ρων παραδόσιν στοιχείων. Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ α' τῶν περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. »

2. « Εἰς τὸ β' τῶν περὶ γενέσεως κ(αὶ) φθορᾶς ὑπόμνημα. » Ἀρχ. « Τοῦ ὀρισμοῦ
παρέδωκε τῆς τε γενέσεως καὶ φθορᾶς ἐν τῷ α' ταύτης τῆς πραγματείας(ας) κ(αὶ) ἅπαντα
τά τε προπαρασκευαστικά. » Τελ. « οἷον ὁ αὐτὸς ἥλιος κ(αὶ) ἡ αὐτὴ τοῦ ἡλίου κυκλοφορία
ἥτις τὰ νῦν ἔσται κ(αὶ) αὖριον. Καὶ ταῦτα περὶ γενέσεως κ(αὶ) φθορᾶς. »

51 318

Ἔτ. 1637. 148×205. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 102. Κατὰ τετράδια.
Στάχ. ἀπλοῦν. Τῇ αὐτῇ χειρὶ ὥς καὶ οἱ κώδικες 316, 319 καὶ 266.

1 φ. 1α « Εἰς τὸν β'ον περὶ ψυχῆς τοῦ ἀριστ(οτέ)λ(ους) λόγον ὑπόμνημα. » Ἀρχ. « Ἡ
λελογισμένη τοῦ ἐμοῦ σταγειρίτου κατὰ τὸν προγενέστερον περὶ τῆς ψυχικῆς βάσανος
ἢ ἀπορία οὐσί(ας). » Τελ. φ. 58α « ζητεῖται δέον ποῖα ποτὲ τὰ πρὸς τροπὴν συμφέροντα
ὄργανα ἐν τοῖς τελείοις τῶν ζώων. »

2 φ. 61α Ἀνεπίγραφον. « Μέρους πρὸς λύσιν τοῦ ε'ον. » Ἀρχ. « Ζητεῖται πότερον
συνεχῶς διὰ παντὸς τοῦ βίου τρέφεται τὸ ζῶον. Καὶ ὅτι μὲν τὸ ζῶον τρέφεται. » Τελ.
φ. 77α « Ἀπορία ζ'. Περὶ τῶν χορηγούντων πρὸς τὴν γέννησιν μορίων. Περὶ δὲ τούτων
ἔσται λόγος ἐν τῷ γ'ῳ τμήματι. »

52 319

᾽Ε. 1637. 152×210. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 59. Κατὰ τετράδια. Στάχ. μεθ' ἀπλουσιτάτων ἐντύπων σχεδίων. Κεῖμ. 128×178. Στίχ. 37.

Ἐν τέλει :

«*Νοεμβρίῳ λ' αχλζ'.*»

Γέγραπται ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου τῶν κωδίκων 316, 318 καὶ 266.

«Υπόμνημα εἰς τοὺς περὶ ψυχῆς λόγους, χωρίον ἁν. Τῶν καλῶν καὶ τιμίων τὴν εἶδωσιν ὑπολαμβάνοντες. Τῆς προκειμένης ὑμῖν πραγματείας ἔπαινος τὰ προοίμια, καὶ ὁ ἔπαινος προτροπὴ καὶ ἀποτροπὴ τὰ ἐγκώμια.» Τελ. «Φανερόν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι πρὸς γνῶσιν καὶ κίνησιν οὐ συνίσταται(αι) ἐκ τῶν στοιχείων ἡ ψυχὴ. Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἁν τῶν περὶ ψυχῆς.»

3 φ. 81α «Μέρος βον. Περί τῶν καταμηνίων αἱμάτων.» Ἀρχ. «Ἰδοὺ πάλιν ἡμᾶς διαδέχεσθ(αι) ἡ παθητικὴ τῆς τῶν γεννήσεων ἀρχή.» Τελ. φ. 102α «πάντα φαίνονται διὰ τὴν γλῶτταν, περὶ δὲ τοῦ δον ἐν τῷ ἁν εἴρηται(αι) τμήματι. Κεφ. ἱαν περὶ ἀφῆς.» Κολοβὸν ἐν τέλει.

53 266

᾽Ετ. 1635. 148×217 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 111. Κεῖμ. 127×172 στίχ. 140, Ἰδίᾳ χειρὶ ὥς οἱ κώδικες 316, 318 καὶ 319.

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος :

«*Τέλος εἴληφε τὸ παρὸν φενδρουαρίῳ π
αχλε.*»

1. Ἀνεπίγραφον «Πρὸς τὸ β' τῶν περὶ οὐρανῶν.» Ἀρχ. «Σὺ γοῦν τὰ κάτω σεμνὰ τοῖς κάτω συγκεράσας ἀσέμνοις κ(αι) τὸ φθαρτὸν ἐνώσας τῷ ἀφθάρτῳ, ὃ ἔρωσ γλυκύτατε, τὴν τοῦ παντός ἐντεχνον ἐδημιούργησας εὐαρμοσίαν.» Τελ. «ἐκεῖ γάρ περὶ τούτων κ(αι) ἑτέρων προφανεσιτάτους παραδόσωμ(εν) λόγους.»

2. «Υπόμνημα εἰς τὸν γ' περὶ ψυχῆς λόγον ἀριστο(τέ)λ(ους).» Ἀρχ. «Ἐνιοὶ μὲν ἀπὸ τῆς περὶ τοῦ ἡμετέρου τῶν ἀν(θρώπων) νοῦ θέ(ας) τοῦ γ' περὶ ψυχῆς ἀπ' ἀρχονται λόγου, οὕτως οἱ τῆς ἀραβικῆς μερίδος ἀβερόης ὁ ἄραψ κ(αι) ἀλφαράβιος.» Τέλ. «ὁ ἀν(θρώπος) δὲ διότι πάθει νόσοις ἡ ὑπνω ἐπικαλύπτει(αι) κατὰ τὸν νοῦν, διὸ ἐκείνῳ ἡ φύσις ἐδωρήσατο. Καὶ ταῦτα περὶ φαντασίας.»

3. «Υπόμνημα πρὸς τὸ β' τῶν ἀκροαματικῶν.» Ἀρχ. «Ἐν τῇ τῶν φυσικῶν πραγματείᾳ πρὸς θήρευσιν τῶν ἀρχῶν τῆς φύσεως ἐπιβαίνων ὁ φιλόσοφος.» Τελ. «ἐνια μόριά ἐστι ὥς ὕλη τῆς τελεταρχικῆς μορφῆς. κ(αι) ταῦτα περὶ τοῦ β' βιβλίου.»

54 24 (ΡΛ')

᾽Ε. 1642. 150×205. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 92. Κατὰ τετράδια. Κεῖμ. 90×120. Στίχ. 14. Στάχ. ἀπλοῦν. Τίτλοι καὶ ἀρχ. ἐρυθρά.

Ἐν φ. 82α εὗρηται τάδε :

«*Ἐγράφη ἡ παροῦσα δέλτος ὑπὸ χειρὸς ἐμ(οῦ) λεοντίου
τάχα καὶ ἱερέ(ως) ἐκ τοῦ χωρίου λογαρὰ τὴν β' μαῖον*

(ἀπὸ) τῆς) ἐνσάρκου οἰκονομί(ας) τοῦ κ(υρίου) υἱ ἡμῶν ἰ(ησοῦ) υἱ χ(ριστοῦ) ἡ
 ,αχμβ, 1642 διὰ συνδρομῆς καὶ πολλ(οῦ)
 πόθου (καὶ) ἐξόδου κυρίου παρθενίου ἱεράρχου
 (καὶ) πν(ευματ)ικοῦ ἀπὸ χώραν ὀνομαζομ(έν)ην λεμισὸν
 (καὶ) εἴτις βουληθῇ στερεῖσαι ἐξ αὐτοῦ τῷ
 παρὸν βιβλίον νὰ ἔχει τὰς ἀρὰς τῶν ἀγί(ων) τρια
 κοσί(ων) δέκα καὶ ὀκτῶ θεοφώρων π(ατέ)ρων τῆς
 ἐν νῖκαία συνόδου.
 (Καὶ) εἴτις ἀναχέιρ(ας) λάβῃ τῷ παρὸν βιβλίον
 ἀξιῶ καὶ δέωμαι ἵνα μνή(αν) ποιῇ ὑπὲρ ἐμοῦ
 πρὸς κ(υρί)ου διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ κ(υρίου) υἱ ἡμῶν ἰ(ησοῦ) υἱ χ(ριστοῦ) ἡ
 (καὶ) εἴτε σφαλερὸν εἴη ἐπανορθώσα(ο) ἵνα λάβω ἄφρεσιν
 τ(ῶν) ἐμῶν ἁμαρτιῶν, ἀμήν. »

Ἐν ἀρχῇ φύλλα τινὰ μετὰ περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Εὐχολόγιον.

1 φ. 5α « Ἀρχὴ τοῦ ἀποφορισμοῦ· νὰ ἀποφορίσεις ἄν(θρωπ)ον οὐ γυναῖκα οὐ
 παιδίον ὅπου νὰ ἀφορισθοῦν ἀπὸ ἀρχιερέαν ἢ ἀπὸ ἱερέαν »

2 φ. 20α « Τάξεις εἰς τὸ λῦσαι ἄν(θρωπ)ον οὐ γυναῖκα οὐ παιδίον οὐ ἄλλον τινὰν
 ὅπου νὰ ἀφορισθοῦν ἀπὸ ἀρχιερέα οὐ ἱερέα. »

3 φ. 29α Εὐχαὶ εἰς ἀσθενούντας.

4 φ. 48α « Κανὼν καὶ παρακλήσεις εἰς πάντας ἀγίους, τοῦ κ(υρίου) υἱ δ(ε)ηθῶμεν).
 Ἅγιοι τρεῖς παῖδες οἱ τὴν καμῖνον σβέσαντες. »

5 φ. 53α « Ἐξορκισμὸς εἰς ἄν(θρωπ)ον ἀσθενήν. »

6 φ. 56α « Τάξις γενομένη ἐπὶ ῥιγούς καὶ πυρετοῦ. »

7 φ. 64α « Ἐξορκισμὸς τοῦ ἐν ἀγί(οις) π(ατ)ρ(ὶ)οῦς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ θεολό-
 γου ἐπὶ πνευμάτων ἀκαθάρτων. »

8 φ. 78β « Εὐχὴ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ θεολόγου. αὕτη ἡ εὐχὴ εἶναι ὀφέλημι
 (καὶ) εἰς δάκκαμαν θηρίου (καὶ) εἰς δάκκαμαν ἐχέιδνης. »

55. 297

1650;

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος εὐρηται τὸ ἐξῆς ἰδιόχειρον Μητροφάνους τοῦ Κρι-
 τοπούλου.

« Πλουσιόδωρε, πρῦτανι ὑψιμέδων
 κλῖνον τὸ οὖς σου, πρὸς με τῷ παναθλίῳ
 καὶ κατὰπεμνον, τῷ εὐφῷ δημητρίῳ
 ἐκ τῶν ἀγαθῶν, ὧν δέδωκας τῷ ἀδραάμ
 5 καὶ τῷ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβῳ ἅμα,
 Ἐτι βασιλεῦ, θατέρῳ δημητρίῳ
 σὺν μηχαήλῳ ἐμμανουήλῳ ἅμα,
 ἀδελφιδούς μου, θείαν σου δίδου σκέπην
 ἐκ τῶν Ἰωβ δέ, δωρεῶν σου ὑσιτέρων

- 10 τούτοις ὀρέξιν ἱκετεύω χριστέ μου.
 "Εὐ παρσχεῖν Θωμᾷ τῷ Κριτοπούλῳ
 μετὰ τῆς αὐτῆς, συζύγου καὶ τῶν τέκνων
 τὴν δωρεάν σου, τὴν ἄφθονον, οἰκτίριον
 συνάμα πᾶσι τοῖς ἐμοῖς συγγενέσιν
- 15 ἵν' εὐφραίνωνται σὺν σοὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
 τοὺς ἀπεράντους, σοὶ γὰρ ἡ δόξα πρέπει
 καὶ προσκύνῃσι, τῷ πάντων κηδαιμόνι

Πόνος Μ(η)τροφάνους τοῦ μεγάλου ἀρχιμανδρίτου τοῦ Ἀλεξανδρεί(ας)
 τοῦ Κριτοπούλου.»

Ὁ ἐν Βεροοῖα γεννηθεὶς τῷ 1599 Μητροφάνης ὁ Κριτόπουλος ἐπα-
 τριάρχευσεν κατὰ τὸν Ὑψηλάντην κατὰ τὰ ἔτη 1647-1651 ὅτε καὶ ἀπέθανε.
 Συνεκρότησε δὲ λαμπρὰν βιβλιοθήκην (Κ. Σάθα, Νεοελλ. Φιλολ. σ. 297), ἡ
 ὁποία κατόπιν ἀπετέλεσε μέρος τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης Καίρου. Ὅντως
 δὲ εἰς πολλὰ τῶν ἐντύπων βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης ταύτης εὗρεται ἡ
 σημεῖωσις

λ8
 ου
 χ8
 τ
 ι
 M
 ι
 ε
 ρ
 α
 τ
 Κ
 ρ
 ι
 τ
 ο
 π
 »

Εἰς τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην ὑπάρχει ἐλαιογραφία τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ μεταλ-
 λίνης πλακὸς παριστῶσα αὐτὸν εἰς στάσιν εὐλογοῦντος ἱεράρχου, ἔχουσα δὲ
 καὶ τὰς ἐξῆς δύο ἐπιγραφάς: «Metrophanes Critopulus ex Beribaea
 Macedoniae acratissimus suæ oc Anno 38 nativitatē ejistis 1637» καὶ
 Μη ἀνης Κρητόπουλος ὁ ἐκ τῆς Μακεδονίας 38 σωτη-
 ρίῳ 1637.»

56 226

Ἔτ. 1654. 145×200. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. Πάχος 4 ἐκ. Στάχ. ἀπλοῦν.
 Κείμε. 110×152 στίχ. 23.

Ἐν τέλει:

«ἀπὸ χ(ριστο)ῦ 1654 ἱαννουαρίῳ
 παρὰ στεφάνου τσιγαρᾶ, καὶ τόδε.»

Ἐν τέλει τοῦ πρώτου στίχου προσετέθη ἄλλη χειρὶ «1760» καὶ ἀπεξέσθησάν τινα.
 Ἡ ἡμερομηνία 1654 εἶνε πιθανή, τοῦ Κούρσουλα κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1631 ἀποδη-
 μήσαντος ἐκ Ζακύνθου εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἔνθα παρέμεινε διδάσκων μέχρι τοῦ 1646
 τοῦλάχιστον. (Σάθα Νεοελλ. Φιλολ. σ. 255).

Εἰς τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους φυσικὴν πραγματείαν ὑπομνήματα καὶ ζητήματα Νικ ο-
 λάου Κούρσουλα τοῦ Ζακυνθίου, διδασκάλου, φιλοσόφου καὶ θεολόγου. Βιβλίον α΄.
 Τοῖς ἐντευξομένοις εὖ πράττειν. Μέλλοντας ἡμᾶς περὶ τῆς περιπατητικῆς φιλοσοφίας
 τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, χρὴ μέντοι ἡμᾶς ὑπομῆσαι α΄. μὴ οὕτω ῥαγδίως καὶ ἀπερισκέπτως

πᾶσι πιστεύει τοῖς τοῦ ἀριστοτέλους ἐξηγηταῖς.» Τελ. «ἄρα ῥητὸν ὅτι ὁ φιλόσοφος διαλέγεται περὶ τοῦ κατὰ τὸ ποσὸν ἀπείρου, ὡς παντὶ που δηλον. Καὶ ταῦτα μὲν ἄλλις περὶ τῆς φυσικῆς τοῦ ἀριστοτέλους ἀκροάσεως.»

57 176

Ἔτ. 1662-1690. 210×310 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 436.

Περιέχει ἀνεπιγράφους λόγους εἰς κυριακάς τοῦ ἔτους γεγραμμένους κατὰ τὰ ἔτη 1662 μέχρι τοῦ 1690. Ἐν ἀρχῇ «πῖναξ τοῦ παρόντος βιβλίου.» Ὁ τόμος οὗτος ἐπιγράφεται «τόμος Βος, οὗτος περιέχει τὸν Γον καὶ Δον καὶ ἀπὸ τοῦ Εον τὰ ὀπισθεν» ἀποτελῶν μέρος σειρᾶς.

Ἀρχὴ τοῦ κειμένου: «καὶ φωτισμός καὶ σωτήρ μου. Σαββάτῳ α' φ 1662 φεβρουαρίου 15 εἰς τὴν ἀδελφοσύνην. Προοίμιον. Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θ(εο)ῦ πρὸς τὸ δύνασθε ἡμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδεῖας τοῦ διαβόλου. Παῦλος πρὸς ἐφεσίους κεφ. 5 Πριχοῦ ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θ(εο)ῦ ὁ ζῶν καὶ λόγος τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς, πριχοῦ λέγω νὰ φανῇ εἰς τὸν κόσμον εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην τοῦ κλανθμῶν(ος)» ταῦτα ἐν τῇ ἀριστερᾷ σελίδι διακοπτόμενα μετὰ τινος στίχους, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ σελίδι: «Ἐπειδ(ὴ) κ(αὶ) ὁ θ(εὸς) ἔκαμ(εν) τὸν ἄν(θρωπ)ον ἀντεξούσιον κ(αὶ) αὐτοπροαίρετον, ἔδειξεν του κ(αὶ) δύο στράταις, μὴ τῆς ἀπωλεί(ας) ἢ ὅποια εἶναι πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος, ἔδειξεν του καὶ ἄλλην τῆς σ(ωτ)ηρίας, ἢ ὅποια εἶναι στενὴ καὶ τεθλιμένη καθὼς ὁ μονογενὴς υἱὸς τὸ εἶπεν στενὴ καὶ τεθλιμένη ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν βασιλεί(αν) τῶν οὐ(ρα)νῶν, διὰ τοῦτο δείκτωντας του τοῦτες ταῖς δύο στράταις, ὡς ἄν τις ζουμπετάρης, ὡς ἄν τις διαλαλητὴς ὡς ἄν τις καλὸς κ(αὶ) εὐσπλαχνικὸς π(ατ)ῆρ, πότε με χωρὶς ἀνάγκαις καὶ βίαν, ἀλλὰ με μεγάλην καλοσύνην διὰ τοῦ προφ[ή]του φωνάζει κ(αὶ) λέγει ἐάν θέλετε κ(αὶ) εἰσακούσετέ μου τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φύγετε, πάλιν διὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ λέγει» Οὕτω δ' ἐν ἐκάστῃ ὁμιλίᾳ ἐν τῇ ἀριστερᾷ σελίδι εὐρηταὶ ὀλιγόστιχον σημεῖωμα ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μακροτέρα ὁμιλία¹.

58 142

Ἔ. 1669. 157×196. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 182 κατὰ τετράδια. Στάχ. ἐκ δέρματος φέροντος κοσμήματα ἐντετυπωμένα, καὶ πρόσθεν τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κείμε. 110×141. Στίχ. 21. Ἀρχ. τίτλοι καὶ κεφαλαῖα ὅλα ἐρυθρά.

Ἐν φ. 181β.

« ἐτελειώθη ἡ παροῦσα ἱστορία ἐν τῇ κλεινῇ πόλει Μοσκοβίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου γαληνοτάτου καὶ θεοσεπίου βασιλέως κυρίου κυρίου Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτζη, αὐτοκράτορος καὶ μεγάλου Κνέζη Μοσκοβίας, καὶ πάσης ῥωσσί(ας) ἐξόδῳ τοῦ μακαριωτάτου καὶ παναγιωτάτου πάππα καὶ π(ατ)ριάρχου τῆς μεγαλοπόλεως ἁλεξανδρείας καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης κυρίου κυ-

¹ Delehaye σελ. 353.

ρίου Παΐσιου μόχθῳ δὲ καὶ κόπῳ τοῦ ἐν
 ἱερεῦσιν Ἰωάννου σακουλῆ τοῦ χίου, καὶ
 οἱ ἀναγινώσκοντες ἔρῶσιν, ἀμνοῦ δὲ μέ-
 μνησθε. Ἐν ἔτει σ(ωιτη)ριώδῃ ,αχξθ <=1664>
 ἀπριλλίῳ ̅ζ̅ (᾽Ι)ν(δικτιῶνος) ̅ς̅
 ἡ μὲν χεῖρ ἡ γράψασα μέλλει φθαρῆναι
 — γραφὴ δὲ μένει εἰς χρόνους πλη-
 ρεσιτάτους.»

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ συγκεκολλημένῳ τῷ σταχώματι ἐν τέλει τοῦ κώδικος
 εὑρηνται :

« εἰς τοὺς — ̅ζ̅ροε <=1667> ἀπῆλθον οἱ π(ατ)ριάρχαι, εἰς τὴν μοσκοβίαν
 βασιλεύοντος τοῦ κῆς ἀλεξίου, μηχανολοβίτζου, ὁ κῆρ
 παῆσιος ἀλεξανδρεί(ας), κ(αὶ) ὁ κῆρ μακάριος ἀντιοχεί(ας)
 εἰς τοὺς ̅ζ̅ς <=1588> ἀπῆλθεν εἰς τὴν μοσχοβίαν ὁ κῆρ
 Ἱερεμίας π(ατ)ριάρχης κωνσταντινουπόλεως καὶ χειρο-
 τόνησεν αὐτοῖς, τὸν κῆρ ἰὼδ π(ατ)ριάρχην μοσχοβίας. »

Φ. 1α «Ἱστορία ἦτοι διήγησις περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ῥωσῶν, πόθεν κατάγονται οἱ
 ἀρχηγοὶ αὐτῶν, καὶ περὶ τοῦ πότε, καὶ πῶς ἔλαβον τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ περὶ τοῦ
 ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου· ὁποῦ ἦλθεν σωματικῶς εἰς τὴν Ῥωσσίαν καὶ ἐκήρυξε τὸ
 θεῖον κήρυγμα. μεταφρασθεῖσα (δὲ) καὶ συλλεχθεῖσα ἐν συντομίᾳ ἐκ τῶν Σλαβαϊκῶν
 βιβλίων παρὰ Διο ν ο ν σ ί ο υ Ρ α κ ε ν δ ὕ τ ο υ καὶ μεγάλου ἀρχιεπισκόπου τῶν Ἰβήρων
 εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον κατὰ τὸ αχξθ». Ἀρχ. «Τίτλος α̅ς̅. Ὁ ἅγιος ἀπόστολος
 Ἀνδρέας, ὁ πρωτόκλητος κηρύττων τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν εὐαγγέλιον, εἰς τὸ Συνόπιν, καὶ
 εἰς Χερσῶναν, ἐκεῖθεν ἦλθεν κατὰ τὸν Βορυσθένην ποταμὸν, τὸν νῦν λεγόμενον κατὰ
 τὴν Ῥωσσαικὴν γλῶττιαν Δνήτρον ἐκεῖ ὅπου εἶνε τῶρα τὸ Κίριον». Τελ. φ. 181α «τοῦ
 ὁποίου τὰς ἀρετὰς τὴν σύνεσιν καὶ τὰς ἀνδραγαθί(ας) καὶ τὰς λοιπὰς ἀγαθοεργίας, ἀφή-
 νομεν ἄλλους γράψαι εἰς τὸ μετέπειτα πέρας τοῦ λόγου ἡμῶν ὧδε ποιούμενον τῇ συντο-
 μίᾳ χρώμενοι τέλος, τῷ δὲ θεῷ κτλ. ἀμήν.»

Ἐν τῷ 174φ Κώδικι τῆς Ἀγιορειτικῆς Μονῆς Ἰβήρων (Λάμπρου Σπ., Κατάλ. τῶν
 ἐν ταῖς Β. θήκαις τοῦ Ἀγ. Ὁ. Ἑλλ. Κωδ. Τ. Β' Κανταβρ. 1900. ἀρ. 4294 σ. 46) ἐν φύλ-
 λοις 71α μέχρι 167, ἀπόκειται χειρόγραφος ἡ διήγησις αὕτη περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ῥωσῶν,
 ἀλλὰ κολοβή.

59 154

Ἔ. 1674. 200×270. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 20 + σελίδες 384. Στάχ.
 ἀπλοῦν μετὰ σχεδίων ἐντύπων. Κεῖμ. 135×210, στίχ. 26. Ἀρχ. καὶ τίτλοι
 ἐρυθρά, ἐν ἑκάστη σελίδι φυλακτήρ.

Ἐν σελίδι 383 :

« ἐτελειώθη τὸ παρὸν νόμιμον παρ' ἐμοῦ ταπεινοῦ κλήμεντος ἱερομονάχου
 [κουζίνου κ(α)τ(ὰ)]
 τὸ αχθδ ὁκτωβρίου λ ἡμέρα ̅ς̅ ὥρα γ^η τῆς ἡμέρας. »

Ἐν ἐνὶ τῶν παραφύλλων ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος εὑρηται.

« γεννάδιος μὲν ὁ ἐκ χίου ἡρακλείας γενόμενος, μέγας θεὸς ἡμῖν ὑπῆρχε τῆς γὰρ μάμμης ἡμῶν ἀδελφὸς ἦν. ἐγένετο μὲν ἀρχιερεὺς χίου τῷ ἐνενηκοστῷ ὀγδόῳ τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος διαρκέσας δὲ ἄχρι τοῦ δεκάτου ὀγδόου δύο μόνα ἐπιβιὸνς ἔτι εἰς ἡρακλείαν τελευτᾷ ὀκτωβρίου ἡ' εἰς τζουρλού. ὁ δὲ γεράσιμος ἀπλῶς ἡμῖν θεὸς ὑπῆρχεν ἔζησε δὲ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὰ δεκαπέντε ἕως ἐξηκονταένα τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος καὶ τελευτᾷ πρώτῃν ἡρακλείας ἐπὶ διαδόχῳ ἀνεψιῷ αὐτοῦ μεθοδίῳ κατὰ μῆνα σεπτέμβριον ἐβδόμῃ τοῦ αὐτοῦ. τούτοις ἦν τὸ παρὸν νόμιμον ὅπερ νομίμως ἤδη πρὸς ἡμᾶς ἐκληρώθη. ὁ ἐλέω θεοῦ π(ατ)ριάρχης ἀλεξανδρεί(ας) γεράσιμ(ος) γράφει. »

Ταῦτα ἐγράψαν ὑπὸ Γερασίμου Γ' τοῦ Λερίου πατριαρχέσαντος κατὰ τὰ ἔτη 1783-1788. Κατὰ ταῦτα Γεννάδιος ὁ ἐκ Χίου ἐξημερεύσας ἀρχιερεὺς Χίου ἀπὸ τοῦ 1698 μέχρι τοῦ 1714, ἀπὸ δὲ τοῦ 1714 μέχρι τοῦ 1716 ἐξημερεύσας Ἡρακλείας, Γεράσιμος δέ τις, ὑπῆρξεν ἀρχιερεὺς Ἡρακλείας ἀπὸ τοῦ 1715 ἕως τοῦ 1761, ὑπάρχαντες μέγας θεὸς καὶ θεὸς Γερασίμου τοῦ Παλλαδά. Πρὸς ταῦτα ἐπιθι καὶ τὴν ὑπὸ Σπυρ. Λάμπρου ἐν Νέῳ Ἑλληνομνήμονι δημοσιευομένην ἐνθύμησιν ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ὅτι «1714 Φεβρουαρίου 25 ἐμετατέθη ὁ ἅγιος Χίου κύρ Γεννάδιος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἡρακλείας. Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει Φεβρουαρίου 27 ἐχειρωτο-νῆθη ὁ κύρ Γεράσιμος εἰς τὸν αὐτὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως Χίου» καὶ κατωτέρω «1718 Ὀκτωβρίῳ 19 ἔδωκε τὸ κοινὸν χρέος ὁ μακαρίτης Ἡρακλείας κύρ Γεννάδιος καὶ ἐμὸς θεὸς, εἰς τὴν ἐπαρχίαν του εἰς τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Τζουρλού.»

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ φύλλῳ εὑρηται :

« 1728 σεπτεμβρίου 1 ἡμέραν κυριακὴν ἀνοιξαν τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγ(ίου) γεωργί(ου) εἰς ἡρακλείαν τοῦ λεγομένου ἀρά . . . ἐπιστά τοῦντος τοῦ ἡμετέρου πρωτοσυγκέλου κύρ σαμουήλ ἐκ χώρας μουρλῶν ἐτελειώθη δὲ εἰς τὴν 6 δεκεμβρίου : ἡρακλεί(ας) γεράσιμος »

« νῦν δὲ βοηθεία θεοῦ [μητροπολίτου?] γερασίμου τοῦ καὶ ἀνεψιοῦ τοῦ αὐτοῦ Ἡρακλεί(ας) γεράσιμον.»

Ἐν δὲ ἄλλῳ παραφύλλῳ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος :

« ,αὐκ' αὐγοῦστου ιε' ἔδοσε τὸ κοινὸν χρέος ὁ βυζίνης ἰωακείμ καθηρημένος . . . ἐσυγχωρήθημεν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν οὐκ ἔφθασε δὲ νὰ τὴν ἰδῇ τὴν ἀθώωσιν του »

Ἐν τῇ κάτω ᾠδῇ τῆς σελίδος 382 :

« καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις Γενναδίου μητροπολίτου Χίου »

« ἥδη δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις Γερασίμου . . . τοῦ καὶ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ »

Ἐν τέλει, ἐν σελίδι 384.

«Ἰσον τοῦ εὐρεθέντος κατὰ $\overline{\alpha\phi\pi}$ ἔτος ἀπὸ χ(ριστο)ῦ εἰς τὴν χώραν ἀκῦλα. κατὰ τὸ $\overline{\xi\pi\theta}$ μηνὶ ἀπριλλίου $\overline{\kappa}$ (Ἰ)ν(δικιῶν)ος. δ'» (=1581).

Καὶ κάτωθι μονοκονδυλιακῶς.

«Μέιζων καὶ Ἀθύρας Γερασίου.»

Ἐν σελ. 385.

«ἀνεπαύθη ὁ πατὴρ ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ὁ ἰωάννης τοῦ γημάρη τῷ $\overline{\alpha\phi\pi\alpha}$ πλήρης ἡμερῶν τῶν τε μενουσῶν καὶ τῶν λυομένων. τῇ δ' τῆς διακαινησίμου $\overline{\xi\pi}$ ἀπριλλίου» «ἡ δὲ μήτηρ ἡμῶν ἄννα τῷ $\overline{\alpha\phi\pi\gamma}$ ἀγούστου $\overline{\eta\eta}$ ἀφ' οὗ ὁμως ἔμαθεν ὅτι ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀλεξανδρείας πατριάρχης.»

Ταῦτα ἐγράφησαν φανερώς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Γερασίμου τοῦ κατὰ τὰ ἔτη 1783-1788 πατριαρχεύοντος Ἀλεξανδρείας.

Ἐν σελ. 386.

«Τοῦ ταπεινοῦ μ(η)τροπολίτου Νικαί(ας) Γερασίμου — $\overline{\alpha\phi\kappa}$ »

«Τοῦ ταπεινοῦ ἐπισκόπου μετρῶν γερασίου»

« $\overline{\alpha\phi\kappa}$ ἀγούστου $\overline{\eta\gamma}$ εἰς τὰς ἑπτὰ ὥ(ρας) τῆς νυκτὸς (καὶ) ἡμέραν

Σαββάτου ἀρχήσαμεν τὰ θεμέλια τῆς μεγάλης ἐκ

κλησίας π(α)τριαρχεύοντος τοῦ παναγιω(ά)του κυροῦ Ἱερεμίου

χάριτι δὲ χ(ριστο)ῦ καὶ εἰς δόξαν τοῦ μεγαλομάρτυρος ἐτελειώθη ὁ περι

[βλεπτος] πατριαρχικὸς ναὸς καὶ ἅπανα ἡ περιοχὴ

μετὰ τῶν δ[σ]πιτῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ $\overline{\alpha\phi\kappa}$ δεκεμβρίου κβ'.

ο [Ἡρακλείου] γεράσιμος.»

1 φ. 1α «Σύνταγμα κ(α)τ(ὰ) στοιχεῖον τῶν ἐμπεριειλημμένων ἀπασῶν ὑποθέσεων τοῖς ἱεροῖς καὶ θείοις κανόσι πσνηθέν τε ἅμα, καὶ συντεθέν τῷ ἐν ἱερομονάχοις κυρίῳ Μ α τ θ α ῖ φ. Προθεωρία» Ἀρχ. «Τὸ τῶν ἱερῶν καὶ θείων χρῆμα κανόνων, ἦνθησε μὲν ἀπ' αὐτῆς ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς θειανδρικῆς ἐν τῷ κόσμῳ πολιτείας τοῦ λόγου.»

2 φ. 16α «Πίναξ τῶν κεφαλαίων. Περί τῆς ὀρθοδόξου πίστε(ως). Ἀρχὴ τοῦ $\overline{\alpha}$ στοιχείου. α' Περί τῶν ἀρνησάμενων τ(ήν) ἀμώμητον ταυτηνὶ τῶν χριστιανῶν πίστιν καὶ ὅπως τοὺς μεταμελλομένους τούτ(ων) προσέειπαι δεῖ. Τὸ $\overline{\alpha}$ στοιχεῖον ἔχει κεφαλαια ἰη', τὸ $\overline{\beta}$ ἰγ', τὸ $\overline{\gamma}$ λα', τὸ $\overline{\delta}$ ἰδ', τὸ $\overline{\epsilon}$ λς', τὸ $\overline{\zeta}$ γ', τὸ $\overline{\eta}$ γ', τὸ $\overline{\theta}$ γ', τὸ $\overline{\iota}$ δ', τὸ $\overline{\kappa}$ λθ', τὸ $\overline{\lambda}$ ι', τὸ $\overline{\mu}$ ις', τὸ $\overline{\nu}$ η', τὸ $\overline{\xi}$ β', τὸ $\overline{\omicron}$ δ', τὸ $\overline{\pi}$ κα', τὸ $\overline{\rho}$ α', τὸ $\overline{\sigma}$ ιβ', τὸ $\overline{\tau}$ ια', τὸ $\overline{\upsilon}$ ε', τὸ $\overline{\phi}$ ι', τὸ $\overline{\chi}$ λγ', τὸ $\overline{\psi}$ δ', τὸ $\overline{\omega}$ α'—»

3 σελ. 1 «Περί τῆς ὀρθοδόξου πίστε(ως)» Ἀρχ. «Τὰς τῶν ἱερῶν τοίνυν ὑποθέσεις κανόνων, κατὰ στοιχεῖον διελεῖν δοκιμάσαντες οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οἷόν τε τότε εἰς ἡμᾶς»

«Ἀρχὴ τοῦ $\overline{\alpha}$ στοιχείου κεφ. αον. Περί τῶν ἀρνησάμενων ταυτηνὶ τ(ήν) ἀμώμητον τῶν χριστιανῶν πίστιν καὶ ὅπως τοὺς μεταμελομένους τούτ(ων) προσέειπαι δεῖ.» (σ. 3).

Κεφ. βον «Περί αἰρετικῶν καὶ ὅπως χρῆ δέχεσθαι τ(οὺς) ἐξ αἱρέσε(ων) ἐπιστρέφοντας.» (σελ. 10).

Κεφ. γον «Πῶς δεῖ τὰς λεγομένας ἀγάπας ποιεῖν ἵτοι τὰ συμπόσια» σ. 25 κ.λ.π.

Τελ. σ. 355 «Ἀρχὴ τοῦ $\overline{\psi}$ στοιχείου. Πῶς δεῖ ψάλλειν καὶ εὐχεσθαι, κεφ. αον ζή(ει) τὸ λ' κεφ. τοῦ ε στοιχείου.» κ.τ.λ.

« Ἀρχὴ τοῦ ω στοιχείου. Τίνας δεῖ ὠράριον φορεῖν κεφ. αὐν ζήτ(ει) ἐν τῷ $\overline{\theta}$ κεφ. τοῦ ε στοιχείου κανό(νας) τῆς ἐν λαοδικεῖα συνόδου $\overline{\kappa\beta}$ καὶ $\overline{\kappa\gamma}$. » Τὸ Σύνταγμα Ματθαίου τοῦ Βλαστάρη ἐξεδ. ἐν Ράλλη καὶ Ποτλῇ, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τ. $\overline{\Gamma}$ ' Ἀθ. 1859.

3. σ. 357. « Τὰ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὁφείκια καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν. » « Πεντάς $\overline{\alpha}$ ὁ μέγας οἰκονόμος κρατεῖ τ(ὼν) κτημάτων τῆς ἐκκλησίας. » Τελ. « καὶ ὁ ἄρχων τῶν κοντακίων. »

4. σ. 359. « Ἐκ τοῦ κανονικοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ. » Ἀρχ. « Ἀλλὰ γὰρ κατὰ τὸν νηστευτὴν θεῖον ἰωάννην τὴν θεραπείαν τῶν ἡμῖν συμβαινόντων θεωρητέον παθῶν. » Οἱ κανόνες Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ ἐν Migne, Patrol. Gr. LXXXVIII σελ. 1932 - 7.

5. σ. 365. « Νικῆτα τοῦ μακαριωτάτου Ἡρακλεῖ(ας) ἀποκρίσεις πρὸς τινὰ Κωνσταντῖνον ἐπίσκοπον περὶ ὧν ἠρωτήθη. Ἡ μὲν ἀκρίβεια τ(οὺς) διγίμους οὐκ εἴωθε στεφανοῦν ἡ δὲ τῆς μ(ε)γάλης ἐκκλησί(ας) συνήθεια τὰ τοιαῦτα οὐ παρατηρεῖται. » Πρβλ. Migne, P. G. CXIX σ. 936.

6. σ. 366. « Τοῦ ἐν ἁγίοις Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλε(ως) τοῦ ὁμολογητοῦ, κανόνες ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ συντάξεων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων π(ατέ)ρων. » Ἀρχ. « Ἐάν κατὰ ἄγνοιαν πλυνθῇ ἀντιμίνσιον, οὐκ ἀποτίθεται τὸν ἁγιασμόν. » Ἐξεδ. ἐν Migne, P. Gr. τ. C. σ. 856 - 75.

7. σ. 369. « Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων Ἰω(άνν)ου τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου Κίτρους πρὸς τὸν ἱερωτάτον ἐπίσκοπον δυρραχίου τὸν Καβάσιλαν. » Ἀρχ. « Τὰ ἀντιμίνσια τῆς ἁγιαστικῆς μετασχόντα δυνάμε(ως). » Ἐξεδ. ἐν Migne, P. G. τ. CIX σ. 960 - 84.

8. σ. 379. « Κεφάλαια δυοκαίδεκα γινόμενα παρὰ τ(ῆς) ἁγίας μεγάλης συνόδ(ου) τῆς γενομένης ἐν τῷ καιρῷ τοῦ παναγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ π(ατ)ριάρχου κυρ Ἱερεμίου εἰς σύστασιν ἐκκλησιαστικῇ. » Ἐν τέλει σημειοῦται ὅτι ἡ σύνοδος ἔλαβε χώραν « ἐν ἔτει $\zeta\rho\alpha\psi$ μηνὶ μαῖω (Ἰν(δικτιῶνος) $\overline{\Gamma}$ ' ης » ἥτοι τῷ 1593.

Ἐν τῇ ἄνω $\overline{\omega\alpha}$ τῆς σελίδος 381 ἡ ἐξῆς σημείωσις « τόμος ὃς ἐγράφη παρὰ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν κυρίου Θεοφάνους τοῦ καρύκη π(ατ)ριαρχεύοντος τοῦ κυρ Ἱερεμίου. »

σ. 376. « Τῶν τῆς ἐκκλησί(ας) ἀρχόντ(ων) ὥς ἡ παλαιὰ ἔχει παραδόσις: α'ος ὁ μέγας οἰκονόμος, β'ος ὁ ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἦγουν ὁ μέγας σακελλάριος »

60 259

Ἔτ. 1678. 145×200. χάρτ. φ. 158. Στάχ. μεθ' ἀπλῶν ἐντύπων σχεδίων. Κείμε. 90×148 στίχ. 21. Ἐν τέλει ἐκάστης σελίδος ἐπαναλαμβάνονται τὰ στοιχεῖα δι' ὧν ἄρχεται τὸ κείμενον τῆς ἐπομένης.

Ἐν τέλει:

« γράφη διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ
νικολάου τάχα καὶ ἱερέ(ως), ἐν μηνὶ αὐγούστου Ζ'^η
ἐπὶ ἔτους $\alpha\chi\eta\omega$ ἐν κονρσιοβίτσα
ἐγράφ(η) κ(αί) παρὰ τοῦ σοφωτάτου διδασκάλου κυρίου μαζίμου
ἐπὶ ἔτους $\zeta\rho\kappa\eta$ καὶ ἀπὸ χ(ριστο)ῦ $\alpha\chi\kappa\alpha$ ἐν ἐλλάδι
ἀπὸ δὲ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ κυρίλλου ἐγράφ(η), ἐπὶ ἔτους
 $\zeta\rho\lambda\theta'$ ἀπὸ χ(ριστο)ῦ $\alpha\chi\lambda\delta'$ »

Ἐν τῷ παραφύλλῳ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος :

« † 1702 φεβρου(α)ρ(ιου) 16^α τη καθαρά δευτέρα
τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς ὁψίας γενομένης
ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανὸν σιμίων
ὡσάν ξίφος, ἀπο τον νότον ἕως λεβάν(τε).»

9 «Εἰς τὰς ὑπὲρ λατίνων συλλεγείσας γραφικὰς χρήσεις δι' ὧν ἐπισφαλῶς παριστῶσι τοῖς οἰκείοις δόγμασι, τὸ ἀνίσχυρον πρὸς(ς) ἃς αἱ καθ' ἑξῆς κυρίου Μαξίμου ἱερομονάχου τοῦ Πελοποννησίου ἀντεπιγραφαί, δεικνύουσαι δυσσεβῶς ἐχούσ(ας) τὰς τοιαύτ(ας) ἐπιγραφάς, καὶ ἀντιθέτ(ους) οὐ ταῖς συνειλεγμέναις τῶν ἁγίων ῥήσεσιν : — Νουθεσία προτρεπ(ικ)ῇ πρὸς(ς) τοὺς ἡμετέρους ὀρθοδόξους χριστιανούς· περὶ τῇ φράσει.» Ἄρχ. «Πρέπον καὶ δίκαιον κ(α)τ(ά) ἀλήθειαν ἦτον, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα τῆς ἀνατολικ(ῆς) ἐκκλη(σίας), νὰ μὴν ἔλθῃ τὸ γένος μας τὸ ἐπαινετόν, εἰς τόσῃν ἀμαθείαν καὶ στέρησιν τῆς σοφί(ας) ὅτι νὰ χάσῃ παντελῶς καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, μετ' ἣν ὁποί(αν) εἶχε πάντοτε εἰς ὅλα τὰ γένη σιμὰ μέγα καύχημα.» Τελ. «καὶ φωτίζει ὡς φῶς ὧν ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄν(θρωπ)ον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἀμήν.»

61 297

Ἔ. 1684 - 86. 144×208, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων πᾶχ. 2 1/2 ἐκ., στάχως δερματίνη μετὰ ἐντύπων σχεδίων φιλοκάλων, πρόσθεν εἰκὼν ἐντετυπωμένη τῆς κεφαλῆς τοῦ σωτῆρος.

Ἐν τέλει τῆς μεθόδου περὶ ἐπιστολῶν, φ. 64 β :

« ἐργράφη κατὰ Ἀρχπς »

Ἐν τέλει δὲ τῆς λογικῆς φ. 153α :

« ἐν ἔτει Ἀρχπδ ὁκτωβρίου δ' »

Ἐν φ. 4α :

« † Σαμουήλ ἱερομονάχου καὶ πρωτοσυγγέλλου ἀλεξανδρεί(ας)
ὑπάρχει τὸ παρὸν
τῆς ῥητορικῆς καὶ λογικῆς βιβλίου
ἐσταχώθη ἐν ἀλεξανδρείᾳ κατὰ Ἀρχπς ἔτος
μηνὶ νοεμβρίῳ κς' »

† τανῶν δὲ τοῦ αὐτοῦ Σαμουήλ χρηματίζοντος μεγάλου
πρωτοσυγγέλλου τῆς μεγάλης ἐκκλησί(ας) κ(α)τ(ά) το Ἀρχπγ ἔτος»

Εἶνε δὲ ὁ κώδιξ ιδιόγραφος τοῦ ἀπὸ Λιβύης Σαμουήλ Καπασούλη τοῦ Χίου, ὅστις κατὰ τὸν Ὑψηλάντην (Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 264, 305) ἐπατριάρχευσεν δις κατὰ τὰ ἔτη 1699-1705 καὶ 1710-1717. (Πρβλ. καὶ τὰ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ Χρυσ. Α. Παπαδοπούλου ἐν Ἑκκλ. Φάρφ 8 1911 241-80, 330-7, 401-18, 9 1912 49-57, 213-21)

1 φ. 5α «Σύντομος μέθοδος περὶ ἐπιστολῶν καὶ ἐπιγραμμάτων(ων), περὶ τοῦ τῆς ἐπιστολῆς ὀνόματος.» Ἄρχ. «Καὶ ἐπιστολὴ μὲν εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐπιστέλλω, τοὔτέστιν ἐκπέμπω πρὸς τινὰ γράμματα.» Τελ. φ. 64β «τὴν ὀλιγοστήν ταύτην μάθησιν διὰ συνεχοῦς ἀσκήσεως ἐπαυξῆσαι καὶ μεγίστην δεῖξαι τὴν ῥητορικὴν τελειότητα »

2 φ. 84α «Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλλέως ἐκθεσις κατ' ἐπιτομ(ήν) τῆς λογικῆς πραγματείας.» Ἀρχ. «Οὐδὲν οὕτω τοῖς ἀνθρώποις τίμιον ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ, ἀλλ' οὐδ' ἐπωφελές, μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖον εἰς εὐζωΐαν ὥς ἡ φιλοσοφία, τοῖς τε καὶ μικρὸν νοῦ μετεσχηκόσι, καὶ ὅποσοι ἐν ἔννοιαν ἔλθοῦσι καλοῦ ὠμολόγηται.» Τελ. φ. 153α «τῷ συνετιστικῷ ὁδηγούμενον τῆς ἀνυποστάτου καὶ πηγαί(ας) σοφί(ας) ἢ πρέπει» κτλ. Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι καὶ ἄλλα τινα ἐτέραις χειρσίν.

62 276

Ἔ. 1690. 148×210. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημείων φ. 264 κατὰ παλαιὰν ἀρίθμωσιν τοῦ γράψαντος, κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Κείμενον 90×150 Στίχ. 19. Ἐγράφη διὰ δύο χειρῶν, ἐν φ. 261β τελευτᾷ ἡ πρώτη καλλιγραφικὴ χεὶρ καὶ ἀρχεται ἡ τὸ κείμενον συμπληρώσασα. Ὁ τίτλος τοῦ ὅλου ἐρυθροῖς γράμμασι.

Φ. 264α.

«Ἐγράφη τὸ παρὸν σὺν θ(ε)ῷ ἀγίῳ ἐν μέμφι τῆς αἰγύπτου κατὰ τοὺς 1690 ἀλλ' ἔμεινεν ἀτελές, ἐπειδὴ ὁ καλλιγραφὸς ἐκοιμήθη ἐν κυρίῳ ἱανουαρίου πέμπτη, καὶ ὁ θ(ε)ὸς μακαρίσει αὐτόν : — ἀθανάσιος ἱερομ(όνα)χ(ος) : - - »

Ἐν ἐνὶ τῶν παραφύλλων ἐν ἀρχῇ :

«Ὁ τῷ παρὸν βιβλίῳ γράψας κτλ ἀθανάσιος μοθονέος, ἐκυμήθη πρὸς κύριον εἰς τοὺς χηλίους ἐξακοσίους ἐνεγνήτα ἕξ φευρουαρίου ἰθ ἡμέρα τετάρτη· εἰσταὶς ἐναία ὥραις τῆς νυκτὸς ἐξημερόματα Τετάρτη(η) καὶ ὁ θεὸς ἀναπαύσῃ αὐτόν. 1696 — φευρουαρίου 29 »

Πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κειμένου εὗρηται ἡ κάτωθι σημείωσις χειρὶ τοῦ συμπληρώσαντος τὸ κείμενον.

«Ὁμιλίας ἦτοι διδασκαί, εὐαγγελικαί, πάνν ὥραῖαι, εἰς τὰς κυριακάς ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ αἵτιναι πονηθεῖσαι καὶ συλλεγεῖσαι, μετὰ πάσης ὅσης τῆς ἐπιμελείας ἐκ διαφόρων βιβλίων ὀρθοδόξων διδασκάλων παρ' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς ἀθανασίου ἱερομονάχου τοῦ μοθωναίου εἰς κοινήν τῶν ὀρθοδόξων ὁφέλειαν ἐν μέμφι τῆς αἰγύπτου καλλιγραφηθεῖσαι δὲ ὕστερον καὶ διὰ χειρὸς ἀναστασίου ἱερομονάχου τοῦ ἐκ τ(ῆς) λευκῆς ῥωσσί(ας) ἀμφοτέρους δὲ εἶχεν ἡμᾶς ὁ τ(ῆς) ἀλεξανδρ(είας) θρόνος. διὸ ἀναγινώσκοντες ἔρωσθε ἐν κ(υρί)ῳ καὶ μέμνησθε (καὶ) ὑπερεύχεσθαι πρὸς κ(ύριον) καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων.»

Ἐπειτα ἰδίᾳ χειρὶ Πίναξ τῶν ὁμιλιῶν σημειουμένου καὶ τοῦ φύλλου ἐν ᾧ ἐκάστη ἀρχεται.

φ. 1α «Κυριακὴ α' τῶν νηστειῶν. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠθέλησεν ὁ ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν γαλιλαίαν. Ἐορτὴ χαρμόσυνος, καὶ ἡμέρα πανσεβάσμιος ἐπέλαμψε τῇ ἐκκλησίᾳ χριστοῦ σήμερον, εὐλογημένοι χριστιανοί, ἡ ὁποία καλεῖται καὶ ἡμέρα ὀρθοδοξίας ὅπου ὀρθοδοξία δὲν λέγεται ἄλλο, παρὰ ἐκείνη ἡ ἀληθινή πίστις ὅπου ἐδιδάχθημεν ἀπὸ τοῦ εὐαγγέλιον τοῦ κ(υρίου) ἡμῶν ἰ(ησοῦ) χριστοῦ »

ΙΗ' ΑΙΩΝΟΣ

63 44 (P⁴ 7', 83)

Ἔτ. 1699 - 1704. 270×410. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φύλλα γ' + σελ. 765. Στάχ. νεώτερον. Κείμενον 165×280, στίχ. 37.

Φ. Γ'α εὑρηται:

« ἀρχὴν ἔκαμα τοῦ κόπου τῆς παρούσης ἱερᾶς βίβλου
κατὰ τὸ ἀρχήθ' »

σελ. 753 :

« ἐτελείωσα τοὺς κόπους τῆς ἱερᾶς ταύτης βίβλου
μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν τοῦ παναγίου (καὶ)
ζωαρχικοῦ πν(εύματος) κ(α)τ(ὰ) τὸ ἀπὸ ἔτος. »

φ. Α'α ἄλλη χειρὶ ἢ τὸ ὅλον τοῦ κειμένου, Βίος Γερασίου τοῦ Ἀλεξανδρείας τοῦ Παλλαδά.

Γεράσιμος Β' ὁ Παλλαδάς Κρής ὁ ἀπὸ Καστορίας διετέλεσε Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κατὰ τὰ ἔτη 1687 - 1699 καὶ « συνέθετο λόγους πολλοὺς οἵτινες σώζονται καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰς τόμον πολυφυλλον ἐν τῇ κατὰ τὸ Κάχιρον τῆς Αἰγύπτου πατριαρχικῇ βιβλιοθήκῃ. » (Ὑψηλάντου, Τὰ μετὰ τὴν ἄλωσιν σελ. 231, 264).

2 φ. Β'α « Περὶ τῆς αἰτίας τῆς ἱερᾶς ταύτης βίβλου. » Ἀρχ. « Ἀναγκαῖον εἶναι τὸ εἰς τὸ καθ' ἓνα τεχνούργημα νὰ ζητοῦσιν οἱ πολλοὶ τὴν αἰτίαν τοῦ τεχνουργήματος ἐκείνου. »

3 φ. Γ'α « Γερασίου τοῦ ταπεινοῦ π(ατ)ριάρχου Ἀλεξανδρείας, τόμος πέμ-
πτος ὠνόμασται δὲ ἡ ἱερὰ αὕτη βίβλος Τεσσαρακοστάριον. »

σελὶς 1 « Γερασίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας λόγος α'ος τῇ κυριακῇ τοῦ τελώ-
νου καὶ τοῦ φαρισαίου, εἰς ὃν ἐπιγράφεται (καὶ) τὸ τοῦ εὐαγγελίου ῥητόν: Ἀνθρώποι
δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι ἡ εἰς φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Προοί-
μιον. Ὅταν τις ἀν(θρώπος) θέλει ξενιτευθεῖ χωριζόμενος ἀπὸ τὴν ἰδίαν του π(ατ)ρίδα
εἰς γῆν ἄλλοτριαν, εὐθὺς πίπτει εἰς ἀνυποφόρητον λύπην, ὅτι ὄχι μόνον ἀποστερεῖται
ἀπὸ τῆς συνειθισμένης θεωρίας τοῦ τόπου του ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς καλοπαθείας τῶν συγ-
γενῶν του (καὶ) φίλων, (καὶ) τὸ βαρύτερον πίπτει εἰς ἀγνωρίμους ἀν(θρώπων)ους, ὅπου
ἐνδέχεται νὰ τὸν καταφρονοῦν, (καὶ) μὲ σκληροὺς λόγους νὰ τὸν ἀποστρέφονται διώ-
κοντές τον. Ὅθεν βλέπεις, (καὶ) πολλὰς καθέξεται ἀναστενάζων, (καὶ) ἀπὸ τὸ πολὺ
τῆς λύπης του βάρος νὰ διακρυρῇ ἐνθυμούμενος τῶν ποτε καλοπαθημάτων του. »

Ἔπονται διάφοροι λόγοι.

σ. 743. « Τοῦ αὐτοῦ ἀναξίου π(ατ)ριά(ρ)χου Γερασίου περὶ κοινωνί(ας) λόγος
ρ'ος. Προοίμιον. » Τελ. δὲ τὸ ὅλον κείμενον σελ. 753 « μετανοήσατε τοῖνυν ἀδελφοὶ καὶ
ἐκ στόματος τοῦ ἱεροφάντορος ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου ὅπως δι' εὐχῶν καὶ πρεσβειῶν
τῆς χάριτος αὐτοῦ νὰ σᾶς ἀξιῶσιν, ὁ μέγας θ(εὸς) τῆς οὐρανίου αὐτοῦ δόξης δοξάζον-
τας καὶ εὐλογοῦντας αὐτὸν ἐν π(ατ)ρί, νῖφ καὶ ἁγίῳ πν(εύματι), εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, ἀμήν. »

4 σελ. 756 «Τὸ μπιράτι τοῦ θρόνου μεταπεφρασμένον ἀπὸ τὸ τουρκικὸν εἰς τὸ ρωμαϊκὸν παρὰ τοῦ κύρ Σωφρονίου, ἐπὶ Ματθαίου.»

5 σελ. 762 «Πίναξ τῶν ἐν τῇ βίβλῳ ψυχωφελῶν λόγων τῶν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου ἀλεξανδρείας γερασίμου τοῦ κρητὸς φιλοπονηθέντων.» ἐν τέλει (σελ. 765). «Ὁ παρὼν πίναξ ξυνετέθη παρὰ τοῦ πανιερωλογιωτάτου ἀοιδήμου μητροπολίτου κυρήνης κυρίου κυρίου Ἰωάσαφ τοῦ κρητὸς.»

64. 2

*Ε. 1706. 160×220 χαρ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 234 κατὰ τετράδια. Στάχσις δερματίνη παλαιὰ φέρουσα ἐντετυπωμένας πρόσθεν μὲν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ὀπισθεν δὲ τὴν Σταύρωσιν. Κεῖμ. 110×160 στίχ. 20. Τίτλ. καὶ ἀρχ. ἐρυνθρά.

φ. 234α

«Ἦτους αψς^ω

ἐν μηνί φευβροναβίου ὀγδοῇ δεκάτῃ»

καὶ μονοκονδυλιακῶς

«Γεωργίου Προσκυνητοῦ»

φ. 234β

«ἔτελευόθη τῷ παρῶν βιβλῆον δια χη

ρὸς κἄμοῦ γεωργίου προσκυνι

τοῦ ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτα

κοσιοστῷ ἕκτω ἐν μηνί

φεβρουαρίου ὀγ

δόῃ δεκάτει

† ἀπὸ τότες ὁποῦ ἐπείρασαν οἱ ἀγαθηνοὶ τὴν κωνσταντινούπολιν
ἀπὸ τοὺς ῥωμαίους εἶναι χρονία διακοσια πενήντα ἐν
ναία, μαῖον κθ^η ἡμέρα τρίτη, εἰς τὴν ὕραν του ἐσπερινοῦ
ἐγραφῇ ἐν μινὶ μαρτίου λ^η ἐνέτει αψς^ω.

† ἔγινε σεισμὸς εἰς τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑπτὰ ἐν μινὶ
μαῖον εἰκοσιδύο ἡμέρα τρίτη»

φ. 7α ἐν τῇ ἄνω ᾠα :

«Θεοφίλου πατριάρχου ἀλεξανδρείας καὶ τότε»

1 φ. 7α «Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐρισκομένοις χριστονόμοις λαοῖς ἱερωμένοις τε καὶ λαϊκοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν ἀεὶ, προοίμιον τοῦ παρόντος νομίμου, θησαυρὸς κεκρυμένος καὶ πηγὴ ἐσφραγισμένη τις ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις, ὥς φησιν ἡ θεία γραφὴ τοῦτο εἰδὼς ἐγὼ ὁ εὐτελής ἐβουλήθην διὰ τὸ βαλεῖν πᾶσαν τὴν ἐλπίδα μου εἰς τὴν τοῦ υἱοῦ καὶ θεοῦ λόγου μητέρα τὴν πανένδοξον κυρίαν ἡμῶν τὴν ἁγίαν θεοτόκον διὰ τὰς ἰκεσίας τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου προτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου στεφάνου ὅπως μὴ ἐάσω τὸν θησαυρὸν κεκρυμένον, οὐδὲ τὴν πηγὴν ἐσφραγισμένην δηλονότι τὰ τῶν θείων

νόμων κεφάλαια μετενεγκεῖν εἰς λέξιν ἀπλὴν, καὶ ποιῆσαι ἐκλογὴν ἐκ πάντων τῶν ἐκκρί-
των καὶ ἀναγγαί(ων) κανόνων, τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόν(ων) τῶν ἀποστόλ(ων) καὶ τῶν
ἀγί(ων) συνόδων, τῶν θεοφόρων πατέρων καὶ ἐτέρ(ων) ἀγιωτάτων ἀρχιερέ(ων), καὶ
τινῶν νεαρῶν βασιλικῶν νόμων. ἔτι δὲ καὶ ἐτέρ(ων), ὅσοι μετ' ἐπιμελεί(ας) συνέγραψαν
καὶ ἐκδοῦναι αὐτοὺς κεφαλαιωδῶς ὑμῖν τοῖς φιλομαθέσιν. οὐ κα | φυλλ. 7β | τὰ γλωτ-
ταν ἐλάδα ἀλλὰ φράσιν κοινήν διὸ μηδεὶς ὑμῶν ἀξίω ὅσοι τοῦτο τὸ βιβλίον προθύμως
ἀνὰ χειρὰς κατέχων βούλεσθαι εἰς κατηγορίαν ἅμοι τῷ ἐλαχίστῳ σει ἀκριβῆ εὐρύσκό-
μην, εἰς ἀπλὴν λέξιν βαλῶ, βουληθέντει, οἶδα γὰρ ἀκριβῶς, ὥς τινες τῶν πρὸ ἡμῶν καὶ
τῶν νῦν εὐρισκομέν(ων) τοῦτο πεποιήκασί, ὃ καὶ ἡμᾶς εἰς τοῦτο κινήσῃται ἡ ἀνάγκα-
σεν· ὅλλοι ἀναγινώσκοντες τοῦτος τὴν τῶν εὐχῶν χορηγί(αν) μὴ ὑστερήσῃτε δύνομαι.
τοῖς πλείστα κοπιήσας περὶ τούτων, καὶ ἰδρῶσι πολλοῖς περιλυθοῖσιν, ὥστε εἰς λέξιν
ἀπλὴν ταῦτα πάντα μεταβαλεῖν. ὅς δὲ βούλεται ἐλθεῖν τὰ τοῦ λεχθέντος βιβλίου κεφά-
λαια τὸν ἐπ' αὐτῷ γενόμενον πίνακα μετέπιμελεί(ας) γινωσκέτω καὶ οὕτως ῥαδίως γενή-
σεται ὑμῖν τὸ ἀμφισβητούμενον, ἐρῶσθε.»

«Ἦνυσται αὕτη ἡ βίβλος μετὰ πολλοῦ μόχθου ἐν ταῦτα ἐν τῇ περιφύμῳ ταύτῃ τῇ
ἀγιωτάτῃ (μητ)ροπολιτῶν ἐπὶ τὰ πύλ(ων) θηβῶν· ἥτις ἐστὶν ὁ ναὸς τοῦ αὐτοῦ ἀποστόλου
καὶ πρωτομάρτυρος ἐπὶ τοῦ καλῶς καὶ θεαρέστως ταύτην ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιε-
ρω | φ. 8α | καὶ θεοτιμήτου (μητ)ροπολίτου υπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης βοιωτίας καὶ
τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ σίδης κυροῦ ἰωάσαφ, οὗ οἱ γεννήτορες εὐγενέστατοι, θεοφιλέ-
στατοι, ἐλεήμονες καὶ ἱερεῖς τίμιοι καὶ εὐλαβέστατοι, μακρῆς τούτου τὸ ἐπώνυμον, καὶ
ἐπίγης π(ατ)ρίς αὐτοῦ ἡ θεοφύλακτος νήσος ζακύνθου, παρῤεμοῦ τοῦ ἐυτελοῦς καὶ ἐλα-
χίστου δούλου Μανουὴ λ τοῦ Μαλαξοῦ καὶ οὐ τοῦ πρώην τιμιωτάτου οἰκονόμου
τῆς ἀγιωτάτης (μητ)ροπόλεως ναυπλίου καὶ ἀργου τοῦ ἐν ἱερῶσι κυροῦ δημητρίου.»
«Ἐν ἔτει ̅ζ̅σιγ' (= 1705) ἀπὸ κτήσεως κόσμου ἀπὸ δὲ τῆς χριστοῦ γεννήσεως ̅α̅ψε
δεκεμβρίου ̅ιγ'.»

Ἡ ἐπιτομή τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1561 συγγραφέντος νομοκάνονος τοῦ Μ. Μαλαξοῦ
συνετάγῃ ὑπὸ τούτου κατὰ τὸ ἔτος 1563, (Κ. Δυοβουνιώτου, Ὁ Νομοκάνων τοῦ Μανουὴλ
Μαλαξοῦ Ἀθ. 1916 σ. 22) ὁ δὲ ἀντιγραφεὺς τοῦ παρόντος κώδικος ἀντὶ τοῦ ἔτους 1533
(ζσοά', ἰνδ. ζ') ἔθεσεν εἰς τὸν πρόλογον τὸ ἔτος καθ' ὃ ἐξεπόνησε τὴν ἀντιγραφὴν, χαρα-
κτηριστικὸν δὲ ὅτι παρέλειψε νὰ σημειώσῃ τὴν ἰνδικτιῶνα.

φ. 9α ἕως φ. 23α. Πίναξ τῶν περιεχομένων κεφάλαια α' ἕως τβ'. Ἀρχ. «Περὶ κριτοῦ
τοῦ εἶναι εἰς πάντας συμπαθὴς καὶ νὰ μὴ δὲν πιστεῦῃ λόγους τινὸς χωρὶς νὰ ἐξετάξῃς
κεφ. α'. περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην ὁ κριτής, καὶ κατάκρισις εἰς
κριτὴν ὅπου κρίνει ἀδίκως. κεφ. β' κτλ. κεφ. τα' περὶ πῶς γράφεται τὸ διαζύγιον ὅταν δαι-
μονίζεται ὁ ἄνδρας, ἢ ἡ γυναῖκα καὶ θέλουν νὰ χωρισθοῦν. κεφ. τβ' περὶ πῶς γράφεται
τὸ διαζύγιον ὅταν ὁ ἄνδρας λείπει χρόνους πέντε καὶ δὲν ἀποστείλει τελείως ἐξόδους
τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.»

φ. 23α. Ἀρχεται ὁ Νομοκάνων «Πρέπει τὸν κρητὴν νὰ εἶναι εἰς πάντας συμπαθὴς
καὶ νὰ μὴ δὲν πιστεῦῃ λόγους τινὸς χωρὶς νὰ ἐξετάξῃ. ματθαίου τοῦ νομοθέτου ὁ ὁποῖος
ἦτον ἱερωμῶναχος καὶ πολλὰ σοφώτατος τὸν ἐπίκλην βλαστάρις. κεφ. ̅α̅σν. Πρέπει τὸν
κρητὴν τοῦτέστιν τὸν ἀρχιερέα νὰ μειμίται τὸν δίκαιον κριτὴν καὶ μέγαν ἀρχιερέα τὸν
κύριον ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ν χ(ριστό)ν. νάναι εἰς ὅλους συμπαθὴς, ἀμνησίκαιος ἀόργητος
ἀπροσωπόληπτος, ἀδωροδόκητος δίκαιος καὶ μὴ εὐκόλως μηδὲ ἀνεξετάστως διαβολαῖς
καὶ συκοφανταῖς» Τελ. φ. 229α «δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν κατεστρώθη τὸ παρὸν διαζύ-
γιον ἐν τῷ παρόντι θεῷ κώδικι τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν μητροπόλεως. ὁ δεῖνα ἐν ἔτει
ὁ δεῖνα καὶ μηνὶ ὁ δεῖνα.»

«Χάριν χαρίζου ̅χε' τοῖς ἐμοῖς πόνοις.»

2 φ. 230α «Περὶ ἐξομολογήσεως Γαβριὴλ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.» Ἀρχ. «Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας καὶ λοιποὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι οἱ ψάλλοντες ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ θεοῦ καλῶς γινώσκεται ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἔχουσι δυὸ λογιῶν γεννήσεις.» Τελ. φ. 234β «προφητῶν προεδρίαί, πατριαρχῶν ῥάβδοι, μαρτύρων στέφανοι, δικαίων ἔπαινοι, συμβασιλεύοντες χριστῷ τῷ θεῷ καὶ κυρίῳ ἡμῶν εἰς ἀτελευτήτους αἰῶνας οὐ ἡ χάρις εἴη μεθ' ἡμῶν, ἀμήν.»

65 .120 (Πς', 412)

Ἔ. 1707. 180×214. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 36. κατὰ τετράδια. Στάχωμα μεθ' ἀπλῶν ἐντετυπωμένων τῷ δέρματι σχεδίων. Κεῖμ. 110×168, στίχ. 20, ἀρχικά καὶ τίτλοι ἐρυθρά. Ἀρχικά τινα κεκοσμημένα.

φ. 26α :

Ἔ *Εγράφη ὑποχειρὸς μιχαὴλ υἱὸς Ιω(άνν)ου ἐκ νίσου πάτμου καὶ ὅποιοις τὸ ἀναγνώση ἄς εὐχεται δια ὅλους τοὺς χριστιανοὺς καὶ ὕστερα διάταμμένα τὸν ἀμαρτωλὸν ἔτος 1707»*

φ. 35α :

Ἔ *Εγράφη τὸ παρὸν ἀπὸ χριστοῦ 1707, δεκεμβρίου 5.»*

1 φ. 1α «Συνταγματίον Γερασίου πατριάρχου ἀλεξανδρείας ἐναντίον ἐκείνων ὁποῦ ψευδοφρόνως λέγουσι πῶς τὰ ἅγια μυστήρια τοῦ τιμίου σώματος κ(αί) αἵματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χ(ριστοῦ), τελειώνονται εἰς τὰ κύρια λόγια. Ἀπόδειξις ἀληθῆς πῶς τελειώνονται εἰς τὸ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ δὲ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ ὅτι τὸ πανάγιον πν(εῦμα) τελειουργεῖ. οἱ παρασάμιοι δι' ἐπιστολῆς αὐτῶν ἀραβικῆς ἐξήτησαν τὴν ἀ[λη]θὴ ταύτην ἀπόδειξιν.» Ἀρχ. «Τίμιοι ἄρχοντες οἱ παροικοῦντες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τριπόλεως τῆς συρίας τῆς εἰς τὸ κυνότερον παρασάμην λεγομένης.» Τελ. φ. 17β «εἰς ὃ γένοιτο πάντας ἀξιοθῆναι δοξάζοντας κ(αί) αἰνοῦντας πατέρα υἱὸν καὶ ἅγιον πν(εῦμα) εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.»

2 φ. 18α. «Ἱστορία ἣν ἔχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῷ τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν κώδικῃ τῷ ὄντι ἐν τῇ τιβερίᾳδῃ ἱστορεῖται δὲ κ(αί) ἀπὸ ποῦ ἴδα ἐν τῷ ἱστικίῳ κ(αί) μαρτυροῦ εἶναι τὸν χ(ριστὸν) υἱὸν θ(εοῦ).» Ἀρχ. «ἰησοῦς ὁ χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ γέγονεν ἄν(θρωπ)ός τις ἀρχηγὸς τῶν Ἰουδαίων.» Τελ. φ. 21α «ἀλλ' ἀληθῶς ὡς γνησίῳ φίλῳ τῷ φιλίπῳ τὸ παρὰ Ἰουδαίοις ἀποκεκρυμένον μυστήριον ἐθάρρῃσεν.»

3 φ. 21β «Ἐπιστολὴ ἣν ἔστληεν πιλᾶτος πόντιος πρὸς βασιλέα τιβέριον μετὰ τὸ σ(ταυ)ροθῆναι καὶ ἀναστῆναι τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν δηλοῦσα τὰ περὶ αὐτοῦ ἧς ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει οὕτως: ἀναφορὰ ποντίου πιλᾶτον ἡγεμόνος τῆς Ἰουδαίας πεμφεῖσα τιβερίῳ καίσαρος εἰς ῥωμανίαν κρατίστῳ, σεβαστῷ, φοβερῷ, θειοτάτῳ αὐγούστῳ.» Ἀρχ. «Πιλᾶτος πόντιος ὁ τὴν ἀνατολικὴν διέπων ἀρχὴν μηνῆσαι κέχρημαι πρὸς τὴν εὐσεβειάν σου.» Τελ. φ. 23α «κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπιτάξας γράψαι τὰ πραχ[θέντα] παρ' αὐτοῦ πάντα, ἀνήγαγον τῷ σῷ κράτει.»

Εἶνε πλαστὴ ἐπιστολὴ συνταχθεῖσα πιθανῶς κατὰ τὴν ἀναγέννησιν, ἐξεδόθη ὑπὸ Tischendorf, Acta Apostolorum Apocrypha σ. 433 ἐ. πρβλ. Ad. Harnack, Gesch. d. altchristl. Lit. bis Eusebius, τ. Α' Lpzg 1893 σ. 23.

4 φ. 23α «Ἀντίγραμμα κέσαρος πρὸς πόντιον πιλάτον κατηγορηκὸν δούς τὴν ἀπόφασιν κουρσοραχάβ κ(αί) στρατιώτας σὺν αὐτῷ δισχίλιους τὸν ἀριθμόν.» Ἀρχ. «Ἐπειδὴ περ βίαιον καὶ ἀδικίας μεστὸν κατὰψυφήσω θάνατον ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου» Τελ. φ. 24α «καὶ διὰ τῆς ὁπῆς τὸ βέλος εἰσελθὼν τὸν πηλάτον ἀνήρρησεν.»

5 φ. 24β «Αἰνήγματα τινὰ πάνυ ὥραϊα ποιηθέν ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου ἀλεξανδρείας κυρίου κυρίου γερασίου» ἔστι δὲ τὸ πρῶτον τοῦτο.»

6 φ. 27α «Ἡ παροῦσα διήγησις ἐστὶ περὶ τοῦ θαύματος ὁπερ ἐγένετο εἰς τὴν αἴγυπτον διὰ τὸ ὄρος ὅπου ἦλθε διὰ προσευχῆς τοῦ τότε π(ατ)ριάρχου ἀλεξανδρείας ἰω α - κ ε ἰ μ καὶ διὰ τὸ φαρμάκι ὅπου ἔπιεν, καὶ ὑπὲρ ἐνὸς μοναχοῦ τοῦ ποτε τζαγγάρη. Ἡ ὁποία διήγησις ἔστωντας καὶ νὰ μὴν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶτταν διὰ τὴν πολλὴν καιρίαν, κάποιος χριστιανὸς εὐρίσκοντάς την εἰς ἀραβικὸν βιβλίον ξήλω θειῶ κινήσεις τὴν ἐμεταγλώττησεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον. Καὶ ὅποιοι λοιπὸν τὴν ἀναγνώση μὲ εὐλάβειαν θέλει φρίξει τὸ πνεῦμα του εἰς τὰ γενόμενα θαύματα.» Ἀρχ. «Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον κάποιος π(ατ)ριάρχης ἀλεξανδρείας γρηγόριος» Τελ. φ. 35α «μάλιστα δὲ ὡς εἴπομεν ἐν τῇ ἀρχῇ ὅτι ἀπὸ τὸ ἀραβικὸν βιβλίον τῷ ἐμεταγλωττήσαμεν διὰ ἐρμηνέων κατὰ τοὺς χιλίους ἑξακοσίους ὀγδοήντα ὀκτῶ. Ὁ δὲ κύριος ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ς χριστὸς ἀξιώσαι ἡμᾶς πάντας δι' εὐχῶν τοῦ ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ τούτου π(ατ)ριάρχου εἰς τὴν οὐ(ρά)νιον βασιλείαν ἀμήν.»

66. 193

*Ε. 1710. 156×205. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., πᾶχος 1,8 ἐκ. ὁ κώδιξ γραφεὶς κατὰ τὸ 1710 ὥς πολλὰχῶς σημειοῦται ἀποτελεῖ κακότεχνον καὶ ἀφιλόκαλον μίμησιν τῶν παλαιῶν χειρογράφων τῶν μετὰ περικόσμων ἀρχικῶν.

Λειτουργίαι.

67. 164α (1061)

*Επονται ὀκτὼ κώδικες (67_{104α}, 68₃₁₂, 69₁₄₈, 70₁₂₅, 71₁₀₂, 72₁₆₃, 73₁₀₄, 75₃₆₈) γεγραμμένοι διὰ χειρὸς τοῦ ἐκ Χαλκηδόνος Κ ο σ μ ᾶ Δ' τοῦ Βυζαντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου, ὁ ὁποῖος διετέλεσε πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κατὰ τὰ ἔτη 1723-1743. (Πεβλ. Χ ρ. Πα πα δ ὀ π ο υ λ ο ν ἐν Νέα Σιών 2 824-9, Ἐκκλ. Φάρον 8 1911 253-80, Ρ. L o u i s C h e i k o, Les archevêques du Sinaï, Mélanges d. l. Faculté Orientale de Beyrouth 2 1907 408 κέ., Νέον Ἑλληνομνήμονα 7 1910 208, 8 1911 371, Ὑ ψ η λ ᾶ ν τ ο υ, Τὰ μετὰ τὴν ᾤλωσιν σ. 278 καὶ 243).

*Ε. 1717. 167×219 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 163. Κατὰ τετράδια στάχ. ἀπλοῦν.

φ. 112β Ἐν τέλει τῆς Προσευχῆς ἑξομολογήσεως φ. 112β:

«μετὰ θεοῦ τέλος γε νῦν τοῦ παρόντος παρὰ κοσμᾶ
πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως.»

Ἐν τέλει δὲ τοῦ ὅλου εὐρηται

«ὁ π(ατ)ριάρχης πρῶ(ην) Κωνσταντινουπόλ(εως), Κοσμάς, ὃς ἦν
ποτε σιναί(ου), εἶτα ἀλεξανδρεί(ας) καὶ τρίτον οἰκουμενικὸς
γεγωνός, ἐπέμφθη ἐν τῷ σιναίῳ κ(αί) ὤκησεν ἔνδον τοῦ
τείχους τοῦ μοναστηρίου) ἀνωθεν τῆς βασιλικῆς πύλης

*εἰς τὸν κοινῶς λεγόμενον φονέα, ἐν ᾧ καὶ ἔγρα-
ψεν τὸ παρὸν ἐγχειρίδιον. κατὰ τὸ χίλιοστόν ἑπτα-
κοσιοστόν δέκατον ἑβδομον ἔτος τὸ σωτήριον.»*

Πρὸβλ. Παπαδόπουλον Χ. ἐν Ἑκκλ. Φάρφ Η' 1911 σ. 273-4 ἔνθα δημοσιεύεται τὸ σημείωμα τοῦτο.

1 φ. 1α «Περὶ πίστεως λόγος ᾠ» Ἀρχ. «Τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ τοῦ λόγου βεβαιούντος»

2 φ. 3β «Περὶ ἐλπίδος.» Ἀρχ. «Ἀπὸ τῆς πίστεως προΐωμεν ἐπὶ τὴν δευτερεύουσαν ἐλπίδα ἣτις ἐξ αὐτῆς ἀρδευομένη καρποφορεῖ ἐν τριάκοντα καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατόν.»

3 φ. 4β «Περὶ ἐσιτιάσεως.» Ἀρχ. «Περὶ τῆς ἐσιτιάσεως φησὶν ὁ παρομιμαστής ἐάν καθήσῃς δευτεῖναι· 4 περὶ γαστριμαργίας, 5 περὶ μέθης, 6 περὶ ἐγκρατείας, 7 περὶ νηστείας, 8 περὶ φυλαργυρίας, 9 περὶ δωροληψίας, 10 περὶ συνηφότητος, 11 περὶ δανεισμοῦ, 12 περὶ τόκου, 13 περὶ πλεονεξίας, 14 περὶ τοῦ περισπασμοῦ, 15 περὶ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν τὸν κόσμον, 16 περὶ παρησίας, 17 περὶ ἀποχῆς γυναικῶν, 18 περὶ τοῦ μὴ ἐνδεδελχεῖν ψαλλούσας, 19 περὶ πορνείας, 20 περὶ σωφροσύνης, 21 περὶ παρθενίας, 22 περὶ προπετείας, 23 περὶ ὀργῆς, 24 περὶ θυμοῦ, 25 περὶ λύπης, 26 περὶ ἀκηδείας, 27 περὶ ἀπογνώσεως, 28 περὶ γογγυσμοῦ, 29 περὶ καταλαλιᾶς, 30 περὶ ψιθυρισμοῦ, 31 περὶ τοῦ μὴ μέμφεσθαι, 32 περὶ ἀντιλογίας, 33 περὶ ἀργολογίας, 34 περὶ περιεργείας, 35 περὶ καταφρονήσεως, 36 περὶ ὀκνηρίας, 37 περὶ τοῦ μὴ μετὰ δυνάστου ἐρριζεῖν, 38 περὶ παρακοῆς, 39 περὶ συκοφαντίας, 40 περὶ κλοπῆς, 41 περὶ ψεύδους, 42 περὶ κενοδοξίας, 43 περὶ ὑπερηφανίας, 44 περὶ ὑψηλοφροσύνης, 45 περὶ τοῦ μὴ μέγα φρονεῖν, 46 περὶ τοῦ μὴ ἐξουθενεῖν, 47 περὶ τοῦ μὴ καταγεῶν, 48 περὶ τοῦ μὴ κατακρίνειν, 49 περὶ τοῦ μὴ σκανδαλίζειν, 50 περὶ τοῦ μὴ ὀνειδίζειν ἀλλ' ὀνειδίζεσθαι, 51 περὶ τοῦ μὴ ἀνταποδοῦναι κακόν, 52 περὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν, 53 περὶ τοῦ μὴ ἐχθραίνειν, 54 περὶ τοῦ μὴ φθονεῖν, 55 μὴτ' ἐριζειν, 56 περὶ τοῦ μὴ μισεῖν, 57 περὶ τοῦ μὴ ἐπιχαίρειν, 58 περὶ τοῦ συγχαίρειν, 59 περὶ τοῦ μὴ λυπεῖν τινα, 60 περὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτῷ, 61 περὶ χριστολογίας, 62 περὶ τοῦ μὴ ὁμνυεῖν, 63 περὶ τοῦ φυλάττειν μυστήριον, 64 περὶ τοῦ μὴ ἀκαίρως θαροεῖν, 65 περὶ ἀληθείας, 66 περὶ τοῦ μὴ ἐλέγχειν, 67 περὶ τοῦ ἐλέγχεσθαι, 68 περὶ τοῦ ἀισχύνεσθαι, 69 περὶ ταπεινοφροσύνης, 70 περὶ τοῦ συγχωρεῖν τὸν πλησίον, 71 περὶ τοῦ εὐχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων καὶ τῶν ἐχθρῶν, 72 περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τὰ ἑαυτοῦ, 73 περὶ τοῦ μὴ ἐπιθυμεῖν, 74 περὶ δικαιοκρισίας, 75 περὶ δικαιομετρίας, 76 περὶ μετανοίας, 77 περὶ ὑπομονῆς, 78 περὶ ἀγῶνος, 79 περὶ ὑπακοῆς, 80 περὶ ὁμοιοῦς, 81 περὶ λογισμῶν, 82 περὶ παιδείας, 83 περὶ συμβουλίας, 84 περὶ ἐνυπνίων, 85 προσευχῇ ἐξομολογήσεως, 86 φ. 113α, περὶ λιγοψυχίας, 87 περὶ κόπου, 88 περὶ σπουδῆς, 89 περὶ διακονίας, 90 περὶ ἀκτημοσύνης, 91 περὶ πένθους, 92 περὶ τοῦ καιρὸς τῷ παντί, 93 περὶ τοῦ συμπάσχειν, 94 περὶ τοῦ μὴ προσωποληπτεῖν, 95 περὶ τοῦ οἰκεῖν μετὰ ὀλίγων καλῶν, 96 περὶ τοῦ μὴ γεῶν, 97 περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον, 98 περὶ φιλοξενίας, 99 περὶ ἐπισκέψεως, 100 περὶ τοῦ μὴ ἐλπίζειν ἐπ' ἄνθρωπον, 101 περὶ τοῦ μὴ πεποιθέναι ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἰσχύϊ, 102 περὶ τοῦ παραιτεῖσθαι τὰς . . . συντυχίας, 103 περὶ ἡσυχίας, 104 περὶ ἀγρυπνίας, 105 περὶ ψαλμωδίας, 106 περὶ προσευχῆς, 107 περὶ κατανύξεως, 108 περὶ τιμῆς γονέων, 109 περὶ τοῦ εὐλαβεῖσθαι πρεσβύτας, 110 περὶ μακροθυμίας καὶ ὀχυρολογίας, 111 περὶ ἡγουμένων, 112 περὶ ἀποταγῆς, 113 περὶ ὑποταγῆς, 114 περὶ τοῦ φυλάσσειν ἐντολάς, 115 περὶ πραότητος, 116 περὶ τοῦ ἀδικεῖσθαι καὶ μὴ ἀδικεῖν, 117 περὶ εὐχαριστίας, 118 περὶ τῆς ἐν θεῷ εὐφροσύνης, 119 περὶ τοῦ μὴ μεριμνᾶν, 120 περὶ τῶν ἀπαρχῶν, 121 περὶ ἐξιλασμοῦ, 122 περὶ ἀρχιερωσύνης, 123 περὶ διαταγῆς κλήρου, 124 περὶ τοῦ αἰδεῖσθαι

ιερεῖς, 125 περὶ τῆς προσδοκίας τῶν μελλόντων, 126 περὶ κλήσεως θεοῦ, 127 περὶ φόβου θεοῦ, 128 περὶ τῆς εἰς θεὸν ἀγάπης, 129 περὶ υἱοθεσίας, 130 περὶ βασιλείας οὐρανῶν, 131 προσευχὴ ἐξομολογήσεως.

68 312 (394)

᾽Ε. 1720. 165×215. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 543 κατὰ τετράδια. Κεῖμ. 105×138. Στίχ. 18. Στάχ. ἀπλοῦν.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου :

« *ανκ*
ἐν σιναίῳ τῷ ἁγίῳ ὄρει παρὰ τοῦ πρώ-
ην κωνσταντινουπόλεως ἐγκλείστου ὄντος κ. μ.
μηνὶ δεκεμβρίῳ ι. »

Περβλ. Gardthausen σ. 257 καὶ Παπαδόπουλον Χρ. ἐν Ἑκκλ. Φ. Η' 1911 σ. 274.

«Εἰς τὸ σύστημα τῶν περὶ ἀρχῶν ὑπομνήματος.» Ἀρχ. «Ἐν ἀρχῇ τοῦ προληφθέν-
τος βιβλίου τὸν σκοπὸν τῆς ὅλης πραγματείας»

69 148

᾽Ε. 1720. 160×208. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 241, κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν.

Φ. 134α :

« ἐν σιναίῳ τῷ ἁγίῳ ὄρει
,ανκ μηνὶ ἰανουαρίῳ ἐν ὑπερορίᾳ ὄντι. »

1 φ. 1α Κοσμά τοῦ σοφωτάτου πρῶην πισιδί(ας) (ἡ λέξις Πισιδίας ἐγράφη ἐπὶ ἐτέρας λέξεως ἣτις φαίνεται οὕσα «Κωνσταντινουπόλεως») τοῦ καλοκαγάρθου περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν καὶ αἰτίων.» Ἀρχ. «Πᾶν τὸ αἷτιον κ(αὶ) ἀρχή, οὐ πᾶσα δὲ ἀρχὴ ἥδη κ(αὶ) αἷτιον ῥητέον δὲ πρότερον, περὶ τῆς ἰσαχῶς τῷ αἰτίῳ λεγομένης ἀρχῆς.» Τελ. φ. 134α «καὶ οὕτως ὁ τοῦ ταύρου καὶ ἀπολύτως ὁ τοῦ ὕδροχόου .» (Μετὰ τὰς λέξεις «ταύρου» καὶ «ὑδροχόου» ὑπάρχουν τὰ σημεῖα τῶν δύο αὐτῶν ἀστερισμῶν).

2 φ. 135 «Ἀπαρίθμησις καὶ τάξις τῶν μερῶν τοῦ κόσμου.» Ἀρχ. «Ὁλος οὗτος ὁ αἰσθητὸς κόσμος εἶναι σχηματισμένος στρογγυλός.» Τελ. φ. 194β «οὕτω καὶ ἡ τοῦ μικροῦ πρὸς τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐναλλάξ ὡς ἡ πλευρὰ καὶ διπλασίῳν, . . . »

3 φ. 200α «Τῶν π(ατέ)ρων πολλ(ῶν) (ἀπεσβέσθησαν λέξεις τινες) περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαί(ων) ζητημά(ων), ἐν ταῖς θεαῖς γραφαῖς, περὶ πολλῶν ἀπορουμένων, καὶ παρὰ τῶν χριστιανῶν γινώσκεισθαι ὀφειλομένων.» Ἀρχ. «Ἐρώτησις. Πιστεύσαντες καὶ βαπτισθέντες εἰς τριάδα ὁμοούσιον καὶ λέγοντες θεὸν εἶναι τὸν π(ατέ)ρα.» Τελ. φ. 296α «ἀδελφοὶ ἐπτά, τέκνα τοῦ ἰωσήφ τοῦ μνηστῆρος ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικός, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης ἀνεψιοὶ κατὰ τὸ φαινόμενον τοῦ Χ(ριστοῦ).»

4 φ. 247α «Περὶ τῆς βίβλου τῶν ψαλμῶν ἥτοι τοῦ ψαλτηρίου.»

Πάντα ἐγράφησαν χειρὶ Κοσμά Δ' τοῦ πρῶην Κωνσταντινουπόλεως καὶ φαίνονται ὄντα ἔργα τοῦ ἰδίου.

70 125

᾽Ετ. 1720. 168×220. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 327. Κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Χειρὶ Κοσμά γράψαντος περὶ τὸ ἔτος 1720.

Θεοφίλου τοῦ Κορυθαλέως εἰς φιλοσοφίαν προδιοίκησις. «Ὅποιον τὸ τῆς φιλοσοφίας ἀξίωμα. Τῶν ὅσων θηράσιμα πέφυκε τοῖς ἀνθρώποις καλὰ ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ, φιλοσοφία.» Τελ. «ἐφ' ὅσον εἰς τὴν περὶ φύσεως θεωρίαν ἀνήκει, περὶ ὧν ἐπὶ τῆς ἐχομένης βίβλου.»

71 162 (NE', 381)

Ἔτ. 1720, 165×215. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 171 κατὰ τετραδία. Στάχ. ἀπλοῦν. Γεγραμμένοις χειρὶ Κοσμᾶ Δ'.

1 φ. 1α «Τοῦ παναγιωτάτου π(α)τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Κοσμᾶ τοῦ σιναΐτου περὶ τῆς ἀδιαλείπτου νηστείας κ(αί) τοῦ συνάξει ἑαυτὸν ἐν ἐνὶ τόπῳ κ(αί) τί τὰ ἐκ τούτου γινόμενα καὶ ὅτι ἐν γνώσει τῆς διακρίσεως ἐδιδάχθη τὴν ἀκριβείαν τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων.» Ἀρχ. «Ἐν πολὺ καιρῷ πειραζόμενος ἐν τοῖς δεξιῶς καὶ ἀριστεροῖς κ(αί) ἑαυτὸν δοκιμάζων ἐν τοῖς δυσὶ τρόποις τούτοις πολλάκις κ(αί) δεξιόμενος ἐκ τῶν ἐναντίων πληγὰς ἀναριθμήτους καὶ ἀξιοθεῖς μεγάλων ἀντιλήψεων κρυπτῶς ἐποιήσαμην ἐν ἑαυτῷ πείραν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ τῶν ἐτῶν θεία χάριτι.»

2 φ. 7α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ σιωπῆς καὶ ἡσυχίας.» Ἀρχ. «Τὸ ἀεὶ σιωπᾶν καὶ ἡ φυλακὴ τῆς ἡσυχίας ἐκ τριῶν τούτων αἰτιῶν ἔν τινι γίνονται.»

3 φ. 7β «Τοῦ αὐτοῦ, περὶ ὧν οἱ πατέρες οἱ πεπληρωμένοι ἐλέους οἱ ἀγαπῶντες τοὺς ἀγαπώντας τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἀφήκαν σημεῖα ἐν ταῖς γραφαῖς εἰς τὴν χρείαν τῆς ζωῆς.» Ἀρχ. «Εἰς ἑξ αὐτῶν εἶπεν: ἡμῖν κέρδος ἐκ τῆς ἡσυχίας ἔστιν.»

4 φ. 9β «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τινὰ ἀδελφὸν ἀγαπόντα τὴν ἡσυχίαν κ(αί) πῶς ὁ διάβολος τροποῦται (καί) καταργεῖται ὑπὸ τῶν σπουδαζόντων συνεχῶς ἡσυχάζειν κ(αί) πῶς δεῖ τὸν ἡσυχαστὴν καταφρονεῖν ἀπάντων ὑπὲρ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ τῆς εὕρισκομένης ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ὡς περ ἐφάνη ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῖς ἀρχαίοις.» Ἀρχ. «Διότι γνωρίζωσι ἀγαπόντα τὴν ἡσυχίαν.»

5 φ. 13α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὑπομονῆς, τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ καὶ πόσης ἀντίληψις εὕρισκεται ἐν αὐτῷ.» Ἀρχ. «Ὅσον καταφρονήσει ὁ ἀν(θρώπ)ος τοῦ κόσμου τούτου καὶ σπουδάσει εἰς τὸν φόβον τοῦ θεοῦ.»

6 φ. 15α «Τοῦ αὐτοῦ συμβουλία πεπληρωμένη ὠφελεί(ας) ἃς ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐλάλησε τοῖς ἐν ταπεινώσει ἀκούουσιν αὐτοῦ, ἐν τῷ σιναιῷ ὄντι.» Ἀρχ. «Οὐκ ἔστιν ἔννοια ἀγαθὴ μὴ οὕσα ἐκ τῆς χάριτος ἐκπίπτουσα ἐν τῇ καρδίᾳ.»

7 φ. 22β «τοῦ αὐτοῦ, περὶ τῆς ἀγγελικῆς κινήσεως τῆς πρὸς προκοπὴν τῆς ψυχῆς ἐν τοῖς πνευματικοῖς, διὰ τῆς προνοίας τοῦ θεοῦ ἐξυπνιζομένης ἐν ἡμῖν.» Ἀρχ. «Πρώτῃ ἔννοια, ἥ ἐκ τῆς φιλαν(θρώπ)ίας τοῦ θεοῦ ἐμπιπτουσα ἐν τῷ ἀν(θρώπ)ῳ.»

8 φ. 23β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ δευτέρ(ας) ἐργασί(ας) ἐν τῷ ἀν(θρώπ)ῳ.» Ἀρχ. «Ἐργασία ἐτέρα μετ' αὐτῶν, ὅτι πορεύεται ὁ ἀν(θρώπ)ος καλῶς.»

9 φ. 24β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀλλοιώσεως, τῆς ἐν τῇ ψυχῇ γενομένης ἐν παντὶ καιρῷ κ(αί) τὸ φῶς κ(αί) τὸ σκότος, καὶ ἀναβιβασμὸς ἐν τοῖς δεξιῶς καὶ ἀριστεροῖς γινόμενος.» Ἀρχ. «Ἰδωμεν, ὃ ἀγαπητοὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν.»

10 φ. 26α «Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια μικρά, ἐν οἷς ὑπάρχουσι... παρηλλαγμένοι, ἐν οἷς διδάσκει τὴν βλάβην τοῦ γνωστοῦ, τοῦ ὡς ἐπὶ προσώπου τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ κ(αί) τὴν βοήθειαν τῶν ἐκ τῆς πραότητος σὺν ἄλλοις τρόποις.» Ἀρχ. «Ἀν(θρώπ)ος ζηλωτὴς οὐδέποτε φθάνει τὴν εἰρήνην τῆς διανοίας ὁ δὲ ἄλλοτριος τῆς εἰρήνης.»

11 φ. 32α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ λογισμῶν ἀκουσίων πονηρῶν.»

12 φ. 38β «Περὶ τῆς καθάρσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς καθάρσεως τῆς ψυχῆς.»

13 φ. 39α «Τοῦ αὐτοῦ λόγοι ἀντιληπτικοὶ καὶ ὑποθέσεις ὠφέλιμοι πεπληρωμένοι τῆς σοφίας τοῦ πνεύματος.»

14 φ. 39β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ μετανοίας.»

15 φ. 41β «Τοῦ αὐτοῦ πόσον γίνεται τὸ μέτρον τῆς γνώσεως καὶ τὰ μέτρα τῆς γνώσεως.»

16 φ. 44α «Περὶ τοῦ μὴ συνέρχεσθαι ταῖς θλίψεσι τοῦ σώματος τὸν σπουδαῖον.»

17 φ. 45α «Τοῦ αὐτοῦ ἀποκρίσεις πρὸς τινὰ προτρεπόμενον καὶ παρακαλοῦντα ἐν γράμμασιν ἐνδημῆσαι πρὸς αὐτὸν οἰκοῦντα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ διψῶντα θεάσεσθαι αὐτόν.»

18 φ. 46β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ πῶς δεῖ ψάλλειν ἀσυγχύτως.»

19 φ. 47α «Περὶ ἀκηδείας καὶ τοῦ μετεωρισμοῦ, πόθεν τίκεται.»

20 φ. 48α «Περὶ δακρύων διδασκαλία θαυμαστή.»

21 φ. 48α «Περὶ τοῦ μὴ δειλιάν καὶ φροντίζειν καὶ φοβεῖσθαι, ἀλλὰ στηρίζειν τὴν καρδίαν ἐν πεποιθήσει τοῦ θεοῦ καὶ θαρρῆν τῇ πίστει τῇ ἀδιστάκτῳ, ὡς φρουρὸν καὶ φύλακα ἔχων τὸν θεὸν καὶ οὐ δεῖ τὸν ἀληθινὸν ἡσυχαστὴν ἐργάζεσθαι πρὸ πάντων τῆς χρείας αὐτοῦ ἢ τῆς ἐλεημοσύνης ἀλλὰ φυλάττειν τὸν νοῦν αἰεὶ καὶ προσεύχεσθαι καὶ ἀναγινώσκειν.»

22 φ. 50α «Περὶ πειρασμῶν καὶ ὑπομονῆς καὶ οἱ δι' αὐτῶν προκόπτονται οἱ ἄγῳνες καὶ σοφίζονται.»

23 φ. 51β «Τοῦ αὐτοῦ λόγος ὠφέλιμος περὶ ὑπερηφανείας.»

24 φ. 54α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ μηδὲν χωρὶς ἀνάγκης ἐπιθυμεῖν ἢ ἐπιζητεῖν σημεῖα τινὰ φανερά ἔχειν ἐν ταῖς χερσίν ἡμῶν.»

25 φ. 56β «Τοῦ αὐτοῦ διὰ πόσας αἰτίας ἀφῆκεν ὁ θεὸς τοὺς πειρασμούς, ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν.»

26 φ. 58β «Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς συνέσεως ἐν ποίῳ μέτρῳ ἴσταται τις ἐκ τῶν κινουμένων ἐν αὐτῷ λογισμῶν.»

27 φ. 62β «Διατί οἱ ἀνθρώποι οἱ ψυχικοὶ ἐν τῇ γνώσει περιβλέπουσιν εἰς τὰ πνευματικὰ κατὰ τὴν παχύτητα τῶν σωμάτων καὶ πῶς δύναται ἡ διάνοια ὑψωθῆναι ἐκ ταύτης καὶ τί ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἐλευθερωθῆναι ἐξ αὐτῆς, καὶ πότε καὶ ἐν ποίῳ δυνάτον ἐμμεῖναι τὴν διάνοιαν ἄνευ φαντασίας ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς λειτουργίας.»

28 φ. 65α «Περὶ εὐχῆς καὶ μετανοιῶν λόγοι πάλιν τοῦ αὐτοῦ.»

29 φ. 76β «Τοῦ αὐτοῦ νοῦς τοῦ κεφαλαίου τούτου μετὰ τῶν νοημάτων τῶν λεχθέντων ἐν αὐτῷ.»

30 φ. 79β «Τοῦ αὐτοῦ ἐρώτησις περὶ διαφορᾶς ἀρετῶν καὶ τελειότητος παντός δρόμου καὶ περὶ μεγαλοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τρόπον πνευματικὸν τὸν τελειοῦντα πάντας τοὺς ἁγίους δι' οὗ διετάχθη ἐν αὐτοῖς ἡ θεία ὁμοίωσις ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτῶν τῇ πλουσίᾳ ἣν ἐξέχεον ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.»

31 φ. 87α «Περὶ πίστεως καὶ ταπεινοφροσύνης.»

32 φ. 90α «Περὶ τοῦ ἀναθεμένου ἑαυτὸν τῷ κυρίῳ διὰ πίστεως καὶ μὴ ἔχοντος ἁλλαχοῦ ἐλπίδα.»

33 φ. 97α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ ὠφελείας τῆς φυγῆς τοῦ κόσμου καὶ οἱ ἐν τῇ ἐξετάσει καὶ προσοχῇ τῆς σοφίας ἐτροπώσαντο οἱ πεισθέντες τοῦτον τὸν τρόπον.»

34 φ. 97β «Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαια σύντομα ἐκλογή.»

35 φ. 99α «Τοῦ αὐτοῦ περὶ σωφροσύνης.»

36 φ. 100α «Το ὁ αὐτοῦ πῶς ὀφείλει ὁ διακριτικός, προσέτι περὶ τῶν σημείων καὶ τεκμηρίων τῆς ἡσυχίας.»

37 φ. 103α «Το ὁ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὰ μέτρα τῆς πολιτείας ἡμῶν ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν ἔργων ἡμῶν, νηπιωδῶς μὴ ἐπαιρούμεθα ἀλλὰ τὸ μέτρον τῶν ψυχῶν ἡμῶν γνωσοίμεθα ὡς σοφοί.»

38 φ. 106β «Το ὁ αὐτοῦ περὶ ἐκείνων δι' ὧν κτήσασθαι τις δύναται τὴν ἀλλοίωσιν τῶν κρυπτῶν νοημάτων, μετὰ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς ἔξω πολιτείας.»

39 φ. 113α «Το ὁ αὐτοῦ περὶ πάσης τιμῆς ἥς κέκεται ἡ ταπεινοφροσύνη, κ(αί) πόσον ἀνώτερος ἐστὶν ὁ βαθμὸς αὐτῆς.»

40 φ. 118α «Το ὁ αὐτοῦ περὶ τῶν τριῶν τρόπων τῆς γνώσεως καὶ τῆς διαφορᾶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν.»

41 φ. 124β «Περὶ τῶν τριῶν τάξεων τῆς γνώσεως τῆς σωματικῆς, κ(αί) τῆς ψυχικῆς κ(αί) τῆς πνευματικῆς. Τάξις πρώτη τῆς γνώσεως ἥτις τῆς σωματικῆς.»

42 φ. 127β «Τάξις δευτέρα τῆς γνώσεως.»

43 φ. 128α «Τάξις τῆς γνώσεως ὅπερ ἐστὶ τάξις τῆς τελειώσεως.»

44 φ. 131α «Το ὁ αὐτοῦ πάλιν, κεφάλαια σύντομα ὑπὲρ ἄλλων τρόπων, τῆς διαφορᾶς τῶν ἐννοιῶν τῆς γνώσεως.»

45 φ. 132α «Τρόπος τῆς εὐχῆς κ(αί) τῶν λοιπῶν τῶν παρὰ τῆς διηνεκοῦς μνήμης ἐξανάγκης ζητουμένων ὡς πολυμελῶς ὠφελίμων) εἴ τις ἐν διακρίσει ἀναγινώσκει αὐτὰ καὶ διαφυλάττει αὐτά.»

46 φ. 134β «Πόθεν φυλάττεται ἡ νήψις ἡ κρυπτὴ ἡ ἐσωτέρα ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενῃ κτλ.»

47 φ. 136β «Περὶ τῶν ἀλλοιώσεων τῶν πολλῶν τῶν ἀκολουθουσ(ῶν) τῇ διανοίᾳ κ(αί) ἐν τῇ ἀρχῇ δοκιμαζομένων καὶ περὶ γνώσεως τοῦ θελήματος τοῦ θεοῦ.»

48 φ. 137β «Περὶ τῶν ἔργιστα θεοῦ ζώντων κ(αί) ἐν τῇ ζωῇ τῆς γνώσεως πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῶν διαγόν(των).»

49 φ. 140α «Σχόλια καὶ διαλύσεις τῶν ἐν ταῖς μαρτυρίαις.»

50 φ. 141α «Ἐπιστολὴ ἀνεπίγραφος.» Ἀρχ. «Ἡ ἐπιστολή σου ἅγιε, οὐχὶ λόγους κεχαραγμένοι εἰσὶν ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην σου τὴν πρὸς ἡμᾶς»

72 163

Ἔτ. 1720. 167×221. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 170 κατὰ τετράδια. Στάχ. ἀπλοῦν. Χειρὶ Κοσμᾶ Δ'.

1 φ. 1α «Προοίμιον. Ὁ λόγος ὁ τοῦ [Χριστοῦ] τοῖς μὲν ἀπωλομένοις μαρτία ἐστὶ τοῖς δὲ σωζομένοις δύναμις θεοῦ ἐστὶ. Πολλὴν ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην ἔχει ἡ ψυχὴ μου.»

2 φ. 5α «Ἀρχὴ σὺν θεῷ περὶ σιωπῆς κ(αί) ἡσυχίας κ(αί) βίου ἡρέμου, τοῦ συνίστασθαι δυναμένου, πρὸ παντὸς ἐτέρου, ἀπὸ ἀποχῆς γλώττης καὶ πρᾶσας καρδίας, ἐνῶ κ(αί) μικρὸς ἐπαινος, ὡς ἀπὸ (καί) δεητικῶν χειλέων προφερόμενος τῷ ὁσίῳ (πατ)ρί ἰσαὰκ τῷ σύρῳ.» Ἀρχ. «μέγιστα ἁμαρτήματα, κ(αί) πάνυ δυνατὰ ἀπ' ἄκρου ταῖς τῶν ταλαιπώρων ἀν(θρώπων) ψυχαῖς.»

3 φ. 19β «Λόγοι ἀσκητικοὶ τοῦ ὁσίου π(ατ)ρὸς ἡμῶν Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου τοῦ ἀσκητοῦ κ(αί) ἀναχωρητοῦ γενομένου ἐπισκόπου τῆς φιλοχρίστου πόλεως νηνεὺ καὶ

μετατεθέντες ὑπὸ τῶν πανοσίων π(ατέ)ρων ἡμῶν ἀββὰ Πατρικίου κ(αί) ἀββὰ Ἀβραμί(ου) τῶν φιλοσόφων κ(αί) ἡσυχαστῶν, ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ δσίου π(ατ)ρὸς ἡμῶν Σάββα νῦν δὲ μεταγραφέντες ἐν Σιναίῳ τῷ ἁγίῳ ὄρει ὑπὸ Κοσμᾶ π(ατ)ριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως». «Περὶ ἀσκητικῆς καὶ μοναστικῆς πολιτείας, — λόγος α'ος. Ὁ φόβος τοῦ θεοῦ ἀρχὴ τῆς ἀρετῆς, λέγεται δὲ εἶναι γένημα τῆς πίστεως» φ. 149α. «Τοῦ αὐτοῦ λόγος πεπληρωμένος τῆς ὑψηλωτάτης σοφίας τοῦ πν(εύματος), λόγος μ'ος.» Τελ. φ. 176α «τῷ ἁγίασμῷ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰς τιμὴν τοῦ δνόματος αὐτοῦ, τοῦ δοξάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν καθαρότητι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.»

73 164

Ἔτ. 1720. 161×214. χάρτ. μετὰ ὕδατινων σημείων φ. 185 κατὰ τετράδια, στάχ. ἀπλοῦν. Χεῖρὶ Κοσμᾶ πρώην Κων/πόλεως.

Περιέχει διάφορα παραινετικά ἀνεπίγραφα. φ. 1α «τὸν θεὸν καὶ τὴν φύσιν νὰ ὁκο-λουθῇς καὶ νὰ ὑποτάσσεσαι.» φ. 2β «ἀγάπα τὸν θεὸν τὸν εὐεργέτην σου» φ. 4α «αἱ ἐντολαὶ τοῦ θεοῦ οὐκ εἰσὶν ἀδύνατοι» φ. 6α «αἱ κοσμικαὶ ἐπιθυμίαι ἀποκομίζονται τὸν ἄνθρωπον, ὥσάν αἱ συρῆναι τὸν πνίγουσιν» φ. 7α «ἄν ὁ ἄνθρωπος βασιλεὺς ἀπάνω εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἐκατέστη αὐτὰ ὡς ἐνέχειρον τοῦ ἐδόθησαν.» κτλ.

74 368

Ἔτ. 1720. 170×216, χάρτ. μετὰ ὕδατινων σημείων φ. 224 κατὰ τετράδια. στάχ. ἀπλοῦν. Γεγραμμένος ὑπὸ Κοσμᾶ τοῦ πρώην Κων/πόλεως.

1 Ἀκέφαλον. Ἀρχ. ἐν φ. 1α «Τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν κ(αί) τελευταῖον τὸ ἔχειν. ἡ γὰρ αἰσθητὴ οὐσία πονηθεῖσα καὶ ποιηθεῖσα.»

2 φ. 8β «Περὶ τῶν μετὰ τὰς κατηγορίας.» Ἀρχ. «Συμπληρώσαντες τὸν περὶ τῶν κατηγοριῶν λόγον μέχρι τοῦδε, λείπεται ὀλίγ' ἄλλα κ(αί) περὶ τοῦ τρίτου μέρους τῆς προκειμένης βίβλου εἰπεῖν.»

3 φ. 15β «Εἰς τὸ περὶ ἐρμηνει(ας) τοῦ ἀριστοτέλους ὑπόμνημα.» Ἀρχ. «Ἀποχρῶν-τος ἐπὶ τοῦ προλαβόντος τὴν τοῦ ὄντος διαίρεσιν.»

75 12

Ἔτους 1725. 163×215, χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., φύλλα 36 κατὰ τετράδια, στάχ. μεθ' ἀπλῶν ἐντύπων σχεδίων, κείμενον 115×160, στίχοι 15 (φύλ. 10^α).

Ἐν σελίδι 36β εὗρηται:

« Ἐγράφη τὸ παρὸν κατὰ τὸ ἀνκε : ἔτος, ἐν αἰγύπτῳ
ὑπὸ χειρὸς ἡσαίου ἱεροδιακόνου χρυσοπολίτου, προσαγγῆ
τοῦ μακαριωτάτου πάπα καὶ π(ατ)ριάρχου ἀξεξανδρείας κυρίου
κοσμᾶ, εὐρόντος τὸν ἅγιον αὐτὸν μωϋσῆν θαυματουργὸν
ἐν ταῖς θλίψεσιν αὐτοῦ, μεσίτην τε πρὸς θε(οὸν) καὶ προφανῶς
ῥύστην ἐκ τῆς ἐξουρίας καὶ τῆς κακουχίας τῆς ἐν Σινᾷ.»

Ἐν φύλλῳ 2α εὗρηται τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ πατριάρχου Κοσμᾶ:

« Κοσμᾶς ἔλεψθ θεοῦ πάππας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως
ἀλεξανδρείας καὶ κριτῆς τῆς οἰκουμένης. εἰς τῶν δοιδίμων πατρι-

αρχῶν, ἐχρημάτισεν καὶ ὁ ἄνωθεν ἁγιώτατος καὶ ἐκλεκτός σὺν τοῖς ἄλλοις κύριος κ(ύριος)ς κοσμάς, ὃς ἐποίησεν ἐν τῷ αὐτοῦ θρόνῳ πολλὰ ἀγαθὰ, οὐ μόνον ἐν ταῖς τοῦ θεοῦ ἁγίαις ἐκκλησίαις ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐν αἰγύπτῳ πένητας πολλὰς ἐλεημοσύνας(ας) δέδωκεν, σιτίζων τοὺς αὐτῶν οἴκους, ἐμπιπλὼν αὐτοὺς ἰκεσι(ῶν), ἐθλο-γι(ῶν), οἷτινες δεόμενοι τοῦ θεοῦ ἔνεκεν τῆς αὐτοῦ ἀκλονήτου καὶ ἀστεμφοῦς στερεώσεως, ἡγαλιοῦντο τῷ πν(εύματι)ι. ἀλλ' εἰς τέλος ἐξώριστος γέγονεν ἐπὶ τῷ σιναίῳ ὄρει φθόνῳ τοῦ μισοκάλου. ἐποίησε δὲ καὶ τὸ παρὸν βιβλίῳ ἐν τῇ ἐξορίῃ εἰς μνήμην τοῦ θεόπλου μωϋσέως· οὐ ταῖς πρεσβείαις ἀξιοθεύμεν καὶ ἡμεῖς τῆς ἐπουρανίου βασιλείας(ας). ἀμήν.»

Περιέχει δὲ ὁ κώδιξ ἐν φύλλ. 4 ἕως 36α τὴν ἐξῆς ἀκολουθίαν: «Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ 8 μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Μωϋσέως τοῦ θεόπλου. Ἐν τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ μετὰ τὸν προοιμιακόν, τὸ μακάριος ἀνὴρ εἰς τὸ κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν στίχους 7 καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια· ἤχος α'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος, ὁ θεοῦ λειτουργός, μωσῆς ὁ θεσπέσιος. λογίζεται ἐν νεκροῖς, νεκρὸς γενόμενος, ἀλλὰ θανάτου πικροῦ, διασφαλεῖ φρικτῶς τὸ βασιλεῖον τὴν θείαν τοῦ ποιητοῦ, καμηνύσας ἐκεῖθεν φανέρωσιν, ὅθεν καὶ ἡμῖν τοῖς πόθῳ τὴν αὐτοῦ μενίστασιν, εὐφημοῦσιν αἰτεῖται, ἰλασμόν, καὶ μέγα ἔλεος.»

76 110 (ΣΟΒ. 1418)

Ἦ. 1742. Χάρτ. Κεῖμ. 130×180. Στίχοι 29.

Ὁ κώδιξ περιέχει διάφορα κείμενα, ποικίλαις χερσὶ γεγραμμένα καὶ μὴ κεχρονισμένα, ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ κώδικος εὗρηται ἄλλη χεὶρ ἢ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ κώδικος δώδεκα φύλλα περιέχοντα «Κατὰ τὸν ὀργιζομένον λόγος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου † ὃν τρόπον καθὼς εἰς τὰς παραγγελίας διατάξεις διαιτήσεις καὶ τοὺς διορισμοὺς τῆς ἱατρικῆς τέχνης ὁπότεν πράττωνται ἐνεργῶνται ἐπιτελοῦνται καὶ διορίζονται διαπράττονται ἐπιβόλως ἐπιτυχῶς εὐθιῶς προσηφῶς οἰκείως ἀρμοδίως ὀρθῶς καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν» ἐν δὲ τῷ τέλει «Τέλος τοῦ κατὰ τῶν ὀριζομένων τοῦ μεγάλου πατρὸς βασιλείου ψυμβῶ φεβρουαρίου ις'η'».

77 122

Ἦ. 1745. 150×210. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., φ. 365, κατὰ τετράδια. Κεῖμ. 110×160, στίχ. 24. Στάχωμα δερμάτινον φέρον πρόσθεν ἐντετυπωμένην εἰκόνα τοῦ εὐαγγελισμοῦ..

Ἐν τέλει:

« Πέρ(ας), θεῷ δέδοξα τῷ τρισηλίῳ.
Ἐτελειώθη τὸ περὶ ψυχῆς τοῦτο βιβλίον ἐν τῇ ἐκ-
λαμπροτάτῃ αὐθεντικῇ σχολῇ τοῦ ἁγίου Σάββα πα-
ραδίδοντος τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κυρίου ἁλε-
ξάνδρου, ἐπὶ ἡγεμονί(ας) τοῦ ὑψηλοτάτου αὐθέντου καὶ

ἡγεμόνος πάσης οὐγγροβλαχί(ας) κυρίου κυρίου Ἰωάν
νου Κωνσταντίνου νικολάου βοεβόδα τοῦ Μαυροκορ
δάτου. Κατὰ τὸ *αιμμε*⁹ νοεμβρίου *εἴ*^η.

Ἰωακείμ ἱεροδιάκονος μπίστης.»

«Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως, Προλεγόμενα ἐν τῷ περὶ ψυχῆς βιβλίῳ.» Ἀρχ.
«Τὸ φυσιολογικὸν τῆς θεωρίας μέρος τὰ μάλιστα συντείνει εἰς γνῶσιν τῆς ἀνθρωπίνης
φύσεως καὶ τέλος παρέχεται τοῖς ἰδίοις ὀργασταῖς ὀργῶναι σφὰς αὐτοὺς καὶ ἐγκρατεῖς
γενέσθαι τῆς σοφῆς παραινέσεως.» Τελ. «ὁ δὲ λόγος περὶ τῶν γεννητῶν καὶ ὅτι ἀναγ-
καίως τοῖς ζῶσιν, αἴσθησις ὑπάρχει καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἢ ἀφ' ἧ καὶ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς
ἀναθεωρήσατε.»

78 298

Ἦ. 1752, 162×217. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., σελίδες 440 κατὰ τετράδια,
στάχ. ἀπλοῦν. Κείμε. 167×178, στίχ. 23.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου σελ. 440:

« ἐγράφη παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ
Νεοφύτου ἱερομονάχου ὁδοῦ υἱοῦ γεωργίου
κατὰ τὸ *αιγνθ*⁶ ἰουλίου *εἴ*^η.»

1 σ. 1. «Ρητορικῆς Τέχνης Θεοφίλου Κορυδαλέως προοίμιον.»

2 σ. 93 Ἀνεπίγραφον. «Προοίμιον εἰς τὰς στάσεις.» Ἀρχ. «Ἰκανῶς περὶ τῶν
προγυμνασμάτων τοῦ ἀφθονίου ἐξακριβώσας κατὰ τὸ ἐγχωροῦν τοῖς εἰσαγωγικοῖς».

Ἐπεται τὸ κείμενον τῆς ῥητορικῆς.

3 σ. 238. Ἀνεπίγραφον. «Τί ἐστὶ ῥητορικὴ; ῥητορικὴ ἐστὶ τεχνικὴ δύναμις λόγων
πιθανῶν ἐν πράγματι πολιτικῷ.»

ΙΘ' ΑΙΩΝΟΣ

79 23 (ME')

Ἦ. 1809. 155×215. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ., φ. 79, στάχ. μετὰ ἀπλῶν
ἐντύπων σχεδίων.

Σελ. 51α:

« Ἐγράφη τὸ παρὸν ἐγχειρίδιον ἐν ἔτει χιλι
οσιῷ ὀκτακοσιοσιῷ ἐννάτῳ, φευρουαρίῳ πρώτῳ
ἐν τῇ σεβασμοτάτῃ λαύρα τοῦ ὁσίου καὶ
θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου
διὰ χειρὸς μὲν τοῦ οἰκτροτάτου ἐν μοναχοῖς
Γερασίου διονυσιάτου, ἀναλώμασι δὲ τοῦ
πανοσιωτάτου ἀγίου πρωτοσυγγέλου κυρίου Ἰερε

μίον ἁγιοταφῆτου μέν, ἡ πατρίς δὲ ἡ κόμης
 Καλλῆνη, ἐπαρχείας σερβείας καὶ κοζανίου, ἐπίσκο
 πῇ θεσσαλονίκης οὗτινος καὶ τυγχάνει.
 μηδεὶς δὲ τὸ ἀποξενώσει ἀπ' αὐτοῦ ἵνα μὴ
 κατακριθῇ ὡς ἱερόσυλος. τίχω δὲ καὶ συγχω
 ρήσεως ὁ γράψας παρακαλῶ διὰ τὰ σφάλματα
 ὅτι ὁ νόσος τῆς ἀπειρίας αὐτὰ προξενή.

1809 φενβρουαρίου 1^η.»

1 φ. 3α «Ἐκ τοῦ πατερικοῦ Νουθεσίαι εἰς κάθε μοναχὸν λίαν ὀφέλιμοι.» Ἀρχ.
 «Τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ καὶ πανοικτίρμονος τοῦ ἐνδυναμοῦντος με καὶ φωτίζοντός με
 τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν.» Περιέχει ὁδηγίας πρὸς τοὺς μοναχοὺς καὶ τὰς ψδὰς ἃς ὀφεί
 λουσι νὰ ψάλλωσι καθ' ἐκάστην. Τελ. φ. 27α «Ἐξ ὕψους κατήλθες ὁ εὐσπλαχνος ταφὴν
 κατεδέξω τριήμερον, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃς τῶν παθῶν ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις ἡμῶν,
 κύριε δόξα σοι. Ἀναστάσιμα. Τέλος τῶν ἀπολυτικίων του ἄλλου τοῦ χρόνου, ὁμοίως καὶ
 τῶν ἀναστασίμων.»

2 φ. 27β «Ἀκολουθία τῶν δώδεκα ψαλμῶν ὅπου παρὰ τῶν ἀρχαίων ἁγίων πατέρων
 ἐψάλλετο καθ' ἐκάστην. Μετεγράφη δὲ ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς ῥωσικῆς βίβλου. Μετὰ τὸν
 στίχον, ἤγουν τὸ δι' ἐθῶν τῶν ἁγίων πατέρων, τὸ τρισάγιον, παναγία τριάς, πάτερ ἡμῶν,
 κύριε ἐλέησον ἱβ'ις, δόξα, καὶ νῦν, δεῦτε προσκυνήσωμεν τρίς, καὶ εὐθὺς τοὺς παρόντας
 ψαλμοὺς. ψαλμὸς κς'.» Ἀρχ. «Κύριε φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι»
 Τελ. φ. 50α «τῆς ὁργῆς σου τὴν ἀγανάκτησιν εἰς εἰρήνην μετέβαλε καὶ σῶσον τὸν
 κόσμον σου ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.» Τὰ λοιπὰ φύλλα ἄλλῃ χειρὶ.

80 379

Ἔτ. 1818. 167×246. Χάρτ. φ. παχ. 2,3 ἐκ. Κεῖμ. 85×168, στίχ. 14.
 Ἀρχικά, τίτλος καὶ τίνα ἐκφωνητικά ἐρυθρά. Τὸ κείμενον μετὰ μουσικῶν
 σημείων.

Ἐν τέλει τοῦ ὅλου.

« Τέλος καὶ τῷ θεῷ δόξα

ἐν ᾧ σωτηρίῳ 1818

κατὰ μῆγα μάρτιον

X. A. A. νῦν δὲ Γ. Δ. Κ. »

«Δοξαστικά. Ἰδιόμελα τριωδίου καὶ πεντηκοσταρίου, ἀσματουργηθέντα παρὰ κύρ
 λακώβου πρω(τοπαπᾶ) τῆς τοῦ χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.»

81 8

Ἔτ. 1822. 180×260. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φύλλ. 37. Κεῖμ. 130×200
 στίχ. 13. Ἐν ἐκάστη σελίδι custodes. Τίτλοι καὶ ἀρχ. ἐρυθρά.

Ἐν φ. 2β εὔρηται σποριδόν :

« Διὰ προτροπῆς καὶ παρακινήσεως τοῦ πανοσιολογιωτάτου ἁγίου
 μέγα ἀρχιμανδρίτου Κου Κου Νεκταρίου τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ θρόνου

τῆς Ἀλεξανδρείας ἀντιγράφῃ καὶ ἡ παροῦσα ἀκολουθία παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἐν ἐμπόροις ἐλαχίστου, δημητρίου Βλαστοῦ τοῦ ἐκ τῆς νήσου ῥόδου χάριν τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, καὶ εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ὅθεν οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην εὐχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἐν Αἰγύπτῳ αὐθιγ' Μαΐου κδ' ὁ ταπεινὸς καὶ ἐλάχιστος γραφεὺς Δημήτριος Βλαστός.»

φ. 25α :

« 1822 Ὀκτωβρίου 2 ἐν Αἰγύπτῳ
Ἀντεγράφῃ παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐν ἐμπόροις ἐλαχίστου
Δημητρίου Βλαστοῦ ῥοδίου. »

φ. 37α :

« Διὰ προτροπῆς (κτλ. ὡς ἀνωτέρω)
« αὐθιγ' » Ὀκτωβρίου ιη'
ὁ ἐλάχιστος γραφεὺς
Δημήτριος Βλαστός. »

1 φ. 3α «Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μάρκου ἣτις τελεῖται κατὰ τὴν 25ην τοῦ Ἀπριλίου ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἐν ἣ εὐρίσκεται καὶ τὸ παρεκκλήσιον τούτου.» Ἀρχ. «Ἐσπέρας, Στιχολογοῦμεν τὸ Μακάριος ἀνὴρ, Τὸ Α' Ἀντίφωνον. Εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ἰσθῶμεν — στιχ(ηρά) 7', καὶ ψάλλομεν στιχ(ηρά) προσόμοια, καὶ τὰ δύο προσόμοια τοῦ ἀποστόλου, ἅγιος τῆς ἑορτῆς, πλὴν τοῦ καὶ νῦν τῆς ἑορτῆς διὰ τὸν Ἀπόστολον ἐν Αἰγύπτῳ πρῶτον τὸ θεῖον κηρύξαντα εὐαγ(γέλιον). Τοῦ ἀποστόλου στιχ(ηρά) προσόμοια, ἡχος α'ος. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων. Τῶν θεηγόρων λογίων τὸν συγγραφέα πιστοί, καὶ τῆς Αἰγύπτου μέγαν, πολιοῦχον ἀξίως ὑμνήσωμεν βοῶντες, μάρκε σοφέ, διδασκαῖς καὶ πρεσβεῖαις σου, πρὸς τὸν ἀκύμονα βίον πάντας ἡμᾶς, ὡς ἀπόστολος ὁδήγησόν.» Τελ. φ. 12β «Κοντάκιον τοῦ ἁγίου ἡχος βος, τὰ ἄνω ζητῶν, ἐξ ὕψους λαβὼν, τὴν χάριν τὴν τοῦ πνεύματος, ῥητόρων πλοκάς, διέλυσας ἀπόστολε τὰ ἔθνη πάντα σαγηνεύσας μάρκε ἀοίδιμε, τῷ δεσπότη προσήγαγες, τὸ θεῖον κηρύξας εὐαγγέλιον.»

2 φ. 14α «Μηνὶ Ὀκτωβρίου ιη' τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ τῶν ἁγίων ἐνδόξων νέων μαρτύρων, τῶν ἐν αἰγύπτῳ μαρτυρησάντων Γαβριήλ καὶ Κυρμηδόλη» Ἀρχ. «Ἐσπέρας ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ ψάλλομεν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἀποστόλου («πάσαι μὲν ἐγένετο παννυχίς, ὡς ἔστε μαθεῖν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης· νῦν δὲ ἡμελήθη τὸ τοιοῦτον θεάρεστον ἔργον ἐκ τῆς πολλῆς τῶν χριστιανῶν εὐλαβείας»). Ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ, ψάλλομεν τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων κτλ. ἡχος δ' ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι. γαβριήλ τὸν θαυμάσιον, κυρμηδόλην τὸν ἐνδοξόν, τοὺς γενναίους μάρτυρας εὐφημήσωμεν, οὗτοι γὰρ σιάντες ἀτρήμονες, ὡς πύργοι ἀκλόνητοι καὶ ὡς στύλοι ἀράγαίς.» Τελ. φ. 24α «Τῶν μαρτύρων ἔλαμψεν, ἡ ἀξίε-παινος μνήμη, ἦν πιστοὶ τελέσωμεν καὶ ἀνυμνήσωμεν πιστῶς, ἐν ἐπιγνώσει κραυγάζοντες σὺ τῶν μαρτύρων χριστὲ τὸ κραταίωμα. Ἀπόστολον καὶ εὐαγγέλιον ζῆτει εἰς μάρτυρας. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον καὶ γίνεται παρὰ κλησὶς εἰς τὴν τράπεζαν δι' ἰχθύων.»

3 φ. 24α — 25α «Διάταξις, καθ' ὅσον ἐνδέχεται ἀκριβῆς περὶ τῆς λιτανείας τῆς γενομένης μετὰ τῶν ἱερῶν λειψάνων ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων μαρτύρων.» Ἀρχ. «Καθὼς μέχρις ἡμῶν οὐδὲν ἐγένετο τῶν νῦν ἐν τῇ λιτανείᾳ γενομένων» Τελ. «καὶ εἰς δόξαν θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Εἴτα ἡ θεία λειτουργία ἐπιτελεῖται.»

4 φ. 27α «Ἐν μηνί Νοεμβρίου Γ' ἡ κατάθεσις τοῦ τιμίου σώματος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τροπαιοφόρου καὶ θαυματουργοῦ Γεωργίου» Ἀρχ. «Ἐσπέρας εἰς τὸν ἐσπερινόν, στιχολογοῦμεν τὸ Μακάριος ἀνὴρ τὸ πρῶτον ἀντίφωνον· εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους ζ' κτλ. ἤχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν. Ὡς ἀστέρα πολύφωτον, ὥσπερ ἥλιον λάμποντα, ἐν τῷ στερεώματι σὲ γινώσκομεν ὡς μαργαρίτην πολύτιμον» Τελ. σ. 36β «Ἐλεπεν ὁ Κύριος ταῦτα ἐντέλλομαι ἡμῖν ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους. Ζήτει τῇ γῇ τοῦ ἀπριλίου. Κοινωνικόν εἰς μνημόσυνον.»

82 13

Ἔ. 1822. 180×250 χαρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 20. Στάχ. ἀπλοῦν μετὰ ἀπλῶν σχεδίων ἐντετυπωμένων.

φ. 2α

«Ἀκολουθία ὑπὲρ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου ἧτις ἐτελεῖτο πρότερον κατὰ τὴν ἐπομένην κυριακὴν τῆς ἀναλήψεως νῦν δὲ μετετέθη τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων. »

φ. 2β

«Ἡ παροῦσα ἀκολουθία ἐφιλοπονήθη μὲν παρὰ τοῦ μακαριωτάτου, σοφωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυρίου κυρίου Γερασίμου, τοῦ μετὰ τὸν κύριλλον λούκαρην (ὡς φασιν) χρηματίσαντος, τῷ χρόνῳ ὅμως τῷ πανδαμάτορι καὶ αὕτῃ ὑποπεσοῦσα συνεφθάρη μετὰ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ καὶ σχεδὸν ἔρριψε, καὶ μόλις ποῦ διεσώθη μία αὐτῆς ἀντιγραφὴ πλήρης πολλῶν καὶ παντοίων σφαλμάτων, ἥνπερ ὁ μακαριώτατος, θειώτατος, σοφώτατός τε καὶ ἁγιώτατος ἡμῶν πάππας καὶ πατριάρχης κύριος κύριος Θεόφιλος, λιθύος ὧν διορθώσατο, τὰ νῦν δὲ μετ' ἀκριβοῦς ἐπιμελείας καὶ ζήλου ἀντέγραψεν ὁ ἐν ἐμπόροις ἐλάχιστος Δημήτριος Βλαστός ὁ ἐκ τῆς νήσου ῥόδου ὡς ὁρᾶται. διὰ προτροπῆς καὶ παρακινήσεως τοῦ πανοσολογιωτάτου ἁγίου μέγα ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Νεκταρίου καὶ ἐπιτρόπου τοῦ θρόνου τῆς ἀλεξανδρείας ὅθεν οἱ ἀναγινώσκοντες ταύτην εὖχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐν Αἰγύπτῳ τῇ δ' ἡμαῖν ἁρκῶν ὁ ἐλάχιστος γραφεὺς Δημήτριος Βλαστός. »

φ. 3α Ἀρχεται ἡ Ἀκολουθία. «Μετὰ τὸ εἰπεῖν τὸν ἱερέα τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν, ἐξερχόμεθα παρὰ τῇ φιάλῃ ἐχούσῃ ὕδωρ καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα.» Τροπάρια ἤχος πλ.(ἁγίος) δ', δις, Φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων βοᾷ λέγουσα θαῦμα παράδοξον, τετέλεσται σήμερον ἐν τῇ αἰγύπτῳ, πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα φόβου θεοῦ τοῦ ἐπιφανέντος Χριστοῦ.» Τελ. φ. 13α «Ἐν Ἰορδάνῃ σὺ ἐβαπτίσθης ὦ Κύριε καὶ ἐν τῷ νεύλῳ ἐθαυμαστόθης ὦ Δέσποτα, ὡς γὰρ ἐκεῖ ἡ τριάς πεφανέρωται, οὕτω κἀνταῦθα τριάς σεσημειώται. Ἐν τῷ πλήθει ποῦ τῶν ὁρέων σου καὶ τροφῇ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κτηνῶν, ὁ πλημμυρίσας τὰ ὕδατα ὁ θεός, καὶ τὸν κόσμον χορτάσας δόξα σοι. Εἰτα ἀσπάζεται τὸν τίμιον σταυρόν, ὡσαύτως καὶ πᾶς ὁ λαός, ῥαντίζων αὐτοὺς καὶ τὸν Ναόν, ὁ δὲ χορὸς ψάλλει τὰ τροπάρια., ζῆτει αὐτὰ ἐμπροσθεν. εἴθ' οὕτως ἀπόλυσις.»

φ. 13β «Ἰδοὺ καὶ ἐτέρα εὐχή ὁμοία τῇ πρώτῃ ἐξ ὧν ἀναγινώσκει ὁ προεστὼς οἷαν βούλεται» Ἀρχ. «Δέσποτα παντοκράτωρ καὶ θεὸς τοῦ παντός, ἡ ὑπεραγία τριάς, ὁ πατήρ, ὁ υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα» Τελ. φ. 18α «ὅτι σὺ εἶ ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ καὶ τῆς εὐσπλαχνίας ἀνεξιχνίαστος ἄβυσσος, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ κτλ. Ὁ διάκονος: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνομεν. Καὶ ὁ Πατριάρχης λέγει τὴν εὐχὴν μυστικῶς. Κλίνον κύριε τὸ οὖς σου, καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν (καὶ τὰ ἐξῆς).» Ἐξεδ. ἀμφότεραι ὑπὸ Παπαδ. Κεραμέως ἐν *Varia Sacra Graeca* Πετρούπ. 1909, σελ. 184 - 212, πρβλ. Σ. Β. Κουγέαν, Λαογραφία τ. Γ' 1911 σ. 301.

83 9 (PO')

Ἔτ. 1840. 200×295. Χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. ὑπερτετρακόσια φύλλα ὧν ἔνια ἄγραφα, αἱ δὲ σελίδες 1 - 114 ἀποκεκομμένα. Κεῖμ. 150×240. στίχ. 29.

Ἐπιγράφεται :

«*Ἀνθολογία ὀρθοδόξου διδασκαλίας ἣτοι ἀποδείξεις τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεότητος τῶν προτεσιαντικῶν αἱρέσεων ἀνατροπὴ καὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἑλλάδα τῶν Λουθηροκαλδινιστῶν Ἱεραποστόλων προσηλυτικοῦ σκοποῦ ἀνακάλυψις, ἀνθολογηθεῖσα καὶ συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ Καλλιστράτου ἱερομονάχου Σιναΐτου, ἐν ἔτει 1840 κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, ἐν τῇ κατὰ τὴν ἐν Μεσσηνίᾳ Ἰθώμῃ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Βουλκάνου τῇ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ.*»

Ἀρχ. «Πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς ἀναγνώστας. Τοῖς ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξοις ἀδελφοῖς υἱοῖς πιστοῖς καὶ γνησίοις τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων οἰκοδομηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐνός καὶ μόνου.» Διαιρεῖται εἰς Κεφάλαια ΚΖ'. Τελ. σ. 799 «Ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί μου ἔρρωθε καὶ χάριτι ἐν Κυρίῳ πάντοτε διδασκόμενοι τὰ πλείω καὶ τελειότερα παρὰ τῆς θείας Σοφίας, παρ' αὐτῆς γάρ πάντως οἱ πάντες πάντα παντοίως καὶ ἀφθόνως λαμβάνομεν.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατωτέρω δημοσιεύονται σημειώματά τινα ἀντιγεγραμμένα ἐκ μὴ χρονολογημένων κωδίκων τῆς πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης Καΐρου.

Α

Ὁ 102^{ος} κῶδιξ εἶνε τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, 162×166 χάρτ. μετὰ ὕδατ. σημ. φ. 275 κατὰ τετράδια λζ' παλαιόθεν ἡριθμημένα ἐν τῇ ἄνω ᾧα τῆς πρώτης καὶ τελευταίας σελίδος. Στάχ. μετὰ ἐντετυπωμένων σχεδίων, πρόσθεν δὲ ἡ σταύρωσις. Κεῖμ. 102×157, στίχ. 20. Ἀρχ. καὶ τίτλοι ἔρρυθρά.

Ἐν φ. 275α εὗρηνται τὰ ἐξῆς :

«*ἔτους ςϞϞμ^ω (Ἰν(δικτιῶν)ος α' <=1435> ἤλθομ(εν) εἰς τὴν βενε-
τί(αν) μετὰ τοῦ βασιλέ(ως) κ(υρίο)υ Ἰω(άννου) τοῦ παλαιολ(όγου), κ(αὶ) ὁ*

π(ατ)ριάρχ(ης) κ(ύριο)ς Ἰωσήφ, κ(αὶ) τῆς συνοδί(ας), μηνὶ φεβρουαρίῳ, κ' ἡμέρα σαββάτ(ω) τοῦ ἀσώτου.»

«τῷ αὐτῷ ἔτοι μαρτίῳ ἡ ἡλθομ(εν) εἰς τὴν φεράρα εἰς τὸν πάπαν κ(ύριον) ἐγγένειον.»

«τοῦ 59^{ου} ἔτους (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος 6 (=1439) μηνὶ Ἰου(νίῳ) 1 ἡμέρα δ' ἀπεβίωσεν ὁ π(ατ)ριάρχ(ης) κ(ύριο)ς Ἰωσήφ εἰς τὴν φλορεντίαν.»

«τῷ αὐτῷ ἔτει μηνὶ Ἰουλλ(ίῳ) 5 ἡμέρα 6 ἐνόθη ἡ ἐκκλησία, ἐντὸς τοῦ μεγ(ά)λ(ου) ναοῦ τῆς φλορεντίας].»

«τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰουλλ(ίῳ) 8 ἐξήλθομεν ἐκ τῆς φλορεντί(ας) κ(αὶ) ἡλθομ(εν) εἰς τὴν βενετί(αν).»

«τοῦ 59^{ου} ἔτους (=1440) ἡλθομ(εν) ἀπὸ τὴν ἰταλί(αν) εἰς τὴν κων(σταντίν)ουπολ(ιν) μηνὶ ἰανουαρίῳ 14 (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος 7 ἡμέρα κυριακὴ τῆς ἀπόκρεω.»

«τῷ αὐτῷ ἔτει μηνὶ μαΐῳ 8 (Ἰ)ν(δικτιῶν)ος 7 ἐγένετο π(ατ)ριάρχ(ης) ὁ κ(ύριο)ς μητροφάνης/ καὶ ἐλειτούργησε τῇ κυριακῇ τῆς 7 κ(αὶ) ἐμνημόνευσε κ(αὶ) τὸν πάπ(αν) κ(ύριον) ἐγγένειον.»

Ἐν φ. 272β ἄλλη χειρὶ ἢ τὸ κείμενον :

«† ἡ βίβλος αὕτη πέφυκε σουσινίου ἱερομο(ν)άρχ(ου), καὶ εἵτης αὐτὴν λαθρέως ἄγι κεχωρισμέ(νος) ἔσεθε τριάδος τῆς ἀγί(ας) ἐν τῷ ἐόνῃ τοῦτο γε καὶ ἐν τῷ ἐλενσομένῳ.»

Καὶ κάτωθι ἄλλη πάλιν χειρὶ :

«† ἡ βίβλος αὕτη πέφυκε σουσινίου ἱερομονάρχου. ἀλλὰ τὸ νῦν γέγονε εἰς χεῖρας γραμματικῆς τῆς κυρί(ας) του διογέννους γυνῆ. (καὶ) παρ' αὐτῆς ἐδώθη διὰ μνημόσυνον καὶ συνδρομῆς τοῦ ἱερ(ομον)άρχ(ου) μ[ητ]ροφ[άνους].»

Κολοβὸν ἐν τέλει τὸ σημείωμα.

φ. 274β ἄλλη πάλιν χειρὶ :

«† Ἐγὼ ἡ τιμωτ(ά)τ(η) κυράτσα γραμματικὴ ὁμολογῶ μετὰ τοῦ τιμίου μου ἀνδρὸς ὅτι γὰ δώσομαι τὸ παρὸν βιβλί(ον), γὰ τὰντιγράψῃ ὁ οἰκονόμος πάπα μιχαήλος, εἰς μνημόσυνον τῶν γοναίων μ(ας).»

Τὰ δὲ περιεχόμενα τοῦ κώδικος εἰσὶ τὰ ἑξῆς :

Φ. 1α «Πίναξ σὺν θ(ε)ῷ ἀγίῳ τῆς παρούσης πραγματείας.» Κεφ.ον 1^{ον} Ὅτι πᾶσα ψυχὴ ὀφείλει κ(α)τ(ά) τὰς ἀποστολικὰς διατάξεις κτλ. Κεφ.ον 2^{ον} Περὶ τοῦ πότε καὶ ἐπὶ τίνος βασιλέ(ως) γεγόνασιν αἱ τε οἰκουμενικαὶ σύνοδοι, αἱ τε τοπικαὶ κτλ. Κεφ.ον 3^{ον} Περὶ τοῦ ὅτι ποιεῖ καὶ λέγει ἕκαστος, ὀφείλει ἔχειν τὴν μαρτυρί(αν) ἐκ τῶν θείων γραφῶν κτλ. (φ. 14α) Κεφ.ον 4^{ον} Περὶ περιφρονησεως τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου παρὰ πρεσβυτέρου πρόσχες τῷ ἐν εὐσεβείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ. Κεφ.ον 5^{ον} Περὶ τῶν ἀμελούντ(ων) ἐπισκόπων κ(αὶ) πρεσβυτέρων, τοῦ ἰδίου κλήρου καὶ λαοῦ. Κεφ.ον 6^{ον} Περὶ μέμψεως κληρικῶν, περὶ τῶν κριτηρί(ων) τῶν ἰδίων ἐπισκόπων καὶ ὅτι δις ἐκκαλεῖσθαι φησιν ὁ κανὼν.

2 φ. 14β «Ἀρχὴ σὺν θεῷ ἁγίῳ τῶν κεφαλαίων τῆς παρούσης) πραγματείας. Κεφ.ον̄ αὐν. "Οὐ πᾶσα ψυχ(ή) ὀφείλει κ(α)τ(ά) τὰς ἀποστολικὰς διατάξεις, ὑποτάσσ(ε)σθ(αι), καὶ πειθαρχ(εῖν) τῷ βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι καὶ μόνῳ νομοθέτ(ει), καὶ πάσαις ταῖς ὑπ' αὐτοῦ ὑπερεχούσαις ἐξουσίαις, οἱ δὲ μὴ οὕτω ποιοῦντες, κατάκριτοι, ὡς μὴ τὸ θέλημα ποιοῦντες τοῦ θ(ε)οῦ: πέτρου ἀποστόλου.» Ἀρχ. «Ὑποτάγητε οὖν, πάση ἀν(θρ)ω(π)ίνῃ κτίσει, διὰ τὸν κ(ύριον)ν εἶτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι, εἶτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν, ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ θ(ε)οῦ.» Τελ. φ. 132γ «ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων, πολλάκις εἴρηται τε κ(αί) ὥρισται, οἱ δὲ πρὸς τὰ περαματικά δικαστήρια δι' ἐκκαλοῦμενοι παρ' οὐδενὸς ἐν τῇ ἀφρικῇ δεχθῶσιν εἰς κοινωνίαν.»

3 φ. 133α «Ἐξήγησις τῶν ἱερῶν καὶ θείων κανόνων, τῶν τε ἁγίων καὶ σεπτῶν ἀποστόλων, καὶ τῶν ἱερῶν καὶ οἰκουμ(ενικῶν) συνόδ(ων), πονηθεῖσα Ἰω(άν)ν(η) (μον)αχ(ῶ) τῷ Ζωναρᾷ τῷ γεγονότ(ι) μεγ(ά)λ(ω) δρουγγαρίῳ τῆς βίγλας κ(αί) πρωτοασηκρίτης κρήτης κανόνες τῶν ἁγίων ἀποστόλων.» Ἀρχ. «Κα(νὼν) α'. Ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθω ὑπὸ ἐπισκόπων δύο ἢ τριῶν: Ἐρμηνεία. Νῦν μ(έν) χειροτονία καλεῖται ἡ τῆς καθ' ἱερώσεως τοῦ ἱεραῖου λαχόντος, τελεσουργία τῶν εὐχ(ῶν), κ(αί) τοῦ ἁγίου πν(εύ)ματος ἡ ἐπίκλησις, ἀπὸ τοῦ τὸν ἀρχιερέα τείνειν τὴν χεῖρα κτλ.» «Κα(νὼν) β' πρεσβύτερος ὑπὸ ἐνὸς(ς) ἐπισκόπου(ς) χειροτονεῖσθω, κ(αί) διάκονος κ(αί) οἱ λοιποὶ κληρικ(οί). Ἐρμηνεία. Καὶ τὴν ἐπίλογον κ(αί) τὴν χειροτονί(αν) τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων.» Τελ. «Καν(ὼν) πρ(ος) <φ. 157β> ἔστω ὑμῖν πᾶσιν λαϊκοῖς κ(αί) ἁγία τοῖς μὲν παλαιᾷς διαθήκης, μωσέως <φ. 157β> γένεσις ἔξοδος λευιτικ(όν) κτλ.» ἔπεται ἐρμηνεία καὶ τελευτᾷ τὸ κείμενον φ. 158β «τινὲς δὲ τῶν ἄλλων ἀπαριθμήσεων, παραχωροῦσιν ἀναγινώσκεισθαι, πρὸς(ς) τ(οῖς) ἐνταῦθα ἀπαριθμημένοις, κ(αί) τὴν σοφί(αν) σολομῶντος, κ(αί) ἰουδῆθ, κ(αί) τωβίαν κ(αί) τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ θεολόγου.»

4 φ. 158β Κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ ἁγίας καὶ οἰκουμ(εν)ικῆς μεγάλῃς ᾱ συνόδου κ. Ἔπεται πίναξ, καὶ τὸ κείμενον.

5 φ. 163α Κανόνες ζ' τῆς β̄ ἐν Κων/πόλει συνόδου.

6 φ. 165β Κανόνες θ' τῆς γ' ἐν Ἐφέσῳ . . . Καὶ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἐν Παμφυλίᾳ Σύνοδον.

7 φ. 169α Κανόνες λ' τῆς δ̄ ἐν Καρχηδόνι . . .

8 φ. 175α » ρβ' τῆς ς' ἐν Τρούλλῳ . . .

9 φ. 200β » κβ' τῆς ζ' ἐν Νικαίᾳ . . .

10 φ. 208β » ιζ' τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένης ᾱης καὶ β̄ας συνόδου

ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων.

11 φ. 215β Κανόνες γ' τῆς ἐν Ἀγίᾳ Σοφίᾳ συνόδου.

12 φ. 216β » κε' τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ »

13 φ. 220α » ιδ' τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ »

14 φ. 221 » κ' τῶν ἐν Γάγγρᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων.

15 φ. 222β » κε' τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ » »

16 φ. 228α » νθ' τῶν ἐν Λαοδικείᾳ » » »

17 φ. 232 » κα' τῶν ἐν Σαρδικῇ » » »

18 φ. 239 » ρλε' τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου. Τελ. φ. 267β.

19 φ. 271 «Τὸ ὀφύκια τ(ῆς) μεγ(ά)λ(ης) ἐκκλη(σί)ας καθὼς ἐστὶν ἐν τῷ χαρτοφύλακ(ι)»

20 φ. 272α «Οἱ μ(η)τροπολ(ί)ται καθὼς ἐν τῇ μεγ(ά)λ(ῃ) ἐκκλη(σί)ᾳ κἀθ(η)νται»

B

Ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος 38^{ου} τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης εὑρηται :

« Τὸ παρὸν βιβλίον ἀφιερώθ(η) εἰς τ(ὴν) μο(ν)ῆν τοῦ γαλησίον ὑπὲρ σ(ωτη)ρίας τ(οῦ) δούλ(ου) τοῦ θ(εοῦ) ἀντωνίου ἱερο(μον)άχ(ου) κ(αί) τοῦ ἀθλίου μακαρίου».

Ἐν τέλει δὲ τοῦ κειμένου :

« † ἀνεκαινίσθη ἡ παροῦσα βίβλος δι' ἐξόδου τοῦ τιμωτ(ά)τ(ου) ἱερομο-
νάχου κ(υρίου)ν θεολήπιου κ(αί) διὰ χειρὸς δαμναοῦ ἱερομονάχου τοῦ πολυ-
τλήμονος καὶ ἐκκλησιάρχ(ου) τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς ἀγίας) ἀναστάσε(ως)
τῆς καὶ τὴν βίβλον δεσποζούσης τῷ ,ζωπδ̄ ξτει (΄Ι)ν(δικτιῶν)ος ἰδ̄ < = 1376 >
καὶ οἱ ἀναγινώσκοντι(ες) εὐχασθαι αὐτοῖς διὰ τὸν κ(ύριο)ν.»

Εἰς τὸ ἔναντι φύλλον σημειοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν δύο τούτων ἀνακαινιστῶν.

Ἐν τῷ τελευταίῳ παραφύλλῳ ἐν τέλει τῆς βίβλου :

« † μνήσθητι κ(ύρι)ε τοῦ σοῦ δούλου νικολάου μοναχοῦ γεγονότος βέσιου
καὶ μεγάλου οἰκονόμου μονῆς τῶν σπουδίου τοῦ περηνοῦ, τοῦ πόθω τήνδε
κτησαμένω τὴν βίβλον, καὶ πίστει ζεούση ἀναθεμένω σοι ταύτην, καὶ ἄμειψαι
αὐτὸν ταῖς πλουσίαις σου δωρεαῖς ἐν τῇ τῆς κρίσεως ἡμέρᾳ, τῆς οὐ(ρα)νίου σου
βασιλείας δεικνὺς αὐτὸν κληρονόμον ἀμὴν.»

Γ

Ἐν τέλει τοῦ κώδ. 296 τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης εὑρηται :

« Πίναξ τοῦ παρόντος βιβλίου σαφῆς διαπονηθεὶς κατὰ ἀλφάβητον
παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου ἐν διακόνοις κοσμᾷ τοῦ καρχηδονίου τῆς λιθύης,
ᾧφελίμος πάννυ πρὸς εὐρεσιν τῶν χρειαζομένων ἱστοριῶν τε καὶ σχημάτων
καταρίθμως 1664 Ἰουλίου 17 ἐν πληουσίῳ τῆς αἰγύπτου κ(υρίου)ν κ(υρίου)ν
κῶρ παϊοίου πατριαρχεύοντος.»

Δ

Ἐν ἀρχῇ τοῦ 135^{ου} κώδικος τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης :

« Τὸ παρὸν βιβλίον ἐδωρησάμην τῷ ἐνδοξοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι
κυρίῳ τῷ δημητρίῳ τῷ κατακουζηνῷ καὶ μεγάλῳ δομειστικῷ τῆς τοῦ χριστοῦ
μεγάλῃς ἐκκλησίας. ὁ ἀρχιάλου ἀθανάσιος.»

Ε

Ἐν τέλει τοῦ κειμένου τοῦ κώδικος 345^{ου} τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης εὑρηται μακρο-
σκελέστερον ἢ συνήθως τὸ γνωστὸν ἐπίμετρον τῶν βιβλιογράφων ἔχον οὕτω :

« Ὡσπερ ξένοι χαίροντες ἰδεῖν πατρίδα
Καὶ οἱ σιτατευόμενοι ἰδεῖν τὸν οἶκον

Καὶ οἱ πραγματεύοντες ἰδεῖν τὸ κέρδος
Καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα
Καὶ οἱ ἐν νόσῳ κείμενοι ἰδεῖν ὑγίαν
Οὕτω καὶ οἱ γράφοντες τέλος ἰδεῖν βιβλίου. »

Z

Ἐν σελίδι 783 τοῦ 173ου κώδικος τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης εὗρηται τὸ ἐξῆς σημείωμα, ἰδίᾳ χειρὶ τῷ ὅλῳ κώδικι :

« † Ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ γ' ἡμέρα δ. Διὰ σιδρομῆς κ(αὶ) ἐξόδου ἀδερχίου προέδρου τῆς λαύρας ἐκ χειρὸς οἰκτροτάτου κ(αὶ) ἡακενδίου νικηφόρου. »

Τὸ «λαύρας» ἐν τῇ ᾧ ἰδίᾳ χειρὶ. Ἡ γραφὴ τοῦ κώδικος πιθανῶς τοῦ ΙΔ' αἰῶνος.

H

Ὁ 37ος κώδιξ τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης εἶναι ἀγιογραφικοῦ περιεχομένου, ἔστι δὲ ἡ περιγραφὴ αὐτοῦ ἢ ἐξῆς :

ΙΗ' αἰῶνος, 145×128 χάρτ. φύλλ. 28, κείμε. 100×146. Ἀρχικὰ καὶ τίτλοι ἐρυθρά.

Περιέχει δὲ ἐν φύλλοις 2α μέχρι 27β κατὰ τὸν προτασσόμενον πίνακα :

« Σημειώματα νεοφανῶν μαρτύρων, οὓς εἶδομεν αὐτοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

αχν. φεβρουαρίου β^α, ἐμαρτύρησεν ὁ ἰορδάνης χαλκωματᾶς :—

αχμβ. δεκεμβρίου α^η, δευτέραν ἡμέραν ἐμαρτύρησεν ὁ ἰωάννης ράπτης νέον παιδίον :—

αχνγ. αὐγούστου ιδ^η, ἐμαρτύρησεν ὁ συμεὼν τραπεζούντιος χρυσοχόος :—

αχξβ. μαΐου ιβ^η, ἐμαρτύρησεν ὁ ἰωάννης βλάχος :—

αχο. ἰουλίου κδ, ἐμαρτύρησεν ὁ ἀθανάσιος ἀπιγγίου :—

αχοβ. σεπτεμβρίου κγ^η, ἐμαρτύρησεν ὁ νικόλαος μπακάλης νέον παιδίον :—

αχος. φεβρουαρίου β, ἐμαρτύρησεν ὁ γαβριήλ μοναχός.

αχπ. αὐγούστου ιε, ἐμαρτύρησεν ὁ σταμάτιος ἀπὸ τὸν βόλον.

αχπ. σεπτεμβρίου α, ἐμαρτύρησεν ὁ ἀγγελῆς ἀπὸ τῆς ἐν κωνσταντίνου πόλει καραμανίας :—

αχπβ. μαρτίου ιε, ἐμαρτύρησεν ὁ παῦλος ῥώσσοις :—

αχπγ. αὐγούστου ι, ἐμαρτύρησεν ὁ μοναχὸς δαμασκηνὸς ἀπὸ γαλατᾶ :—

αχπδ. μαρτίου γ^η, ἐμαρτύρησεν ὁ ἀχμέτης πολίτης ὀνομαζόμενος παζπουρούνης :—

αχπς. φεβρουαρίου ιξ ἐμαρτύρησεν ὁ ἰωσήφ χαλεπλῆς :— »

Ἔπονται δὲ ἐν τῇ κειμένῳ σύντομοι ἐξιστορήσεις τῶν βίων τῶν μαρτύρων.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Αἱ παραπομπαὶ γίνονται εἰς τὸν ἀριθμὸν τὸν ὁποῖον ἕκαστος κώδιξ φέρει ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ. Διὰ τοὺς ἐν τῷ παραρτήματι ἀναφερομένους κώδικας προστίθεται ἡ λέξις παράρτ.

Α΄

Πίναξ παραβολικὸς τῶν κωδίκων

Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῇ πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ (ἐν παρενθέσει οἱ παλαιοὶ ἀριθμοί).	Χρονολογία τοῦ κώδικος	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ.	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῇ πατριαρχικῇ Βιβλιοθήκῃ (ἐν παρενθέσει οἱ παλαιοὶ ἀριθμοί).	Χρονολογία τοῦ κώδικος	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ.
2	1706	64	148	1720	69
7 (Α΄)	1508	20	154	1674	59
8	1822	81	160 (1055) ..	1575	34
9 (ΡΟ΄)	1840	83	161 (ρϛζ΄ 806)	1592	39
12	1725	75	162 (ΝΕ΄ 381)	1720	71
13	1822	82	163	1720	72
22	1342	6	164	1720	73
23 (ΜΕ΄)	1809	79	164α (1061) ..	1717	67
24 (ΡΑ΄)	1642	54	172 (ΡΝΕ΄) ..	1622	45
31	1145	2	176 (42)	1662-90	57
32 (25, 919) ..	1599	41	181	1570	32
37	—	Παράρτ. Η	190	1585-86	36
44 (Ρϛζ΄ 83) ..	1699/704	63	191	1633	47
45 (σπγ΄)	1536	29	192	1615	43
68 (Ξ΄ 386) ..	1592	37	193	1710	66
72 (929)	1338	4	194 (ΡΠζ΄ 793)	1634	48
77 (952)	1360	11	197 (ΠΒ΄ 408)	1479	17
85 (Ρζ΄ 455) ..	1501	18	200 (ΡϛΗ΄ 835)	1615	44
92 (ΡΝΔ΄ 545)	1557	31	201 (ΣΑ΄ 838)	1626	46
102	—	Παράρτ. Α	205	1342	9
105 (ΣΛΕ΄)	1592	38	208 (ΜΗ΄ 371)	1407	13
110 (ΣΟΒ΄ 1418)	1742	76	220	1605	41
119 (14)	1381	12	226	1654	56
120 (Πζ΄ 412) ..	1707	65	237	1342	7
122	1745	77	240 (19)	1525	25
125	1720	70	244	1342	5
128 (355)	1598	40	245	1342	8
142	1669	58	246 (435)	1359	10

Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῇ πατριαρ- χικῇ Βιβλιοθήκῃ (ἐν παρενθέσει οἱ παλαιοὶ ἀριθμοί).	Χρονολο- γία τοῦ κώδικος.	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώ- διξ ἐν τῇ παρόντι κα- ταλόγῳ.	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώδιξ ἐν τῇ πατριαρ- χικῇ Βιβλιοθήκῃ (ἐν παρενθέσει οἱ παλαιοὶ ἀριθμοί).	Χρονολο- γία τοῦ κώδικος.	Ἀριθμὸς ὃν φέρει ὁ κώ- διξ ἐν τῇ παρόντι κα- ταλόγῳ.
256 (ΓΙΕ')	1509, 1518,	22, 23, 35	308	1442	16
	1575		309	1551	30
259	1678	60	312 (394)	1720	68
266	1635	53	316	1637	50
268	1438	15	318	1637	51
276	1690	62	319	1637	52
285	1520	27	327	968	1
289	1523	24	341 (449)	1508, 1521	19, 28
297	1650,	55, 61	344	1572	33
	1684-86		354 (ΣΠΘ')	1540	26
298	1752	78	355	1634	49
302 (31 59)	1414	14	366	1614	42
306	1301	3	368	1720	74
307	1508	21	379	1818	80

B'

Πίναξ περιεχομένων τῶν κωδίκων (συγγραφέων, συγγραφῶν κλπ.).

Ἀβίβου βίος 2.	Ἀπιγγίου Ἀθανασίου μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.
Ἀγγελῆ μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.	Ἀριστοτέλους εἰς τὸ περὶ ψυχῆς ὑπομνήματα 51 52 53, εἰς τὸ περὶ ψυχικῆς ἀκροάσεως ὑπόμν. 49, εἰς τὸ περὶ οὐρανῶν ὑπόμν. 53, εἰς τὸ περὶ ἀκροαματικῶν ὑπόμν. 53, εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικὰ 41, εἰς τὴν φυσικὴν 56, εἰς τὸ μετὰ τὰς κατη- γορίας καὶ εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας 74.
Ἀθανάσιος ἴδε Ἀπιγγίου.	Ἀριστοφάνους Νεφέλαι, Πλοῦ- τος 20.
Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας (ἀγίου) πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα 34, περὶ τοῦ οὐδεις καθαρὸς ἀπὸ ρύπου 34, πρὸς Ἑβραίους 34, περὶ πίστεως 39.	Ἀχμέτη πολίτη παζπουρούνη μάρ- τυρος βίος Παράρτ. Η.
Ἀκολουθία 13 81, εἰς τὴν κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Χριστοῦ 35, μεγ. ἑσπερινοῦ 23, ὁσίου Σάβα 18, τῶν δώδεκα ψαλμῶν 79, ὑπὲρ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νεΐλου 82, Χρι- στουγένων 21, ἴδε Γαβριήλ, Γεωρ- γίου ἁγίου, Κυρμηδόλη, Λουκᾶ, Μάρκου, Μωϋσέως, Σάβα.	Βαρλαάμ Καλαβροῦ (μοναχοῦ) περὶ πάπα 15, κατὰ λατίνων 40.
Ἀκροσιχίς εἰς τὴν Θεοτόκον ἴδε Ἰσιδωρος ἱερέυς.	Βασιλείου Ἀχριδηνοῦ κατὰ Λατί- νων 34.
Ἀναστασίου Ἀντιοχείας περὶ τῶν ὄρων 41.	Βασιλείου μεγάλου ἀποσπάσματα 34,

- κατὰ τῶν ὀργιζομένων 76.
Βέκκου πρὸς τὸν πάπαν κλπ. 27.
Βίοι 2 81 Παράρτ. Η, ἴδε ὄνομα
 μάρτυρος ἢ ἁγίου.
Βλαστάρεως, Ματθαίου, Νομοκά-
 νων 59.
Βλάχου, Ἰωάννου, μάρτυρος βίος
 Παράρτ. Η.
Γαβριήλ ἁγίου ἀκολουθία 81.
Γαβριήλ Κων/πόλεως περὶ ἔξομο-
 λογήσεως 64.
Γαβριήλ μοναχοῦ μάρτυρος βίος
 Παράρτ. Η.
Γεμιστοῦ, Δημητρίου, διάταξις τῆς
 πατριάρχου λειτουργίας 13.
Γεννάδιος ἀρχιερεὺς Ἡρακλείας ἐκ
 Χίου 59.
Γενναδίου ἴδε Σχολαρίου.
Γερασίου Ἀλεξανδρείας αἰνίγματα
 περὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων 65.
Γερασίου Ἀλεξανδρείας τοῦ Σπαρ-
 ταλιώτου, ἀκολουθίαι εἰς τὴν ἀνά-
 βασιν τοῦ Νείλου 82.
Γεράσιμος Γ' Ἀλεξ. ὁ Λέριος 59.
Γεράσιμος Ἡρακλείας 59.
Γεράσιμος Μέτρων καὶ Ἀθύρας 59.
Γεράσιμος Νικαίας ἔτ. 1720 59.
Γερασίου Β' Παλλαδᾶ, πατρ. Ἀλεξ.
 τοῦ Κρητὸς Λόγοι 63.
Γεωργίου ἁγίου ἀκολουθία 81.
Γεώργιος Κύνριος 27.
*Γεωργίου Χαρτοφύλακος Μοσχά-
 μπάρ* περὶ ἁγίου πνεύματος, καὶ
 περὶ τοῦ περὶ θείων ὀνομάτων Ἰω.
 Δαμασκηνοῦ 27.
Γουρία βίος 2.
Γραμματικά 27.
Γραφῆς ἐρμηνεία 31 34 37.
Γρηγορίου Θεολόγου Ναξιανζηνοῦ
 ἔμμετροι λόγοι 29, εἰς τὸν μέγαν
 Ἀθανάσιον 34.
Γρηγόριος πρωτοσύγκελλος μεγάλης
 ἐκκλησίας 29.
Δαμασκηνοῦ, Ἰωάννου, ἀποσπά-
 σματα 27, κανὼν εἰς τὴν Χριστοῦ
 γένεσιν, περὶ αἱρέσεων, περὶ τῶν ἐν
 πίστει κεκοιμημένων 34.
Δαμασκηνοῦ μοναχοῦ ἀπὸ Γαλατᾶ
 μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.
Διαδόχου ἐπισκόπου Φωτικῆς διά-
 λογος 34.
Διάλεξις Ἰουδαίων μετὰ τοῦ ἐπισκό-
 που Γρηγεντίου 34.
Διάλογος Ἰουδαίου καὶ Χριστιαν-
 οῦ 34.
Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου περὶ θείων
 ὀνομάτων 34.
Δογματικά 13 15 34.
Δοξαστικά 80.
Δορυανοῦ Ἰωάννου ἢ Ἰωάσαφ ὁμι-
 λία εἰς τὰ κυριακὰ εὐαγγέλια 32.
Δωροθέου Τύρου περὶ τῶν ἀποστό-
 λων καὶ τῶν ἑβδομήκοντα μαθητῶν
 τοῦ Ἰησοῦ 34.
Ἐξομοσία τῶν ὀρθοδόξων 27.
Ἐπακταὶ τοῦ πάσχα 18.
Ἐπιστολῶν μέθοδος 61.
Ἐπιφανίου μοναχοῦ περὶ τοῦ ἀπο-
 χωρισμοῦ τῶν λατίνων 34.
Ἑρμηνεία ἐξηγήσεις εἰς τὸ περὶ ἐρμη-
 νείας 41.
Ἑρμηνεία εἰς τὴν γραφὴν 34, εἰς
 τὴν Παλ. Διαθήκην 37, εἰς τὴν
 Ἑξοδον 38.
Ἑρμογένους ρητορικῆς ἐπιτομὴ 34.
Εὐαγγέλιον 4 ἴδε Τετραευάγγελον.
Εὐγενικοῦ, Μάρκου, Ἐφέσου, κατὰ
 Λατίνων 34.
Εὐγένιος πάπας Παράρτ. Α.
Εὐχαὶ 13, 18.

Εὐχολόγιον 54.

Ζωναρά, Ἰωάννου, ἐξήγησις τῶν
ιερῶν καὶ θείων κανόνων Πα-
ράρτ. Α.

Θεοδωρήτου Κύρρου διάλογοι
τρεῖς 32.

Θεοδώρου Στουδίτου βίος 2, περὶ
συγχωρήσεως ἁμαρτημάτων 34.

Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας ἐρμη-
νεία εἰς τὰ κατὰ Ματθαῖον καὶ
Μάρκον Εὐαγγέλια 31.

Ἰακώβου πρωτοπαπᾶ τῆς τοῦ Χρι-
στοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ἰδιόμελα 80.

Ἰορδάνης ἴδε Χαλκωματᾶς.

Ἰσαὰκ Σύρου λόγοι ἀσκητικοὶ 72.

Ἰσιδώρου ἱερέως ἀκροστιχῆς 28.

Ἰστορία ἣν ἔχουσιν οἱ Ἰουδαῖοι 65.

Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος ἐκ τῆς
ἐπαρχίας Πάφου ἐκ κόμης λεγομέ-
νης Τζάδας ἔ. 1614 42.

Ἰωακείμ Βιζύης + 1720 59.

Ἰωακείμ πατρ. Ἀλεξανδρείας θαν-
μάτων διήγησις 65.

Ἰωάννου Ἀλεξανδρείας τοῦ ἐλεήμο-
νος βίος 2.

Ἰωάννου ἴδε Δαμασκηνοῦ.

Ἰωάννης ἴδε Βλάχος.

Ἰωάννου Κίτρους ἀποσπάσματα 13,
ἀποκρίσεις 59.

Ἰωάννου Νηστευτοῦ ἀποσπά-
σματα 59.

Ἰωάννου ράπτου μάρτυρος βίος
Παράρτ. Η.

Ἰωάννου ἴδε Χρυσοστόμου.

Ἰωάσαφ Κρής μητροπ. Κυρήνης 63.

Ἰωάσαφ Θηβῶν 64.

Ἰωσήφ Πατρ. Κ/πόλεως Παράρτ. Α.

Ἰωσήφ Χαλεπλῆ μάρτυρος βίος
Παράρτ. Η.

Καβάσιλα Νείλου Θεσσαλονίκης κατὰ

Λατίνων, περὶ τοῦ πάπα 15.

Καίσαρος πρὸς Πιλάτον κατηγορι-
κὸν 65.

Καλλιστράτου ἱερομονάχου Σιναΐτου
ἀνθολογία ὁρθοδόξου διδασκα-
λίας 83.

Καμαριώτου, Ματθαίου, ἐπιτομὴ
εἰς τὰ τῆς ρητορικῆς προοιμνά-
σματα 34, ἐπιτομὴ ρητορικῆς Ἑρ-
μογένους 34.

Κανόνες συνόδων Παράρτ. Α.

Κανονικαὶ διατάξεις καὶ κείμενα
Παράρτ. Α.

Κορυδαλέως, Θεοφίλου, λογικὴ 61,
εἰς φιλοσοφίαν προδιοικήσεις 70,
προλεγόμενα ἐν τῷ περὶ ψυχῆς βι-
βλίῳ 77, ρητορικὴ 78.

Κοσμᾶ Ἱεροσολυμίτου, ἐρμηνεία εἰς
τὰ ἔπη Γρηγορίου 29.

Κοσμᾶ ποτὲ Σιναίου πρόφην Κ/πό-
λεως καὶ εἴτα Ἀλεξανδρείας ἀσκη-
τικά 67, εἰς τὸ περὶ ἀρχῶν ὑπό-
μνημα 68, περὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν
καὶ αἰτίων 69, περὶ τῶν μερῶν τοῦ
κόσμου 69, δογματικά 69, περὶ τοῦ
ψαλτηρίου 69, ἀσκητικά καὶ ἡσυ-
χαστικά 70 71 72, παραινετικά 73,
περὶ τῶν μετὰ τὰς κατηγορίας 74,
εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας Ἀριστοτέλους
ὑπόμνημα 74, ἀκολουθία εἰς Μωυ-
σῆν 75.

Κούρσουλα Νικολάου εἰς τὴν τοῦ
Ἀριστοτέλους φυσικὴν ὑπομνή-
ματα 56.

Κριτοπούλου, Μητροφάνους, στί-
χοι 55, βιβλιοθήκη 55.

Κύπριος ἴδε Γεώργιος.

Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας λεξικὸν 34,
ἐρμ. εἰς τὴν Πεντάτευχον 38, περὶ
ἀγίας τριάδος 39.

- Κυρίλλου** ἴδε Στιλβῆ.
Κυρμηδόλη ἁγίου ἀκολουθία 81.
Λατίνων, κείμενα κατά, 34 40.
Λειτουργίαι καὶ λειτουργικά κείμενα 13 17 18 36 43 44 46 47 48 ἴδε Μάρκου.
Λεξικὸν 34 ἴδε Κυρίλλου Ἀλεξ., Τεχνολογίαι.
Λεξιλόγιον 21.
Λίβελλος τῆς ὁρθῆς πίστεως 13.
Λουκά, ἁγίου, ἀκολουθία 81.
Μαλαξοῦ, Μανουήλ, Νομοκάνων 64.
Μανουήλ ἴδε Μοσχιώτου.
Μαξίμου, ἁγίου, πρὸς Μαρίνον ἐπιστολή 15.
Μάξιμος ἀρχιδιάκονος Ἀλεξανδρείας ἔ. 1598 40.
Μαξίμου Πελοποννησίου Κυριακοδρόμιον 45, ἀντεπιγραφαὶ 60.
Μάρκου ἀκολουθία 81.
Μάρκου Ἐφέσου ἴδε Εὐγενικοῦ.
Μάρκου ἀποστόλου λειτουργία 36.
Μαρτύρων βίοι 2 Παράρτ. Η.
Μηνᾶ Αἰγυπτίου βίος 2.
Μηναῖον Ἰανουαρίου 7, Μαρτίου 6 25, Ἀπριλίου 9, Μαΐου 5, Ἰουνίου 8.
Μηνῶν σεληνιακῶν πίναξ 34.
Μητροφάνης πατρ. Κ/πόλεως Παράρτ. Α.
Μοσχαμπάρ ἴδε Γεωργίου.
Μοσχιώτου, Μανουήλ, ἐξηγήσεις εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικά Ἀριστοτέλους 41.
Μπεράτι θρόνου Ἀλεξανδρείας 63.
Μωϋσέως ἀκολουθία 75.
Νεῖλον Θεσσαλονίκης ἴδε Καβάσιλα.
Νεῖλον (ποταμοῦ) ἴδε Ἀκολουθία.
Νεομάρτυρες Παράρτ. Η.
Νικήτα Ἡρακλείας ἀποκρίσεις 59.
Νικηφόρου Κ/πόλεως κανόνες 59.
Νικολάου μπακάλη μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.
Νικολάου πατριάρχου στίχοι περὶ διαίτης 18.
Νομοκάνων 59 64.
Νουκίου, Ἀνδρονίκου, τραγωδία εἰς τὴν τοῦ Αὐτεξουσίου ἀναίρεσιν 30.
Ὀκτώηχος 24 28 42.
Ὅμιλαι εἰς τὰς Κυριακὰς 57 62.
Ὁμολογία ἀρχιερέων 13.
Παλαιολόγος, Ἰωάννης Παράρτ. Α.
Πάσχα ἑκακταὶ 18.
Πασχάλιον 16 34.
Πατερικοῦ νουθεσίαι 79.
Πατριάρχου Μοσχοβίας χειροτονία ἔ. 1588 58.
Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας πίναξ 34.
 » Κ/πόλεως » »
Παύλου ῥώσσου μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.
Παφνούτου ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος ἔ. 1592 37.
Περδεκατουριῶν ἐπιστολή 27.
Πηγᾶ, Μελετίου, περὶ ἐκκλησίας στρωματεῖς, Θεοδώρῳ βασιλεῖ Μοσχοβίων, ἀκέφαλον κείμενον 36.
Πιλᾶτου πρὸς Τιβέριον ἐπιστολή 65.
Πλανούδη, Μαξίμου, περὶ γραμματικῆς καὶ περὶ συντάξεως 21.
Πνεύματος, περὶ ἁγίου, 15.
Προδρόμου, Θεοδώρου, (Πτωχοπροδρόμου) γραμματικὴ 27.
Πτωχοπροδρόμου ἴδε Προδρόμου Θεοδώρου.
Ρακενδύτου, Διονυσίου, Ἱστορία Ρώσων 58.
Ρητορικὴ 34, 78.
Σάβα ὁσίου ἀκολουθία 18.
Σαμουήλ Καπασούλης πατρ. Ἀλεξ. ἔ. 1684-86 61.

Σαμονήλ ἱερομον. καὶ πρωτοσυγκ.
Ἰ. Αλεξ. ἔ. 1687 61.

Σαμωνᾶ βίος 2.

Σιλβέστρου πατρ. Ἰ. Αλεξ. θρηνης ἐπὶ
τῇ ἀλώσει τῆς Κύπρου 33.

Σταματίου ἐκ Βόλου μάρτυρος βίος
Παράρτ. Η.

Στιλβῆ, Κωνσταντίνου, κατὰ Λα-
τίνων 34.

Στουδίτου ἴδε Θεοδώρου.

Συμεὼν Εὐχαΐτων κατὰ Ἑβραί-
ων 41.

Συμεὼν Τραπεζουντίου χρυσοχόου
μάρτυρος βίος Παράρτ. Η.

Συναξάριον 14.

Συνοδικαὶ λύσεις 18.

Συνοδικὸν ἀποτέμνον τοὺς πνευμα-
τομάχους ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας 27.

Σύνδοδος ἔ. 1593 59.

Σχολαρίου, Γενναδίου, κατὰ Λα-
τίνων, περὶ τῆς θείας μυσταγω-
γίας 34.

Σωφρονίου Ἱεροσολύμων κατὰ αἰ-
ρέσεων 34.

Τάξις πατριαρχ. λειτουργίας 13, χει-
ροτονίας 46, 47.

Τετραευάγγελον 11 12.

Τεχνολογίαι κατὰ στοιχεῖον συντε-
θειμέναι 21.

Τριψίδιον 3 26.

Τροπάρια 13.

Τυπικὸν ἁγίου Σάβα 18.

Φιλίππου ἁγίου βίος 2.

Χαλκωματᾶ, Ἰορδάνου, μάρτυρος
βίος Παράρτ. Η.

Χοιροβοσκοῦ Γεωργίου, πρὸς τοὺς
ἐν πᾶσι τοῖς ῥήμασι κανόνας 27.

Χρυσοστόμου Ἰωάννου, ὁμιλίαι εἰς
τάς πρὸς Τιμόθεον, Τίτον, Ἐφε-
σίους, Φιλήμονα, Κολασσαεῖς καὶ
Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολάς 1, βίος 2,
ἐπιστ. πρὸς Ὀλυμπιάδα 2, εἰς τὸ
πάσχα 34.

Ψαλμοὶ 19.

Γ'

Πίναξ Βιβλιογράφων.

V. G. = Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance bearbeitet von Marie Vogel und Victor Gardthausen Lg. 1909.

Λ. "Α. = Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἑλληνικῶν κωδίκων ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου, Κανταβρ. 1895 - 1900 (κ. = κώδιξ, ὁ δὲ ἐπόμενος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν αὖξοντα ἀριθμὸν τοῦ κώδικος εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Λάμπρου).

Ἀθανάσιος ἴδε Μοθωναῖος.

Αναγνώστης ἴδε Γεώργιος.

Αναστάσιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ τῆς
λευκῆς Ρωσσίας, ἔτους 1690, 62.

Ἀντώνιος εὐτελής, ἔτους 1414, 15,
(V. G. σ. 40).

Ἀρκάλαος, Νεόφυτος ἱερομόναχος,
ὁ Κρής ἔτους 1592, 38, 39 (V. G.
σ. 331).

Ἀρσένιος ἐλάχιστος καὶ ἁμαρτωλὸς
ἱερομόναχος ὁ ἐκ Τρίκκης τῆς Ἑλ-
λάδος, ἔτους 1605, 41.

- Βλαστός**, Δημήτριος, ἔτ. 1822, **81 82**.
Βλαστός, Μελέτιος ἱεροδιάκονος, ἔτ. 1622, **45**. (Λ. "Α. κ. 3886).
Βενιαμίν, ἁμαρτωλὸς ἢ ἀνάξιος, καὶ τάχα ἱερομόναχος, ἔτ. 1338, **4** (V.G. σ. 59).
Γεράσιμος Β' Παλλαδᾶς ὁ Κρής, Πατρ. Ἀλεξ. ἔτ. 1699 - 1704, **63**.
Γεράσιμος ἴδε Διονυσιάτος.
Γεώργιος ὁ ἀναγνώστης καὶ ταπεινὸς ὁ Κουμερκᾶς, ἔ. 1301, **3** (V.G. σ. 79).
Γεώργιος ἀναγνώστης τάχα καὶ νομικός, ἔ. 1479, **17**.
Γεώργιος ἴδε Προσκυνητής.
Διονυσιάτος, Γεράσιμος, ἔ. 1809, **79**.
Δορυανός, Ἰωάννης ἢ Ἰωάσαφ, ἔτ. 1557 - 1570, **31 32**, (V. G. σ. 170).
Ζωτικός, ἁμαρτωλὸς καὶ πτωχός, ὁ ζωγράφος, ἔτ. 1359, **10**. (V. G. σ. 127).
Ζωγράφος ἴδε Ζωτικός.
Ἡσαΐας ἱεροδιάκονος Χρυσοπολίτης, ἔ. 1725, **75**.
Θεοδόσιος μητροπολίτης Μηδείας καὶ Σωζοπόλεως ἐκ νήσου Ἄνδρου, ἔ. 1626, 1633, **46 47** (Λ. "Α. κ. 2217).
Θεόκλητος μητροπολίτης Λιβύης καὶ πρόεδρος Ταμιαθίου, ἔ. 1381, **12** (V. G. σ. 143).
Θεοφύλακτος, ἄλυτρός καὶ τάχα θύτης, χθαμαλὸς καὶ τάχα ρακενδύτης, ἔτ. 1360, **11** (V. G. σ. 148).
Ἰάκωβος μοναχὸς ὁ Θεσσαλονικεὺς, ἔ. 1520, **27**.
Ἰσίδωρος ἱερεὺς, ἔ. 1531, **28**.
Ἰωακείμ ὁ πᾶνν, Ἀθηναῖος πατρ. Ἀλεξ. ἔ. 1509 - 40, **22 23 24 25 26**. (V. G. σ. 164).
Ἰωακείμ μητροπολίτης Σουπακίου, ἔ. 1407, **13**. (V. G. σ. 165).
Ἰωακείμ ἴδε Μπίστης.
Καλλίστρατος ἱερομόναχος σιναιίτης, ἔ. 1840, **83**.
Κλήμης ἴδε Κουζίνος.
Κοσμάς Δ', ποτὲ Σιναίου πρῶτην Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἶτα Ἀλεξανδρείας, ἔ. 1717 - 20, **67 68 69 70 71 72 73 74**.
Κουζίνος, Κλήμης ἱερομόναχος, ἔτ. 1674, **79**.
Κουμερκᾶς ἴδε Γεώργιος.
Κριτόπουλος, Μητροφάνης, πατρ. Ἀλεξ., ἔ. 1650, **55**.
Λεόντιος τάχα καὶ ἱερεὺς ἐκ τοῦ χωρίου Λογαρά, ἔ. 1642, **59**.
Μάξιμος ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς ὁ Ἐλαιούσης, ἔ. 1508, **19**. (V. G. σ. 285).
Ματθαῖος ἁμαρτωλὸς ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δάλου, ἔ. 1615, **43 44**.
Μελέτιος ἴδε Βλαστός.
Μιχαήλ ἁμαρτωλὸς κακομόναχος καὶ κακογράφος, ἔ. 1501, **18**. (V.G. σ. 324).
Μιχαήλ υἱὸς Ἰωάννου ἐκ νήσου Πάτμου, ἔ. 1707, **65**.
Μιχαήλος, οἰκονόμος παπᾶ, Παράρτ. Α.
Μοθωναῖος, Ἀθανάσιος ἱερομόναχος ὁ, ἔ. 1690, **62**.
Μπίστης, Ἰωακείμ ἱεροδιάκονος, ἔ. 1745, **77**.
Νεόφυτος ἱερομόναχος Ρόδιος υἱὸς Γεωργίου, ἔ. 1752, **78**.
Νεόφυτος ἴδε Ἀρκώλαος.
Νικηφόρος οἰκτροτάτος καὶ ρακενδύτης Παράρτ. Ζ.
Νικόλαος τάχα καὶ ἱερεὺς ἐν Κουρσοβίτζα, ἔ. 1678, **60**.

- Νομικός** ἴδε Γεώργιος.
Νούκιος, Ἀνδρόνικος, ἔ. 1551, 30 (V. G. σ. 31).
Νούνιξις ἴδε Νούκιος.
Παρθένιος, ἔ. 1634, 48.
Παχώμιος μοναχός, ἔ. 1575, 35.
Παχώμιος μοναχός ἐν μονῇ Ἰβήρων Ἀθου, ἔ. 1536, 29. (V. G. σ. 281, Λ. Ἀ. κ. 5000, κ. 4338).
Πέργης καὶ Ἀτταλείας μητροπολίτης, ἔ. 1438, 15. (Τὸ ὄνομα αὐτοῦ Θεό-
 γνωστος, πρβλ. V. G. σ. 130).
Πηγᾶς, Μελέτιος, Πατρ. Ἀλεξ. ἔτ. 1585 - 6, 36.
Προσκυνητής, Γεώργιος, ἔ. 1706, 64.
Σακουλῆς, Ἰωάννης, ἱερεὺς Χίτος, ἔ. 1669, 58.
Σίλβεστρος, πατρ. Ἀλεξ. ἔ. 1572, 33.
Στέφανος ἴδε Τσιγαράς.
Τσιγαράς, Στέφανος, 1654, 56 (Λ. Ἀ. κ. 5489).

Δ

Πίναξ σταχωτῶν, κτητόρων, ἀνακαινιστῶν, δαπανησάντων εἰς γραφὴν κωδίκων, ἀφιερωσάντων ἢ δωρησαμένων κώδικας.

- Ἀβέρκιος** πρόεδρος τῆς Λαύρας Παράρτ. Ζ.
Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας 1.
Ἀθανάσιος Ἀγχιάλου Παράρτ. Δ.
Ἀναγνώστης ἴδε Κυριακός.
Ἀντώνιος ἱερομόναχος Παράρτ. Β.
Γεράσιμος Γ' πατριαρχ. Ἀλεξ. ὁ Λέριος 59.
Γεράσιμος ἀρχιμανδρίτης Ἀλεξανδρείας, ἔτ. 1615, 43.
Γραμματικὴ γυνὴ τοῦ Διογένους, Παράρτ. Α.
Γρηγόριος Ἀλεξανδρείας 5.
Δαμιανός ἱερομόναχος πολυτλήμων καὶ ἐκκλησιαρχὴς τῆς μονῆς Ἀναστάσεως, ἔ. 1376, Παράρτ. Β.
Δημήτριος Κύπριος 31.
Δημήτριος ἱατρὸς 1.
Δομήνικος ἴδε Κυριακός.
Θεοδόσιος ἱερομόναχος 1.
Θεόκλητος ἱερομόναχος ἔ. 1376 Παράρτ. Β.
Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας 64.
Ἱερεμίας ἀγιοταφίτης πρωτοσύγκελ-
 λος ἐκ κώμης Καλλένης ἐπαρχίας Σεργίων καὶ Κοζάνης 79.
Ἰωακείμ πατρ. Ἀλεξανδρείας 1.
Ἰωάσαφ πνευματικὸς ἐξ Ἀθηνῶν, ἔ. 1501, 18.
Κοσμᾶς Ἀλεξανδρείας 75.
Κοσμᾶς Καρχηδόνιος ἔ. 1664 Παράρτ. Γ.
Κυριακός ἀναγνώστης καὶ δομήνικος, ἔ. 1361, 12.
Κύριλλος πατρ. Ἀλεξ., ἔ. 1615, 44.
Μακάριος ἄθλιος Παράρτ. Β.
Μάξιμος ἱερομόν. Πελοποννήσιος 40.
Νεκτάριος ἀρχιμανδρίτης ἐπίτροπος τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἔ. 1822, 81 82.
Νικόλαος μοναχὸς βέστης καὶ μέγας οἰκονόμος μονῆς τοῦ Στουδίου, Παράρτ. Β.
Παῖσιος Ἀλεξανδρείας, ἔ. 1669, 58.
Παρθένιος ἱεράρχης ἐκ Λεμησοῦ, ἔτ. 1624, 54.
Σισίνιος ἱερομόναχος Παράρτ. Α'.
Χριστόφορος Κύπριος 31.

Ε΄

Πίναξ παλαιογραφικῶν λεπτομερειῶν

Ἀρχικά ἔγχρωμα 2 43 44 46.	πρὸς εὔρεσιν ἀρχῆς κειμένων 1.
Ἐκφωνητικά 4.	Παίγνιον γραφικὸν 29.
Ἐπίτιτλα ἔγχρωμα 2 28 43 44 46.	Περγαμνὸς κῶδιξ 1 3.
Καματερά ὕδε φύλλα.	Φύλλα καματερά «ἵγουν ὁποῦ δια- βάζονται» 25.
Κρυπτογραφικὸν κείμενον 4 23.	
Νῆμα εἰς τὸ περιθώριον φύλλων	

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΤΑΚΗΣ

Τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας
εἰς τὴν Ἀνωτάτῃν Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.
Πρώην Ὑπουργός.